

6542

Z BIBLIOTEKI
SEMINARIUM
SANDOMIERSKIEGO

Handwritten:
1821
1823

ADMIRANDA JANSENI TRIBVS EXPOSITA TRACTATIBVS.

IN I. PARTE TRACTATUS I.

Præmissa prius Quæstione Procœmiali de infallibilitate Papæ in rebus Fidei decidendis etiam sine Concilio Generali, Admirandè erroneæ quinçq; famosæ Propositiones JANSENI, à Summis Pontificibus damnatæ, discutiuntur, & refelluntur: nec non ejusdem JANSENI admiranda impostura, & superbia exponitur.

IN 2da PARTE.

Admirandè erroneæ Jansenij Propositiones contra Scientiam Mediam convelluntur.

IN TRACTATU II.

Admirandè erronea Jansenistarum convincuntur esse Dogmata, Primatui S. Petri adversantia: errorum verò Jansenij, & Michæelis Baji propugnantia: Nec non aliæ Jansenistarum admirandæ falsitates, fraudes, imposturæ, demonstrantur.

IN TRACTATU III.

Quesnelli Jansenistæ admirandè erronea (utpotè, quæ multum injuriosas, & ignominiosas notas inurit Sententiæ piæ) evincitur Propositio hæc: *Sententia, quæ tenet DEI param esse immaculatè Conceptam, Opinio est nova, & contraria Veritati Scripturarum, ex eaq; infertur pernicioosa sequela.*

AUCTORE

P. GEORGIO GENGELL SOCIETATIS JESU Theologo.

BRUNSBERGÆ, Typis Collegij Societatis JESU, Anno Salutis 1715.

6542

Z BIBLIOTEKI
SEMINARIUM
SANDOMIERSKIEGO

S. AUGUSTINUS Lib. 3. contra Julianum Pelagia-
num. Cap: 3tio.

*MIRA sunt, quæ dicitis, ô Pelagiani: (ô Jansenii, & Jan-
senistæ) nova sunt, quæ dicitis: falsa sunt, quæ dicitis:
mira stupemus, nova cavemus, falsa convincimus.*

*Ex Bibliotheca Convictus Sandomiri.
Sui Reformi.*

CELSISSIMO
ILLUSTRISSIMO ac REVERENDISSIMO DOMINO,
D. THEODORO
à POTOK
POTOCKI,
SACRI ROMANI IMPERII
PRINCIPI,
DEI, & Apostolicæ Sedis Gratiâ
EPISCOPO
VARMIENSI & SAMBIENSI,
TERRARUM PRUSSIÆ PRÆSIDI.
DOMINO & PATRONO FAVENTISSIMO.

Riusquàm *Admiranda Jansenij & Jansenistarum*
relegant, lectaq; improbent Universi, illud po-
tissimùm in votis habeo, ut Tui Generis Magni-
tudinem; Eruditionis Tuæ, indefessi Zeli, recte-
factorumq; Tuorum prodigia mirentur & laudent singuli:

CELSISSIME PRINCEPS, ILLUSTRISSIME & REVE-
RENDISSIME ANTISTES. Enimverò plura, quàm ut
Gentilitijs Crucibus computari possint, plura inquam decora,
& *Te, & Illustrissimam Tuam Profapiam* commendant seræ
posteritati. Inscribunt POTOCCIOS Regni Aquilæ Fastis
Summorum Procerum POLONIÆ, deducunt honorarij Scipio-
nes ad publicæ famæ atria, provehunt Senatoriæ Curules in
Augustale perennis gloriæ, adornant Consanguineæ Purpuræ,
eo colore, qui alioqui perstringeret invidiæ Oculos, Præsuleæ
Mitræ, Ducales Tiaræ Cælo viciniore, attollunt. Quid (ut
alios, non vana nomina, Majores taceam, nostro & extero Orbi
notissimos) in *Illustrissimo Tuo Parente PAULO POTOCKI*
Castellano Camenecensi, quid spectavit Lechia, quid postera
ætas memorabit, quod ad æternitatem famæ non conspiraret
Illustrissimum Fratrem Tuum ALEXANDRUM Palatinum
Smolensensem, non solum extinctum conquerimur, verum
cum illo tot insignium operum prodigia, quot longis nonnisi
ætatibusproveniunt. *Illustrissimus STEPHANUS, Referenda-*
rius Regni ne in ipso duntaxat Nomine *STEPHANI*, Corona
audiat, amplissimis meritis coronat Patriam, Civiumq; est Amor,
& Regum; Etiam tunc POLONA se minimam agnoscit *Societas*
JESU, dum pari gratitudine cum tanto MECENATE certare sa-
ragit. Jam *Illustrissimi, PETRUS, Capitaneus Czerkavienensis;*
JACOBUS, Capitaneus Czeberinensis, rectè factis præveniunt
Fasces, maluntq; eos diu mereri, quàm citò admittere. *Illu-*
strissimus MICHAEL, Subdapifer Magni Ducatus Litva-
niæ, etiam postquam grande funus cecidit, vivit in memoria
&

8
& animis Civium. Porrò *DEI Homini* insigne ipsiq; erebo
timenda arma inter Gentilitia decora *Illustrissima Domus Tua*
recenset. Nec mirum; tam probitas animi, quàm heroica
fortitudo, *POTOCCIANÆ Stirpi*, pari fœdere adstricta est,
& cognata. Præsulea & Senatoria Purpura, Heroum Sagum;
Scipiones Antilitum, Clavæ Ducum; Pontificiæ Mitræ, Bel-
latorum Laureæ; ad ornamentum Domesticum, & perenne
Illustrissima Familia Tua, post longam, pulchramq; de eadem
contentionem, pari jure pertinent. Quod inter Aras Numæ,
in Castris *Macedones* sint *POTOCCII*, nemo est, qui non
novit. Christianis Militibus fatali Sideri Lunæ Orthomanicæ,
nullum bellum intulimus, in quo *POTOCCIANA* Fortitudo
singularis non emicuerit, ubiq; invicta, & par defendendo Po-
LONO Regno. Nullam victoriam de barbaris, impiæq; Religio-
nis populis, retulimus, nulla ereximus trophæa, inter quæ non
spectaretur, quorum non auxerit, & sacram non fecerit pom-
pam *Gentilitia CRUX Tua*. Quòd *Domui Tue* militet æther,
& conjurati veniant ad *Classica Divi*, quis ambigat? cùm
non solùm ad jaçantiam, & inanem apparatus circumferat
Arma Cælestia illa; quæ Magno Cæsari *CONSTANTINO*,
Augustæ victoriæ omen dedere. Ignorat *Annales Sarmatiæ*,
qui nondum didicit in hoc signo, in quo Tartari Castra fre-
git *Numen*, à *Majoribus Tuis* debellatas acies, & *POLONO*, &
Christiano Nomini infestas. Quidni proinde, adversus *Eccle-*
sia, *Augustissimæq; Calorum Regina* hostes, felici calamò de-
certaturus, *Tuum Nomen*, *PRINCEPS CELSISIME*,
à *Majoribus* pro Orthodoxa Fide & Republica, æquo & sem-

per invicto Marte decertantibus deductum, huic præfigam
Volumini? Validissimum accedet robur à me depromptis
Argumentis, postquam ea *Præsuleo Scipione*, quò infractus
rem *Catholicam* in Prussia sustentas, suffulciêris. Succumbent
facile, admirandi tam Jansenij, quàm suorum Assèclarum,
nec non Quesnelli errores, ubi *Te Duce*, eosdem oppugnare
aggrediar. Nôsti optimè, ANTISTES ERUDITISSIME,
quàm venenatum telum Jansenius strinxerit, etiam lapsam
Naturam in profundiorè voraginem præcipitaturus. Acre,
& usque adeò ferox ingenium illius hominis existit, ut nec
Divina Gratia pepercerit. Veritati omnimodæ consonat,
quod de illo Doctissimi P. Petri Labbe S. J. in Elogijs Sacris,
, calamus annotavit. Scilicet: De Natura pura Jansenius,
, minùs sanè; de Natura sana, minùs purè; de lapsa, minùs
, rectè sensit. Post calumnias Naturæ, non pepercit Gratiæ:
, ut negaret sufficientem, finxit inutilem; ut destrueret effica-
, cem, fecit crudelem; ut everteret liberum arbitrium, red-
, didit captivum; ut corrumpere bona opera, corrupit me-
, rita; ut excusaret peccatum, fecit necessarium; ut redderet
, CHRISTUM odiosum, negavit pro omnibus mortuum. .
Nôsti inquam hæc omnia, videlicet mente vastissima com-
plexus omnes scientias, quæcunq; decent Regni Orthodoxi
Senatorem, & *Præsulem*. Discendi ardorem, non lymphis
vulgaribus, sed Romano Tyberi attemperabas. Audit Roma
Te loquentem, & dignam *Tibi* affluxisse Eloquentiam, quam
Orbis Caput, attenta aure admitteret, publica nuntiavit fa-
ma. Philosophicæ, Theologicæq; Eruditioni, eam navâsti
ope-

operam in Collegio Romano *Societatis JESU*, ut doctissimò
calamò Euripum, Theologicumq; altum ferè exhaustisse cre-
dereris. Alij de laureis, de *Tuo Capite*, laureæ decertabant,
Præsulum Infulis, Ducalibusq; Mitris superimponendis, coro-
nandæ. Porrò *Præsulea Culmensis*, & demum *Varmiensis*
Tiara, vastissimum *Caput Tuum*, haud potuisset complecti,
in assurgentem millenis Sapientùm laureis Frontem haud elu-
ctatæ fuissent, quamvis Ducales Mitræ, nisi *Modestia Tua*,
illis *Te* submisisset. Culmensis Pontificatus regimine admis-
so, qua sollicitudine non egisti, ut *Te* ANTISTITE ERU-
DITISSIMO, suos errores dedisceret hæresis? Ut in *Diacesi*
Tua degeret veluti inquilina Divinior Sapientiâ: Toronium
in Athenas *Societatis Nostra* evocâsti Diviniorem Scientiam
Theologiam, eaque, ut ibi perenniter consisteret, liberalibus
Tuis impensis effecisti, *Literarum*, & *Societatis MECÆNAS*
ubiq; *Munificentissimus*. Tanta fortitudinis Christianæ, Pros-
bitatis, Eruditionisq; Gloria, pene exordijs Lechiæ coæva, *Il-
lustrissimam Prosapiam Tuam*, & *Te* PRINCEPS CELSIS-
SIME circumstat. Rubor, qui *Tuas* adornat *Trabeas*, alti
Sanguinis, Heroici Sudoris, Verecundiæ *Tua*, aliarumq;ue
Purpurâ dignarum Virtutum, color est: *Domus Tua*, gemi-
natis *Crucibus* insignita, pietatis Christianæ Augustale ma-
gnificentissimum citra assentationem dici potest. Itaq; ope-
ræ pretium me facturum censui, si *TUO HONORI* inscri-
berem meos conatus, improbissima Jansenij, ac Jansenistarum
dogmata, eorumq; admirandè erroneas falsitates, & fraudes,
profligaturus. Liberæ Gentis ANTISTES, Jansenium
ever-

eversorem liberi arbitrij, non poteris non damnare. *Minima Societati* Faventissimus MECÆNAS, Jansenij & ejus Af-
seclarum improba dicta, & imposturas adversus Scientiam
Mediam (quam *Universa Societas* validissimè propugnat)
non poteris non improbare. PRINCEPS à teneris manci-
patus Honori absq; nævo *Concepta VIRGINIS MARIE*,
ejus Dignitati adversantia Quesnelli dicta & scripta, non po-
teris non detestari. Ego interea *SUPEROS* precabor, ut
eousq; , *Catholica Religionis* commodo, PATRIÆ felicitati,
VARMIE gloriæ, Societatis, & Univerforum voto, Te ZELO-
SISSIMUM PRÆSULEM conservent, quousq; Prussiæ
Balthis, Romano Tyberi parere non didicerit.

Ita vovet

CELSISSIMO,
ILLUSTRISSIMO & REVERENDISSIMO
NOMINI TUO

Devotissimus

GEORGIUS GENGELL
Societatis JESU.

CENSURA.

Liber, cui titulus: *Admiranda Jansenismi* conscriptus operâ,
& studiô Admodum Reverendi Patris GEORGII GENGELL
Soc: JESU Rectoris Collegij Gedanensis, eximij per mul-
tos annos Theologiæ Scholasticæ Professoris, cum ex Commissio-
ne Perillustri & Reverendissimi Domini *Administratores Episco-*
patûs Varmiensis in Spiritualibus & temporalibus, à Nobis diligenter
revifus, & accuratè expensus, nihil contineat à Fide, & pietate
alienum, quin imò contraria fidei hæreseos Jansenianæ Dogmata
detegat, ac solidè refellat, luce publicâ dignum censemus. Da-
tum in Residentijs Noftris ad Ecclesiam Cathedralẽ Varmien-
sem hac die 17. Decembris, Anno 1714.

ISIDORUS CAIETANUS MAGNANINI

Canonicus Varmiensis.

JOANNES DRESCHER *Canonicus Varmiensis.*

APPROBATIO

OFFICII ADMINISTRATORIALIS.

Perillustrium DD. Theologorum, quibus eam commisimus
visâ supradictâ Censurâ Libri, qui inscribitur: *Admiranda*
Jansenismi &c. Administratoriali, quâ fungimur, Authori-
tate facultatem impertimur, quatenus typis mandetur, & publi-
ci Juris fiat. Dab. Heilsbergæ in Arce Episcopali die 19. De-
cembris, Anno 1714.

JOANNES ab HATTEN

Cantor Canonicus Varmiensis,

Administrator Episcopatus.

FACULTAS

R. P. Præpositi Provincialis Societatis JESU per Poloniam.

Cùm Opus, quod inscribitur: *Admiranda Jansenismi* à Patre Georgio Gengell Societatis JESU Theologo conscriptum, aliquot ejusdem Societatis Theologi recognoverint, & in lucem edi posse probaverint, potestate mihi factâ ab Admodum Reverendo P. Nostro Michaële Angelo Tamburino Societatis Nostræ Præposito Generali, facultatem concedo, ut Typis mandetur; si ijs, ad quos pertinet, itâ videbitur. Cujus rei gratiâ, has literas manu meâ firmatas, Sigillóque munitas dedi, Gedani die 22. Februarij, Anno 1714.

RAPHAEL TACZANOWSKI
Societ: JESU.

PROLO.

PROLOGUS.

RER septendecim ab exortu Christianæ Fidei hucusq; retrôactas annorum centurias, duo tantummodo fuere sæcula, scilicet ab anno Octingentesimo, quô Carolus Magnus regnare cœpit, usque ad annum Millesimum, in quorum neutro ulla de novo prodijt hæresis: ut in libro suo erudito de Sectis hæreticorum non procul ab initio refert Prateolus Doct̃or Theologus, qui Parisijs floruit anno 1560: (quanquam Cardinalis Bellarminus in sua Chronologia, in Elenchum hæresiarcharum sæculo nono imponit Michælem Balbum Imperatorem, & Claudium Taurinensem Episcopum, nonnulli etiam Gotteschalcum Monachum) Una verò solùm hæresis exorta, videlicet Berengariana, Auctore Berengario Archidiacono Gandavensi, circa annum millesimum quadragesimum octavum: alijs autem omnibus & singulis annorum centurijs, Christi Ecclesia dolens spectavit, & sensit hæreses semper alias plures, ac novas admirandas: nunquam tamen plures, quàm ab anno millesimo quingentesimo decimo septimo ad annum millesimum quingentesimum septuagesimum (recensentur enim supra 80.) nec unquam ferè pauciores novas, præsertim populosas, quàm à supradicto anno, hucusque. Inter has novas hæreses venit

*An & que
sæcula fu-
ere à novis
hæresibus
immunia?*

Quinam fuerit Cornelius Jansenius? collocanda hæresis Jansenistica, quæ prodijt circa annum 1641 Auctore præcipuo, Cornelio Jansenio Iprensi Episcopo. Porro sciendum, geminum fuisse Jansenium, utrumq; Cornelium, utrumq; Episcopum. Alter, Gandavensibus infulis & Theologicis Lucubrationibus celebris, & eruditis voluminibus, sed maximè Concordiâ Evangelicâ rem Catholicam probè illustravit, incorruptæ limæ scriptor: Alterum, Præfulea dignitate Iprensē, genere Batavum, ignobilis Patria, Leerda-num Oppidum, in lucem dedit, Ultrajectum mansuetioribus terfit, Lovaniensis Universitas severioribus disciplinis excoluit, Magister in devia traduxit: Jacobo enim Jansenio, Michæelis quondam Baji Discipulo, in Philosophicis & Theologicis scientijs formatore, virulentam hæresim è Michæelis Baji commentis erutam, toto ingenio hausit. Inde Parisios, mox in Cantabriam delatus, Bajonæ Collegij Moderatorem egit: repetit tandem Lovanium, ubi Theologiæ, (quam Positivam vocant) Magisteriô & Præfecturâ Collegij Divæ Pulcheriæ donatur. Datus postea Iprensibus Episcopus, exactô bienniô, dum tota Urbe lues grassaretur, solus fuit, quem pestis confecit. Et ut pestiferum vixisse conjicias, plures afflavit posthumus. Extincti Auctoris virus promovit liber, cui speciosa ad fallendum larva, & in ipsâ fronte ingens pugna præfigitur: *Augustinus Cornelij Jansenij olim Iprensis Episcopi.* In hoc Codice, quinque offensionis lapides, nempe quinque graviter erroneæ Propositiones, velut scopuli, altum prominent, quin & alij errores non pauci. Offenderunt hæc monstra, primò Lovaniensium Societatis JESU Theologorum perspicaciam: ab his acerrimô studiô detecta, expugnata, diruta sunt erronea Principia; strinxerunt certatim calamos, Viri omnium Ordinum Eruditissimi, Principes Academiæ, sapien-

pientissimi juxta ac vigilantissimi Galliarum Episcopi. Ita
 cunctorum ferè armis confossus Jansenismus, tandem à Sum-
 ma Apostolici Judicij Sanctitate, repetitis fulminibus cor-
 ruit. Perustam tamen belluam, quædam funesta ingenia
 (quibus instar insipientiæ est, novum quid non sapere) ul-
 timis ereptam cineribus salivare affuso novo veneno, fove-
 re, mederi abscisso jugulo non desinunt. Adeo desperatissi-
 mis etiam plagis non desperat ingeniorum chirurgia! Et ve-
 rò complectitur iste Pseudo Augustinus tot virulentas opini-
 ones, ut more viperæ profectus adhuc suò venenò rescif-
 fas partes animet. Præter enim quinque infames Theses,
 omnium Catholicorum Judiciò detestabiles, multa injurio-
 sa continet contra possibilitatem statûs puræ Naturæ, con-
 tra Scientiam Mediam, & isti subnixam Gratiæ Divinæ effi-
 caciã. Hæc, duobus Tractatibus refellentur; Tertius,
 falsitates & imposturas deteget sequacium Jansenij, atque
 adeò novos errores è cerebro Jansenianorum recentius re-
 natos conculcabit. Miraris Lector insolentem Titulum *Ad-
 miranda Jansenismi?* Illos mirare, quos explodimus. Quàm
 enim, ostenso simile est, à Cornelio Jansenio Theologo &
 Episcopo, centies proficiente se obsequentissimum esse Ca-
 tholicæ Romanæ Ecclesiæ Filium, imò Voto Religionis se
 adstringente non alium fore aut mori, doceri tamen adeò
 suis propositis & Summorum Pontificum Decretis pugnan-
 tia! Perniciosissimas Baji Propositiones, quarum ipse Parens
 palinodiam cecinit, execrati sunt S. Pius V, & Gregorius
 XIII, Pontifices Maximi, condemnavit olim Augustissimum
 Tridenti Concilium: refodi, propugnari, stabiliri! Jam ve-
 rò Nepotum Jansenij pervicaciã, dolos, machinas, quibus
 Romanæ Ecclesiæ sanctiones eludunt, oraculis obluclan-

*Volumini
 huic cur
 Titulo in-
 ditus: Ad-
 miranda
 Janseni-
 smi?*

tur: item eorum fraudes, falsitates, si quis animo secum inspiciat, vehementer ille deploratam istorum hominum mentem mirari non desinet. Si mira sunt (teste S. Augustino) quæ Pelagiani docuerunt: quidni Admiranda etiam, quæ Jansenius & Jansenistæ? Accedit. Quòd siquidem nuper Admirandè erronea dicta, scripta, & gesta Lutheri, Zvinglij, & Calvinii proposui in separatis duabus Lucubrationibus, sub titulo *Admiranda Lutheri, Zvinglij, & Calvinii*, conveniens erat, ut etiam Jansenij & Jansenistarum gravia errata, appellatione Admirandorum Jansenismi, insignirentur. Utique Galliarum Archi-Episcopi, Episcopi, Abbates, circiter septuaginta in Epistola sua, data Parisijs ad Alexandrum VII. Anno 1656, 2dâ Septembris, ajunt: *Priorem curam de profigando Calvinismo, excepit alia, illi germana ob erroris Societatem, de profiganda Janseniana doctrina.*

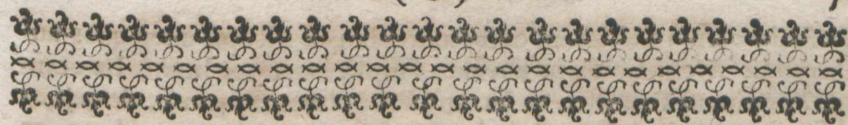
An in Regno Poloniarum... necessitas scribendi cõtra Jansenismum?

Quod si quispiam dicat, Lucubrationem hanc minimè fore proficuam ac necessariam in vastissimo Poloniarum Regno, eò, quòd hinc Jansenismus procul absit. Si quem autem eruditio talium rerum oblectat, habet ille tot Illustrium Nominum volumina, quibus Jansenismus pridem discerpitur: hæc legat, & edocendæ Fidei sufficient. Verùm respondeo: Utinam longè abesset ab hoc Potentissimo Regno & trans mare solùm fureret Jansenismus! Sed cum Lutheri & Calvinii Affectæ, non parva in hoc Regno manus, Janseniana Dogmata magno plausu excipiant, & ceu Consanguineis argutijs acclament; cùm etiam Jansenistarum plerasque falsitates, fraudes, & imposturas (dolendum!) quidam ex Orthodoxis comprobent, detrahenda est illis dementia, his deceptio. Pridemne clanculario pede trivit Poloniam Petrus
de

de Ligny, Jansenianarum partium Nobilis impostor? Is conjunctissimus Quesnello, Jansenistarum hac tempestate Primicerio, atque ob id Duacensi Cathedra, Regis Decretis exturbatus, erupit perfuga in Poloniam, penetravit in Aulas Procerum, adseito in fraudem mendacio Nominis, Petrum de Fossa se dixit, bustuarius Artifex: si ruissetque hæc Fossa non temnendam conscientiarum perniciem, nisi suô superciliô proderetur horror dissidentis præcipitij. Quis sponsor, non emerfuros pectusæ similis farina personatos Doctores? paratum igitur pugionem, qui perreptantes à primo limine reprimat. *Ubicunque enim heretici apparuerint (ut monet Sanctus Augustinus lib: 4to ad Bonifacium cap: 12mo) conterendi sunt, sive ut sanentur, atque mutantur; sive ut ab aliorum salute atque integritate vitentur.* Multi Codices, Jansenismum sirenuè lacerant? scio. Sed quota pars est ad manum nostro Septemtrioni? si quos peregrina Navis desert, terrent emptorem pretiô, terrent mole Questionum, Lectorem. Postremò, Jansenistarum labem, semel aut identidem odisse, non sufficit; accumulatis iectibus feriendi sunt, quamdiu suum ipsis est cerebrum. Monet me utique Divus Prosper, Discipulus & defensor acerrimus Sancti Augustini, in Epistola ad eundem inquiring: *Necessarium & utile est, etiam qua scripta sunt, scribere; nè leve existimetur, quod non frequenter arguitur.* Creberrimo percussu fatigabitur tandem rabies obluetandi; domabit contumax ingenium Veritas toties oculis ingesta; & fortè jam non invitis, saniores sensus obtrudimus, quos fluxa & conscia mens gaudet sibi suggeri. Bonorum igitur omnium commodo; Orthodoxorum, ut er-

rores oderint; Hostium, ut agnoscant, proderit hæc qualiscunque opera, præviâ & adjuvante efficaci Gratiâ illius, qui vult omnes salvos fieri, & in agnitionem Veritatis venire, qui est DEUS benedictus in sæcula.

TRACTATUS PRIMI PARS I.

Præmissa prius Quæstione Prooëmiali de infallibilitate Papæ in rebus Fidei decidendis etiam sinè Concilio Generali, Admirandè erroneæ quinq; famosæ Propositiones JANSENI à Summis Pontificibus damnatæ, discutiuntur & refelluntur: nec non ejusdem JANSENI admiranda impostura, & superbia exponitur.

Quia in libro, cui Jansenius falsò præfixerat nomen S. Augustini, continebantur (ut patebit etiam ex dicendis) multæ Propositiones Michæelis Baji, quas S. Pius V, & post Gregorius XIII. suis Constitutionibus damnaverant, ideo prædictas Constitutiones peculiari sua Constitutione Anno 1641. confirmavit Urbanus VIII, & contra Jansenium promulgari fecit, sub Anathemate præfatum librum Jansenij interdicendo, non determinando tamen, quænam in particulari Propositiones in dicto libro contentæ, prohiberentur, & qualinam determinatè certâ afficiantur censura notâ; Proinde Jansenistæ ajebant, Propositiones Jansenij non esse è numero earum, quæ dicuntur hæreticæ, erroneæ, hæresi aut errori proximæ, suspectæ, scandalosæ, temerariæ, sed ad summum esse è genere earum, quæ dicuntur offensivæ, idq; tantum ea ratione Offensivæ, quòd eos offendant, qui ignorant, qualis nam sit doctrina S. Augustini. Ut ergo cavillis & effugio ejusmodi, omnis locus intercluderetur, Illustrissimi &

*Quidnam
Janseni-
sta censu-
erunt de
Propositi-
onibus da-
mnatis
Jansenij?*

& sapientissimi Galliarum octoginta quinque; Episcopi, inter quos numerantur Archi-Episcopi novem, supplicarunt per literas Innocentio X. Summo Pontifici, ut Jansenij Propositiones quinque; de quibus disceptatis periculosior, & ardentior fuit contentio, expenderet, ac perspicuam de unaquaque; sententiam ferret. Quid ergo de illis Propositionibus definiverit Pontifex, & quòd rectissime, in Tractatu præsentis demonstratur: ac quidem primò generaliter per decisionem Quæstionis sequentis, quam etiam ideo hic præmittendam conveniens esse duxi.

QUÆSTIO PROOEMIALIS.

Summus Pontifex est ne infallibilis in Decretis Fidei decernendis etiam extra Concilium Generale?

Papa loquens ex Cathedra in Decretis Fidei toti Ecclesie propositis, errare nequit. Veritas hæc probatur ex Scriptura.

ASsero cum indubitata ferè omnium jam Catholicorum sententia, quòd Summus Pontifex in suis Decretis, veritatem Fidei concernentibus, & toti Ecclesie propositis, sit infallibilis, seu errare non possit, si ea Decreta ita proponat, ut ad illa recipienda, graviter obligare velit totam Ecclesiam. Seu, quod idem est, sed brevius: Papa loquens ex Cathedra, errare non potest in Decretis Fidei, toti Ecclesie propositis.

PROBATUR Assertio hæc multipliciter. Primò ex Scriptura. Quia Christus Dominus coram aliis Apostolis & Discipulis, qui Concilium & Ecclesiam ejus repræsentabant, dixit soli Petro cum ipsius Successoribus, Matthæi 16. *Tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prevalebunt adversus eam.* Lucæ 22: *Ego rogavi pro te, ut non deficiat Fides tua, & tu aliquando conversus, confirma Fratres tuos.* Joannis 21: *Pasce Oves meas.* Ex quibus textibus Scripturæ, juxta communem Sanctorum Patrum explicationem, proinde & juxta sensum communem Ecclesie, Divo Petro, & ejus Successoribus collata est infallibilitas regendi & docendi Ecclesiam; nec unquam futurum, ut portæ inferi Petrum, & ipsius Successo-

cessores eò efficaciter impellant, ut aliquem in Fide errorem definiant, & Ecclesiæ amplectendum proponant. Quod ipsum exigit bonum totius Ecclesiæ: decisio siquidem controversiarum in materia Fidei, non potest sapè differri absq; gravissimis Ecclesiæ incommodis: Concilia verò Generalia, rarò possunt congregari ob expensas, & bellorum quandoque tumultus, aliasque vix multoties superabiles difficultates.

Probatur Assertio 2dò. Quia hanc in Papæ infallibilitatem agnoscunt tum Concilia Generalia; tum Patres: tum consensus Theologorum.

Ex Concilijs.

Viennense Concilium in Clement: Unica de summa Trinitate dicit: *Ad Apostolicam duntaxat considerationem pertinent ea, quæ Fidei sunt, declarare.*

In Concilio Constantiensi, omnibus Concilij Patribus præsentibus in sessione 45. Constitutio Martini V. nullo omnino Patrum reclamante, publicis Concilij Actis inserta est in hæc verba: *Nullus est, à Supremo Judice, videlicet Apostolica Sede, seu Romano Pontifice, appellare, aut illius Judicium in causis Fidei (quæ tanquam majores ad ipsum & Sedem Apostolicam referenda sunt) declinare.*

Concilium Florentinum Sessione ultima ait. *Definimus, Sanctam Apostolicam Sedem, & Romanum Pontificem, in universum Orbem tenere primatum: esse verum Christi Vicarium: totiusq; Ecclesiæ Caput, & omnium Christianorum Patrem ac Doctorem existere: & ipsi in Beato Petro, pascendi, regendi, & gubernandi, universalem Ecclesiam à Domino Nostro JESU Christo plenam potestatem traditam esse: quemadmodum etiam in gestis Oecumenicorum Conciliorum, & sacris Canonibus continetur.*

Ex Patribus audiantur aliqui.

Ex Patribus.

S. Irenæus lib. 3. adversus hæreses cap. 3. S. Polycarpi Discipulus: *Sed quoniam (inquit) valde longum est in hoc tali volumine, omnium Ecclesiarum enumerare successiones, maxima & antiquissima & omnibus cognita, à gloriosissimis duobus Apostolis Petro & Paulo, Romæ fundata & constituta Ecclesiæ, eâ, quam habet ab Apostolis traditionem & annuntiatam hominibus Fide confundimus omnes eos, qui quoquo modo vel per sui placentiam malam, vel vanam gloriam, vel per cæcitatem, præterquam oportet, colligunt. Ad hanc etiam Ecclesiam, pro-*

pter potentioſiorem ejus (ſive in profligandis & eliminandis erroribus, ſive in aſſerenda veritate) principalitatem, neceſſè eſt omnem convenire Eccleſiam: hoc eſt, eos, qui ſunt undiq; fideles, in qua ſemper ab ijs, qui ſunt undiq;, conſervata eſt ea, quæ eſt ab Apoſtolo, traditio.

S. Baſilius in Epiſtola, Sabino Diacono data ad Pontificem Romanum: *Pietati tuæ à Domino donatum eſt, ut quod adulterinum eſt, à legitimo ac proprio diſcernas: ac Fidem Patrum, ſine ſubtractione ulla prædices.*

S. Cyprianus (qui Anno 261, vel ut Pamelius in vita ejus tradit, Anno 259: Glorioſiſſimum ſubiit Martyrium) Epiſt. 55. ad Cornelium Papam: *Navigare audent, & ad Petri Cathedram uſq; ad Eccleſiam Principalem, unde Unitas Sacerdotalis exorta eſt; nec cogitare, eos eſſe Romanos, ad quos perfidia non poſſit habere acceſſum.* Et lib. 4to Epiſt. 9na: *Qui Cathedram Petri, ſupra quam fundata eſt Eccleſia, deſerit, in Eccleſia ſe eſſe non confidat.* Reſtiterat ille quidem cum plurimis Epiſcopis Africanis Stephano Papæ, non tamen ſolenniter deſinienti, tanquam de Fide, hæreticos non rebaptizandos (quod ex eo ſufficienter conſtat, quia Stephanus nunquam removit à communione Eccleſiæ, illos Africanos Epiſcopos contrarium ſentientes) ſed tantum urgenti executionem antiquæ traditionis de ijs non rebaptizandis ſtatuendo inquam, ut nihil innovaretur, ſed illud ſervaretur, quod traditum eſt.

S. Hieronymus in Epiſtola ad Damafum Papam: *A Paſtore, præſidium ovis ſtagito: diſcerne ſi placet. Non timebo tres Hypoſtaſes dicere, ſi jubebis.* Item in Expoſitione ſymboli, ut etiam citatur à S. Thoma 2. 2. q. 11. ar. 2. ad 3. *Hæc eſt Fides, Papa Beatiffime, (Damafum Papam alloquitur) quam in Catholica didicimus Eccleſia, in qua ſi minus peritè, aut parum cautè, fortè aliquid poſitum eſt, emendari cupimus à te, qui Petri Fidem, & Sedem tenes. Si autem hæc noſtra Confeſſio, Apoſtolatus tui Judicio comprobatur, quicumq; me culpæ voluerit, ſe imperitam, vel malevolum, vel etiam non Catholicum, non me hereticum comprobabit.*

S. Auguſtinus in Pſal: contra partem Donati de Cathedra Romana dicit: *Ipsa eſt Petra, quam non vincant ſuperbe inferorum portæ.* Et Epiſt. 157. *In verbis Apoſtolice Sedis, tam antiqua, atq; fundata cer-*

ea & clara est Catholica Fides, ut nefas sit dubitare Christianis.

S. Cyrillus Alexandrinus in libris Thesauri de SS. Trinitate: Debemus nos, ut qui membra sumus, Capiti nostro Pontifici Romano, & Apostolicæ Fidei adherere, ad nos pertinet, inde, quid credendum, quid opinandum, quid tenendum sit, quarere.

S. Fulgentius libro de Incarnatione Verbi: Quod Romana, quæ mundi cacumen est, tenet & docet Ecclesia, totus cum ea Christianus Orbus nihil hæsitans credit, & ad salutem non dubitat confiteri.

S. Leo Epistola 9. quæ est ad Constan. Episc. Erit ergo quisquam tanta dementia, qui orationem illius, cujus velle est posse (Christi Luca 22. Ego autem rogavi pro te, ut non deficiat Fides tua) audeat in aliquo vacuum putare? nonne à Sede Principis Apostolorum, Romana videlicet Ecclesia, tam per eundem Petrum, quam per suos Successores, convicta atq; expugnata sunt omnium hæreticorum commenta, & Fratrum corda, in Fide Petri, quæ hætenus nec defecit, nec in finem deficiet, sunt confirmata?

S. Chrysologus in Epist. ad Eutycheten: Hæcramur te, Frater Honorabilis, ut his, quæ à Beatissimo Papæ Romano Civitatu scripta sunt, obedienter attendas: quia Beatus Petrus, qui in propria sede, & vivit, & præsidet, præstat querentibus, Fidei Veritatem.

S. Agatho, Epist. ad Constantinum Imperatorem, quæ habetur Actione 4. 6tæ Synodi: Hec Apostolica ejus Ecclesia nunquam à via Veritatis deflecta est, cujus Auctoritatem semper omnis Catholica Christi Ecclesia & Universales Synodi, fideliter amplectentes, in cunctis secuta sunt: omnesq; Venerabiles Patres, ejus Fidem amplexi: & sancti quidem Doctores venerati atq; secuti sunt: Hæretici autem falsis criminationibus ac derogationum odijs insecuti.

S. Bernardus Epist. 190. Innocentium II. alloquitur. Oportet, ad Vestrum afferri Apostolatam pericula quæq; & scandala emergentia in Regno DEI, ea præsertim, quæ de Fide contingunt: dignum namq; arbitror, ibi potissimum resarciri damna Fidei, ubi non possit Fides sentire defectum. Hec quippe hujus prærogativa sedis: cui enim alteri dictum est, Ego pro te rogavi, ut non deficiat Fides tua?

Non absimilia habent in scriptis suis, S. Optatus Milevitanus: S. Avitus Episcopus Viennensis: S. Bonifacius Archi-Episcopus Moguntinus, Germaniæ Apostolus & Martyr: S. Anselmus: S. Ivo Carnotensis:

notensis: Petrus Cluniacensis & Cellensis &c: Item præter S. Agathonem & S. Leonem, alij decem antiqui, & Sancti Pontifices Romani, Lucius Martyr, Felix I, Zozimus, Cælestinus I, Pelagius I, Nicolaus I, Nicolaus II, Gregorius VII, Innocentius III, quorum verba vide apud Bellarminum lib. 4. de Romano Pontifice, Melchiorum Canum lib. 5. de locis Theologicis, Cælestinum Sfondrati in Gallia vindicata, observat: 4. &c.

Idem censuerunt de infallibilitate Pontificis, ultra centum, Sanctorum Catalogo adscripti.

*Ex Doctore
re Ange-
lico.*

Theologorum Princeps, & Theologiae Angelus, Divus Thomas 2. 2. q. 1. ar. 10: *Dicendum est, (inquit) quod nova editio symboli necessaria est ad vitandum insurgentes errores: ad illius ergo auctoritatem pertinet editio symboli, ad cuius auctoritatem pertinet, finaliter determinare ea, quae sunt Fidei, ut ab omnibus inconcussa Fide teneantur. Hoc autem pertinet ad auctoritatem Summi Pontificis, ad quem majores & difficiliore Ecclesiae quaestiones referuntur, ut dicitur in decretal. lib. de Baptismo. c. majores, unde & Dominus, Lucae 22. Petro dixit, quem Summum Pontificem constituit; Ego pro te rogavi Petre, ut non deficiat Fides tua, & tu aliquando conversus, confirma fratres tuos; & hujus ratio est: quia una fides debet esse totius Ecclesiae, secundum illud 1. ad Cor. 1. Idipsum dicatis omnes, & non sint in vobis Schismata, quod firmari non posset, nisi quaestio de Fide exorta, determinetur per eum, qui toti Ecclesiae praest: ut si: ejus sententia à tota Ecclesia firmiter teneatur; Et ideo ad solam auctoritatem Summi Pontificis pertinet, nova editio symboli, sicut & omnia alia, quae pertinent ad totam Ecclesiam. Et 2. 2. q. 11. ar. 2 ad 3. Contra auctoritatem Summi Pontificis, nec Hieronymus, nec Augustinus, nec aliquis Sacrorum Doctorum suam sententiam defendit. Item quodlibet: q. 7. ar. 16. Magis standum sententia Papae (ad quem pertinet determinare de Fide, quam in Judicio profert) quam quorumlibet sapientum in scripturis opinioni. Idem cum S. Thoma sentiunt S. Bonaventura Doctor Seraphicus, Alensis, Albertus Magnus, Richardus, Valdensis, Cajetanus, Hosius, & jam omnes ferè nobiliores Theologi. Imò magnus Suarez, de Fide disp. 5. sect. 8. num. 4. dicit: *Veritas Catholica est, Pontificem desinentem ex Cathedra, Fidei Regulam esse, quae errare non potest; Ita docent hoc tempore omnes**

Casbo

Catholici Doctores. Doctissimus etiam Petrus de Marca, Archi-Episcopus Tolosanus in observationibus supra Theses Claromontanas 1662. testatur, sententiam de infallibilitate Pontificis, esse omnium universitatum Christianitatis, quin & omnium ferè Doctorum universitatis Parisiensis. Insuper Assertio nostra.

Confirmatur Imo. Receptissimâ praxi, & sensu Ecclesiæ: in controversijs enim Fidei, recursus fieri consueverat ultimato, non ad universitates, & Doctores Theologiæ, sed ad Pontificem Romanum: seu ut in exordio literarum suarum 85. Galliæ Episcopi ad Innocentium X. datarum, loquuntur: *Majores causas (Fidei) ad Sedem Apostolicam referre, solennis Ecclesiæ mos est.* Unde & iidem 85. Præfules, genere, doctrina, & pietate Illustrissimi, exortò Jansenismo, pro decisione controversiæ de famosis quinq; propositionibus Jansenij, per literas & nuntios suos, recursum ultimato habuerunt, anno 1653. ad Innocentium X. tanquam ad infallibilem controversiarum Judicem, in illis enim literis fatentur: In Sede Apostolica, Fidem Petri nunquam deficere: Summi Pontificis è cathedra pronuntiantis Decreta hujusmodi esse, ut omnibus cavillis & effugijs locum penitus intercludant: Esse vocem & imperium Christi: illis omnem caliginem discuti, animas fluctuantes componi &c. Eandem infallibilitatem agnoverunt, & scriptis consignarunt eodem anno, Galliæ Antistites Parisijs congregati numero 30. inter alia enim in literis suis ad Innocentium X. datis, postquam Jansenij propositiones damnaverat, 19. Julij scripserunt: *Sententiâ Innocentij hæresim Jansenij proscriptam esse: omnium Pontificum Romanorum sententias, pro sancienda regula Fidei, summa Divinaq; per universam Ecclesiam auctoritate niti &c.* Literas ipsas eorundem vide apud Platelium tomo 3. à num. 124.

Accedit. Quia Pontifices Romani sæpe damnarunt hæresim sine Concilio Generali, ut hæresim Pelagij, semipelagianorum, Joviniani, Vigilantij, Berengarij, Abailardi, Gilberti Porretani, Petri Osinani, Jansenij, demùm anno 1687. Michæelis de Molines: & quidem ita damnarunt, ut damnationem ab ijs factam, tanquam infallibilem, Universâ Ecclesiâ orthodoxâ comprobaverit. Hinc S. Prosper adversus collatorem ait: *Tunc Pelagianorum machina fracta, quando beata memoria Innocentium, nefandi erroris capita, Apostolico mucrone percussit.*

*Ex praxi
continua,
& multi-
faris alijs
rationibus*

Confirmatur 2dò: Quia Concilia Provincialia, eo ipso, quòd à Pontifice confirmantur in suis Decretis Fidem concernentibus, habentur in Ecclesia, ut Regula Fidei: prout constat de Concilio Provinciali Arausicano 2do, Milevitano, varijsq; Toletanis, Romanis & Carthagenensibus: ut videre est apud Bellarminum, Suarez & alios. Ergo citra Concilium Generale habetur infallibilitas in Decretis Fidei, à Papa toti Ecclesiæ propositis: acceptatio verò Ecclesiæ, licèt confirmet hanc infallibilitatem, non tamen eam tribuit: sicut extra omne dubium, non tribuit Concilio Generali, approbato à Pontifice Romano.

Confirmatur 3tiò, Quia ut rectè notârunt multi, ceteræ sedes Patriarchales defecerunt à Fide vera, & ab hæreticis ac hæresiar-chis infestæ, & possessæ fuerunt. In Sede enim Constantinopolitana, sederunt Macedonius, Nestorius, Sergius, Hæresiar-chæ. In Alexandria, Georgius, & Lucius Ariani: Dioscorus, Eutychianus, Cyrus, Monothelita &c. In Antiochena, Paulus Samosatenus, hæresiar-cha, Petrus Gnapheus, Eutychianus, Macharius, Monothelita &c. In Hierosolymitana, Eutychius, Iræneus, & Hilarius, Ariani: Joannes, Origenista. Nullus autem Pontifex Romanus verè ostendi potest, qui in Fide erraverit, prout demonstrat Bellarminus in libris de Romano Pontifice, ubi lib. 4. c. 8. 9. & sequentibus, objectiones de S. Petro (ad Gal. 2.) quasi judaizante, de Liberio Papa subscribente ex metu damnationi Sancti Athanasij, item de alijs solidè dissolvit. Idem præstiterunt plures scriptores Ecclesiastici præsertim controversistæ. Patebit id etiam ex dicendis proximè. Unde infertur Christum Dominum pro Petro, & ejus Successoribus absolute & efficaciter orassè, ne deficiat Fides eorum.

Ex dictis habetur. Certum jam esse apud omnes ferè Catholicos, quòd Papa, dum loquitur ex Cathedra etiam extra Concilium, non possit errare in Decretis Fidei, toti Ecclesiæ propositis: stante tamen hac infallibilitate, congruum est, identidem convocare Concilia Generalia, ut pote multùm proficua ad faciliorem Decretorum executionem: ad hæreticorum pervicaciam efficacius comprimendam: imò & ad Fidei controversias, altius discutiendas.

Certum item est, Papam non posse errare in Decretis Morum obli-

obligantibus totam Ecclesiam. Eadem enim rationes, quæ militant pro infallibilitate Papæ in Decretis Fidei, militant & pro ejus infallibilitate in Decretis morum, præcipuè quia error in materia Morum, reducitur ad errorem in materia Fidei. Est item ferè omnium Theologorum sententia, quòd Papa in controversijs Fidei, sit infallibilis etiam in illis quæstionibus facti, quæ ita conjunctæ sunt, & permixtæ quæstionibus Juris, ut à negatione facti, consequentia duci possit ad negationem Juris. Quales sunt: An libri à Luthero, Calvino, Jansenio editi, & ab Ecclesia ob hæresim proscripti, contineant hæresim? Et: An Evangelium S. Joannis contineat sanam doctrinam? His tamen stantibus, communiter docetur, quòd Papa, ut Doctor privatus errare scienter possit in quavis materia. Conveniunt item omnes Orthodoxi, teste Bellarmino lib. 4to de Romano Pontifice cap. 2. in hoc: Quòd Papa, etiam ut Summus Pontifex, & cum suo cætu Consiliariorum, vel cum Generali Concilio errare possit in controversijs facti particularibus, quæ ex informatione, testimonijsq; hominum præcipuè pendent. Hinc S. Thomas quodlib. 9. art. 16. dicit: *In sententijs, quæ ad particularia facta pertinent, ut cum agitur de possessionibus, de criminibus, vel de hujusmodi, possibile est Judicium Ecclesiæ errare propter falsos testes.* Ex talibus quippe erroribus nullum grave damnum in Ecclesiam Universalem promanat. Nequit tamen errare in Sanctorum Canonizatione: Siquidem Decretum Canonizationis spectat ad Decreta fidei, & morum, obligantia totam Ecclesiam, errorq; talis repugnat doctrinæ & Sanctitati Ecclesiæ. Hinc S. Bonaventura in opusculo contra Gvilhelmum de S. amore, hæresiarcham scripsit: *Ad infidelitatem spectat de Sancti Canonizatione dubitare.* Idem asserunt plurimi Theologi cum Valentia, Ricciolo, Tannero &c: Quanquam Gerson, Suarez, Vasquez, Bannez, dicunt, esse quidem certissimum, non posse Papam errare in Canonizatione, licèt non sit hoc de Fide. Quamvis verò (ut notant Theologi cum P. Valentia) testimonia, quæ pro alicujus hominis Sanctitate afferuntur, sunt humana, ideoq; naturâ suâ fallibilia: tamen posito, quòd Pontifex illis inducatur ad pronuntiandum quandam Sanctum ac Beatum jam esse, certissimum est, testimonia illa (quatenus in genere saltem probant piè ac sanctè quæquam ex hac vita

Infallibilitas Papæ ad quænam se insuper extendat? proponitur.

excessisse) vera esse, & hominem ejusmodi ex eorum esse numero, quos per Revelationes generales in communi constat Divinae gratiae beneficiò consequi aeternae vitae beatitudinem. Quae sanè certitudo ipsidem illis DEI promissionibus nititur, ex quibus compertum habemus, nunquam esse futurum, ut universa Ecclesia in rebus Religionis, fallatur: Falleretur autem graviter in negotio Religionis, si sanctum putaret, ac pro tali veneraretur eum, qui talis non est. Certissimum item est apud Theologos, quòd Pontifex Romanus errare non possit in approbatione Religionum, quantum ad Constitutiones & leges earum, quoad honestatem & bonitatem moralem earum. Unde dicit S. Thomas opusc. 19. cap. 4: *Cum aliqua Religio per Sedem Apostolicam constituta est, manifestè se damnabilem ostendit, qui talem Religionem damnare conatur.* Et ratio est, quia Ecclesia in materia morum errare non potest (cum hoc repugnet Sanctitati & veritati Ecclesiae) consequenter nec Caput ejus, in quantum Caput, sive in quantum Pontifex. Nec enim est major securitas non errandi in materia morum, in reliquo Ecclesiae corpore, quam in suo capite: sed potius è converso: Etenim ne erraret Ecclesia, promissio facta est Magistro & Capiti; unde hæc securitas non errandi, prius residet in Magistro. & ex illius securitate resultat securitas in Ecclesiam, ut sapienter advertit P. Cardenas cum alijs Theologis.

CAPUT I.

ASsero Inò. Admirandè erronea est Propositio Jansenij hæc. Aliqua DEI Præcepta, hominibus justis volentibus, & conantibus secundum præsentem, quas habent vires, sunt impossibilia: deest quoque illis gratia, quâ possibilia fiant.

*Falsitas
propositio-
nis Prima
Jansenia-* **P**Robatur Primò. Innocentius X, Alexander VII, Clemens XI, (quorum Bullas vide in fine I. Partis Tractatus uni) declaraverunt & definiverunt, dictam Propositionem esse temerariam, impiam, blasphemam, anathemate damnatam, & hæreticam. Quin jam antea eam damnaverat S. Pius V, & Gregorius XIII. in proscriptis

à se Propositionibus Michælis Baji, inter quas est 54ta desumpta ex ejus libro de Peccato Originali cap. 12. hæc: *Definitiva hæc sententia: DEUM homini nibi impossibile præcepisse, falsò tribuitur Augustino, cum Pelagij sit.* Ergò defacto graviter erronea est dicta Propositio: nam Pontifex Summus non potest errare in suis Decretis Fidei, toti Ecclesiæ propositis, ut supra ostensum. Quod ipsum videtur non difiteri ipsemet Jansenius, dum de Romano Pontifice, in suo Augustino Tom: 3. lib: 1. cap: 29. ait: *Apud eum solum incorrupta Patrum servatur hereditas.* Simili argumento ex infallibilitate Papæ in Decretis Fidei, solidè probantur, & aliæ nostræ Assertiones contra Propositiones Jansenii damnatas.

na, multipliciter evincitur, etiam ex eo, quia est desumpta ex Lacunis Lutheri & Calvinii, opponiturque Scripturæ, & Patribus illa Propositio.

Probatur 2dò. Tum quia, si quis persvadeat sibi, DEUM impossibilia præcepisse, facilè descendet in horrendam illam blasphemiam, ut sentiat, DEUM esse injustum, & crudèlem, non esse amandum, &c. Tum quia dicta Propositio Jansenii, sat clarè adversatur Scripturæ sacræ; hæc enim hortatur ad omnium Præceptorum divinorum observationem, appromittitque gratiam, quâ Præcepta adimpleri queant. Prima Joannis 5to v. 3. *Hæc est charitas DEI, ut mandata ejus custodiamus: & mandata ejus gravia non sunt.* Matthæi mo. v. 30. Christus dicit: *Jugum meum suave, & onus meum leve.* Quid ni forent mandata gravissima, & jugum intollerabile, si nec vires, nec gratia adsint, quibus impleri, & supportari possint: Nec adsint vires ad orandum, quâ oratione possit illa gratia impetrari? Prima ad Corinth 10. *Fidelis DEUS, qui non patietur vos tentari supra id, quod potestis.* Ecclesiastici 15. *Non dixeris, per DEUM abest, vel ut legunt septuaginta, & S. Augustinus de Gratia & libero arbitrio cap. 2. Non dixeris: propter Dominum recessi, vel ut alii ex Græco: Per DEUM factum est, ut defecerim.* Id est, ne dicas: per DEUM stare vel per carentiam auxilii ejus fieri, quo minus Præcepta ejus serves, & ipsa adhareas.

Probatur 3tò. Quia illa Sententia Jansenistica, non est ex Scripturæ sacræ, vel Augustinianæ, aliorumque Sanctorum Patrum doctrinæ limpidissimis fontibus hausta, verum ex Lacunis Calvinii, Lutheri, Melanctonis, aliorumq; hæreticorum: Sic enim Calvinus libro 2do Institutionum cap. 7. *Sit extra controversiam, impossibile esse in*

*hac carne, legis implementum - Quòd autem impossibilem legis observatio-
nem diximus, id est paucis verbis explicandum, simul & confirmandum:
solet enim vulgo (inò univèrsæ Ecclesiæ Orthodoxæ) absurdissima sen-
tentia videri. Similia habet in Antidoto Concilij Tridentini ad Ses-
sionem 6tam, Lutherus in Confutatione rationis Latomianæ: Tot scri-
pturæ testimonia probant, mandatum esse impossibile nobis: ut nihil sit ma-
nifestius. Et in respon: ad dialog. Sylvestri: pessimè facis, quòd negas
Salvatorem impossibilia jussisse: plus quàm pessimè facis, quòd hoc falsita-
tem audes appellare: non possumus in hac vita mandata DEI implere.
Melancthon ad cap. 4. Epist. ad Rom. edit. 1. Cùm mandat lex diligi
DEUM, perinde impossibilia jubet, atq; si præcipiat nobis transvolare Cau-
casum. Joannes Monhemius dial. 3. Nemo quantumvis perfectus, præ-
stare potest, quòd lex jubet. Porro hanc doctrinam sectariorum dam-
nat Scriptura Sacra, & recta ratio. ut vidimus supra; damnant Con-
cilia & SS. Patres. Concilium Arausicanum 2dum, celebratum con-
tra Semipelagianos, & quoad suos omnes Canones 25, seu Capitu-
la, confirmatum à Cælestino I. Papa: vel ut alij volunt à Leone I,
sic Capitulo seu Canone 25. id est ultimo, dicit: Hoc etiam secundùm
Fidem Catholicam credimus, quòd acceptâ per baptismum gratiâ omnes
baptizati (Christo auxiliante & cooperante) que ad salutem pertinent,
possint & debeant, si fideliter laborare voluerint, adimplere. Quid simile
declarat Concilium Moguntinum cap. 9. Insuper Concilium Tri-
dentinum Sess. 6. cap. 11. habet hæc: Nemo temeraria illa, & à Patri-
bus sub Anathemate prohibita voce, uti debet. DEI præcepta homini justifi-
ficato ad observandum esse impossibilia: nam DEUS impossibilia non jubet,
sed jubendo monet, & facere quòd possis, & petere, quòd non possis, & ad-
juvat, ut possis. Et eadem Sessione 6ta, Canone 11mo: Si quis dixerit,
præcepta homini etiam justificato, & sub gratia constituto, esse ad obser-
vandam impossibilia, anathema sit.*

S. Hieronymus lib. 3. adversus Pelagianos: *Quòd DEUS possibilia
mandavit, hoc nulli dubium est.* Et en Jansenius, cum Calvino, Luche-
ro, alijsq; heterodoxis, non solum dubitat de hoc, verum pervicaci-
ter id etiam pernegat.

S. Basilii oratione in illud: *attende tibi, ait: Impium est dicere,
impossibilia esse spiritus præcepta,*

S. Chry-

S. Chryſtoſtomus Homilia 16, in Epiſt. ad Hebræos: *Non potes dicere: non poſſum: neq; accuſare Conditorem; ſi enim impotentes nos fecit, & deinde imperat, culpa ejus eſt. Quomodo ergò, inquit, multi non poſſunt? Quomodo ergo multi nolunt? ſi enim voluerint, omnes poterunt: habemus quippè Cooperatorem & Coadjutorem DEUM, tantùm velimus, tantùm opere accedamus ad rem ipſam.*

S. Leo de Paſſione Domini: *Juſtè inſtat præceptò, qui præcurrit auxiliò.*

S. Auguſtinus, apertè militat contra Jansenium: dicit enim lib. de Fide contra Manich. cap. 10: *Quis non clamat, ſtultum eſſe dare præcepta ei, cui liberum non eſt, quod præcipitur, facere: & iniquum eſſe, eum damnare, cui non fuit poteſtas, juſſa complere?* Lib. de Natura & Gratia cap. 69: *Firmiſſimè creditur, DEUM juſtum & bonum, impoſſibilia non potuiſſe præcipere.* Hujus S. Doctõris vide plures Textus infra in Tractatus hujus ima parte cap. 6to.

Quis ergò non cenſeat dictam Propositionem Jansenii eſſe admirandè erroneam? ſi ex una parte, attentè perpendat, evidentè repugnare Scripturæ ſacræ, definitionibus Summorum Pontificum & Conciliorum, Sanctorumq; Patrum, & S. Auguſtini doctrinæ: Ex altera verò parte, advertat, illam in elenchum veriſſimarum Orthodoxarum & S. Auguſtini Propositionum, collocatam à Jansenio, inquam, Epifcopo, qui ſe Orthodoxum haberi vult, agnoſcitq; inſallibilitatem Papæ in decernendis aſſertis Fidei. Tomo enim 2. ſui Auguſtini lib. 1. cap. 29. ſcripſit: *Mihi conſtitutum eſt, ad extremum uſq; Spiritum Romanam Ducem ſequi Eccleſiam, & Beatiffimi Petri in Romana Sede ſucceſſorem. Super illum hanc Petram, edificatam Eccleſiam ſcio: quicumque cum illo non colligit, ſpargit: apud eum ſolùm incorrupta Patrum ſervatur hæreditas.*

Ad meliorem intelligentiam, & confirmationem dictorum.

NOta Imò. Falſum eſſe, quòd homo ob peccatum originale in Adamo contractum, contraxerit debitum carendi gratiâ ad obſervationem præceptorum neceſſariâ, & idèò tranſgreſſionem eſſe nobis imputabilem, nempe in ſua cauſa, adeoq; nos peccare, licet

*Ratione
peccati Originalis*

*non con-
trahitur
debitū ca-
rendi gra-
tiā ad ob-
servanda
Præcepta
Divina.*

defectò nobis desint vires & gratia ad orandum & obediendum. Falsum inquam. Tum quia, præter dicta, Alexander VIII. 1690. 7. Decembris inter Propositiones 31, hanc, quæ est ima, damnavit. *In statu nature lapsæ, ad peccatum formale & demeritum sufficit illa libertas, quò voluntarium & liberum fuit in causa sua, peccato Originali, & libertate Adami peccantis.* Tum quia aliàs, actiones materialiter malæ dormientium, amentium, puerorum, licèt nullam habent actualem libertatem, essent peccata formalia. Quod quis adimitat, nisi enormiter desipiat. Tum quia, in justificatis nihil damnationis manet, ut loquitur Tridentinum Sessione 5. Scripturæq; Sacra docet, DEUM omnium omnino oblivisci peccatorum. Pulchra sanè oblivio, denegare justis ob peccata præterita, gratiæ auxilia ad orandum & ad implenda præcepta, perseverandumq; in accepta justitia, sine quibus auxilij impossibile est ea implere & perseverare.

*Hoc Præ-
cepto: Non
concupi-
sces: quid
prohibe-
tur?*

Nota 2dò. Illo præcepto: *Non concupisces.* Non prohibentur concupiscentiæ motus, rationem prævenientes: hi enim vitari in præsentī vita nequeunt: ast prohibetur consensus voluntatis, qui est in nostra potestate. Unde dicit S. Augustinus lib. 1. de Nuptiis & concupiscentijs cap. 23. *Ipsa concupiscentia non est peccatum in regeneratis, quando illi ad illicita opera, non consentitur.* Concupiscentia in actu imò sumpta, vocatur à S. Paulo peccatum. Non ex eo, quòd ipsa sit in se peccatum, & vera legis inobedientia: sed quia est effectus & causa peccati, ut explicat S. Augustinus, & alij Patres. Nec, item præcepto illo: *Diliges Dominum DEUM tuum ex toto corde tuo,* præcipitur, ut nihil diligamus præter DEUM; at, ut eum, ejusdem amorem præferamus omnibus rebus creatis, & amori illarum: Nulliusq; creaturæ amore, vel timore, velimus separari à charitate DEI; quòd præceptum plurimi Sancti impleverunt, & implent Veritas Notati hujus comprobatur. Quia inter Baji Propositiones damnatas, est soma hæc: *Prava desideria quibus ratio non consentit, & quæ homo in vitis patitur, sunt prohibita præcepto: Non concupisces.* Item 76ta: *Quamdiu aliquid concupiscentiæ carnalis in diligente est, non facit præceptum: Diliges Dominum DEUM tuum, ex toto corde tuo.*

*Omnibus
hominib;*

Nota 3iò. Non solum omnibus hominibus justis, adultis quovis tempore DEUS dat gratiam sufficientem ad vitanda peccata, & ser-

servanda DEI Præcepta: ut certum ex Fide, juxta superius dicta: Verum etiam juxta communissimam Theologorum doctrinam, DEUS adultis omnibus injustis etiam infidelibus & barbaris, quamdiu sunt Viatores, providet media proximè vel remotè sufficientia ad conversionem & justificationem. Doctrina hæc fundatur imo in auctoritate scripturæ: Nam dicitur Ezechielis 18. *Numquid voluntatis mea est, mors impij, & non ut convertatur à vijs suis, & vivat?* Invitat item omnes DEUS ad se juxta illud Matthæi 12. *Venite ad me omnes &c:* quæ invitatio foret illusoria, si aliquibus negaret auxilia sufficientia ad veniendum. S. Paulus ad Timotheum 2do. *Obsecro unum omnium fieri obsecrationes pro omnibus hominibus, hoc enim acceptum est coram Salvatore DEO, qui omnes vult salvos fieri.* Voluntate utiq; sincera, quantum est ex parte sua, & non fallaci. 2da Petri 2do: *Non vult DEUS aliquos perire, sed omnes ad penitentiam converti.* Jansenius cum Beza, Calvinistarum Antesignano, respondet quidem S. Petrum loqui tantum ad Electos. Verum contra est. Tum quia S. Petrus, scribit ad fideles Christianos, quos appellat electos ad Fidem, inter quos non dubitatur, quin essent reprobi, quos præinde voluit DEUS salvare. Tum quia citata verba accipiunt & intelligunt Sancti Patres in sensu nostro. Tum quia universaliter, verba Scripturæ Sacræ accipienda sunt sine ulla limitatione, si nullum inde sequatur inconveniens: uti hic defacto nullum sequitur. 2do. Fundatur in sensu Conciliorum, & Sanctorum Patrum. Inter alia enim Concilium Tridentinum Sessione 6ta cap. II. dicit: *DEUS impossibilia non jubet &c:*

S. Ambrosius in epistolam ad Timotheum cap. 2. *Si DEUS, qui omnipotens dicitur, omnes homines salvos vult fieri, cur non impletur ejus voluntas? sed in locutione sensus est, conditio latet, vult enim DEUS omnes salvos fieri, sed si accedant ad eum: non enim sic vult, ut nolentes salventur, sed vult illos salvari, si & ipsi velint.* Nam utiq; qui legem omnibus dedit, nullum excipit à salute? Numquid non Medicus idcirco proponit in publico, ut omnes se ostendat velle sanari, si tamen ab ægris requiratur. Quid clarius dici poterat? S. Augustinus lib. de spiritu & litera cap. 33. *Vult DEUS omnes homines salvos fieri, non sic tamen, ut eis adimat liberum arbitrium, quò malè vel benè utentes, justissimè*

adultis, viatoribus, etiam barbaris providet DEUS media sufficientia, ad conversionem, & justificationem.

judicentur. S. Paulinus Epist. 2. ad Severum: *Omnes, quantum in ipso est, saluum fieri vult, qui fecit omnes.* S. Prosper, quem Jansenistæ, unum è suis numerant: ipseq; Jansenius lib. 16. de Gratia Christi cap. 15. fatetur, S. Prosperum nunquam recessisse à Magistri sui S. Augustini doctrina, in ijs, quæ libertatem, & gratiam concernunt: hic inquam S. Prosper, ad Objectiones Vinc: Resp. 2. ait: *Sincerissimè credendum atq; profitendum est, DEUM velle, ut omnes homines salvi fiant, siquidem Apostolus præcipit, ut DEO pro omnibus hominibus supplicetur; ex quibus, quòd multi pereunt, percuntium est meritum: quòd multi salvantur, salvantis est donum.* Idem in lib. ad Arti: falsò impositos Augustino, art. 15. dicit: *Nemini DEUS correctionis admittit viam, neq; boni possibilitate despoliat.* S. Thomas 3. contra gentes cap. 159. *DEUS, quantum in se est, (id est, voluntate de se sufficienti, providente media saltem remotè sufficientia ad omnium salutem) paratus est omnibus gratiam dare, vult enim omnes homines salvari, & ad agnitionem veritatis venire.* 3. parte q. 86. art. 1. ait: *Dicere, quòd aliquod peccatum sit in hac vita, de quo quis penitere non possit, erroneum est.* Et q. 14. de Veritate art. 11. ad 1. dicit: *Si quis in Sylvis, ductus luminis naturalis sequeretur in appetitu boni vel fuga mali, certissimè tenendum est, quòd ei DEUS, vel per internam inspirationem revelaret ea, quæ credenda sunt: vel aliquem Fidei Prædicatorem ad eum dirigeret, sicut misit Petrum ad Cornelium, Actorum 10. 3tid.* Fundatur in rationibus validis. Tum quia aliàs, peccatores & infideles, essent excusabiles in sua imprænitentia & infidelitate. *Quis enim peccat in eo, quod nullo modo caveri potest?* ut loquitur S. Augustinus lib. 3. de libero arbitrio cap. 18. Tum quia alioqui, multi Viatores in statu naturæ lapsæ, non essent Viatores: Viator enim debet esse præditus potestate accedendi ad terminum; per hoc enim differt à damnato, qui jam est in termino: si autem non daretur gratia sufficiens, tam multi non essent præditi hac potestate: Gratia enim sufficiens, est potestas accedendi ad terminum, qui est Patria æterna Cælestis. Tum quia decet Divinam ineffabilem bonitatem, ut omnes sufficienter juvet ad suum ultimum finem, ne ullus dicere in extremo iudicio possit: *Non potui vitare peccata: Non potui tua præcepta servare: Non potui salvari, quia noluisti me juvare, & ad hoc sufficien-*

cientiam præſtare. Accedit. Quia Alexander VIII, inter 31. Propoſitiones à ſe damnatas, reſpuit, & hanc Propoſitionem ſtam. *Pagan, Judæi, Hæretici, aliq; hujus generis, nullum omnino accipiunt à JESU Chriſto influxum: adeoq; hinc rectè inferes, in illis eſſe voluntatem nudam & inermem, ſine omni gratia ſufficienti.*

Advertè. Licet gratia ſupernaturalis non d-beatur libero hominis arbitrio, nulla facta ſuppoſitione, tamen ei debetur, ſuppoſita obligatione præcepti ad actum ſupernaturalem, debeturq; ratione ipſius præcepti: DEUS enim utpotè juſtiſſimus, nequit obligare ad impoſſibile, unde ſi obligat ad actum ſupernaturalem, debet ei conferre vires ad talem actum eliciendum abſolutè ſufficientes. *Exeamur enim (verbis loquor S. Auguſtini ſerm: 191. de tempore) blaſphemiam eorum, qui dicunt, impoſſibile à DEO præceptum aliquid eſſe. Dicitur quidem Joannis 12: Non poterant credere. Sed benè reſpondet S. Auguſtinus Tractatu 53. in Joannem: Si à me queratur, quare non poterant credere? Cuiò reſpondeo: quia nolbant.*

Nota 4to. Infantibus omnibus, non tantum in Adamo, ſed etiam poſt peccatum Adæ, providet DEUS media, in voluntate aliena, ad ſalutem aliquo modo ſufficientia. Ratio eſt. Tum quia DEUS, teſte S. Paulo, *vult omnes homines ſalvos fieri, & ad agnitionem* (ſcilicet habitualem, per habitum Fidei, & etiam ad formalem, ſuo tempore, ſi adoleſcant) *veritatis venire.* Quam Sententiam Apoſtoli, etiam ad parvulos extendi, docet clarè S. Auguſtinus lib. 4. cap. 8. dicens contra Julianum: *Numquid enim parvuli homines non ſunt, ut non pervineant ad id, quod dictum eſt: Omnes homines vult ſalvos fieri.* Tum quia aliàs, parvulorum iſtorum non eſſet Redemptor, Chriſtus: illis enim ad peccatum originale tollendum, nihil meruiſſet, quod dici non debet; Si enim Adam omnes perdidit, etiam Chriſtus omnes redemit, licet non omnes efficaciter abſolutè. Tum quia baptiſmum DEUS omnibus infantibus providit in nova lege, tanquam ſufficientis ſalutis medium, quantum eſt ex parte ſua, & quidem infantes nati, ſi per culpam ſe gubernantium, moriantur ſine baptiſmo, habuerunt gratiam proximè ſufficientem, ſtat enim in ſola culpa gubernantium, quòd non baptizentur: Illi verò, qui ex accidente, in utero materno moriuntur; citra ullius culpam, adhuc habent gratiam remotè ſuffi-

*Infantibus
qualiter
DEUS me-
dia ſuffi-
cientia ad
ſalutem
providet?*

cientem, nempe baptismum ipsis provisum, licet ex cursu causarum secundarum & circumstantiarum, impediendum proximam potentiam recipiendi baptismum (quem cursum non tenetur DEUS, utpotè Causa prima, & Provisor Universalis impedire) contingat, ut illis tale medium non applicetur.

Accedit. Probabile esse, quòd Parentibus, sive immediatis, sive mediatis, DEUS dare soleat eas inspirationes ad parvulorum salutem ordinatas, ut si illis responderent, non morerentur sine baptismo, imò & cursum causarum secundarum naturalium, qui obstaculo est ad baptismum obtinendum, fortè DEUS impediret, si Parentes virtuosè vivendo, pro parvulis orando, culpas aliquas declinando, mererentur hanc DEI specialem providentiam. Hocq; ipsum confirmatur ex S. Prospero, qui lib. 2. de Vocatione Gentium cap. 22. ait: *Non irreligiose arbitror credi, neq; inconvenienter intelligi, quòd isti paucorum dierum homines, ad illam pertineant gratie partem, que semper universis est impensa matronibus, quòd utiq; si benè uterentur eorum Parentes, etiam ipsi per eosdem juvarentur.*

Explicatur Axioma illud: Facienti, quod ex se est, DEUS non denegat Gratiam.

Nota 5to. Illud axioma: *Facienti, quod ex se est, DEUS non denegat gratiam*, à Theologis approbatum, & à S. Thoma, tum alibi, tum in 2. dist. 28. q. 1. usurpatum, divinæque bonitati maximè congruum, explicari solet præcipuè dupliciter. imò Sic: Facienti, quod in se est per vires gratiæ supernaturalis, DEUS non denegat ultiores gratias, & ipsam justificationem, & salutem. Et in hoc sensu axioma illud esse verissimum, certumque est apud omnes Catholicos, constatque veritas ejus etiam ex dictis supra. 2do. A Sfortia Pallavicino, P. Herice, & pluribus recentioribus Theologis, fatretè explicatur etiam sic; Nempe, quòd homini, seu infideli, seu infideli peccatori, servanti legem naturalem, & elicienti actus naturales honestos, quantum potest per gratiam intrinsecè, quòd inquam tali homini providet DEUS gratiam intrinsecè supernaturalem, ex vi pacti initi cum Christo, ita tamen, ut operatio honesta naturalis, neque sit meritum ullum de condigno, vel de congruo (hoc enim capit Semipelagianismus, de initio salutis ex viribus nature) neque dispositio ex natura sua: cum sint hæc longè diversi Ordinis: neq; impetratio (quia impetratio gratiæ, debet esse ab impetrante, consti-
tuto

tuto in gratia supernaturali: cum tamen honestè naturaliter operans supponatur illam non habere) sed merè sit per modum occasionis, & conditionis gratuitè assumptæ à Christo, in ordine ad dandam illi ex meritis Christi gratiam. Conditionis inquam, non sine qua, non datur gratia, sed qua posita, datur liberaliter gratia ob merita Christi. Unde dum dicitur: DEUS ideo dat gratiam supernaturalem Petro, quia Petrus fecit, quod in se est. *Li, qui*, non significat ullam causalitatem vel dependentiam, sed tantum conditionem gratuitè assumptam à Christo, acceptatam à DEO. An autem gratia hæc detur efficax, an verò tantum sufficiens, pendet id à DEI beneplacito,

CAPUT II.

ASsero 2dò. Admirandè erronea Jansenij est Propositio hæc: Interiori gratiæ, in statu Naturæ lapsæ nunquam resistitur.

PRobatur Assertio. Numquid enim non admirandè erronea censenda dicta Propositio, quam Innocentius X, Alexander VII, & Clemens XI, declararunt, & definiverunt esse hæreticam, ac ut talem damnarunt? Quæ item apertè repugnat Scripturis sacris, Concilijs, Patribus, & rationi: estque germana Soboles hæresiarchæ Calvinii, & ejus sequacium. Ut evincitur.

Isaia 5 dicitur: *Quid est, quod debui facere vinea mea, & non feci? an expectavi ut faceret uvas, & fecit labruscas.* Vana autem foret expositulatio, si DEUS non contulit vineæ id, sine quo impossibile erat fructum ferre: qualis est gratia absolute sufficiens. Vana expectatio fructus, ab antecederent impotente illos producere: qualis est omnis homo adultus, gratiâ interiore DEI, saltem sufficiente, destitutus. Proverbiorum 1: *Vocavi & renuisti, extendi manum meam, & non erat, qui aspiceret.* Job 24 *Ipsi fuerunt rebelles lumini.* Matthæi 11: *Ve tibi Bethsaida, ve tibi Corozaim, quia si in Tyro & Sidone factæ fuissent virtutes, quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio & cinere penitentiam egissent.* Quibus verbis clarè denotavit Christus, potuisse Bethsaitas & Corozaitas, beneficiò gratiæ, quam ipsis obtu-

2da Janseniane propositionis falsitas ostenditur multipliciter.

lit agere pœnitentiam, quam non egerunt, sed gratiæ datæ restiterunt. Matthæi 23: *Quoties volui congregare filios tuos & noluiſti; Actorum 7. Vos ſemper Spiritui Sancto reſiſtitis.* Aſt quænam culpa, quod vitium eſſet, reſiſtere Spiritui Sancto, non conferenti vires ſufficientes ad non reſiſtendum ſibi, cum illo ſic ſpectato, impoſſibile ſit præbere conſenſum? 2. ad Corinth: 6. *Exhortamur, ne in vacuum gratiam DEI recipiatis.* Apocal. 3. *Ecce ſto ad Oſtium & pulſo, ſi quis mihi aperuerit.* Concilium Senonenſe Pariſijs inchoatum 1527. 3. Februarij, finitum verò anno ſequenti 1528. ſub Clemente VII. 9. Octobris, in quo Concilio præter Antonium à Prato Senonenſem Archiepiſcopum, Cancellarium Galliarum, fuerunt multi Epifcopi, & omnes graves Theologi Pariſienſis Academiae ſive Collegij Sorbonici, adq; ad ſingula Decreta Fidei conficienda, conſiliò & doctrinâ cooperati ſunt. Hoc inquam Concilium, in Decreto Fidei, 15. dicit: *Nec tamen tanta gratiæ neceſſitas, libero præjudicat arbitrio, cum illa ſemper ſit in promptu - Nec deniq; tale ſit ejuſmodi trahentis DEI auxilium, cui reſiſti non poſſit.* Non abſimilia habet Concilium Arauſicanum Canone 25. & Tridentinum Sèſſione 6. cap. 5.

S. Anſelmus explicando verba illa S. Pauli: *Exhortamur, ne in vacuum gratiam DEI recipiatis,* ait: *In vacuum gratiam recipit, qui cum ea non laborat, nec ei ſuum ſtudium adjungit.* S. Proſper lib. 2. de vocatione Gentium cap. 26: *Quod à multis reſutatur gratia, ipſorum eſt nequitia: quòd à multis recipitur, gratia Divina eſt, & voluntatis humana.* Et prior his, S. Auguſtinus q. 2. ad Simplicianum inquit: *Noluit Eſau, & non cucurrit, ſed eſi voluiſſet, cucurriſſet, DEI adjuutoriò perveniſſet, qui ei etiam velle & currere præſtaret, niſi vocatione contemptâ, reprobus fieret.* Et cap. 6. in libro de Correptione & gratia: *Si autem jam regeneratus & juſtificatus, in malam vitam, ſua voluntate relabitur, certè iſte non poteſt dicere: non accepi, quia accepiſſam gratiam DEI, ſuò in malum liberò amiſiſſe arbitriò. An adhuc iſte nolens corripì, poteſt dicere: quid ego feci, qui non accepi? quem conſtat accepiſſe, & ſuâ culpâ, quòd acceperat, amiſiſſe.* Item q. 68. ex 83. de Vocatis ad nuptias, inquit: *Itaq; nec illi debent ſibi tribuere, qui venerunt, quia vocati venerunt, nec illi qui noluerunt venire, debent alteri tribuere, ſed tantùm ſibi, quoniam ut venirent vocati, erat in libera voluntate.*

Repugnat etiam illa Jansenij Propositio, rationi. Nam certum est, homines in natura lapsa obligari ad eliciendos actus supernaturales Fidei, spei, charitatis: obligari item ad vincendas graves tentationes, contrarias illis virtutibus Theologicis: certum item, quòd obligationi huic non omnes satisfaciant, & non satisfaciendo, peccent. Ergò supponuntur habere vires supernaturales, seu gratias sufficientes ad satisfaciendum, quibus resistunt. Ergò falsum est, quòd interiori gratiæ in statu naturæ lapsæ nunquam resistatur.

Probatur insuper dictam Propositionem esse genuinam sobolem Calvini, & ejus Aſſeclarum. Calvinus enim in Antidoto Concilij Tridentini ad Sess. 6. pag. 279. scribit. *Dico aperte pugnare, quòd hic pronuntiant Tridentini Patres, cum illa Christi sententia: Quisquis audit à Patre & didicit, venit ad me. Nam ut prudenter animadvertit Augustinus, inde sequitur, nullum à DEO audire & discere, quin simul in Christum credat; motumq; Spiritus Sancti sic esse efficacem, ut Fidem semper gignat: constituere autem hoc in hominis optione, ut DEI inspirationi, si velit, auscultet: hoc nullo modo conciliari posse.* Similia habet lib. 2. Institut. cap. 2. Petrus item Molinaus insignis Calvinista ex sensu suorum in Anatomie Arminianismi cap. 36. ait: *Pessimum, quod in opinionibus istis negatis reperio, est gratiæ sufficiens, quam DEUS dicitur dare omnibus hominibus.* Vide Capituli sexti notatum 4tum, ubi respondetur, ad illud quod adducit Calvinus hic ex S. Augustino.

Ad meliorem intelligentiam dictorum, & solutionem in contra objectionum.

NOta Imò. Falsam esse doctrinam Jansenij lib. 2. de Gratis Christi cap. 9. Non dari gratiam internam purè sufficientem. Non dari inquam in statu naturæ lapsæ, seu per peccatum originale corruptæ (quamvis in statu naturæ integræ datam fuisse gratiam sufficientem admittat Jansenius) in præſenti verò statu dicit dari solum gratiam ex se efficacem, quam vocat gratiam sanitatis; Gratiam medicinalem; Gratiam talem; ut quibus datur, infallibiliter effectum suum operatur. Falsitas hujus doctrinæ, patet ex di-

*Datur
Gratia in-
terna pu-
rè suffici-
ens.*

etis & dicendis. Quam verò implacabile odium Jansenij fuerit adversus gratiam merè sufficientem, id est, talem, quæ cum voluntate constituat potentiam proximam operandi salutariter, quæ tamen potentia non reducitur ad actum 2dum ob liberam voluntatis resistantiam, constat ex eo: Quia, ut illam eliminaret, ad Calvini castra usq; se transtulit, cum eodem asserendo: DEUM hominibus etiam justis volentibus & conantibus impossibilia quædam præcepisse. Nunquam gratiæ interiori in hoc statu resisti. Ad merendum & demerendum sufficere libertatem à coactione, nec requiri libertatem à necessitate. Semipelagianos ex eo fuisse hæreticos, quòd vellent gratiam talem esse, cui possit humana voluntas resistere vel obtemperare. Insuper, illam gratiam sufficientem, loco supra citato, appellat: *Monstrum Theologiae, pertinens ad Pelagium.*

*Sufficiens
gratia non
est inutilis.*

Nota 2dò, Gratiàm merè, seu purè sufficientem, quæ dicitur Antonomasticè, gratia sufficiens: non esse in statu naturæ lapsæ inutile (aliàs fuisset etiam inutilis in statu naturæ integræ: quod tamen ipsemet Jansenius negat) multò minùs perniciosam: licet enim cum illa non sit voluntas operatura: non fit tamen hoc defectu gratiæ, non idoneæ ad cooperandum, sed fit defectu voluntatis liberè nolentis cooperari illi gratiæ, seu fit, defectu hominis, qui deest Gratiæ DEI, juxta illud ad Hebræos 12. Versu 15: *Contemplantes, nequis desit Gratiæ.* Porrò, sicut habere oculos bonos, seu sufficientiam ad videndum, est beneficium magnum in ordine naturali: quòd si quis claudendo palpebras, non videat, is sibi hoc imputare debet; ita magnum beneficium est in ordine supernaturali, Gratia sufficiens, siquidem complet actum primum ad salutariter operandum: quòd autem non actu jungatur bono usui voluntatis, id habet ex mera culpa liberi arbitrij. Illustrat hoc ipsum Hugo de S. Victore exemplo hominis existentis in fovea, & nolentis manum apprehendere, vel funem sibi demissum, quòd possit extrahere: certè talis debet gratias agere manum porrigenti vel funem, ita & gratiæ agendæ DEO ob datam gratiam sufficientem. Meritò proinde ab Alexandro VIII, inter 31. Propositiones, damnata est Propositionio sexta hæc. *Gratia sufficiens status nostro non tam utilis, quàm perniciosa est, sic ut proinde meritò possimus petere: à gratia sufficienti, libera nos Domine.*

Nota 3to. Gratiam actualem inter alias diſiſiones rectè dividi in gratiam abſolutè ſufficientem: in purè ſufficientem; & efficacem. Abſolutè ſufficiens eſt, quæ potentiam reddit completam proximè expeditam ad operandum ſalutariter. Purè ſufficiens eſt, quæ reddit potentiam expeditam ad operandum ſalutariter, illa tamen potentia non exhibet in actum ob reſiſtentiam liberæ voluntatis, ejuſdemq; determinationem ad non operandum. Demùm Gratia efficax eſt, quæ non tantum reddit potentiam proximè expeditam ad operandum ſalutariter, ſed inſuper habet inſallibilem connexionem cum operatione ſalutari. Ex his habetur, quòd Gratia abſolutè ſufficiens, ſit genus ad gratiam purè ſufficientem, & efficacem: quodq; Gratia purè ſufficiens, ſit denominatio inadæquatè negativa, qualis eſt, potentia non operans.

Nota 4to. Veriſſimum eſt, fuiſſe alium ſtatum Naturæ integræ, in quo fuerunt primi Parentes ante peccatum: alium eſſe ſtatum naturæ lapſæ, in quo fuerunt primi Parentes poſt peccatum, & omnes poſteri. Prior ſtatus, ultra perfectiones naturaliter debitas, includit etiam per dona ſibi indebita perfectam ſubjectionem partis inferioris ad ſuperiorem, nempe ſubjectionem appetitûs, aliarumq; facultatum ſenſivarum ad rectam rationem, ipſiuſq; rationis ad DEUM, ut finem ultimum. Poſterior ſtatus includit privationem juſtitie Originalis, & integritatis, conſiſtens inter alia, in perfecta etiam ſubjectione partis inferioris ad ſuperiorem. Ex diverſitate tamen utriuſq; ſtatûs, malè infert Jansenius, auxilia gratiæ ſecundum ſuam entitatem ſpectatæ, potuiſſe in ſtatu naturæ integræ componi cum potentia ad reſiſtendum, ſecus in ſtatu naturæ lapſæ; malè inquam, nam etiam in ſtatu præſenti poſſunt componi cum potentia ad reſiſtendum: ut conſtat ex dictis, hoc capite, & 4to. Eſt tamen accidentalis quædam diverſitas inter illa auxilia, conſiſtens in hoc, quòd noſtra gratia poteſt vincere, & vincit fomitem peccati, ſecus autem gratia Adamo collata in ſtatu naturæ integræ; Unde S. Auguſtinus lib. de Correptione, & Gratia cap. 7. dicit: *Secunda* (id eſt gratia) *plùs poteſt, quàm ſit, ut velit, ut carnis voluntatem contraria concupiſcentem, voluntate ſpiritus vincat.* Item, Adamo in ſtatu naturæ integræ collata gratia erat cæteris paribus remiſſior, ſeu non

*Diviſio
Gratiæ a-
ctualis ex-
plicatur:*

*Quenam
differen-
tia inter
ſtatû na-
turæ inte-
græ & la-
pſæ?*

ita intensa ob minorem difficultatem ad bene operandum, ex defectu concupiscentiæ rebellis. In statu verò naturæ lapsæ, gratia ex meritis Christi uberior: confertur ac intensior, ob majorem difficultatem ad bene operandum, ortam ex concupiscentia effreni. Nusquam verò negavit S. Augustinus, dari etiam in præsentī statu gratiam merè sufficientem, nec usquam affirmavit, omnem gratiam, quæ nunc datur, esse efficacem.

Nota 3to. Cum Patre Ripalda Tomo 3. lib. 1. de Ente supernaturali. Licet differentia essentialis, necessaria non sit inter auxilia naturæ integræ atq; lapsæ, ea tamen intervenire potest; siquidem in natura lapsa moveri potest voluntas ad resistendum concupiscentiæ ex illustratione & affectione ipsius resistentiæ, quæ honesta est, ex qua illustratione & affectione moveri non potest natura integra, quæ eam resistentiam non patitur. Licet item regulariter ad efficaciam auxiliorum naturæ lapsæ, major virtus intrinseca, quam auxiliorum naturæ integræ, necessaria sit, quandoq; tamen necessaria non est. Multi enim sunt actus, quibus concupiscentia parùm aut nihil resistit, nec tentatio obstat externa: vel quia ingenitæ naturæ inclinationi conformes sunt, ut alere filios, diligere Parentes, tueri vitam incolumem: vel quia bonum delectabile oppositum, aut non proponitur, sed aliud bonum honestum oppositum, aut ad eò remissè, ut ulla vix sit difficultas superandi. Tota autem necessitas fortioris virtutis auxiliorum naturæ lapsæ, revocatur in resistentiam concupiscentiæ & difficultatem superandam operando honestè. Hæc tamen doctrina locum non habet in diuturna perseverantia justitiæ; quia ad illam obtinendam, plures & graves difficultates, & tentationes, lapsis hominibus occurrunt.

CAPUT III.

Asfero 3to. Admirandè erronea Propositio est Jansenij hæc: Ad merendum, & demerendum in statu Naturæ lapsæ. non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione.

Pro-

PROBATUR Imò. Tum quia Jansenius, qui se Episcopum esse Catholicum profitetur & Sedis Romanæ infallibilitatem in Decretis Fidei non diffitetur, is inquam non est veritus calamò, & ore palàm aff-rere, Propositionem illam veritati Orthodoxæ omnino consonam esse, quæ convenit cum Michæelis Baji propositionibus à S. Pio V, & Gregorio XIII. damnatis, è numero enim illarum 39. 66. 67. sunt hæc: *Quòd voluntariè fit, etiamsi necessariò fiat, liberè tamen fit. Sola violentia repugnat libertati hominis naturali. Homo peccat etiam damnabiliter in eo, quod necessariò facit.*

Tum, quia S. Thomas Ecclesiæ Doctòr Angelicus, dictam Propositionem Jansenij, non tantum censuit esse hæreticam, sed insuper eam meritò reposuit in elenchum earum propositionum, quæ subvertunt omnia principia Philosophiæ naturalis. De Malo enim quæst. 6. quæ est de electione humana, articulo unico habet hæc: *Quidam posuerunt, quòd voluntas hominis ex necessitate movetur ad aliquod eligendum, neq; tamen ponebant, quòd voluntas cogeretur: non enim omne necessarium, est violentum. Hac autem opinio est hæretica. Tollit enim rationem meriti & demeriti in humanis actibus. Non enim videtur esse meritorium vel demeritorium, quòd aliquis sic ex necessitate agit, quod vitare non possit. Est etiam numeranda inter extraneas Philosophiæ opiniones, quia non solum contraria Fidei, sed subvertit omnia principia Philosophiæ naturalis. Ad bujuscmodi autem positiones ponendas, inducti sunt aliqui homines, partim propter proterviam, partim propter aliquas rationes Sophisticas, quas solvere non potuerunt, ut dicitur in 4. Metaphysica. Hucusq; S. Thomas. Utinam à tanti Doctòris judicio non aberrâset unquam Jansenius.*

Probatur 2dò. Subvertendo fundamentum dictæ Propositionis. Ideo ad merendum & demerendum in statu naturæ lapsæ sufficeret libertas à còactione, seu à violentia, quia (ut docet Jansenius, multiq; probare intendit lib. 6to. de Gratia Christi) in statu naturæ lapsæ convenit homini solum libertas à còactione, non verò libertas indifferentiæ, seu libertas à necessitate. Sed hoc fundamentum est graviter erroneum. Tum, quia id ipsum est error crassus Vicleffi, Lutheri, Calvini: Thomas enim Valdensis lib. 1. Doctrinalis Fidei cap. 23. de Vicleffo & ejus Assèctis scribit hæc: *Viclef-*

Tertia propositionis Jansenianæ falsitas, constat ex eo etiam, quia teste S. Thomas subvertit omnia principia naturalis Philosophiæ.

Fundamentum insuper illius 3tia Propositionis Jansenianæ ex varijs Capi-

tibus est
graviter
erroneum.

Vicleffista communiter respondent, quòd DEUS non necessitatur, necessitate coactionis ad bonum vel malum futurum: quia illa sola tollit arbitrij dignitatem, non autem alia necessitas preveniens absolutè futuritionem effectû. Et cap. 24 dicit, Propositionem Vicleffistarum esse. Non invitè peccavit, quia voluntate sua necessaria peccavit. Hanc verò doctrinam Vicleffi Concilium Constantiense sessione 8va damnavit. Lutherus item Tomo 3. de libero arbitrio ait: *Siquitur necessariò nos operari, necessariò dico, non coactè.* Et in Assert, articulo 36. dicit: *Libera arbitrium est figmentum in rebus, seu Titulus sine re. quia nulli est in manu sua quidquam cogitare mali aut boni: sed omnia, ut Vicleffi articulus Constantia damnatus rectè docet, de necessitate absoluta eveniunt.* Bucerus lib. de Concordia doctrinæ, explicans suum Lutherum dicit: *Quòd solam libertatem à necessitate negaverit, sed libertatem à coactione concesserit.* Calvinus lib. 2do Instit. cap. 2. §. 7. ait: *Liberi ergo arbitrij hoc modo dicitur homo, non quia liberam habeat boni equè ac mali electionem, sed quia malè voluntate agit, non coactione.* Et lib. 2. adversus Phigium: *Si coactioni (intellige, soli) opponitur libertas, liberum esse arbitrium constanter assero.*

Tum, quia fundamentum illud Jansenij adversatur Concilio Senonensi, & Tridentino, asserentibus. *Posse resisti auxilio DEI.* Proinde asserunt hominem liberum esse etiam à necessitate. Adversatur item Sanctis Patribus.

S. Cyrillus Alexandrinus lib. 9. in Joannem cap. 10: *Rationali creatura liberam potestatem Creator largitus est, & sua voluntatis habenas, cuiq; commisit, ut in eo sit, quidquid probaverit, eligere.*

S. Hilarius super Psal. 2. *Unicuiq; nostrum libertatem vite, sensusq; permisit DEUS, non necessitatem in alterutrum affigens.*

S. Augustinus lib. de duabus aninabus cap. 12. *Peccati reum teneri quemquam, qui non fecit, quòd facere non potuit, summe iniquitatis est & insanias; quamobrem ille anime quidquid faciunt, si natura non voluntate faciunt, id est: si libero ad faciendum & non faciendum (en, libertatem à necessitate) motu animi carent, si deniq; abstinendi ab opere suo potestas nulla conceditur, peccato earum teneri non possumus, si ita coguntur, ut resistendi nulla potestas sit, non peccant.* Hic S. Doctor, tria membra ponit 1. quòd qui non habet libertatem in-

diffe-

differentiæ ad faciendum peccatum, non peccat. 2. Qui non habet libertatem indifferentiæ, ad abstinendum à peccato, non peccat. 3. deniq; ; qui cogitur ad peccatum, quòd etiam iste non peccat. Item libro de natura & gratia cap. 68. Plurimum approbat sententiam illam Divi Hieronymi libro secundo in Jovinianum: *Liberi arbitrij nos condidit DEUS, nec ad virtutes, nec ad vitia, necessitate trahimur, alioqui ubi necessitas, neq; corona, neq; damnatio est. Postquam enim hanc sententiam citavit, addit: Quis non agnoscat? quis non toto corde suscipiat? quis aliter conditam negat esse naturam? sed in recto faciendo, ideo nullum est vinculum necessitatis, quia libertas est charitatis.*

S. Optatus Milevitanus Episcopus lib. 7. *Voluntas habet penam, necessitas veniam: homicida scelus potest & facere, potest & non facere & cetera hujusmodi, in quibus liberum habetur arbitrium.*

S. Bernardus Tractatu de gratia & libero arbitrio: *Est verò ratio data voluntati, ut instruat illam, non ut destruat: destrueret autem, si necessitatem ei ullam imponeret, quo minus liberè pro arbitrio sese volveret, sive in malum, consentiens appetitui, sive in bonum, gratiam sequens. Ergo sine ullo vinculo necessitatis, voluntas potest se volvere, ut sequatur gratiam, atq; ut gratia dissentiens consentiat appetitui; ubi quippè necessitas, non jam voluntas (intellige liberè consentiens)*

Hugo de S. Victore in summa Sent: Tomo 3. Tract: 3. cap. 8. *Voluntas semper à necessitate libera est, ubi animi necessitas, ibi non est libertas, ubi non est libertas, nec voluntas.*

Richardus Victorinus, S. Bernardo amicissimus, de statu interioris hominis par. 1. Tract. 1. cap. 13: *Libertatis est, quòd consensus ejus extorqueri non potest, potest etiam consentire, vel non consentire inspirationi divine, & similiter suggestioni Diabolica. Utrumq; autem ex libertate, neutrum ex necessitate.*

Non absimilia loquuntur alii omnes Patres, quorum scripta habemus, ut videre est apud P. Ripalda lib. 2. adversus Baji Propositiones, disp. 14.

Adversatur item fundamentum illud Jansenij, naturali rationi. Tum, quia si homini non conveniret libertas à necessitate antecedente, frustra homines deliberarent, & Concilia inirent, an hoc vel il-

lud faciendum, vel omittendum sit? Cessaret item prudens electio: *Nec quisquam ullo peccati crimine teneretur, si necessitate fecisset*; ut loquitur S. Augustinus lib. de vera Religione cap. 14. Tum, quia si ad meritum, & demeritum sufficeret libertas à cōactione, sequeretur, quòd cæcus, esset præmiò dignus, non aspiciendo objecta obscurana: & incarceratus vinculis constrictus, esset reus pænæ, quòd diebus Dominicis non audiat Sacrum, quis autem hoc prudens concedat?

Demùm Jansenii illud fundamentum penitus convellitur à Scriptura sacra. Nam Genesis 14to, DEUS ad Caimum constitutum in statu naturæ lapsæ, quia post peccatum Adæ, dicit: *Nonne si benè egeris, recipies: sin autem male, statim in foribus peccatum aderit? sed sub te erit appetitus ejus, & tu dominaberis illius*, id est; Ut ex communi sensu Patrum, Ambrosij, Augustini, Hieronymi, Gregorij, Bedæ, & aliorum, explicant Lyranus, Abulensis, Cornelius à Lapide: potes ò Cain, per arbitrij libertatem, & gratiam meam tibi præparatam, tuæ concupiscentiæ, & appetitui evidentæ, tanquam mancipio, dominari.

Ecclesiasticus, invictissimè, & clarissimè significat libertatem indifferentiæ, initio datam primo homini, nunc etiam in posteris ejus conservari, dicens cap. 15: *DEUS reliquit hominem in manu Consilij sui, si volueris mandata servare, conservabunt te. Apposuit tibi aquam, & ignem, ad quod volueris, porrige manum tuam. Ante hominem vita, & mors, bonum & malum, quod placuerit ei, dabitur illi.* Simile quid habetur Deuteronomij cap. 30, & Josue cap. 24. Porro prædicta verba Ecclesiastici, intelligenda etiam esse de hominibus in statu naturæ lapsæ existentibus, (quiddid in contra frustraneè nitatur Jansenius lib. 9. de Gratia Christi cap. 25.) patet ex eo. Tum, quia prædicta verba, Ecclesiæ Patres, ut S. Augustinus lib. de Gratia & libero arbitrio cap. 2. S. Antoninus 1. par. Titul. 4. cap. 2. S. Bernardus, & alij accomodant ad libertatem comprobendam hominum in statu naturæ lapsæ existentium; idemq; præstant omnes Theologi, qui contra Lutherum & Calvinum scripsêre Tum, quia sermo Ecclesiastici ad illos dirigitur, qui suam impietatem refundebant in DEUM, ut constat ex præcedentibus verbis: *Ne dicas per DEUM abisti - ne dicas, illa me implanavit &c.* Ecclesiastici item 30. *Beatus dives, qui potuit trans-*
gredi,

gredi, & non eſt transgreſſus, facere mala, & non fecit: idcò ſtabilita ſunt bona illius. Innuens requiri ad præmium, libertatem à neceſſitate. 1ma. ad Corinthios 7mo: Qui ſtatuit in corde ſuo infirmus, non habens neceſſitatem, poteſtatem autem habens ſuæ voluntatis. 2da ad Corinthios 9no: Unusquisque prout deſtinavit in corde, non ex triſtitia, aut ex neceſſitate.

Ad meliorem intelligentiam dictorum, & ſolutionem objectionum in contra.

NOta Imò. Aliquando à Theologis & Patribus, libertas à cōactione violenta, cum naturali neceſſitate conjuncta, appellatur libertas. Et ita S. Thomas de potentia q. 10. art. 2. ad 3um ait: *Liberè Spiritus Sanctus procedit, non tamen poſſibiliter, ſed ex neceſſitate.* Et ibidem: *DEUS ſua voluntate liberè amat ſeipſum, licet de neceſſitate amet ſeipſum.* S. Bonaventura 1. diſt. 6. art. 1. q. 1. docet, Filium æternum procedere neceſſitate immutabilitatis. Et ſubdit ibidem: *Hæc autem neceſſitas, non repugnat libertati voluntatis, ſed ſolùm vertibilitati, qualis non eſt in DEO* Scotus quodlib. 6. *Voluntas Divina neceſſariò vult bonitatem ſuam, & tamen in volendo eſt libera.* Dicuntque non pauci Theologi, à Beatis liberè DEUM amari. Sed ſic ſumpta libertas, nempe prout opponitur ſolì cōactioni violentæ, & non neceſſitati antecedenti, ſumitur in laxiori acceptione, & minus propria. Unde & S. Thomas 1. par. q. 41. art. 2 ſumendo nomen libertatis in ſenſu magis propriò, Spiritûs Sancti proceſſionem non dicit eſſe liberam, ſed naturalem: ibidemq; ait: *DEUS naturaliter vult, & amat ſeipſum; ſed circa alia à ſe, voluntas DEI habet ſe ad utrumq; quodammodo* Verùm, quidquid ſit, an voluntas, libera ſolùm à cōactione, ſit dicenda abſolutè libera, an non? parùm refert; cum ſit quæſtio de voce. Hoc certum apud Orthodoxos contra Lutherum, Calvinum, Jansenium, & conſtat ex dictis, libertatem à violenta ſola cōactione, non ſufficere ad meritum, vel demeritum hominemq; viatorum eſſe in agendo liberum, etiam à neceſſitate antecedente.

Nota 2dò. Si opponatur. Utiq; Chriſtus Dominus per mortem ſuam promeritus eſt plurima, & tamen licet non cōactus ad mortem fuit, tamen neceſſitatus eſt ad eam ſubeundam: ſiquidem ipſi à Patre impo-

*Nomine
Libertatis
quid quã-
doq; intel-
ligitur à
Theologis?*

*Chriſtus
Dominus
quomodo*

*fuit liber
ad mori-
endum?*

impositum fuit moriendi præceptum, quod, utpotè impeccabilis, nul-
latenus transgredi potuit. Respondendum est. Omnes Orthodoxos
convenire in hoc, quòd Christus Dominus non solum habuerit liber-
tatem à coactione, sed etiam libertatem indifferentiæ, licèt non levis
sit difficultas in solvenda illa objectione. Ad quam multipliciter re-
sponderi solet. Mihi probabilior videtur sententiâ illorum Theo-
logorum, qui docent libertatem Christi in patiendo & moriendo, sal-
vari per hoc, quia potuit Christus petere dispensationem in præce-
pto moriendi, statimq; illam obtinere: quia ergo liberè non petiit, ut
obediret, idèò liberè implevit præceptum: non secus atque ligatus,
catenis, si possit facilè se absolvere, vel expedire à vinculis, & nolit,
liberè manet vinculatus. Vel, quod mihi adhuc probabilius est, li-
bertatem Christi in patiendo & moriendo, salvari per hoc, quòd ei
fuerit quidem impositum præceptum propriè tale patiendo & mori-
endi, non tamen præceptum rigorosum Theologicè, seu obligans il-
lum sub conscientia, & sub peccato.

*Beati in
Cælo ne-
cessitan-
tur ad a-
mandum
DEUM.*

Nota 3tò. Beati clarè in Patria videntes DEUM, ad amo-
rem DEI appetitivè summum, necessitantur physicè ex suppo-
sitione antecedente: quia necessitantur per Visionem DEI repræ-
sentativam ejus clarè sub ratione boni puri infinitè amabilis: quæ
Visio est suppositio antecedens: cum nullo modo sit in potestate
Beati: unde ille amor potius est naturaliter, quàm moraliter bo-
nus.

*An & quo-
modo Dæ-
mones &
damnati
necessitan-
tur ad pec-
candum?*

Nota 4tò. Dæmones & damnati, an & quomodo necessiten-
tur ad peccandum, controvertunt Theologi. Bellarminus lib. 5.
de gratia & libero arbitrio cap. 14. universaliter tam de Angelis
bonis, quàm de Dæmonibus, dicit hæc: *Respondeo, tam Angelos san-
ctos, quàm malos Dæmones, respectu finis ultimi non habere liberum ar-
bitrium à necessitate, sed solàm à coactione: tamen respectu mediorum,
liberum arbitrium etiam à necessitate haberi: quia multa faciunt, que
possent non facere, & contra: & hujusmodi Dæmones verè peccare, &
binos Angelos opus verè laudabile facere, quavis nec pena nec præ-
mium essentialè crescere possit, cum utriq; sint intermino, & omnia ipso-
rum opera ad exercitium damnationis vel gloriæ sempiterna pertineant.*
Scotus, Durandus, Valentia, & alij, probabilius dicunt, damnatos

& Dæ-

& Dæmones peccare formaliter cùm non physicam, sed solum moralem necessitatem habeant ad peccandum: nam physicè ex natura sua possent exercere actus moraliter bonos, nullâ circumstantiâ viatos (siquidem teste S. Dyonisio lib. de divinis nominibus cap. 4. naturalia dona retinent integra) & sic possent præter alios actus, dolere de peccatis commissis, quatenus sunt causa pænæ illorum, idq; nulla alia huic actui adjunctâ malâ circumstantiâ. Moraliter tamen non possunt: ita enim obstinati sunt in malo, ut indefinenter exercent actum quendam malum impatientiæ, & contra DEUM acerbissimi odij, nec possunt ab eo moraliter loquendo, cessare. Quod ipsum provenit ex continua consideratione suæ damnationis ad pænas horrendas & æternas, ac magnitudinis beatitudinis irrecuperabiliter perditæ, ex consideratione item, quòd nihil habeant, quod à DEO circa salutem suam vel timeant, vel sperent. Et hæc perpetua consideratio cum desperatione summa & afflictione, conjuncta, illam causat perversam voluntatem in omnibus displicendi DEO, quantum possunt, unde etiam semper sibi complacent in suis peccatis etiam remissis: hæc tamen voluntas displicendi DEO, & complacentia illa in peccatis, licet sit peccatum, non tamen propter hoc puniuntur, cùm jam sint in termino extrinseco meriti & demeriti. Nihilominus cum hac morali impotentia, habent potestatem physicam ad non peccandum, adeoq; absolutè non sunt necessitati ad peccandum. Quidam demùm Theologi apud Suarez lib. 8 de Angelis cap. 10. opinantur, Dæmones & damnatos necessitari physicè ad odium DEI, & alia peccata. Quæ opinio, si vera est, tunc dicendum. Illud odium DEI non posse dici peccatum formale, sed merè materiale, esseq; actum pænalem potius, quàm peccaminosum, ut sunt in nobis repentini inordinati motus concupiscentiæ, & actus mali orti ab ignorantia invincibili.

Nota s̄dò. S. Augustinus in Enchiridio cap. 30. dicit: *Villo-
re peccato (primi hominis) est amissum liberum arbitrium, solum
vult contra Pelagianos, perditam esse libertatem à servitute pecca-
ti & Diaboli, donec liberet gratia Christi: Item à necessitate effre-
nis concupiscentiæ motus patiendi & moriendi. Unde lib. 1. con-
tra duas Epistolas Pelagianorum cap. 2. ait: Quis nostrum dicat, quòd*

*Textus S.
Augustini
non fa-
vent Jan-
senio.*

quod primi hominis peccatō perierit: liberum arbitrium de humano genere? libertas quidem periit per peccatum, sed illa, quae in Paradiso fuit, habendi plenam cum immortalitate iustitiam. Ad illam Pelagianorum quæstionem: an possit homo esse sine omni peccato etiam veniali? Respondet S. Augustinus lib. de perfectione iustitiæ: ante peccatum Adæ, fuisse in homine libertatem vivendi sine omni peccato: nunc autem esse necessitatem habendi aliquod peccatum. Hæc tamen necessitas, non facit, quominus peccatum, non sit verè peccatum: licet enim omnia venialia per longum tempus, sine Privilegio speciali vitare non possimus, possumus tamen vitare singula.

Prædeterminatores differunt à Jansenij doctrina.

Nota ultimò cum Patre Ripalda, & alijs, Thomistas Assertores Physicæ prædeterminationis, à Jansenij doctrina, & dicta propositione illius, longè, & multipliciter diffidere. Imò enim Jansenius cum suis Assèctis, nullam admittit in statu naturæ lapsæ, Gratiam sufficientem, nec ullam ab efficaci Gratia distinctam. Prædeterminatores verò admittunt Gratiam sufficientem, eique hominem docent posse resistere, & dissentire. 2dò. Jansenius cum suis tenet, per Gratiam induci necessitatem antecedentem ad operandum, & eam non repugnare libertati, quia libertas juxta illum, soli repugnat cōactioni. Prædeterminatores verò, negant induci per gratiam efficacem, necessitatem antecedentem, sed solam consequentem: asseruntque libertati contrariari non tantum cōactionem, sed etiam antecedentem necessitatem. 3iò. Jansenius cum suis dicit, Pelagianum esse, requiri ad libertatem, indifferentiam agendi & non agendi: cum tamen Thomistæ Prædeterminatores, requirant ejusmodi indifferentiam.

CAPUT IV.

ASsero 4tò. Admirandè erronea est Propositio Jansenij hæc: Semipelagiani admittebant prævenientis gratiæ interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium Fidei; & in hoc erant hæretici, quòd vellent eam gratiam talem esse, cui possit humana voluntas resistere, vel obtemperare.

Ante

ANte probationem Assertionis.

Præmitto Imò Quòd Pelagius natione Anglus (à quo Pelagiani Hæretici, dicti sunt) in Syria Palestina, Monachus factus, in Patriam post reversus, suis erroribus sat multos in Oriente, & Anglia infecerit, circa annum 405. Errores ejus præcipui hi. Docuit ille non dari peccatum Originale: nec dari gratiam strictè talem: id est internam supernaturalem, sive habitualem, sive actualem, sed tantummodo dari gratiam creationis, liberi arbitrij, doctrinæ, bibliorum, exhortationum, & exemplorum Christi, ut testatur S. Augustinus lib. de Gratia Christi cap 10: *Quid manifestius, nihil aliud eum (Pelagium) dicere Gratiam, quàm DEUS in nobis operatur velle, quod bonum est, quàm legem atq; doctrinam?* Item, Natalis Alexander, Ordinis Prædicatorum, ad sæculum 5tum cap. 3. art. 3. §. 8 scribit: *Nullibi cerè apud S. Augustinum legimus, Pelagianos admisisse Gratiam interiorè, qua vo'untatem moveret: imò ex allatis hic, & S. 5. locis, eos, ipsam semper respuisse, perspicuum est.* Post synodum autem Diaspolitanam celebratam in Palæstina, videtur Pelagius concessisse Gratiam DEI propriè talem, esse quidem necessariam, verùm ad simpliciter posse operari salutariter, sed solum ad posse operari facilius. Unde dicit S. Augustinus lib. de Gratia Christi cap. 29: *Tolle facilius, & non solum plenus, verùm etiam sanus est sensus.* Docuit item Pelagius, electionem ac reprobationem parvulorum fieri ex meritis eorum liberi arbitrij conditionatè prævisis. Insuper (ut testatur S. Hieronymus ad Croiphontem) DEI cooperationem etiam Ordinis naturalis, libero arbitrio non esse necessariam. Hos errores priores Pelagij, acerrimè tuebantur duo ejus præcipui discipuli, nempe Julianus, Capuæ in Italia Episcopus, & Celestinus quidam, professione Monachus, Hibernus, vir acerrimi ingenij, teste S. Augustino lib. 2. contra duas Pelagianorum Epistolas, à quo Pelagij sectatores, appellati etiam sunt, Celestiani. Contra utrumq; scripsit Augustinus, nempe contra Julianum libros sex, contra Celestinum, unum. In universum autem contra Pelagium ejusq; sequaces, plures quàm triginta libros.

Præmitto 2dò Semipelagianos, fuisse Presbyteros Massilienses, (inter quos fuit & Joannes Cassianus collationum scriptor, & Semipelagianorum caput, olim S. Chrysofomi Diaconus, & postea in

*pelagij
eronea do-
ctrina ex-
ponitur.*

*Pelagij,
discipuli
præcipui,
Julianus
& Celesti-
nus.*

*Semipela-
gianorum*

Gal-

*erronea
Dogma-
ta propo-
nuntur ex
S. Prospe-
ro.*

Gallia apud Massiliam Presbyter ordinatus) fuisse item aliquos Episcopos per Galliam, præcipuè autem Faustum Reiensem Episcopum, dictos autem Semipelagianos, quia licet multa dogmata Pelagij damnaverint, (admittebant enim peccatum Originale, Gratiâ item internam DEI, esse absolutè necessariam, non solum ad facillius posse, sed ad simpliciter bonum posse velle, & agere supernaturaliter) tamen aliquot errores Pelagij retinebant: docebant enim, Initium Fidei, Justitiæ, & Salutis, esse ex nobis, nullâ interiore gratiâ præventis. Porro, hoc eos docuisse, evidenter constat, tum ex ipso Cassiano & Fausto; tum ex testimonio S. Prosperi, Augustini. Cassianus enim collatione 13. cap. 8. de DEO loquens, ait: *Qui, cum in nobis ortum quandam bonæ voluntatis inspexerit, illuminat eam confestim atq; confortat, & incitat ad salutem, incrementum tribuens ei, quam vel ipse plantavit, vel nostro conatu viderit emergisse.* En, divinam illuminationem atq; auxilium, subsequi, ait, prævium in nobis ortum bonæ voluntatis. Similia scripsit Faustus lib. 1. de libero arbitrio cap. 16. S. item Prosper in Epist. ad S. Augustinum de reliquijs Pelagianæ hæreseos in Gallia subolescentibus (habetur hæc epistola in Tomo 7. Divi Augustini, ante librum de Prædestinatione Sanctorum) explicando errorem Semipelagianorum, testatur, eos docere, quod ipsum humanum arbitrium incipiat negotium salutis suæ, atq; ad hanc gratiam, quâ in Christo renascimur, perveniat per naturalem facultatem, petendo, quærendo, pulsando, ut idè accipiat, idè inveniat, idè introeat, quia bonò naturæ, benè usum ad istam salutarem gratiam, initialis gratiæ ope, meruerit pervenire. Addebant tamen, quò se à Pelagianis discernent hoc lenimen, ut confiterentur animæ curationem à peccato, & quæ inde consecuta est, penali caligine, & difficultate, profectumq; virtutis, & obedientiam mandatorum, quibus vitam promeremur æternam, à nobis ex peccato originali infirmis esse nullatenus posse, nisi gratiâ divinâ, adjutis. Cum verò illis objiceretur, innumerabilis multitudo parvulorum, quorum aliqui sine ullo actu proprio libero. & meritorio, gratiam baptismi adepti sunt, statimq; mortui & salvati: alij è contra sine ullo demerito suo, illam adepti non sunt, mortuiq; in infantia, & non salvati. Respondebant Semipelagiani. Ideò hos non salvari, secus illos,

quia

quia praxidit DEUS priores, postquam ad usum liberi arbitrij essent perventuri, elicituros fuisse actus illos purè naturales, desiderij, petitionis, cum vita honestè acta: posteriores verò, ne in maturatione quidem ætate, tale quidquam acturos: proinde baptismi gratiam & salutem conferri infantibus in præmium meritorum naturalium sub conditione, scilicèt, si supervixissent, futurorum: alijs verò infantibus negari gratiam, & salutem, in panam demeritorum, sub simili conditione futurorum. Hæc ex epistola citata S. Prosperi desumpta sunt.

Præmitto 3tiò. S. Augustinum testari, in erroribus dictis Semipelagianos fuisse. Nam libro de prædestinatione Sanctorum (quem elucubravit S. hic Doctor ad Semipelagianos in viam reducendos) testatur, in hoc eorum errorem situm, quòd ut scribit cap. 2. *Vellent ex nobis quidem nos habere ipsam Fidem, sed incrementum ejus, ex DEO: tanquam Fides non ab ipso donetur nobis, sed ab ipso tantum augeatur in nobis, eò merito, quo capit à nobis.* Hocq; ipsum multoties in tribus primis capitibus illius libri repetit. Quin & cap. 3. humiliter confitetur, se etiam aliquando in eodem errore fuisse: adducto enim textu S. Apostoli 1. ad Corinth. 4. *Quid autem habes, quòd non accepisti &c.* subnectit hæc: *Quòd præcipue testimoniò etiam ipse convictus sum, cum similiter errarem, pusans Fidem, quã in DEUM credimus, non esse donum DEI, sed à nobis esse in nobis, & per illam nos impetrare DEI dona, quibus temperanter, & justè, & piè vivamus in hoc sæculo. Neq; enim Fidem, putabam DEI gratiã præveniri, ut per illam nobis daretur, quòd posceremus utilitèr.* Librum verò illum totum conclusit cap. 21. verbis his: *Sed dent veniam, nova enim quæstio ad hoc nos compulit, quia, cum in prioribus opusculis nostris, satù idoneis testimonijs egissimus, donum DEI esse etiam Fidem: inventum est, quòd contradiceretur: ad hoc valere illa testimonia, ut ostendant, DEI donum esse incrementum Fidei: Initium verò Fidei, quò in Christum primitus creditur ab homine ipso esse, nec esse donum DEI: sed hoc exigere DEUM, ut cum id præcesserit, cætera, tanquam hoc merito consequantur, quæ DEI dona sunt, nec ullum eorum dari gratis, cum in eis DEI gratia, quæ non nisi gratuita est, prædicetur. Quòd videtis, quàm sit absurdum. Propter quòd institimus, quantum potuimus, ut etiam ipsum initium Fi-*

*Nec non
& ex S.
Augusti-
no.*

dei, donum DEI esse ostenderemus. Ad illa item Verba Christi Joane 18. sine me (id est sine gratia per merita vobis obtenta) nihil potestis facere, salutariter, lib. 2. contra duas epistolas Pelagianorum dicit: Dominus autem, ut responderet futuro Pelagio, non ait: sine me difficile potestis facere: sed ait: sine me nihil potestis facere. Et ut responderet futuris etiam istis (Semipelagianos intelligit) in eadem sententia Evangelica, non ait: sine me nihil potestis perficere: sed facere: Nam si perficere dixisset, possent isti dicere: non ad incipiendum bonum, quod à nobis est, sed ad perficiendum, esse DEI adiutorium necessarium - Dominus cum ait: sine me nihil potestis facere: hoc uno verbo, initium, finemq; comprehendit. Alterum verò erroneum dogma Pelagianorum & Semipelagianorum, idem S. Doctor epist. 105. describit sic: DEUS (inquit illi) in eis, quos hinc aufert, prævitet, quemadmodum victurus esset quisq;, si viveret: & idèò, quem nequiter novit fuisse victurum, sine baptismo facit & mori: sic in eo puniens opera mala, que non fecit, sed que facturus fuit. Et 2dam partem hujus propositionis inter alia duplici argumento ita refellit: Quid præstatur ei, qui rapitur, ne malitia mutet intellectum ejus, & ne fictio decipiat animam ejus, si justè etiam illa puniuntur, que licet non fecerit, fuerat tamen vivendo acturus? Postremò, cur non ad percipiendum regenerationis laverum, ei magis consulitur morituro, qui malè fuerat victurus, si viveret, ut ei peccata, que fuerat commissurus in baptismo remittantur. Quis enim tam vecors, qui ea neget per baptismum posse dimitti, qua sine baptismo, dicit posse puniri? Erroremq; hunc lib. 2. contra duas epistolas Pelagianorum cap. 7. vocat absurdissimum, insulissimum, demerentissimum; His præmissis.

*Falsitas
que pro-
positionis
Jansenia-
ne demon-
stratur.*

Probatur Assertio. Quia ex una parte, dictam Propositionem Jansenij, Pontifices Romani, quoad primam ejus partem, ut falsam: quoad 2dam partem definiverunt esse Hæreticam, & uti talem damnarunt. Ex altera verò parte, evidens est, ex præmissò 2do, Semipelagianos non admisisse prævenientis internæ gratiæ necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium Fidei. Clarum item est ex Scriptura sacra. Concilijs, Patribus, & ratione, ut demonstratum supra capite 2dò, interiori gratiæ voluntatem humanam posse resistere, vel obtemperare: Ergò dicta Propositio Jansenij est admirandè erronea.

Et

Et certè, si absolutè ex suppositione antecedente non potest voluntas resistere gratiæ, sed per illam necessitatur ad consensum. Ergò homo non relinquitur in manu Consilij sui, ast potius in manu necessitantis illius gratiæ. Nec erit verum dicere: ad quod volueris, porrige manum: ast potius, ad quod necessitatus metaphysicè fueris per gratiam, extende manum tuam. Quomodo item potest habere locum Electio, aut Consilium, si voluntas per gratiam necessitantem infallibiliter antecedenter determinatur, & applicatur nonnisi ad unum? Quomodo consistet acceptata ab omnibus Catholicis, & fundata in sensu Sanctorum Patrum, definitio liberi arbitrii hæc: Est potentia, quæ impedimentis sublatis, & positis omnibus ad agendum prærequisitis, potest agere vel non agere? Insuper Gratiæ posse resisti vel obtemperari.

Confirmatur Imò. Quia Concilium Tridentinum sess. 6. Can. 4. definit sic: *Si quis dixerit, liberum arbitrium à DEO motum & excitatum, non posse dissentire, si velit, anathema sit.* Et cap. 5. dicit: *Hominem posse abjicere divinam inspirationem, DEO per illam, cor hominis tangente.* Nec absimilia dicit Consilium Arausicatum, & Senonense. Porro, verba Consilij, *abjicere, dissentire*, satis clarè indicant, quòd positis omnibus prærequisitis ad agendum absolutè antecedentibus (inter quæ requisita utiq; etiam est specialiter gratia?) tam possit compo- ni non actio, quàm actio; tam dissensus, quàm consensus: Abjicere enim, est rem habitam dimittere, aut sibi oblatam respuere: Dissentire verò excitationi, est defacto ei existenti non consentire, seu cum illa existente, negationem consensûs, seu dissensum conjungere. Quis enim abjicit Gratiam, vel aureum nummum, quem non habet? Quis dissentit inspirationi, quam non sentit? vel dissentit propositioni, quæ nunquam ei proposita fuit. Sicut ergò certum est, non moveri liberum arbitrium à Gratia, quam non habet: non excitari ab auxilio, à quo est divisum: non tangi ab illustratione, quâ caret; non dissentire vocationi, quam nec sentit, non abjicere inspirationem, quam non habet: tam certum est, Concilium Tridentinum verbis suprâ citatis, locutum fuissè de sensu composito.

Accedit. Certum est, quòd Concilium illa sua definitione, errore Calvinii dogma, in quo se ab antiqua Ecclesiæ doctrina re-

cessisse fatetur, damnaverit, nempe illud lib. 2. Institutionum cap. 3. §. 10. *Voluntatem movet DEUS, non qualiter multis seculis traditum est, & creditum, ut nostra postea sit electionis, aut obtemperare, aut refragari: sed illam efficaciter afficiendo.* Ex quibus verbis clarum est, à Calvino negatam esse libero arbitrio potestatem abjiciendi Gratiam in sensu composito: Hoc est, postquam jam illam habet. Ergò Concilium, ut damnaret hoc dogma Calvini, oportebat, ut in sensu composito loqueretur, & definiret Gratiam efficacem, quâ DEUS nos afficit, talem esse, ut etiam postquam jam in voluntate est, (in quo involvitur ipsissimus sensus compositus) nostræ electionis sit, tali gratiæ consentire vel dissentire: aliàs enim contra præfatum dogma, definitio Concilij robur non haberet: ut inter alios, bene arguit Ferdinandus Bastida.

Confirmatur 2dò Assertio, Auctoritate Patrum, & rationibus ijs, quibus probatum est supra, ad merendum, & demerendum requiri libertatem à necessitate: Nonne etiam S. Augustinus Doctox Gratiæ, lib. de Spiritu & Litera cap. 34. scripsit? *In omnibus misericordia ejus prævenit nos. Consentire autem vocationi DEI, vel ab ea dissentire, sicut dixi, propriæ voluntatis est.* Et lib. de bono perseverantiæ c. 5. *Credere, vel non credere, positum est in arbitrio voluntatis humana.*

Ad meliorem intelligentiam dictorum, & solutionem objectionum in contra.

Ratio Pelagianorum docentium, Gratiam supernaturalem non esse necessariam ad salutem,

NOta Imò. Quòd Pelagiani cum suo Pelagio, ex eo non admittebant Gratiam supernaturalem esse necessariam ad salutariter operandum, quia putabant Gratiam, naturæ indebitam, seu supernaturalem, & tamen ad salutariter operandum necessariam, non posse componi cum libertate. Unde S. Augustinus lib. de gestis Pelagij, cap. ultimo dicit: *Pelagium sentire, quòd non sit liberum arbitrium, si indigeat auxiliò DEI, quoniam voluntatem habet unusquisque, aut facere aliquid, aut non facere.* Similia repetit in epist. 106. ad Paulinum. Et apud S. Hieronymum lib. 2. adversus Pelagianos interrogat Pelagius: *Quomodo servas liberum arbitrium, qui dicis hominem nihil posse, nisi DEUS semper adjuverit?* Sicut enim, cogitabant Pelagiani, homo non est

est liber ad patranda miracula, quia ad illa est necessaria specialis Gratia DEI, & hæc homini est indebita: Ita pariter, homo non esset liber ad salutariter operandum, si ad id requiritur Gratia supernaturalis, seu indebita naturæ: Unde illi non errabant in hoc, quòd non admiserint gratiam necessitantem, sed in hoc, quòd non admiserint gratiam esse necessariam: longè autem sunt diversa ista duo: Gratia necessitans ad actus salutare, & gratia necessaria ad actus salutare, licèt indebita naturæ: Gratia enim purè sufficiens, est gratia necessaria ad actus salutare: & tamen non est gratia necessitans, ut certum ex fide: possintq; esse quædam necessaria ad operationem aliquam, & tamen non esse necessitantia ad eam: nam utiq; necessarij sunt pedes ad ambulandum: manus & calamus ad scribendum, nec tamen pedes necessitant ad ambulandum, nec manus & calamus ad scribendum? Cur autem Pelagiani non admiserint gratiam esse necessariam: dedi supra illorum fundamentum, quòd tamen facile subvertitur, siquidem, licèt gratia salutariter ad operandum necessaria, sit homini naturaliter indebita: quia tamen semper præstò adest homini: ut constat ex superius dictis, estq; talis naturæ, ut illi consentire vel dissentire possit, ideò adhuc liberè operatur homo. Aliud est de patratiõne miraculorum: quia gratia DEI ad hoc requisita, non semper adest homini quomodocunq; volenti patrare miracula. Porro, quòd aliquibus detur à DEO gratia efficax, aliquibus purè sufficiens, non fit contra ullum jus hominis exigitivum talis vel talis gratiæ: sed purè facit DEUS cum uno misericordiam & beneficium speciale, dando illi gratiam efficacem: cum altero verò, cui dat gratiam purè sufficientem, facit quidem misericordiam: ast non æquè magnam & specialem: cum ex nullo fundamento DEUS sit obligatus ad danda omnibus æqualia dona supernaturalia.

Nota 2dò. Dum Hilarius Episcopus (ut fertur) Arelatensis, in sua epistola ad S. Augustinum data, refert, dixisse Semipelagianos Massilienses: *Quidquid donatum sit prædestinatis, id posse & amittere, & recinere propria voluntate.* Tunc intelligendum est, eos erroneè docuisse, unumquemque propria voluntate, suis viribus merè naturalibus relictà, posse assentiri Gratia sananti, volendo ex viribus purè naturalibus sanari: aut dissentire eidem, nolendo sanari.

convellitur.

Error Semipelagianorum circa assensum voluntatis

vocationi
divina.

Quod ipsum constat ex Hilario, dicente in epistola citata doceri à Massiliensibus: *Nullam ita depravatam vel extinctam esse voluntatem, ut non debeat, vel possit se velle sanari (intellige sine Gratia) propter quod qua, vel sanetur à sua, vel si noluit, cum sua aegritudine puniatur.* Quae doctrina est contra Fidem Orthodoxam, hæc enim docet: nec ipsum vel sanari: (prout oportet ad salutem) posse haberi sine Gratia DEI: nec voluntatem hominis solis naturæ viribus relictam, posse assentiri Gratix sananti, volendo naturæ viribus sanari: licet verum sit, quod solis naturæ viribus possit eidem dissentire, nolendo sanari. Utiq; enim teste S. Augustino, ad malum sufficit liberum arbitrium?

Ratio, ob
quam Semipelagi-
ani nõ ad-
mittebant
necessari-
am esse
Gratiam
ad initium
Fidei, dis-
solvitur.

Nota 3tiò. A Semipelagianis ex eo non admittam necessariam esse Gratiam ad singulos actus, etiam ad Initium Fidei, Justitiæ, & Salutis, & ad velle sanari: quia inquebant: scriptura sacra testatur, DEUM expectare opera nostra, & præveniri meritis purè naturalibus, ut nobis conferat Gratiam. Dicitur enim Proverb. 16. *Homini est, animam (seu cor, ut alij legunt) preparare.* Psalmo 87. David alloquens DEUM, dicit: *Manè oratio mea præveniet te.* Psalmo 22. *Misericordia tua subsequetur me.* Matthæi item 25. inducitur Christus in persona hominis peregrè proficiscentis distribuens talenta Gratix suæ inæqualiter unicuiq; secundum propriam virtutem. Per virtutem autem propriam uniuscujusque, intelliguntur opera virtutum moralium purè naturalia. Verum & hoc fundamentum subvertitur. Respondetur enim primò per retorsionem. Utiq; in eodem libro proverbiorum cap. 8. legitur: *Præparatur voluntas à Domino. Quid autem est preparare cor? (inquit S. Augustinus) nisi voluntatem preparare.* Et Psalmo 58. *Misericordia ejus præveniet me.* Psalmo 20. *Prævenisti eum in benedictionibus dulcedinis.* Directè, respondeo 2dò. Utrumq; esse verum, & verificatur sic: DEUS præparat cor, in quantum gratiâ suâ omnem actum nostrum liberum præveniente excitat cor, ad bonum velle: homo verò præparat cor, in quantum gratiæ excitanti liberè consentit, liberè volendo bonum. Similiter combinandi alij textus sibi ad speciem oppositi. Parabolam allegaram, rectè S. Thomas 2. 2. q. 24 ar. 3. ita explicat. *Dicendum, quod illa virtus, secundum quam sua dona DEUS dat, unicuiq; est dispositio vel præparatio præcedens, sive conatus, gratiam accipientis: sed hanc*

etiam

etiam dispositionem vel conatum praevenit spiritus, movens mentem hominis, vel plus, vel minus, secundum suam voluntatem. Unde & Apostolus dicit ad Coloss. 1. Qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum in lumine.

Nota 4to. Quod Jansenius lib. 6. de gratia Salvatoris, cap. 35. & Janseniani, verba illa Concilij Tridentini: Liberum arbitrium posse dissentire gratiae: seu posse abjicere gratiam, si velit: explicant sic; nempe eo sensu rejici posse gratiam, quatenus eam abjiceremus, si vellemus; non posse verò rejici, quoniam velle hoc non possumus. Sed explicatio hæc graviter erronea est. Si enim, velle hoc, ex suppositione antecedente non possumus, ergo non peccatur unquam in orbe. *Quis enim peccat in eo, quod nullo modo caveri potest?* ut inquit S. Augustinus libro 3tio de lib: arbit: cap: 19.

Accedit. Quod Concilium Tridentinum supponat liberum arbitrium Divinae gratiae posse velle dissentire: alias nihil contra novatores definivisset: quia Lutherus & Calvinus concederent, voluntatem à DEO motam per gratiam, posse divinae motioni dissentire, si velit: negabunt verò illam posse, hoc velle.

CAPUT V.

ASfero 5to. Admirandè erronea est Jansenij Propositio hæc: Semipelagianum est dicere, Christum pro omnibus omninò hominibus mortuum esse, aut sanguinem fudisse.

ANte probationem Assertionis.

Præmitto Imò. Gotteschalcus Presbyter Monachus fuit Monasterii, Orbei, Diæcesios Sveshionensis, in Synodo Moguntina (cui interfuerunt plurimi Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, vitâ, & doctrinâ famosissimi) anno 848. sub Rabano Archiepiscopo, ut hæreticus Prædestinatianus, condemnatus est; Hic Gotteschalcus (ut de eo scribit Hincmarus, Kemenis Episcopus ad Nicolaum Papam) dicebat id, quod antiqui Prædestinatiani: dicebat enim: quòd DEUS non vult omnes homines salvos fieri, sed duntaxat eos, qui salvantur. Quòd JESUS Christus Dominus noster, & Salvator, non fuit crucifixus,

Jansenius non rectè explicat Concilium Tridentinum.

Gotteschalci & Calvinii doctrina, item Jansenij de morte Christi.

fixus, neq; mortuus est pro redemptione totius Mundi, id est, pro redemptione, & salute omnium hominum: sed tantum pro ijs, qui salvantur: dicebat manifestum esse, nullum eorum perire, qui sanguine Christi crucis, redemptus est. Eundem errorem à Prædestinarianis & Gottschalco hausit Calvinus, Beza, Chamierus, & alij hæretici. Calvinus enim in caput 17mum Joannis ait: *Christus, proprii gregis tantummodo fuit sollicitus, & pro electis suis, duntaxat, oravit.* Beza, primarius Calvinisimi disseminator, in thesibus de Sacrificio, apud Malderum in Antisynodicis cap. 17mo: *Coram DEO, & tota Ecclesia testamur, figmentum illud inauditum, & dilutum, Christum videlicet non minus pro omnibus, quam pro fidelibus esse mortuum. Sive Consilium DEI, sive passionis effectum, sive utrumq; spectemus, pro impijs nullo modo est mortuus.* Chamierus tomo 3. lib. 9. cap. 13: *Non pro quibusvis mortuus Christus.* Hieronymus Zanchus in Misc: doctrina, 1. Joannis 2. inquit: *Sanguis Christi non est secundum propositum DEI, & re ipsa pro reprobis, & incredulis effusus, sed tantum pro quibusdam multis: hoc est, electis, & quidem pro omnibus istis multis.*

Præmitto 2dò. Quod Jansenius licet Christum pro aliquibus reprobis mortuum esse concedat, in hoc sensu, quia nempe ijs temporaria justificatio, & alia dona ordinis supernaturalis transeuntia conferuntur ex meritis Christi (& in hoc disconvenit Jansenius à Calvino, Beza, qui etiam hoc non admittunt: sed ad summum concedunt reprobis ob merita Christi concessa fuisse solum bona aliqua naturalia, temporalia, nulla verò supernaturalia) negat tamen, Christum esse passum & mortuum pro æterna salute reproborum, verum solum pro æterna salute electorum, seu suorum prædestinatorum.

*Quenam
doctrina
Catholica
de morte
Christi,*

Præmitto 3tò. Ab Ecclesia Catholica doceri, esseque omninò certum (ut constabit ex dictis) quòd Christus passionem suam, & mortem pro omnibus omninò hominibus, ita Patri æterno obtulerit, ut omnibus prodesse voluerit, non solum ad temporariam justificationem, & aliqua dona supernaturalia alia, ut ad resurrectionem corporum, & similia; sed etiam ad salutem æternam; voluerit, inquam, voluntate serena ac sincera ex parte sua, dependente tamen à generalis providentiæ divinæ legibus, & supponente relictam hominibus libertatem, adeoq; non efficaci & absoluta, verum inefficaci & condicio-

ditionata, qualiter etiam à Patre fuit acceptata: semper enim Pater audit Filium, juxta illud Joannis primo: *Ego sciebam, quia semper me audiat.* Ut autem hæc voluntas fiat efficax, & absoluta: id est, ut efficaciter fortiatur effectum, nempe salutem à Christo volitam, debet accedere conditio à DEO requisita, ex parte hominis, scilicet, ut homo medijs ad salutem à DEO præscriptis utatur. His præmissis.

Probatur Assertio. Quidni enim non admirandè erronea censenda est illa Propositio Jansenij, quàm Innocentius X, Alexander VII, Clemens XI, definiverunt esse falsam, temerariam, scandalosam: *Et intellectum eo sensu, ut Christus pro salute, duntaxat Prædestinatorum mortuus sit, impiam, blasphemam, contumeliosam, Divine pietati derogantem, & hæreticam esse declarârunt, &, ut talem damnârunt. Quæ item Propositio non solum desumpta est ex lacunis Gotteschalci, Calvini, Beza & aliorum hæreticorum: non solum item liberalissima & maxima Christi Domini charitati adversatur, sed evidenter etiam repugnat scripturæ sacræ. Nonne enim contra hanc impiam propositionem detonat Filius tonitruum S. Joannes in sua ima epistola cap. 2. inquit: Ipse est propitiatio pro peccatis nostris (id est fidelium) non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius Mundi? Id est, pro peccatis omnium hominum, qui sunt in mundo. Nonne illam propositionem irrefragabiliter subvertit S. Paulus 1. ad Timoth: 2. dicens: *Obsecro, feri obsecrationes, orationes, pro omnibus hominibus, pro Regibus, & omnibus, qui in sublimitate sunt. Hoc enim bonum est, & acceptum coram Salvatore nostro DEO, qui omnes homines vult salvos fieri. Unus enim DEUS, unus & Mediator DEI, & hominum homo Christus JESUS, qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus.* Numquid tempore S. Pauli, Reges & in sublimitate constituti, pro quibus obsecrat esse orandum, dicitq; Christum se dedisse Redemptionem etiam pro ijs, numquid, inquam, fuerunt è numero electorum? Nonne erant reprobi? 1. ad Timoth: 4. *Qui est Salvator omnium hominum, maximè fidelium.* Ad quid addidit Apostolus: *maximè fidelium,* nisi ut declararet, Christum etiam esse Salvatorem infidelium, quantum est ex parte sua (ut hinc etiam arguit S. Prosper) licet Fideles magis participant fructum redemptionis per voluntariam susceptionem Fidei, Gratiarum, & Sacramentorum. Nonne*

sta Pro-
positionis.
Jansenia-
ne falsi-
tas osten-
ditur ex
scriptura.

idem S. Paulus ad Rom: 14. scripsit? *Noli cibò tuò illum perdere, pro quo Christus mortuus est.* Et, 1. ad Corinth: 8. *Peribit infirmus in tua scientia frater, propter quem Christus mortuus est.* Ergò apertissimè supponit posse fieri reprobos, & perire illos, pro quibus Christus mortuus est. Item, 2. ad Corinth: 3. dicit: *Unus pro omnibus mortuus est.* Ergo omnes mortui sunt, & pro omnibus Christus mortuus. Sed omnes verè mortui sunt per Adami peccatum, Ergò etiam verè pro omnibus Christus mortuus est. Quod ipsum hinc clarè deducit S. Augustinus lib. 6. contra Julianum cap. 1. & 4. alibiq̃ue. Et ad Hebræos 2. *JESUS pro omnibus gustavit mortem.*

Porro, mori pro aliquo: evidenter ex modo humano usitato loquendi, indicat intentionem morientis esse, ut sua mors illi proficit. Quod ipsum non diffitetur Jansenius tomo 3. lib. 3. cap. 21. inquiens: *Pro aliquo mortuum esse, vel sudisse sanguinem suum, insinuat voluntatem Christi, quam habet, ut ei mors, suo Patri oblata, & sanguis proficit.*

Ex Conci-
lijs.

Repugnat item Concilijs dicta Propositio Jansenij. Concilium enim Carisiacum damnans errorem Gotteschalci cap. 3. ait: *DEUS omnipotens, omnes homines sine exceptione, vult salvos fieri, licet non omnes salventur,* & cap. 4. *Nullus est, fuit vel erit homo, pro quo Christus passus non fuerit.* Arelatense 3tium (cui interfuerunt S. Pragmaticus Episcopus Augustodunensis: S. Patiens Episcopus Lugdunensis: S. Claudius Bisuntinus Præsul, & plurimi alij) adegit Lucidum Presbyterum Prædestinatianorum ad hanc confessionem: *Damnò sensum illum, qui dicit, quòd Christus & Salvator noster mortem non pro omnium salute suscepit.* Concilium Valentinum 3tium, cap. 5. *Firmissimè tenendum credimus, quòd omnis multitudo fidelium defunctorum ex aqua & Spiritu Sancto regenerata in Christi sanguine sit à peccatis suis abiuta; quia nec in eis potuit esse vera regeneratio, nisi fieret vera Redemptio - ex ipsa tamen multitudine fidelium redemptorum, alios salvari aeterna salute, alios, quia redemptionis gratiam potius irritam facere, quàm servare, elegerunt, ad plenitudinem salutis & ad perceptionem aeterna beatitudinis nullo modo pervenire.* Demùm Concilium Tridentinum Sess. 6. cap. 3. dicit: *Etsi Christus pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt, sed ij duntaxat, quibus meritum ipsius communicatur.* Quibus verbis Tridentinum con-

tra Calvinum, & alios hæreticos fat clarè docet: Christum, mortem suam obtulisse etiam pro omnibus non electis, seu ijs, qui passionis fructum à Christo, ipsis sub conditione intentum, non recipiunt. Sic enim in forma arguitur: Omnes, qui salvantur, mortis Christi beneficium recipiunt: ut est certum apud omnes Orthodoxos. Sed aliqui pro quibus mortuus est Christus, hoc beneficium non recipiunt: ut Tridentinum definivit, ergò aliqui, pro quibus est mortuus Christus, non salvantur.

Accedit. Quòd Ecclesia omnibus tam electis, quam non electis proponat credendum articulum Symboli Nicæni, in Constanti-nopolitano, Ephesino, Chalcedonensi, Concilijs approbati, illum: *Qui propter nostram salutem descendit de cælis - crucifixus etiam pro nobis.* Vel ut habetur in symbolo S. Athanasij: *Qui passus est pro salute nostra &c.* Item Ecclesia quot annis die Parasceves, DEUM ita pre-catur: *Omnipotens sempiternæ DEUS, qui salvas omnes, & neminem vis perire: respice ad animas diabolica fraude deceptas, ut omni hæretica pravitare deposita, errantium corda respiscant, & ad veritatis tuæ redeant unitatem.*

Repugnat item illa Propositio Jansenij evidenter Sanctis Pa- Ex SS. Pa-
tribus.
tribus. S. Ambrosius serm. 8. in Psal. 118. ait: *Sol justitiæ omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus passus est, & omnibus resurrexit. Si quis autem non credit in Christum, generali beneficio ipse se fraudat.* Tomo 4. item lib. de Paradiso cap. 8. *Venerat Dominus JESUS omnes salvos facere peccatores, etiam circa impios ostendere suam debuit voluntatem: & idè nec proditorem debuit præterire.* Et lib. 1. de Jacob & vita beata, illud ad Rom: 8. *Pro omnibus nobis tradidit illum: sic expendit: Mirè addidit, pro omnibus, ut ostenderet, quòd ita omnes diligat, ut dilectissimam Filium pro singulis traderet.*

S. Hieronymus Epist. 83. ad Oceanum. *Mentitur Joannes Baptista, & digito Christum & voce demonstrans: Ecce Agnus DEI: ecce qui tollit peccata mundi, si sunt adhuc in sæculo, quorum Christus peccata non tulit.*

S. Ephrem, serm. de Passione Salvatoris: *An nescis o miser, & impudens, quod de his omnibus negligentijs atq; desipientijs, rationem abs te exiget, qui pro te crucifixus est Dominus? Nunc quidem hæc dum audis,*

audis, negligis, in delicijs rides, & omni cura vacuus ac liber vivis: sed veniet profecto dies illa terribilis, dies ultionis, ut sine fine luceas, exclamemq; pra doloribus tuis in igne perenni.

S. Augustinus lib. 20. de Civitate cap. 6. *Omnes mortui sunt in peccatis, nemine prorsus excepto, sive in originalibus, sive etiam in voluntate addictis, vel ignorando, vel sciendo, nec faciendo, quod justum est: & pro omnibus mortuis (nempe nullo excepto ut prius) vivus mortuus est unus.*

S. Prosper, Episcopus Regiensis (quò nemo melius Augustini mentem intellexit) lib. 2. de Vocatione Gentium cap. 16to: *Nulla ratio dubitandi est, JESUM Christum Dominum nostrum, pro impijs, & peccatoribus mortuum prorsus pro omnibus mortuus est Christus.*

Hugo Victorinus q. 15. in caput 15. epist. 2 ad Corinth: *Secundam Augustinum mortuus est pro omnibus Christus, quia hoc mors ejus promeruit, ut per ipsum omnes salvarentur, nisi ipsis permaneret.*

S. Xaverius, Indiarum Apostolus invictè confirmat nostram Assertionem sua illa oratione: *Memento rerum omnium Conditor, animas infidelium, haereticorum, & peccatorum. Ecce Domine in opprobrium tuum, hii ipsi, quos pretioso sanguine redemisti, quotidie implentur inferni.* Et certè, ut sapienter Malderus, olim Lovanii Theologiae Doctor, post Episcopus Antverpiensis, in suis Antisynodis cap. 4. Vehementer est formidandum, ne, qui negant Christum pro omnibus mortuum esse, eò tandem dementiae deveniant, ut cum Mahometanis sentiant, Christum pro nemine mortuum esse. Nec desunt, qui testentur plures Calvinii aedecias, qui in primum illum errorem inciderunt, postea in secundum se praecipitasse.

Ex Ratio-
ne.

Accedit Quia (ut benè arguit Cardinalis Sfondrati in nodo praedestinationis dissoluto, parte 1.) Admissa, ut vera propositione dicta Jansenij, cadunt totius vitae Christianae praecipua fundamenta, spes videlicet, & amor: praecipuè enim amandi, sperandiq; ratio est, quia prior dilexit, quia *Filium suum unigenitum tradidit*; at non constat, quòd me quoq; dilexerit, & quòd pro me Filium quoq; tradiderit: quomodo ergo, ut redemptorem amabo, quem ignoro, an redemptor meus sit? quomodo in merita mortemq; illius sperabo, quem nescio, an mihi quoq; meritis sit? Planè ut nemo tenetur Navarchum, eli-

eligere, ejuſq; Fidei vitam ſuam committere, quem neſcit, an navigandi peritus ſit: & de quo merito dubitat, velit in portum ducere, an potius in ſcopulum deſertamq; Inſulam exponere; ita nemo tenetur in redemptorem ſperare, ſi neſciat, ſuum quoque redemptorem eſſe, ac ſeriam & efficacem voluntatem ſe quoq; ſalvandi habere: aſſcire non poteſt, ſi non omnes voluit, ſi non omnes redemit.

Ad meliorem intelligentiam dictorum, & ſolutionem in contra objectionum.

NOta Imò. Universaliter ſolenne eſſe hæreticis abuti Scripturâ ſacrâ ad ſua erronea dogmata ſtabilienda. Unde Tertullianus lib. 1. de Reſurrectione carnis cap. 40. ait: *Nil mirum eſt, ſi ex Chriſti ſiſtito captentur argumenta: quoniam oportet hæreſes eſſe, que eſſe non poſſent, ſi non & perperam Scripturæ intelligerentur.* Et idem Tertullianus lib. de præſcriptione cap. 15. de hæreticis ſcribit: *Scripturas obſcuro, & hæc ſua audaciâ ſtatim quosdam movent: in ipſo verò congreſſu, firmos quidem fatigant: infirmos capiunt, medios cum ſcrupulo dimittunt.* Hæreticorum veſtigijs inſiſtens Jansenius, perperam pro ſuis erroneis ſententijs adducit ſcripturæ ſacræ varios textus, obtendit & S. Auguſtini ſcripta, perperam, inquam, ut ſat patenter deducitur.

Dum quandoq; ſcriptura reſtringit redemptionem ad electos: ut ima Joannis 15. *Animam meam pono pro ovibus meis.* Apocalypſis 15. *Redemiſti nos: DEUS in ſanguine tuo, ex omni tribu & lingua,* per hoc non excludit reprobos, ut conſtat ex dictis. Nec item affirmatio unius, eſt negatio alterius. Secundò reſpondeo: illis textibus ſignificatur, fructum mortis Chriſti non ad omnes pervenire, ſed ad multos, quia non omnes percipere voluerunt.

Dùm dicitur Matth: 15. *Non ſum miſſus niſi ad oves, que perierunt domûs Iſraël:* intelligendum eſt, quòd Chriſtus Dominus non fuerit miſſus ad annuntiandum immediatè omnibus Regnum DEI, verbis & miraculis: licèt miſſus ſit ad omnes redimendos, & ſalvandos, quantum ex parte ſua. Nec obſtæ aſſertioni noſtræ, quòd dicat ſcriptura, Chriſtum mortuum eſſe & ſanguinem fudiſſe pro multis, ut Matthæi 20. *Filius hominis venit dare animam ſuam Re-*

More hæreticorū,
falſo adducit Jansenius ſcripturam pro ſuis.
ſtabilendis propoſitionibus

demptionem pro multis. Et cap. 26. *Hic est sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effunditur.* Non obest inquam. Nam etiam sæpius ab eadem scriptura dicitur: Christum pro omnibus mortuum esse; nec vox hæc: *Multi*, excludit omnes, quando omnes sunt multi. Imò Latini, omnes homines, multitudinem vocant. Sæpè item in scriptura, vox hæc: *Multi*, sumitur pro omnibus; ut Danielis 12. *Multi de his, qui dormiant in terra pulvere, evigilabunt;* id est omnes resurgent in Judicio extremo. Et Lucæ 7. *Remittuntur ei peccata multa.* Utiq; Magdalenz remissa omnia peccata? Item ad Roman: 5. *Unius delictò multi mortui sunt:* id est omnes: ut etiam annotavit S. Augustinus lib. 20. de Civitate DEI, cap. 32. & pleriq; alij Doctores ac Interpretes sacre scripturæ.

Nota 2dò. Oravit quidem Christus, quandoq; pro solis Apostolis, vel pro credituris per eorum prædicationem: aliquando tamen oravit pro omnibus etiam & pro reprobis, licet pro his solum inefficaciter. Utiq; pendens in Cruce oravit. *Pater dimitte illis.* Quibus verbis fat clarè indicat, se etiam pro suis crucifixoribus mortem obire: ex quibus haud dubiè, multi fuerunt reprobi.

*Calvinus
& Jansenius
errore textu
S. Pauli
explicant.*

Nota 3tò. Calvinus lib. de æterna prædestinatione, cap. 76. dicit verbis S. Apostoli Pauli de voluntate omnes salvandi, notari non singulos generum, sed genera singulorum, seu ut lib. de occulta DEI Providentia pag. 757. ait: *Paulum illic non de singulis hominibus agere, sed intelligere ordines, & genera hominum;* id est, Paulum, solum velle, aliquos salvari ex gentibus, ex Judæis aliquos: item ex ordine Regum, Principum, Nobilium, ignobilium &c. quàm etiam explicationem verborum illius scripturæ adhibet Jansenius. Sed contra est. Tum, quia verba scripturæ sunt accipienda in sensu proprio & absoluto irrestricto, si nulla evidens sit necessitas ea restringendi, & impropriè accipiendi: ut docent cum S. Augustino omnes Theologi: & patet aliàs enim nihil convictivè probari possit ex scriptura. Nulla autem est necessitas restringendi hic verba scripturæ sacre. Tum, quia apertè docet S. Paulus ad Roman: 14. & 1. ad Corinth. 8 posse perire illos, pro quibus Christus mortuus est, ut ostensum supra. Tum, quia pari audacia dici possèt, citatis scripturæ locis, Christum non pro singulis electis, sed solum pro ali-
quibus

quibus ordinibus & generibus electorum, eſſe mortuum. Quod tamen ipſe Calvinus & Jansenius negat. Tum, quia (ut bene arguit Cardinalis Sfondrati cum alijs) ſi quis Princeps moriturus, ultimis tabulis diſponat, ut ex regio, immenſoq; theſauro, quem hæredi relinquit, omnes totius Regni captivi redimantur, qui triremibus, & ſervitutibus addicti ſunt; hæres verò non de ſingulis generum, ſed de generibus ſingulorum; hoc eſt, non de omnibus, ſed de paucis tantum, id intelligi vellet; quis non infidelem prævaricatorem, hoſtemq; paternæ voluntatis diceret? at quantum id dicendum de Calvino, Beza, Jansenio, qui contra clariffimam ſcripturæ ſententiam toties inculcatam à S. Paulo & alijs, Chriſti Redemptionem ejuſq; voluntatem ſalvandi omnes, anguſtiſſimam faciunt, ejuſque infinitum in homines amorem, breviffimis terminis cõderent, hõq; rivum ex pelago faciunt.

Adverte, quod, licet S. Auguſtinus ſerm: 22. de diverſis cap. 5. & lib. de correptione & gratia cap. 13. videatur favere explicationi ſuperius citatæ, datæ à Calvino, & Jansenio, ſuper verba Apoſtoli illa: *Vult omnes homines ſalvos fieri*: tamen alibi, communi & noſtræ expoſitioni ſuffragatur, docenti, quòd DEUS ex ſuppoſitione antecedenti, omnibus hominibus, etiam præſcitis, verè ſincerèq; velit ſalutem, quantum in ſe eſt, & ſub conditione, quòd ipſi velint: hancque ipſam expoſitionem tradit ſcribituribus in locis, præfertim lib. de ſpiritu & litera cap. 33. dicens: *Vult DEUS omnes homines ſalvos fieri, & in agnitionem veritatis venire: non ſic tamen, ut eis adimat liberum arbitrium, quò vel bene vel malè utentes, juſtiſſimè judicentur.* En S. Doctor dicit, DEUM ex parte ſua velle omnibus ſalutem procurare, etiam ijs, qui libertate ſua malè utuntur, & incidunt in iudicium & damnationem, nec non idem S. Auguſtinus, hanc ſententiam pro certiffima ſemper inculcat: *DEUS neminem deſerit, antequam deſeratur.* Iſtamq; ipſam expoſitionem, Sancti Patres, ut Proſper lib. 1. de vocatione gentium à cap. 4. & lib. 2. à cap. 9. uſq; ad 31. Doctor Angelicus, & veram eſſe, & Auguſtinianam sæpius docent. Vide & ſupra dicta, cap. 1mo.

Nota 4to. Quia Jansenius erroneè cenſuerat, nullam gratiam dari ſufficientem, ſed non niſi efficacem, hancque præfertim perfeverantia

Cur docent,
is, Janſe-

nus Christi-
stum non
esse mor-
tuum pro
omnibus?

rantia in bono, esse fructum mortis Christi; hinc intulit: Christum pro illis solum, qui perseverant, & salvantur, mortem obiisse; pro alijs vero, qui gloria excidunt, quosq; sufficientibus ad eam obtinendam carere censebat auxilijs, minime esse mortuum. Ast graviter erronum esse illud ejus principium, nempe: Non dari gratiam, nisi efficacem, demonstratum est cap. 2do, & 4to.

Christus
Dominus
licet non
est mortu-
us pro An-
gelis, me-
ruit ta-
men illis
gratia &
gloriam.

Nota 5to. Licet Christus Dominus non sit mortuus pro Angelis, ut sentiunt Theologi cum S. Augustino, dicente cap. 16. Enchiridij: *DEUS pro nobis omnibus tradidit illum, non enim pro Angelis mortuus est Christus.* Multo minus non est mortuus pro Dæmonibus: Communior tamen nunc est Theologorum sententia, & Christi dignitati videtur convenientior, nostraq; devotioni congruentior: Quod Christus meruerit etiam Angelis bonis, omnem Gratiam, omnem Gloriam, ejusq; augmentum. Videnturq; huic sententiæ favere Scriptura sacra, & Patres. Dicitur enim ad Ephes. i. v. 10: *DEUS proposuit in Christo instaurare omnia, quæ in caelis, & quæ in terra sunt.* S. Gregorius Magnus in cap. 2. lib. 1. Regum inquit: *Extra DEUM, neminem esse Sanctum, nisi in Christo.* S. Cyrillus in cap. 34. Isaia: ait: *Omnem sanctificationem spiritualem, etiam in Angelis, esse per Christum.*

CAPUT VI.

ASsero 6to. Admiranda impostura est Jansenij dicentis: Propositiones suas quinque superius propositas, & refutatas: à Summisq; Pontificibus damnatas, ut hæreticas, esse ipsiusmet S. Augustini.

Prædesti-
nariani,
& Calvi-
nus, ac
Janseni-
us, falso
attribu-

PRæmitto. Quod olim Gottschalcus cum suis Prædestinarianis, S. Augustinum, Doctorem suum esse gloriosissimum vocitaverit, & ex libris Divi Augustini malè intellectis acceperit initium hæreticis Prædestinarianorum, ut S. Prosper & Sigebertus in suis testantur Chronicis. Calvinus item, sub glorioso S. Augustini nomine pravorum dogmatum fuit propugnator: negando enim veram realem Christi Corporis præsentiam in Eucharistia, ad comprobandum hoc admirandè erroneum dogma suum, ausus est scribere lib. 4to Institut:

cap. 16. §. 28. *Augustinus sine Controversia totus est noster.* Et ibidem cap. 19. §. 12. ait: *Augustinus nunquam plura duobus Sacramentis recenset.* Docendo item in statu naturæ lapsæ non dari gratiam, nisi necessitatem, sublativam libertatis indifferentiæ; pro hoc errore stabiliendo erroneè S. Augustinum citavit vigesies ex solis duobus capitibus, nempe 11. & 121. lib. de Corrept. & Gratia. Jansenius verò vestigia errantis Calvini sequendo, citavit suprâ centies. Insuper omnes suas damnatas Propositiones quinque, contendit acriter Jansenius in suo Pseudo-Augustino, esse ipsiusmet Divi Augustini. Verùm id meram imposturam esse.

Probatur primò universaliter. Quia, exceptò Gottschalco cum suis Prædestinarianis hæreticis: Calvino cum suis Calvinistis: & Jansenio cum suo parvo grege Jansenistarum, nullus Summorum Pontificum, nullus ex Orthodoxis totius orbis Doctoribus, qui à temporibus Divi Augustini (is obiit anno 430. ut Sanctus Prosper testatur in Chronicis) censuit, dictas quinque propositiones esse S. Augustini: imò ijfenserunt oppositum. Nec est credibile, tam eximium Ecclesiæ Doctorem, eas ut veras censuisse, utpote, quæ è diametro clarè scripturæ sacræ & Patribus antiquissimis, quin & rationi opponuntur: ut deductum superius. Quæ autem ex S. hoc Doctore pro suis erroneis propositionibus adducit facilè refelluntur, ut constat etiam ex notatis infra.

Probatur 2dò. Quia S. Augustinus apertè docuit oppositum quinque illis propositionibus: ut patet tum ex adductis suprâ ejus textibus, tum ex sequentibus. Primam enim propositionem Jansenij, de impossibili observantia præceptorum DEI: subvertit S. Doctor: lib. 20. de peccatorum meritis & remissione cap. 6. propositis Varijs scripturæ locis dicens: *His, atq; hujusmodi alijs innumerabilibus testimonijs, dubitare non possum, nec DEUM aliquid impossibile hominibus præcipisse, nec DEO ad opitulandum & adjuvandum, quò fiat, quod jubet, impossibile aliquid esse, ac per hoc potest homo si velit, esse sine peccato adjutus à DEO.* Ibidem cap. 3. *Nullus nostrum ignorat: quòd si volumus, non peccamus: nec præcipit DEUS hominibus, quòd est humane impossibile voluntari.* Ibidem cap. 7mo. *Cum voluntate humana, gratiâ adjuvante divinâ, sine peccato (mortali) in hac vita homines pos-*

unt S. Augustino
sua dogmata.

S. Augustinum docuisse oppositum propositionibus quinque Jansenij patenter vincitur.

sint esse, cur non sunt, possem facillimè ac veracissimè respondere, quia homines nolunt. Serm: 191. de tempore: Execramur blasphemiam eorum, qui dicunt: impossibile aliquid à DEO esse præceptum: & mandata non à singulis, sed ab omnibus in communi posse servari. lib. 3. de libero arbitrio cap. 19: Quæcumq; illa causa est voluntatis, si non potest resisti, sine peccato ceditur - quis enim peccat in eo, quod nullo modo caveri potest? Peccatur autem (nempe in præsentis statu, non solum autem in statu naturæ integræ peccatum est) caveri igitur potest.

Secundam Jansenij Propositionem, scilicet: Interiori gratia in statu naturæ lapsæ, nunquam resistitur: erroneam esse docet S. Augustinus. Nam lib. de correptione & gratia cap. 6. dicit: Si autem jam regeneratus & justificatus, in malam vitam, sua voluntate relabatur: certè iste non potest dicere, non accepi: quia acceptam gratiam DEI, suo in malum libero amisit arbitrio - an adhuc iste nolens corripitur potest dicere: quid ego feci, qui non accepi? quem constat accepisse, & suam culpam, quod acceperat, amisisse. Ibidem cap. 7. Quoniam potest dici homini. In eo, quod audieras & tenueras, in eo perseverares, si velles. Lib. 1. ad Simplicianum Episcopum Mediolanensem: Si vocatio ita est effectrix bonæ voluntatis, ut omnis eam vocatus sequatur, quomodo verum erit: multi vocati, pauci electi? Quinam illi pauci? Utiq; ij, qui vocantem non contempserunt, sed credendo secuti sunt. Homilia 12. ex 50: Per DEI adiutorium, cum sit in potestate Tua, utrum consentias diabolo, quare non magis DEO, quam ipsi obtemperare deliberas? Lib. 12. de Civitate DEI cap. 6. dicit: E duobus æqualiter affectis animo & corpore, & eadem tentatione tentatis, unum deficere, quia voluit: alterum non, quia noluit.

Tertiam Propositionem Jansenij, nempe: Non requiri in homine libertatem à necessitate ad merendum & demerendum; condemnat falsitatis. Sanctus Augustinus, dicens: lib. 3. de libero arbitrio cap. 1. Motus, quo huc atq; illuc voluntas convertitur, nisi esset voluntarius, atq; in nostra positus potestate, neq; laudandus, cum ad superiora, neq; culpandus homo esset, cum ad inferiora detorquet, quasi quendam cardinem voluntatis. Lib. de natura & gratia cap. 65. approbat tanquam certissimum, & toto corde suscipiendam dictum illud ex S. Hieronymo desumptum: Nec ad virtutes, nec ad vitia, necessitate trahimur; alioqui
ubi

*ubi necessitas est, nec damnatio, nec corona est. Lib. de duabus anima-
bus cap. 12. Illa anima (mala Manichæorum) quidquid faciunt, si na-
turâ non voluntate faciunt: id est, si libero ad faciendum, & non facien-
dum motu animi carent, si deniq; his abstinendi ab opere suo potestas nul-
la conceditur, peccatô earum teneri non possumus. Lib. 3. de libero ar-
bitrio cap. 18. Si tanta fallacia est, ut caveri omninò non possit: nulla
peccata sunt: quis enim peccat in eo, quod caveri non potest?*

Quartam Jansenij Propositionem, quoad primam partem, nem-
pe: *Semipelagiani admitebant prævenientis interioris gratiæ necessitatem,
etiam ad initium Fidei. Evidenter falsitatis arguit S. Doctor lib. de
Prædest. Sanctorum cap. 1. 2. & 3. & lib. 2. contra duas epistolas
Pelagianorum. Vide dicta superius cap. 4to in Præmissò 3tio.*

Secundam etiam partem illius Propositionis, scilicet: *In hoc ce-
rant hæretici Semipelagiani, quòd vellent, eam gratiam talem esse, cui
posset humana voluntas resistere, vel obtemperare: convincit erroris idem
Sanctus. Nam præter alia, lib. de libero arbitrio cap. 2. probat, vo-
luntatem auxiliò DEI præventam, indifferentem esse, ex verbis il-
lis scripturæ Eccles. 15. Ante hominem vita & mors, ad quodcunque
voluerit, extendit manum suam. Lib. 1. ad Simplicianum q. 2. Noluit
ergo Esau, & non cucurrit, sed etsi voluisset & cucurrisset, DEI adjuto-
riò pervenisset, qui etiam velle & currere vocando præstaret, nisi vocatio-
ne contempta reprobus fieret. Ex quibus textibus & alijs superius al-
latis, patet etiam ipsum S. Augustinum admisisse talem gratiam, cui
humana voluntas possit resistere vel obtemperare. Ergò non pote-
rat sentire, Semipelagianos idèò hæreticos fuisse, quòd talem gra-
tiam admiserint: consequenter impostura S. Doctori à Jansenio fa-
cta, dum etiam in hac 2da parte suæ propositionis 4tæ: dicit S. Au-
gustinum idem secum sentire. Accedit. Quia Doctor Angelicus,
apprimè versatus in libris Divi Augustini, testatur à S. Præsule &
alijs Patribus doceri, gratiæ divinæ posse à voluntate humana re-
sisti: Ait enim S. Thomas in primum, dist. 40. q. 4. art. 2. Dicunt
Sancti communiter Dionysius, Augustinus, & Anselmus, quòd causa, qua-
re iste non habet gratiam, est: quia ipse noluit accipere, & non, quia
DEUS noluit dare, quia lumen suum omnibus offert, quod tamen non
ab omnibus percipitur.*

Quintam Jansenij Propositionem, nempe; *Christus pro omnibus hominibus non est mortuus, nec sanguinem fudit.* Nonne Doctor Angelicus, evidenter condemnat erroris? dicens in Psal. 95. prope finem: *Judicabit orbem terrarum in equitate: non partem, quia non partem emit: totum judicare debet, quia pro toto pretium dedit.* Lib. 2. de Symbolo ad Catechumenos cap. 8vo. *Inimicis suis vulnera sua demonstraturus est, propter quod dictum est per Prophetam; Videbunt in quem pupugerunt: non ut eis dicat, sicut Thome: Quia vidisti, credidisti: sed, ut convincens eos veritas dicat: Ecce hominem, quem crucifixistis. Ecce DEUM & hominem, in quem credere nolulistis. Videtis vulnera, qua inflixistis: agnoscitis latus, quod pupugistis: quoniam & propter vos, & per vos apertum est, nec tamen intrare voluistis.* Serm: 67. de tempore. *Ut tu eripereris morti, animam in tormentis dimisti: suscepi dolores tuos, ut tibi gloriam darem: suscepi mortem tuam, ut in eternum viveres: conditus jacui in sepulchro, ut tu regnares in Cælo. Cur, quod pro te pertuli, perdidisti? Cur ingrata, redemptionis Tue munera renuisti? Non te ego de morte mea quero: redde mihi vitam tuam, pro qua meam dedi.* Epist: 157. *Morte Christi, non unius, aut aliquarum, sed universe anime propagatione contractum mortis chirographum rumpitur.* Lib. 20. de Civitate DEI, cap. 6. *Nec fecit ullam differentiam bonorum & malorum, omnibus enim bonum est audire vocem ejus, & vivere, & ad vitam pietatis ex impietatis morte transcundo, de qua morte ait Apostolus: Ergo omnes mortui sunt, & pro omnibus mortuus est unus.*

Ad solvendas objectiones in contra.

Quæ in contra offeruntur à Jansenio ex Divo Augustino, factæ

NOta Imò. S. Augustinus Epist: 107. ad Vitalem dicens: *Scimus, gratiam non omnibus dari:* intelligendus est loqui de gratis habituali seu fidei. Aliquando etiam loquens S. Augustinus de impotentia, quæ quandoq; inest justis, tantum vult eos esse impotententes ad servanda DEI præcepta citra DEI adjutorium & gratiam.

Nota 2dò. Dum dicit S. Doctor lib. 1. ad Simplicianum, q. 2. *Talis fuit vocatio, qua non possent moveri:* loquitur de impotentia consequente, non de antecedente. Item lib. de bono perseverantia: cap. 14. dum dicit: *Tyriz & Sidonij credere potuerunt, si mira illa signa viderent:*

diſſent: ſed quoniam ut crederent, non erat eis datum, etiam unde crederent, eſt negatum. Solum vult, ijs qui de facto non credunt, non dari gratiam efficacem, aliquando nec proximè ſufficientem: ſed non negat dari gratiam abſolutè ſufficientem. *cilè diſſol-
vuntur.*

Nota 3^{ti}o. Abſq; ulla gratia neceſſitante, DEO ineſſe omnipotentiffimam, ut loquitur S. Auguſtinus, humanorum cordium inclinandorum poteſtatem, & omnipotentiffimam facilitatem, ut duritia cordis humani tollatur. Vide dicta infra in 2da parte Tractatus 1^{mi} cap. 2. notatum ſum.

Nota 4to. Dum dicit Auguſtiſſimus Doct̄or: *Si DEUS miſeretur, jam volumus: Nullius DEUS fruſtra miſeretur.* Loquitur de miſericordia divina congrua, ſeu de gratia efficaci. Dum verò lib. de Prædeſt. Sanctorum cap. 8. dicit: *Quid eſt, omnis, qui audit à Patre, & didicit, venit ad me* (ſunt verba Chriſti Joan. 6. v. 45.) *Niſi nullus eſt, qui audiat & diſcat à Patre, & non veniat ad me -- Abſt, ut quiſq; non veniat, qui à Patre audit & didicit.* Prædictorum genuinus ſenſus verborum Chriſti (ut explicat S. Thomas in Joan. lectione 5ta & S. Auguſtini eſt) quòd quicumq; à Patre interiorius illuſtrante, inspirante, & vocante audierit, & ſimul liberè conſentiendo, didicerit, venit ad me; id eſt, credit in me, quaſi Meſſiam, mihiq; obedit. Hancq; explicationem eſſe rectam conſtat ex ipſo S. Auguſtino lib. 1. de Gratia Chriſti contra Pelagianos & Cæleſtinos, cap. 14.

Nota 5to. Dum S. Præſul Hypponenſis, epiſt. 102 dicit: *Non perit unus ex illis, pro quibus Chriſtus mortuus eſt.* Lib. 1. de adultèriniſ conjugijs cap. 15. *Omnis, qui Chriſti ſanguine redemptus eſt, homo eſt: non tamen omnis, qui homo eſt, etiam ſanguine Chriſti redemptus eſt.* Lib. 2. de ſymbolo ad Catechumenos cap. 8. inducit Chriſtum loquentem reprobis ſic: *Qui non eſtis redempti pretiò ſanguinis mei, non eſtis mei.* Hæc inquam, & alia ſimilia S. Doct̄oris teſtimonia, intelligenda ſunt (ut colligitur clarè tum ex contextu, tum ex alijs ejus teſtimonijs ſuperius adductis) non eſſe omnes redemptos in actu 2do, quoad effectum & fructum attinet, & quoad applicationem per Fidem & charitatem, hominibus liberam: licet

omnes redempti sint in actu primo, & quoad sufficientiam pretij, pro ipsis oblato à Christo.

CAPUT VII.

Assero 7mò. Admiranda est Jansenij superbia.

*Characte-
ristica est
hæretico-
rum arro-
gantia.* **P** Ræmitto. Certum est, præcipuam Characteristicam, inter alias hæreticorum formalium, multò magis hæresiarcharum notas, esse superbiam: Unde S. Augustinus lib. de Pastoribus cap. 8. ait: *Mater superbia, omnes hæreses genuit: & Calvinus id ipsum in lib. de scandalis, non diffitetur, dicens: Nullus unquam extitit erroru Magister, quem non prava ambitio in suum præcipitium extulerit - qui arrogantiâ turgent, eos non mirum est, à Schola Christi pulsos, vagis suis speculationibus sursum ac deorsum raptari. Quotquot falsorum dogmatum hac nostra etate ceperunt esse auctores, reperiemus omnes superbia morbo correptos. Notâruntq; id ipsum antea in hæresiarcha Valentino, Tertullianus lib. contra eundem cap. 4. In Marcione, Sabellio, Acrio, S. Epiphanius hæresi 42. 57. & 75. In Montano Ario, Nestorio; Theodoretus lib. 3. & 4. hæreticarum fabularum. De Gotteschalco, Hincmarus Rhemenis Episcopus in epist. ad Nicolaum Papam scribit: Gotteschalcus, homo animo elatus, quietis impatiens, novorum verborum cupidus, insatiabili honoris ambitione incensus, protervus, & tumultuosus, ut inani animi ostentatione & falsâ quadam novitate, sui nominis famam adipisceretur - non cessat totos dies integros, non solùm scripturas, quas ad suam voluntatem trahit repugnantes, verùm etiam Doctorum Catholicorum sententias mutilatas, & à suo Germano sensu detortas, effutire, & eo modo in sui admirationem & estimationem rapiebat non tantùm idiotas & simplices, verùm etiam mediocriter doctos - Appetit videri Doctor, & Magister eorum, qui ipsum docent. Hæc Hincmarus de Gotteschalco hæretico.*

*Admiran-
de arro-
gantia fu-
isse Jansenij*

Probatur Assertio. Quidni enim admiranda superbia Jansenij? qui cum contemptu Sedis Apostolicæ, & Accademiarum totius orbis orthodoxi, ausus est asserere omnimodè orthodoxas, & irrefragabilis veritatis esse suas propositiones, ex Elencho propositionum damnata-

damnatarum Gotteschalci, Lutheri, Calvini, Michâélis Baji, deſumptas, quas pridem antea, Concilia, Pontifices Romani, præſertim S. Pius V, & Gregorius XIII, ut graviter erroneas condemnaverant: Academia omnes orthodoxe proſcripſerant, ipſeq; Michâél Bajus, ut conſtat ex ejus profeſſione facta publicè Lovanij 24. Martij, anno 1580. pronuntiaverat hæc: *Planè mihi habeo perſvajum, earum omnium ſententiarum damnationem, atq; prohibitionem, jure meritoq; ac non niſi maturò judicìò & diligentiffima excuſſione præmiſſis, factam atq; decretam eſſe olim à S. D. N. Pio V, & nuper à Gregorio XIII.* S. verò Pius V. de omnibus 79. propoſitionibus Baji, anno 1567. Cal: gbris, ſic pronuntiavit: *Quas quidem ſententias, ſtrictò coram nobis examini ponderatas, quamquam nonnulla aliquo pacto ſuſtineri poſſint, in rigore & proprio verborum ſenſu ab Aſſertoribus intento, hæreticas, erroneas, ſuſpectas, temerarias, ſcandalofas, & in pias aures offenſionem immitentes, ac quacunq; ſuper ijs, verbò ſcriptòq; emiſſa, præſentium auctoritate damnamus, circumſcribimus & abolemus, deq; eiſdem & ſimilibus poſthac, quòq; pacto loquendi, ſcribendi, & diſputandi facultatem quibuſcunq; interdiciamus: qui ſecùs fecerint, ipſos omnibus dignitatibus, gradibus, honoribus, beneficijs, & officijs, perpetuò privamus, ac etiam inhabiles ad quacunq; decernimus: vinculo quoq; anathematis eo ipſo innodamus, à quo nullus, Romano Pontifice inferior, valeat ipſos, exceptò mortis articulo liberare.* Hanc Conſtitutionem S. Pij V. confirmavit novâ ſuâ conſtitutione Gregorius XIII. anno 1569.

Quid ad tam graves conſtitutiones Summorum Pontificum Jansenius? reprobatne ſententias ſtrictò examine ponderatas & damnatas? Minimè. Verùm arrogantia turgidus, reſpuit illas conſtitutiones, è contra ſummè approbat, acerrimè propugnat propoſitiones, quas eſſe hæreticas, erroneas, ſuſpectas, temerarias, ſcandalofas, declarârunt & deſiniverunt ſummi Eccleſiæ Paſtores, habentes infallibilem aſſiſtentiam Spiritûs Sancti in Decretis Fidei, toti Eccleſiæ ex Cathedra propoſitis: quas item reprobat univerſus orbis orthodoxus. Et quis non miretur tantam hominis unius Jansenij arrogantiam?

Inſuper, Concilium Tridentinum, Compendium Eccleſiæ Orthodoxæ, expreſſè ſeſſ. 6. cap. 11. dicit: *Nemo temerariâ illâ, & à Pa-*
tribus

nium, de-
claratur.

tribus sub anathemate prohibita voce uti debet: *DEI Præcepta, homini justificato ad observandam esse impossibilia.* Nec unquam usa est antiquitas Christiana ea voce: *Impossibilia esse Præcepta DEI.* Nec Augustinus unquam illam usurpavit vocem: quin è contrario ejus vox fuit: *DEUS impossibilia non jubet.* Lib. de natura & gratia, cap. 43. Et en Jansenius, contempta auctoritate Concilij Oecumenici, totiusq; antiquitatis Christianæ, ipse intonat: *aliqua DEI præcepta, hominibus justis sunt impossibilia.* Quàm stupenda & excecata arrogantia!

*Jansenius,
an ex a-
nimo, ju-
dicio se
submiserit
summi
Pontificis*

At dicet Jansenistarum fortè quispiam: Jansenium fuisse ab omni factu remotissimum, & admirandæ potius demissionis exemplar: siquidem, licet absolutissimus fuit Theologus, & in Sanctorum Patrum, præsertim Divi Augustini scriptis versatissimus (nam ut ipsemet testatur in suo Augustino libro procemiali cap. II. & 18. omnibus Augustini libris evolvendis, supra viginti duos annos, operam navavit, omnesq; tricies pervolvit) tamen omnia sua scripta submisit oraculo Sedis Romanæ. Tomo enim 2do sui Augustini lib. 1. cap. 29. scripsit: *Mibi constitutum est, ad extremum usq; spiritum, Romanam Duce[m] sequi Ecclesiam, & Beatissimi Petri in Romana Sede successorem; super illam banc Petram, edificatam Ecclesiam scio: quicumq; cum illo non colligit, spargit: apud eum solùm incorrupta Patrum servatur hereditas: quodcumq; ab ista Petri Cathedra, ab ipso Christi Vicario prescriptum fuerit, teneo: quidquid improbatum, improbo: damnatum, damno: anathematizatum, anathematizo.* Item lib. 10. de gratia. *Quidquid de rebus tam multiplicibus, tam arduis, juxta mentem non meam, sed S. Augustini pronuntiavi, de Apostolica Sedis, Ecclesiæq; Romana Matris meæ judicio sententiæq; suspendo: ut illud jam nunc teneam, si tenendum: revocem, si revocandum; damnem, & anathematizem, si damnandum, & anathematizandum esse judicaverit.* Respondeo. Utinam ex animo hæc scripsisset! non enim improbabiler pleriq; opinantur, id eum præstitisse solùm ad censuras declinandas. Certum enim & evidens erat de illis propositionibus suis: *aliqua DEI præcepta hominibus justis sunt impossibilia. Ad merendum & demerendum non requiritur in homine libertas à necessitate.* Jam pridem latum fuisse Ecclesiæ Romanæ judicium condemnativum earundem. Nam utiq; condemnatæ erant antea propositiones Bajanae, inter quas sunt & hæc:

Et hæc: Pelagij est sententia, DEUM homini nihil impossibile præcepisse. Homo peccat etiam dæmonialiter in eo, quod necessario facit. Ad quid ergo eas etiam Propositiones subjicit Judicio Romanæ Ecclesiæ?

Accedit primò. Quia non solum supradictas, sed plurimas alias Bajanæ Propositiones damnatas, propugnavit tanquam veras in scriptis suis Jansenius, ut constat evidenter. Tum infra ex Tractatus primi 2da parte cap. 4to. Tum ex Urbani VIII. Bulla anni 1641. pridie nonas Martij, in qua Pontifex declaravit: Ex attenta & matura libri, cui titulus: Augustinus Cornelij Jansenij, lectione, comper- tum esse, multas ex Propositionibus à Prædecessoribus suis, Pio V. & Grego- rio XIII. olim damnatas, contineri, & magnò cum Catholicorum scanda- ló, & Auctoritatis Sedis Apostolicæ contemptu, contra præfatas damnatio- nes & definitiones, defendi, malo in scandalum totius Reipublicæ Christi- anæ, & Fidei Catholice perniciem vertenti. Tum quia habetur Authen- ticum Jansenij manuscriptum, quod incipit: Ad excusandas Propositio- nes Magistri Michæelis Baji; in quo scripto, graviter queritur, Consti- tutiones Pij V. & Gregorij XIII. contra Bajum esse impedimentum doctrinæ veteris introducendæ - Non sine arte Satana procuratum fuisse videtur obstaculum illud condemnationis Michæelis Baji.

Accedit 2dò. Consuetum esse hæresiarchis, suam erroneam do- ctrinam, initiò, callidè, subjicere judicio Ecclesiæ, quousq; possint Affeclarum numerò aucti, apertò Marte contra eam pugnare. Sic Lutherus initio sui 5ti Evangelij, in appellatione sua loquitur to- mo 1. lat. Wirtemberg: *Pantus sum, omnia mea subjicere inprimis Judi- cio Sanctæ Ecclesiæ Romanæ: deinde illustribus studijs, Basileensi, Fribur- gensi, Lovaniensi: ac si opus esset, etiam antiquo illi studiorum Parenti, & Joannes item Huf, initio suæ hæreseos, appellando ab Episcopo Pra- gensi ad Papam scripsit: In DEI Nomine ad Sanctissimum in Christo Pa- trem & Dominum, Dominum Joannem Divinà DEI Providentiâ Papam XXIII. & ejus Sanctam Sedem Apostolicam, quam semper corde, ore, & opere profitemur, provocamus & appellamus.* Quantum autem hi duo hæresiarchæ, aucti multitudine sui sequacium, restiterint Judicio Ec- clesiæ, in comperto est.

Sed concedamus, Jansenium seriò ex animo omnia sua scripta subje-

Hæresiarchæ solent initiò simulatè do- ctrinam suam sub- mittere judicio Ec- clesiæ: sic Lutherus & Huf.

subjecisse Romanæ judicio Ecclesiæ. Nunquid inde rectè inferitur, cum ante hanc subjectionem non fuisset admirandæ superbiæ?

Ad meliorem intelligentiam, & confirmationem superius dictorum contra Jansenij Propositiones quinque; damnatas, & contra effugia Jansenistarum: ad finem primæ partis hujus Tractatûs primi, coronidis locò appono Bullam Clementis XI: literas Innocentij X, item literas Episcoporum Galliæ ad Innocentium X. Edictum Regis Christianissimi, ejusdemque; Rescriptum ac Decretum sacræ Theologiæ Parisiensis. Insuper & epistolam Encyclicam Antistitem Parisijs congregatorum, ad omnes Galliæ Prælatos, quæ omnia continent damnationem hæresis Jansenisticæ.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI CLEMENTIS
DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ XI.

*Confirmatio & innovatio Constitutionum Innocentij
Papæ X. & Alexandri Papæ VII. adversus Jansenianam
Hæresim editarum, cum nonnullis declarationibus,
pro debita illarum observantia adjectis.*

CLEMENS Episcopus, Servus Servorum DEI.

Bulla Clementis XI

UNiversis Christi fidelibus Salutem & Apostolicam Benedictionem. Vineam Domini Sabaoth, quæ est Catholica Ecclesia, pro commissò nobis divinitus Apostolicæ servitutis munere custodire atque excolere omni studio atque industria jugiter satagentes, ea, quæ à Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostri ad succrescentes in illa perniciosarum novitatum vepres radicibus evellendos prudenti salubrique Concilio constituta esse noscuntur, ut quibuscunque inimici hominis molitionibus dejectis, firmiter semper atque exactius observentur Apostolici muniminis nostri præsidio libenter roboramus, atque alias desuper sollicitudines & providentiæ nostræ partes interponimus, sicut
omni-

omnibus maturæ considerationis trutinâ perpensis ad fide-
lem, ac tutam orthodoxæ veritatis custodiam, nec non a-
nimarum pretioso Unigeniti DEI Filij Domini Nostri JE-
SU Christi fanguine redemptarum salutem expedire in Do-
mino arbitramur. Sanè postquam fel. mem. Innocentius Pa-
pa X. Prædecessor noster per quandam suam desuper edi-
tam Constitutionem quinq; famosas Propositiones ex libro
Cornelij Jansenij Episcopi. Iprensis, cui titulus, *Augustinus*,
excerptas, Apostolici censurâ judicij ritè confixerat, rec-
mem. Alexander Papa VII. etiam Prædecessor Noster ad e-
jusmodi jam damnatos errores è Christi fidelium mentibus
prorsus abolendos, publicæq; tranquillitatis perturbatorum
subtili tectas calliditate machinationes penitus evertendas;
prædictam Innocentij Prædecessoris Constitutionem toto il-
lius inserto tenore confirmavit, novarumq; declarationum
accessione stabilivit, suâ in id pariter edita Constitutione
tenoris, qui sequitur, videlicet:

ALEXANDER Episcopus Servus Servorum DEI. Uni-
versis Christi fidelibus Salutem & Apostolicam Benedictionem.
Ad Sanctam B. Petri Sedem, & universalis Ecclesiæ
regimen inscrutabili Divinæ Providentiæ dispositione, nul-
lis nostris suffragantibus meritis evecti, in nihil nobis anti-
quius ex muneris nostri debito esse duximus, quàm, ut San-
ctæ fidei Nostræ, ac Sacrorum Dogmatum integritati tra-
dita nobis à DEO potestate opportunè consulere. Ac
licet ea, quæ Apostolicis Constitutionibus abundè fuerunt
definita, novæ decisionis, sive declarationis accessione ne-
quaquam indigeant; quia tamen aliqui publicæ tranquillita-
tis turbatores, illa in dubium revocare, vel subdolis inter-
pretationibus labefactare non verentur, ne morbus iste lati-

us divagetur, promptum Apostolicæ authoritatis remedium
 censuimus non esse differendum. Emanavit si quidem aliàs à
 fel. record. Innocentio Papa X. Prædecessore nostro Con-
 stitutio, declaratio & definitio tenoris, qui sequitur videl:

INNOCENTIUS Episcopus servus servorum DEI. U-
 niversis Christi fidelibus salutem & Apostolicam benediçtio-
 nem. Cùm occasione Impressionis libri, cui titulus: *Augu-
 stinus Cornelij Jansenij Episcopi Iprensis*, inter alias ejus o-
 piniones, orta fuerit præsertim in Gallijs Controversia su-
 per quinque; ex illis, complures Galliarum Episcopi apud
 Nos institerunt, ut easdem Propositiones nobis oblatas ex-
 penderemus, ac de unaquaq; earum certam & perspicuam
 ferremus sententiam. Tenor verò præfatarum propositio-
 num est, prout sequitur:

Prima. Aliqua DEI Præcepta hominibus justis volen-
 tibus & conantibus secundùm præsentem, quas habent, vires
 sunt impossibilia, deest quoq; illis gratia, quâ possibilia fiant.

Secunda. Interiori gratiæ in statu naturæ lapsæ nunquam
 resistitur.

Tertia. Ad merendum & demerendum in statu natu-
 ræ lapsæ, non requiritur in homine libertas à necessitate,
 sed sufficit libertas à cõactione.

Quarta. Semipelagiani admittebant prævenientis gratiæ
 interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium
 Fidei: & in hoc erant Hæretici, quòd vellent eam gratiam
 talem esse, cui possit humana voluntas resistere vel obtem-
 perare.

Quinta. Semipelagianum est dicere, Christum pro o-
 mnibus mortuum esse, aut sanguinem fudisse.

Nos quibus inter multiplices curas, quæ animum no-
 strum

strum affidue pulsant, illa inprimis cordi est, ut Ecclesia
DEI Nobis ex alto commissâ, purgatis pravaram opinionum
erroribus tuto militare, & tanquam navis in tranquillo
mari sedatis omnium tempestatum fluctibus ac procellis se-
cure navigare, & ad optatum salutis portum pervenire pos-
sit; pro rei gravitate coram aliquibus S. R. E. Cardinalibus,
ad id specialiter sæpius congregatis, ac pluribus in sacra
Theologia Magistris, easdem quinque Propositiones, ut supra
nobis oblatas, fecimus sigillatim diligenter examinari, eo-
rumque suffragia, tum voce, tum scripto relata mature con-
sideravimus, eosdemque Magistros varijs coram nobis actis
congregationibus prolixè super eisdem ac super earum qua-
libet differentes audivimus. Cùm autem ab initio hujusce-
modi discussionis ad divinum implorandum auxilium mul-
torum Christi fidelium preces tum privatim, tum publicè in-
dixissemus; postmodum iteratis eisdem ferventiùs ac per
nos sollicitè imploratâ Sancti Spiritus assistentiâ tandem
divino numine favente ad infra scriptam devenimus decla-
rationem & definitionem.

Primam prædictarum Propositionum: Aliqua DEI Præ-
cepta hominibus justis volentibus & conantibus secundum
præsentes, quas habent, vires sunt impossibilia; deest quoque
illis gratia, quâ possibilia fiunt. Temerariam, impiam, blas-
phemam, anathemate damnatam, & hæreticam, declara-
mus, & uti talem damnamus.

Secundam. Interiori gratiæ in statu naturæ lapsæ nun-
quam resistitur: Hæreticam declaramus, & uti talem da-
mnamus.

Tertiam. Ad merendam & demerendam in statu na-
turæ

cura lapsæ non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à cōactione: Hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Quartam. Semipelagiani admittebant prævenientis gratiæ interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium Fidei: & in hoc erant hæretici, quòd vellent eam gratiam talem esse, cui possët humana voluntas resistere, vel obtemperare: Falsam, & hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Quintam. Semipelagianum est dicere, Christum pro omnibus omninò hominibus mortuum esse, aut sanguinem fudisse. Falsam, temerariam, scandalosam, & intellectam eo sensu, ut Christus pro salute duntaxat prædestinatorum mortuus sit: impiam, blasphemam, contumeliosam & divinæ pietati derogantem & hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Mandamus igitur omnibus Christi fidelibus utriusq; sexûs ne de dictis Propositionibus sentire, docere, prædicare aliter præsumant, quàm in hac præsentis nostræ declaratione & definitione continetur, sub censuris & pænis contra hæreticos & eorum fautores in jure expressis. Præcipimus omnibus pariter Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, aliisq; locorum ordinariis, nec non hæreticæ pravitatis inquisitoribus, ut contradictores & rebelles quoscunq; , per censuras & pænas prædictas cæteraq; juris & facti remedia opportuna, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis, omninò cõerceant, & compescant. Non intendentes tamen per hanc declarationem & definitionem, super prædictis quinque Propositionibus factam, approbare ullatenus alias opiniones, quæ continentur in prædicto libro

bro Cornelij Jansenij. Romæ apud S. Mariam Majorem datum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio, pridie Kal. Junij Pontificatûs Nostri Anno IX.

Cùm autem sicut accepimus, nonnulli iniquitatis filij, prædictas quinque Propositiones, vel in libro prædicto ejusdem Cornelij Jansenij non reperiri, sed fictè & pro arbitrio compositas esse, vel non in sensu ab eodem, intento, damnatas fuisse, asserere, magno cum Christi fidelium scandalo non reformident, nos, qui omnia, quæ hac in re gesta sunt, sufficienter & attentè perspeximus, utpote, qui ejusdem Innocentij Prædecessoris jussu, dum adhuc in minoribus constituti, Cardinalis munere fungeremur, omnibus illis congressibus interfuimus, in quibus Apostolica auctoritate eadem causâ discussâ est, eâ profectò diligentîâ, quâ major desiderari non posset, quæcumq; dubitationem super præmissis in posterum auferre volentes, ut omnes Christi fideles in ejusdem Fidei unitate sese contineant ex debito nostri Pastoralis officij ac matura deliberatione præinsertam Innocentij Prædecessoris Nostri Constitutionem, declarationem & definitionem harum serie confirmamus, approbamus, & innovamus, & quinque illas propositiones præmemorati Cornelij Jansenij Episcopi Iprensis, cui titulus est *Augustinus*, excerptas, ac in sensu ab eodem Cornelio Jansenio intento damnatas fuisse declaramus & definimus, ac uti tales inustâ scilicet eadem singulis notâ, quæ in prædicta declaratione & definitione unicuiq; illarum sigillatim inuritur, iterum damnamus, ac eundem librum sæpe dicti Cornelij Jansenij, cui titulus: *Augustinus*, omnesq; alios tam manuscriptos, quam typis editos, & si quos forsan in posterum

,rum edi contigerit, in quibus prædicta ejusdem Cornelij
 , Jansenij doctrina, ut supra damnata, defenditur, vel astru-
 , itur, aut defendetur, vel astruetur, damnamus itidem atq;
 , prohibemus. Mandantes omnibus Christi fidelibus, ne præ-
 , dictam doctrinam teneant, prædicent, doceant, verbò vel
 , scriptò exponant, vel interpretentur publicè, vel privatim,
 , palam vel occultè imprimant, sub pænis & censuris contra
 , hæreticos in jure expressis, ipso facto absq; alia declarati-
 , one, incurrendis. Præcipimus igitur omnibus Venerabilibus
 , Fratribus Nostriis, Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis,
 , Archiepiscopis, Episcopis cæterisq; locorum Ordinarijs, ac
 , hæreticæ pravitatis inquisitoribus, ac judicibus Ecclesiasti-
 , cis, ad quos pertinet, ut præinsertam ejusdem Innocentij
 , Prædecessoris Constitutionem, declarationem, & definitio-
 , nem, juxta præsentem Nostram determinationem, ab om-
 , nibus observari faciant, ac inobedientes & rebelles præ-
 , dictis pænis alijsque juris & facti remedijs, invocatò etiam,
 , si opus fuerit brachij sæcularis auxiliò, omninò coerceant.
 , Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, Anno Incarna-
 , tionis Dominicæ Millesimo sexcentesimo quinquagesimo
 , sexto, decimo septimo Kal. Novembris Pontificatûs Nostri
 , Anno II.

Subinde verò, quò omnis Apostolicarum definitionum
 , eludendarum aditus intercluderetur, memoratus Alexan-
 , der Prædecessor, priscum Ecclesiæ morem sequutus, certam
 , edidit formulam, ab omnibus Ecclesiastici Ordinis, tam sæ-
 , cularibus quàm regularibus Personis subscribendam, per a-
 , liam suam hæc in re promulgatam Constitutionem tenoris
 , sequentis, videlicet: ALEXANDER Episcopus Servus Ser-
 , vorum DEI, ad perpetuam rei memoriam. Regiminis Apo-
 , stolici

, ſtolici Divina Providentia, Nobis quamvis immeritis com-
 , miſſi ratio poſtulat, ut ad ea potiffimùm, quæ Catholicæ
 , Religionis integritati & propagationi animarumq; ſaluti &
 , fidelium tranquillitati conſulere apta, & idonea eſſe judi-
 , cantur, animum & curam omnem, quantum licet, in Do-
 , mino applicemus. Quamobrem Cornelij Jansenij hæreſim
 , in Gallijs præſertim ſerpentem ab Innocentio X. ſel. re-
 , cord. Prædeceſſore Noſtro fere oppreſſam ad inſtar co-
 , lubri tortuoſi, cujus caput attritum eſt, in varios gyros
 , & cavillationum deſlexus euntem ſingulari Conſtitutione,
 , ad hunc finem edita altero Aſſumptionis noſtræ anno ex-
 , tingvere conati fuimus. Sed ut multiplices hoſtis homi-
 , num generis artes adhibet, nondum plenè conſequi potu-
 , imus, ut omnes errantes in viam ſalutis redirent, qui tamen
 , unicus erat votorum, & curarum noſtrarum ſcopus, qui-
 , bus operam & induſtriam ſuam egregio ſanè ſtudio Vene-
 , rables Fratres Noſtri Archiepiſcopi, & Epifcopi Regni
 , Galliæ earundem Conſtitutionum Apoſtolicarum exequu-
 , tioni præcipuè intenti contulerunt, & chariſſimus in Chri-
 , ſto Filius noſter Rex Chriſtianiſſimus, ſingulari pietate
 , auxiliarem dexteram ſtrenuò ac conſtantiſſimò animo por-
 , rexit. Cùm autem præfatus Rex Chriſtianiſſimus, eodem
 , Religionis zelo ductus, per ſuum in urbe Oratorem Nobis
 , ſignificari exponiq; curaverit, nullum aliud opportuniùs re-
 , medium peſtiferæ hujus contagionis reliquijs extirpandis
 , adhiberi poſſe, quàm ſi omnes certam formulam ſubſcribe-
 , rent Noſtra Authoritate firmatam, in qua quinque Propoſiti-
 , ones, ex Cornelij Jansenij libro, cui titulus: *Auguſtinus*, ex-
 , cerptas, ſyncerè damnarent, ac proinde illam à Nobis quan-
 , tocius expediri ad quælibet eſſugia præcludenda, omneſq;

, removendos obtentus, flagitaverit. Nos tam pijs dicti Re-
 , gis Christianissimi votis benignè annuendum esse ducen-
 , tes, formulam infrascriptam ab omnibus Ecclesiasticis eti-
 , am Venerabilibus Fratribus Nostri Archiepiscopis & Epi-
 , scopis, nec non alijs quibuscunq; Ecclesiastici Ordinis tam
 , Regularibus, quàm Sæcularibus etiam Monialibus, Docto-
 , ribus & Licentiatis, alijsq; Collegiorum Rectoribus, atq;
 , Magistris subscribi districtè mandamus, idq; intra tres men-
 , ses à die publicationis seu notificationis præsentium: alijs
 , contra eos, qui intra terminum prædictum non paruerint,
 , irremissibiliter procedi volumus, juxta Canonicas Consti-
 , tutiones, & Conciliorum Decreta. Formula à supradietis
 , subscribenda. Ego N. Constitutioni Apostolicæ Innocentij
 , X, datæ die 31 Maji 1653, & Constitutioni Alexandri VII,
 , datæ die 16 Octob. 1656. Summorum Pontificum me sub-
 , jicio, & quinq; Propositiones ex Cornelij Jansenij libro, cui
 , nomen *Augustinus*, ercerptas, & in sensu ab eodem Autho-
 , re intento, prout illas per dictas Constitutiones Sedes Apo-
 , stolica damnavit, sincero animo rejicio, ac damno; & ita
 , juro: sic me DEUS adjuvet, & hæc Sancta DEI Evange-
 , lia. Decernentes insuper præsentem literas semper, & per-
 , petuò validas & efficaces existere, & fore, suosq; plenos
 , & integros effectus sortiri & obtinere. Sicq; per quoscun-
 , que Judices ordinarios & Delegatos, ubiq; judicari & defi-
 , niri debere, sublata eis, & eorum cuilibet, quâvis aliter ju-
 , dicandi & interpretandi facultate & autoritate, ac irri-
 , tum & inane, si secus super his à quocunq;, quavis au-
 , thoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Quo-
 , circa Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis & Episcopis,
 , alijsq; locorum ordinarijs committimus & mandamus, ut
 , singu-

•singuli in suis Diæcesibus, ac locis suæ jurisdictioni subje-
•ctis, præsentibus literas, & in eis contenta quæcunq; exe-
•quantur, & executioni mandari ac observari, ab omnibus
•curent, & inobedientes quoscunq; per suas sententias, cen-
•suras & pænas, aliaq; juris & facti remedia, appellatione
•postposita, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, brachij sæ-
•cularis auxiliò, omnino compellant. Volumus autem, ut
•præsentium transumptis etiam impressis, manu Notarij pu-
•blici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ec-
•clesiastica constitutæ munitis, eadem fides prorsus adhibe-
•atur, quæ ipsis originalibus literis adhiberentur, si forent
•exhibitæ vel ostensæ: nulli ergo omnino hominum liceat,
•hanc nostram Constitutionem & Ordinationem infringere,
•vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc atten-
•tare præsumperit, indignationem Omnipotentis DEI, ac
•Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit in-
•cursum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Major-
•rem, Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo sexcentesi-
•mo sexagesimo quarto, quintodecimo Kalendas Martij, Pon-
•tificatus Nostri Anno X.

Sic equidem causa finita est: non tamen sic, ut par erat,
•finitus est error, Apostolico toties mucrone percussus. Neq;
•enim defuere, nec adhuc defunt homines, veritati non ac-
•quiescentes, & nunquam Ecclesiæ contradicendi finem fa-
•cientes, qui varijs distinctionibus, seu potius effugijs ad cir-
•cumventionem erroris excogitatis, Ecclesiam ipsam turba-
•re, eamq; interminatis quæstionibus, quantum in ipsis est,
•involvere & implicare conantur, quodq; deterius est, ipsa-
•met Apostolicæ Sedis Decreta redarguendis eorum pravis
•sensibus condita, ac præsertim quasdam piæ mem. Clemen-

,tis Papæ IX. die 19 Januarij, 1669. ad quatuor Galliaë Episco-
 ,pos, nec non binas, similis memoriæ Innocentij Papæ XII.
 ,etiam Prædecessorum nostrorum, die 6. Februarij 1694 & die
 ,24 Novembris 1696. ad Episcopos Belgij in Forma Brevis
 ,respectivè datas literas, in erroris sui patrocinium advoca-
 ,re temerario planè usu, non erubescunt; perinde ac si me-
 ,moratus Clemens Prædecessor, qui eisdem suis literis se In-
 ,nocentij X. & Alexandri VII. Prædecessorum Constitutio-
 ,nibus supradietis firmissimè inhærere, ac à diëtis quatuor
 ,Episcopis veram & totalem obedientiam adeoq; Formulæ
 ,à præfato Alexandro Prædecessore, sicut præmittitur, editæ
 ,sincerè per eos subscribi voluisse declaravit, aliquam in tam
 ,gravi negotio exceptionem seu restrictionem, quam nullam
 ,prorsus se unquam admissurum fuisse protestatus fuit, re ipsa
 ,admississet: diëtus verò Innocentius XII. Prædecessor, dum
 ,sapienter ac providè prædictas quinque Propositiones, ex me-
 ,morato libro Jansenij excerptas, in sensu obvio, quem ipsa-
 ,met propositionum verba exhibent, ac præferunt, damna-
 ,tas esse pronunciavit, non de ipsomet obvio sensu, quem in
 ,Jansenij libro habent, quive ab eodem Jansenio intentus, ac
 ,à præfatis Innocentio X. & Alexandro VII. Prædecessoribus
 ,damnatus fuit, sed de alio quopiam diverso sensu cogitaf-
 ,set, diëtasq; Innocentij X. & Alexandri VII. Prædecessorum
 ,Constitutiones temperare, restringere, aut alio quovis mo-
 ,do immutare voluisset iisdem ipsis literis, quibus eas in suo
 ,robores fuisse, & esse, seq; illis firmiter inhærere verbis a-
 ,pertissimis asserbat. Præterea ijdem inquieti homines, spar-
 ,sis undequaq; seriptionibus ac libellis, exquisita ad fallendum
 ,arte compositis, non sine gravi Apostolicæ Sedis injuria,
 ,maximoq; totius Ecclesiæ scandalo, docere non sunt veriti;

Ad obedientiam præfatis Apoſtolicis Conſtitutionibus debi-
 tam non requiri, ut quis prædicti Janseniani libri ſenſum in
 antediſtis quinque Propoſitionibus ſicut præmittitur, damna-
 tum interiùs, ut hæreticum damnet, ſed fatiſ eſſe, ſi ea de re
 obſequioſum (ut ipſi vocant) ſilentium teneatur. Quæ
 quidem Aſſertio quàm abſurda ſit, & animabus Fidelium per-
 nicioſa, fatiſ apparet dum fallaciſ hujus doctri-næ palliô non
 deponitur error, ſed abſconditur; vulnus tegitur, non cu-
 ratur: Eccleſiæ illuditur, non paretur. Et lata demum filijs
 inobedi-tiæ via ſternitur ad fovendam ſilentiô hæreſim;
 dum ipſam Jansenij doctri-nam, quam ab Apoſtolica Sede
 damnatam Eccleſia Univerſaliſ exhorruit, adhuc interiùs ab-
 jicere, & corde improbare detreſtant: quin etiam eò impu-
 dentiæ nonullos deveniſſe compertum eſt, ut veluti naturalis
 honeſtatiſ, ne dum Chriſtianiæ ſinceritatiſ obli-ti, aſſerere non
 dubitaverint, præfata Formulæ à memorato Alexandro
 Prædeceſſore præſcriptæ ſubſcribi licitè poſſe etiam ab ijs,
 qui interiùs non judicant, prædictô Jansenij librô doctri-nam
 hæreticam contineri: Quafi verò, contra quam ſcriptum eſt:
*Qui loquitur veritatem in corde ſuo. Et: Qui jurat proximo
 ſuo, & non decipit;* hujusmodi erroris ſectatoribus liceat Ec-
 cleſiam ipſam jurejurando decipere, ſimulq; Apoſtolicæ Se-
 dis Providentiã fallere, dum ejuſdem formulæ conceptiſ
 verbis loquuntur: quod Eccleſia loquitur, quod tamen ſen-
 tit ipſa, non ſentiunt, ſeq; parere Conſtitutionibus Apoſtoli-
 ciſ profitentur, quibus animo contradicunt. Hinc eſt, quòd
 nos ad opportunum & efficaciſ tam exitiali morbo, qui, ut
 cancer ſerpit, & quotidie in deterius vergit, remediũ ad-
 hibendum non minùs demandatæ nobiſ omnium Eccleſia-
 rum ſollicitudiniſ debito, quàm plurium Venerabiliũ Fra-
 trum

,trum nostrorum diversarum partium, ac præsertim Regni
 ,Gallarum Episcoporum zelo ac precibus excitati, ne hujus-
 ,modi pravi homines Ecclesiæ Catholicæ pacem subverte-
 ,re impunè pergant, & simplicium ac pusillorum mentibus
 ,imponere, docentes, quæ non oportet: neve ullus apud e-
 ,os quoq; , qui bona, ut ajunt, fide ac falsis rumoribus de-
 ,cipi se fortasse patiuntur, de mente ac sententia Apostoli-
 ,cæ Sedis amplius ambigendi superfit locus, Divino prius
 ,tam privatis Nostris, quàm publicè indictis precibus, im-
 ,ploratò præsidio ac re maturè discussa, de nonnullorum Ve-
 ,nerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium con-
 ,silio, auditisq; complurium in Sacra Theologia Magistro-
 ,rum suffragijs. Primò quidem præinfertas Innocentij X, &
 ,Alexandri VII Prædecessorum Constitutiones omniaq; &
 ,singula in eis contenta Authoritate Apostolica tenore præ-
 ,sentium confirmamus, approbamus, & innovamus. Ac in-
 ,super, ut quævis in posterum erroris occasio penitus præ-
 ,cidatur, atq; omnes Catholicæ Ecclesiæ Filij Ecclesiam i-
 ,psam audire, non tacendo solum (nam & impij in tenebris
 ,conticescunt) sed & interiùs obsequendo, quæ vera est Or-
 ,thodoxi hominis obedientia, condiscant hæc nostra perpe-
 ,tuò valitura Constitutione, obedientiæ, quæ præinfertis A-
 ,postolicis Constitutionibus debetur, obsequioso illo silentio
 ,minimè satisfieri; sed damnatum in quinque præfatis Propo-
 ,sitionibus Janseniani libri sensum, quem illarum verba præ-
 ,ferunt, ut præfertur ab omnibus Christi fidelibus, ut hæ-
 ,reticum, non ore solum, sed & corde rejici ac damnari de-
 ,bere; nec alia mente animo aut credulitate supradictæ for-
 ,mulæ subscribi licitè posse, ita, ut, qui secus aut contra quo-
 ,ad hæc omnia & singula senserint, tenuerint, prædicave-
 ,rint,

,rint, verbô vel scriptô docuerint aut afferuerint, tanquam
,præfatarum Apostolicarum Constitutionum transgressores,
,omnibus & fingulis illarum censuris & pænis omnino sub-
,jaceant, eadem Authoritate Apostolica decernimus, decla-
,ramus, statuimus, & ordinamus. Decernentes pariter eas-
,dem præsentis & præinsertas literas semper & perpetuo
,validas & efficaces existere, & fore, suosq; plenarios & in-
,tegrus effectus sortiri & obtinere, sicq; per quoscunq; Ju-
,dices Ordinarios & Delegatos, ubiq; judicari & definiri de-
,bere; sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judican-
,di & interpretandi facultate & Auctoritate, ac irritum &
,inane, si secus super his à quoquam, quavis Auctoritate sci-
,enter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca vene-
,rabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, alijsque lo-
,corum ordinarijs, nec non hæreticæ pravitatis Inquisitori-
,bus, & Judicibus Ecclesiasticis, ad quos pertinet, committi-
,mus, & mandamus, ut singuli in suis respectivè Diæcesi-
,bus ac locis suæ Jurisdictioni subjectis, ipsas præsentis lite-
,ras, & in eis contenta quæcunq; exequantur & executio-
,ni mandari & observari ab omnibus curent, & inobedien-
,tes & rebelles quoscunq; per censuras & pænas præfatas,
,aliaq; Juris & facti remedia appellatione postposita, invo-
,cato etiam ad hoc, si opus fuerit, brachij secularis auxilio,
,omnino cōderceant & compellant. Volumus autem, ut ea-
,rundem præsentium transumptis etiam impressis, manu a-
,licujus Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in di-
,gnitate Ecclesiastica constitutæ, munitis, eadem Fides pror-
,sus adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur,
,si forent exhibitæ & ostensæ. Nulli ergo omnino hominum
,liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis,
invo-

, invocationis, Decreti, declarationis, statuti, & ordinationis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis DEI, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ Millefimo septingentesimo quinto, decimo septimo Kalendas Augusti, Pontificatûs Nostri Anno V.

POSTULATIO EPISCOPORUM GALLIÆ,
Ad Pontificem Romanum INNOCENTIUM X.

*Postulatio
Episcoporum
Galliæ.*

Beatissime Pater. Majores causas ad Sedem Apostolicam referre solennis Ecclesiæ mos est, quem Fides Petri nunquam deficiens perpetuò retineri, pro suo jure, postulat. Æquissimè huic Legi obsequentes, de gravissimo circa Religionem negotio Sanctitati Tuæ scribendum esse, censuimus. Decennium est, ex quo vehementissimis turbis, Gallia, magno nostro mœrore commovetur, ob librum posthumum, & doctrinam Reverend. Cornelij Jansenij Iprensis Episcopi. Tales quidem motus sedari oportebat, tum Concilij Tridentini Authoritate, tum Bullæ illius, quâ Urbanus VIII. fel. mem. adversus Jansenij dogmata pronunciavit, & Decreta Pii V. ac Gregorij XIII. in Bajum edita confirmavit. Atq; hujus quidem Bullæ veritatem, ac robur novo diplomate vindicasti: sed quia nulli sigillatim propositioni certa Censuræ nota inusta fuit, locus etiamnum aliquis quorundam cavillis & effugio relictus est. Intercludendum autem, penitus speramus, si, ut precamur, Sanctitas Tua. quid hæc in re sentiendum sit, clarè distincteq; definiat. Obtestamur ergo, ut has præsertim Propositiones, de quibus disceptatio peri-

periculofior, ac contentatio ardentior est, Sanctitas Tua
expendat, ac perfpicuam, & certam de unaquaque senten-
tiam ferat.

Prima. Aliqua DEI Præcepta hominibus justis volen-
tibus & conantibus secundum præfentes, quas habent, vires,
sunt impossibilia, deest quoq; illis gratia, quâ possibilia fiant.

Secunda. Interiori gratiæ in statu naturæ lapsæ nunquam
resistitur.

Tertia. Ad merendum & demerendum in statu natu-
ræ lapsæ, non requiritur in homine libertas à necessitate,
sed sufficit libertas à cõactione.

Quarta. Semipelagiani admittebant prævenientis gratiæ
interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium Fi-
dei: & in hoc erant Hæretici, quòd vellent eam gratiam talem
esse, cui posset humana voluntas resistere vel obtemperare.

Quinta. Semipelagianum est dicere, Christum pro omni-
bus omnino hominibus mortuum esse, aut sanguinem fudisse.

Experta est nuper Beatitudo Tua, quantum Apostolicæ
Sedis, in gemini Ecclesiæ Capitis errore profligando, valu-
erit Authoritas: continuò sedata est tempestas, atq; ad Chri-
sti vocem & imperium ventî, & mare obedierunt: Quam-
obrem flagitamus, BEATISSIME PATER, ut clarâ firmâque
de Propositionum istarum sensu prolata sententiâ, cui Re-
verend. ipse Jansenius morti proximus, opus suum subjecit,
caliginem omnem discutias, animos fluctuantes componas,
diffidia prohibeas, Ecclesiæ tranquillitatem, splendoremque
restituas. Dum hæc spes mentibus nostris affulget, Sancti-
tati Tuæ multos & prosperos annos, sæculoq; beatissimam
æternitatem Rex sæculorum immortalis adjiciat, optamus
ac vovemus. *Subscripserunt Episcopi octoginta quinq;*

LITERÆ INNOCENTII X. PONTIFICIS MAXIMI,
ad Ludovicum XIV. Regem Christianissimum.

Litera Innocentij X
ad Regem
Gallia.

Charissime in Christo Fili noster; Salutem, & Apostolicam benedictionem. Constitutionem, quã post longam accurati examinis indaginem, & Spiritus Sancti lumen publicè, ac privatim sæpius imploratum, quid sentiendum sit de quibusdam Propositionibus, declaravimus, & definivimus, Majestati tuæ cum his literis mittimus. Ex ea sententiam Catholicae Fidei in gravi hoc negotio à nobis audies: nec dubitamus quin eadem futura sit tum populis Christianis salutaris, tum summoperè gratæ pietati Tuæ; cùm præsertim & ipse per Oratorem tuum, pro Sanctæ hujus Sedis super his decisione apud nos institeris. Majestati tuæ Benedictionem Apostolicam amantissimè impartimur. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, sub annulo Piscatoris, die 31 Maji 1653. Pontificatus nostri Anno nono.

F. Florentinus.

LITERÆ INNOCENTII X. AD EPISCOPOS GALLIÆ.

Ad Episcopos
Gallia

Venerabiles Fratres; Salutem, & Apostolicam benedictionem. Rectè atq; ordine fecit Fraternitatum Vestrarum Pietas, quæ, cùm in Ecclesiis istis, Propositionum, de quibus ad nos scripsistis, occasione turbas ingentes excitari cerneret, ascendit ad locum hunc sanctum, quem elegit Dominus, ut Catholicam super his veritatem à nobis quæreret. Nos igitur post longam accurati examinis indaginem, & preces luminum Patri DEO enixè porrectas, quid sentiendum sit de Propositionibus illis, declaravimus, ac definivimus hac Constitutione, quam cum his literis ad vos mittimus. Ex ea sententiam Orthodoxæ Fidei in gravi hoc negotio à nobis audietis; nec dubitamus, quin futura sit
tum

tum Populis Christianis ſalutaris, tum ſummoperè grata inſigni zelo Fraternitatum Veſtrarum, quibus Benedictionem apoſtolicam peramanter impartimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, ſub Annulo Piſcatoris, die 31 Maji 1653. Pontificatus noſtri Anno 1X.

EDICTUM REGIS, MISSUM AD ARCHIEPISCO-
pos Franciæ, pro executione Bullæ Pontificiæ
datæ 31 Maji præteriti.

LUDOVICUS DEI Gratiâ Rex Franciæ & Navarre; Di-
lectis & fidelibus Conſiliarijs Noſtris Archi-Epiſcopis, & Edictum
Episcopis Regnorum Noſtrorum, Regionum & Terrarum Regis Gal-
Nobis ſubditarum, ſalutem. Cùm Sanctiſſimus Pater, Bullâ ſuâ, liæ, ad E-
cujus exemplum hic annexum eſt ſub ſigillo Cancellariæ noſtræ, piſcopos
deſinierit quinque Propoſitiones variè traditas, & invocato Spi-
ritu Sancto, auditis plurimis Cardinalibus, Prælatiſ, & alijs
gravibus & eruditiſ Viriſ, quid de iſ ſentiendum ſit, decreve-
rit: idq; eò libentiùs fecerit, quò ſepiùs de parte noſtra requiſi-
tus fuerat, ad præveniendâ diverſa mala, quæ inde poterant
oriri, ſi remedium diutiùs dilatatum fuerit: & cùm D. Bagny Ar-
chi-Epiſcopus Athenarum, Nuntius Sui Sanctitatis apud noſ,
ex ejus parte noſ requiſierit, offerens ejus Breve, datum 31 Maji,
quo eandem Bullam publicari & executioni mandari faceremus,
per omnem ditionem à Divina bonitate Nobis ſubditam. Noſ,
qui more Regum Deceſſorum noſtrorum, longè magis gloriamur
titulo Regis Chriſtianiſſimi, & Filij primogeniti Matris noſtræ
Eccleſiæ Sanctæ, quàm iſ, quos communiter habent Principes a-
lij & Monarchæ, viſo in eadem Bulla, nihil eſſe contrarium li-
bertatibus Eccleſiæ Gallicanæ, & juribus Regni noſtri; & cupientes
hac occaſione ſignum certum dare noſtræ pietatiſ erga DEUM

Et gratitudinis pro tot beneficijs, quibus illi sumus obstricti: Et devotionis nostra erga Sanctissimum Patrem nostrum Papam: Hortamur Vos, Et nihilominus injungimus, ut contentum in praedicta Bulla publicari, Et executioni mandari curetis per omnes Archi-Episcopatus Et Episcopatus, Regiones Et Terras nobis subjectas. Mandamus insuper omnibus nostris Officialibus Et subditis, quorum cura erit, Et qui per Vos, aut Promotores vestros requisiti fuerint, pro manutentione executionis praesentium, ut vos adjuvent, Et vobis adsint, sine alia jussione nostra, quam quae praesentibus continetur. Nam sic placitum est. Datum Parisiis 4. Julij, anno 1653. Regni nostri XLmo. Signatum, Ludovicus. Et inferius. De Mandato Regis de Lononie.

RESCRIPTUM REGIUM, AD FACULTATEM Theologicam Universitatis Parisiensis.

De Mandato Regis.

Rescriptū
Regium
ad Uni-
versitatis
Theologos

CHari Et Dilecti. Mittimus ad vos Constitutionem S. P. N. Papae, quae Sua Sanctitas declarat ac definit, quod est tenendum, Et credendum super quinq; Propositionibus, de quibus plurimae contentiones extiterant, quasq; illi magnus Regni hujus Episcoporum numerus obtulerat, instanter postulans examinari, Et de singulis earum clarè distinctèque pronunciari. Et quoniam nostra voluntatis est eandem Bullam probari, Et nihil omnino, quod ipsi repugnet, doceri: Vos hortamur Et praecipimus curare Et efficere, ut in lectionibus Theologicis, Et in Theſibus, quae proponuntur ad disputandum de articulis vel Theologicis vel Philosophicis, nullae Propositiones afferantur vel doceantur, decisionibus eadem Bulla contrariae. Dilectus Et fidelis noster Consiliarius status Dominus Radonensis Episcopus voluntatem super his nostram distinctiùs nobis exponet, quod ejus prudentia commit-

ten-

tentes Vos tantum hortamur, ut quæ nostro nomine Vobis referret, integrâ fide accipiatis. Datum Parisiis, die, mensis Julij anni 1653. Signatum, Ludovicus. Et inferius. De Gruenegaud. Inscriptio exterior. Charis & Dilectis nostris Decano, & Doctoribus Facultatis Theologiæ Universitatis nostræ Parisiensis in Sorbona.

DECRETUM FACULTATIS SACRÆ THEOLOGICÆ Parisiensis.

Quibus, Constitutione inquam Pontificiâ & Rescripto regiô per eundem Illustrissimum & Reverendissimum D. Redonensem Episcopum D. Henricum de la Motte-Houdancourt, & ipsum doctissimum ejusdem Facultatis Theologum, oblati confessui Sorbonico, & diligenter inspectis, censuit Facultas: Prædictam Constitutionem Innocentij X. Summi Pontificis recipiendam esse, atq; inseribendam Tabulis Facultatis, ut ab omnibus tam Doctoribus, quàm Baccalaureis observetur, prohibuitq; insuper eadem Facultas, ne quis Doctorum aut Baccalaureorum aliquam ex Propositionibus prædictâ Constitutione damnatis doceat aut defendat. Factum illud Decretum Kalendis Augusti: mox Kalendis Septembris aliô confirmatum est, ut si quis deinceps aliquam ex Propositionibus illâ Innocentij X. Summi Pontificis Constitutione condemnatis defendat, ex Facultate excludatur, secundùm disciplinam ejusdem Facultatis, si contumax reperiatur.

*Decretum
Facultatis
Theologi-
cæ.*

LITERÆ EPISCOPORUM GALLIÆ,
Ad INNOCENTIUM X.

Beatissime Pater. Optata pervenit ad nos tandem Constitutio illa, quâ Vestræ Sanctitatis Authoritate, quid sententi-

*LiteræEpi-
scoporum*

Gallia, ad Innocentium X. tiendum sit de controversis quinque Propositionibus, quæ sunt excerptæ è Cornelij Jansenij Iprensis Episcopi libris, perspicuè decernitur. Excitatae in Belgio contentiones flagrabant etiam in Gallijs, & latissimum incendium per universas Ecclesiae partes ominabantur, ni pesti grassanti, & certissimam perniciem allaturæ obstitisset, Beatitudinis Vestrae indefessum studium & ex alto petita potestas, quæ sola acerrimam illam animorum collisionem compesce-
 re poterat. Agebatur de re magni momenti, de aditu scilicet ad salutem per necessaria Christianæ Gratiae præsidia, & humanæ voluntatis adjumentis illis excitatae ac foetæ conatus liberos; atq; de divina Christi pietate, ac beneficentia in universum genus humanum. Hujus doctrinae lucem, recentioris illius authoris disputationibus obscuratam, pristino nitore restituit, juxta veterem fidei regulam, ex scripturis & antiqua Patrum traditione, in Concilijs olim & nuper Authoribus Summis Pontificibus constitutam, prolatum à Sanctitate Vestra postulantibus compluribus Galliarum Episcopis, Decretum. Quo in negotio, illud observatione dignum accidit, ut quemadmodum ad Episcoporum Africae relationem, Innocentius I. Pelagianam hæresim damnavit olim, sic ad Gallicanorum Episcoporum consultationem, hæresim ex adverso Pelagianæ oppositam, Innocentius X. Autoritate sua proscripserit. Enimverò vetustæ illius ætatis Ecclesia Catholica, solâ Cathedrae Petri communione & Autoritate fulsa, quæ in Decretali Epistola Innocentij ad Africanos data ducebat, quamq; dein Zoismi, altera ad universos Orbis Episcopos Epistola subsecuta est, Pelagianæ hæresis damnationi absq; cunctatione subscripsit. Perspectum enim habebat, non solum ex Christi
 Do-

• Domini nostri pollicitatione Petro factâ, sed etiam ex actis
• priorum Pontificum & ex anathematifinis adversus Apollinarianum & Macedonium, nondum ab ulla synodo Oecumenica damnatos, à Damaso paulò antea jactis, judicia proficienda regula Fidei à Summis Pontificibus lata, super
• Episcoporum consulatione (sive suam in actis relationis sententiam ponant, sive omittant, prout illis collibuerit)
• divina æquè ac summa per universam Ecclesiam Autoritate niti; cui Christiani omnes ex Officio ipsius quoq; mentis obsequium præstare teneantur. Eâ nos quoq; sententiâ
• ac fide imbuti, Romanæ Ecclesiæ præsentem, quæ in Summo Pontifice Innocentio X. viget, auctoritatem, debitâ observantiâ colentes, Constitutionem Divini Numinis instinctu,
• à Beatitudine Vestra conditam, nobisq; traditam ab Illmo Athenarum Archiepiscopo, Nuncio Apostolico, & promulgandam curabimus in Ecclesijs ac Dioccesibus nostris, atque illius executionem apud fideles populos urgebimus. Neq;
• verò pœnæ deerunt adversus temerarios illius violatores, quæ à jure hæreticis infliguntur, quibus juxta Constitutionis tenorem, & Breve Sanctitatis Vestræ nobis directum,
• contumaces omnes, nullo conditionum vel statuum discrimine factò, perstringemus: præsertim cum in Gallijs ad Episcopos in solidum isthæc cura pertineat, ubi nullos hæreticæ pravitatis Inquisitores constitui patitur mos antiquus
• ex jure communi profectus, sanè spondere possumus Beatitudini Vestræ, nihil fore, quod Decreto Apostolico, nostræq; in eo exequendo sollicitudini, moram asferre possit.
• præcipuè cum piissimus ac Christianissimus Rex noster, cui Breve Apostolicum unâ cum exemplo Constitutionis Illustrissimus Nuncius tradidit, interpellato quoq; Regiæ Majest.

,jestatis præsidio, nos ad illius Decreti executionem, Ediçto
 , suo ad nos dato pro ea, quam debet Ecclesiæ Constitutis
 , tutione constanter hortetur: Et Magistratibus universis,
 , atq; cæteris sibi subditis tum ad vim arcendam, tum ad am-
 , putandas, quæ fortè possent ab hæreseos reis excitari, de
 , foro competentì cavillationes, præcipiat, quatenus illam o-
 , mni studio & operâ juvent atq; tueantur. Quare, cùm Rex
 , cœlestis hæc in causâ foederatum habeat Regem terrarum,
 , (si fas ita loqui cum Syxto 3tio) Sanctitas Vestra per Petræ
 , soliditatem, jam contulis veritatis hostium animis, securos
 , ab omni externa perturbatione de nova hæresi triumphos
 , aget. Porrò nos Innocentio X, cujus ore Petrus locutus
 , est, ut Leoni I. acclamabat, quarta Synodus, hanc divinam
 , lauream gratulati, sacros inter Ecclesiæ fastos, quod olim de
 , Synodis Oeconomice fieri solitum, Constitutionem istam
 , ab eo editam lubentes ex animo reponemus; cui optatif-
 , simam in longæva vita felicitatem adprecantur, qui sunt
 , cum ea, quâ par est veneratione.

BEATISSIME PATER,

*Devotissimi & addictissimi Sanctitatis Vestre Filij, Cardina-
 les, Archi-Episcopi, & Episcopi Gallie, in Parisiensi urbe
 congregati. Anno 1653. die 15. Julij.*

EXPOSITIO GALLICANORUM ANTISTITUM
 Parisijs Congregatorum, ad Summum Pontificem.

Super quinq; Propositionibus ab eo damnatis.

*Expositio
 Antistitum
 Gallie.*

Beatissime Pater. Post promulgatam ab universis Gallia-
 rum Episcopis Sanctitatis Vestræ Constitutionem, quâ
 quinq; Propositiones è libris Cornelij Jansenij Ipren-
 sis Episcopi excerptæ damnantur, nihil aliud expectandum
 videbatur præcipue à Gallis, qui in Sede Apostolica colen-
 da

da semper potiores fuerunt, quam ut purâ & non fucatâ
concordiâ in veræ Fidei unitatem omnium animi conspira-
rent. Sed diffidorum author tam singulare & pijs omnibus
expetendum bonum Gallis invidit: quodq; palam obtinere
non poterat. nempe ut à debita Sedi Apostolicæ reveren-
tia, per apertum Constitutionis editæ contemptum rece-
deretur, callidis molitionibus ad simplicium & incautorum
mentes subvertendas, aggredi tentavit. Quare ad munus
Episcopale pertinere putavimus, recens excitatas à Cleri-
cis numero paucis contentiones, definitione nostrâ compe-
scere: quâ Constitutionis Apostolicæ integra executio, quæ
vobis commissa est, adversus alienas à vero illius sensu ex-
positiones sanciat: Et vetere Fidei deposito, cujus custo-
dia Cathedræ Petri à Christo concredita est, partem adime-
re tentant Decreti Apostolici majestatem ad fictas contro-
versias dirimendas turpiter dejiciendo. Quinq; etenim pro-
positiones Decreto proscriptas damnare se quoq; profiten-
tur, sed alio planè sensu, quam qui à Jansenio traditus, &
explicatus est, ad quem Propositiones illas nullatenus per-
tinere constantissimè asserunt. Hæc arte restaurandis dispu-
tationibus ijdem sibi locum apertum relinquere parant, &
redivivæ litis prolixam materiam.

Quare ut his incommodis præverteretur, & Constitu-
tioni Autoritas sua constaret, atq; sincera ejus executio
sequeretur: Nos in hac Urbe Parisiensi Congregati per e-
pistolam Encyclicam, his literis adjunctam; Declaravimus
Propositiones illas & opiniones esse, Cornelij Jansenij, &
in sensu ejusdem Jansenij à Sanctitate Vestra damnatas di-
sertis & manifestis verbis. Quam enim Author ille, usur-
patione privatâ, novam doctrinam sub specie veteris indu-

,cebat, necessum fuit, ut Apostolica Sedes iudicio lato ex
 ,publica & antiqua Ecclesiæ traditione refelleret; ne Chri-
 ,stianæ Fidei doctrina pravis ab illo Scriptore ad testimonia
 ,veterum Patrum, quos laudat adhibitis interpretationibus,
 ,obrueretur. Nihil quippe aliud egit Constitutione sua In-
 ,nocentius X, quàm ut Authoritatis suæ præsidio antiquam
 ,fidem muniret, non dicendo nova, sed dicendo novè, jux-
 ,ta receptas in scholis Theologiæ locutiones, quibus Janse-
 ,nius quoq; utitur. Eo pacto Beatitudo Vestra liquidò ex-
 ,plicuit, atq; confirmavit regulam fidei de Gratia & Libero
 ,Arbitrio, quam ex parte prius assertam adversus Manichæ-
 ,os, quod attinet ad Arbitrij libertatem, postea Decessores
 ,Vestri Innocentius I. & Zozimus, cooperantibus Africa-
 ,norum Conciliorum literis, contra Pelagianos plenè con-
 ,stabiliverant: quamque deinde Cælestinus I. ac Concilium
 ,Arausicanum, juxta Capitula à Sede Apostolica transmissa,
 , & superiori sæculo Tridentinum, sollicitè atque diligenter
 ,enucleatam definierant.

Quapropter & Constitutionem ordine Canonico latam
 , atq; genuino in sensu intellectam, quem literæ istæ patefaci-
 ,unt devotissimo obsequio nos suscipere testamur. Præterea
 , verò daturos operam profiteamur, ne quis curæ nostræ sub-
 ,ditus, impunè contraria vestris definitionibus docere, scri-
 ,bere, aut loqui præsumat; pænis in Hæreticos à jure de-
 ,cretis, alioquin à nobis statim puniendus. Ex qua concordia
 , omnium sententia subscriptionibus nostris firmata, Beatitu-
 ,do Vestra facile intelliget, nulli è Collegio nostro proposi-
 ,tum fuisse, ut aliquid dignitati Constitutionis adversum pro-
 ,ferret aut scriberet. Quinimò destinatum esse nobis, ple-
 ,nissimâ veneratione Sacram B. Petri Sedem, & Sanctitatem Ve-

• Vestram colere: Cui prosperos & felices annos vovent,
• qui sunt cum ea, quâ par est reverentia.

BEATISSIME PATER *Sanctitatis Vestrae*
Devotissimi & addictissimi Filij, Cardinales, Archi-Episcopi, &
Episcopi Gallia, in Parisiensi urbe congregati.

EPISTOLA ENCYCLICA ANTISTITUM PARI-
sij Congregatorum, ad omnes Gallia Prælatos.

Super quinque Propositionibus ex libro Jansenij excerptis,
& damnatis ab INNOCENTIO X. Papa.

Reverendissimis ac Religiosissimis DD. Archi-Episcopis, & Epi-
scopis per Gallias Fratribus observandissimis, Cardinales,
Archi-Episcopi, & Episcopi Parisijs agentes, salutem in
Christo & felicitatem.

Quod B. quoniam Augustino & alijs Concilij Cartha-
ginensis & Milevitani Patribus Magnis illis Divinae
Gratiae Defensoribus. Assertoribusq; contigit, idem
nunc prorsus evenisse Nobis videtur. Sperabant illi, sed
frustra, post librum quendam, cujus auctor, scriptorq; fuerat
Pelagius ab Innocentio X. Papa anathematizatum & damna-
tum, Pelagianos non ausuros amplius de Gratia illa, perversa
& perniciofa sentiendo loquendoq; pectora fidelia, & sim-
pliciter Christiana turbare, sed tanti Præfulis authoritati ces-
suros. Et spes quoq; nobis erat homines eos, qui se Cor-
nelij Jansenij Iprensus amatores sectatoresq; profitentur,
post ejus ab Innocentio X, anathematizatas & damnatas
quinque opiniones, desituros tandem ab omni motu, atq; cum-
tuo ille decreto imperasset ventis, futuram in Ecclesia tran-
quillitatem magnam.

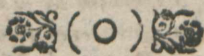
Sed contra planè, quàm expectatum à nobis fuerat, ac-
cidit:

Encyclica
Antistitū
Parisijs
congrega-
torum, ad
Prælatos
Gallia.

,cidit: mirariq; satis non possumus, post æquissimam Sanctis-
 ,simamq; Constitutionem illam, quâ Beatissimus Pater Inno-
 ,centius X prædictas quinq; Propositiones damnavit, & ijs
 ,quidem verbis, quibus nihil dici potest expressius, nihil cla-
 ,rius: Homines illos affirmare, imò & persuadere alijs velle
 ,res duas vanas omnino & inanes: alteram quinq; illas Pro-
 ,positiones non esse Jansenij: alteram, damnatas esse eo in-
 ,sensu, qui ad Jansenium nihil pertineat. Potest enim quid-
 ,quam esse absurdus, quàm tueri id velle, cui refellendo
 ,revincendoq; , nihil opus multis rationibus, nihil disquisi-
 ,tione etiam mediocri aut levi, sed solâ Pontificiæ Constitu-
 ,tionis, quæ per se ipsam rem totam apertè dirimit, lectio-
 ,ne? Et quidem cum ejusmodi sint duæ res illæ, ut multis
 ,videri possint ipsæ per se & sponte sua ruituræ: atq; aded
 ,spernendæ prorsus & negligendæ: nobis tamen, quibus com-
 ,pertum est, eas ignorantibus infirmisq; non paucis esse of-
 ,fendiculo, quibus pro muneris nostri ratione id præsertim
 ,incumbit, ut tollamus omnia scandala de Regno DEI, vi-
 ,sum fuit, occurrendum esse huic malo, comprimendumq;
 ,maturè hoc virus, quod jam aliquos occupavit.

Quod ut fieret accuratiùs, & pro ea, qua par erat gra-
 ,vitate dignitateq;, quotquot in hac Urbe Regni primaria
 ,negotiorum Ecclesiasticorum causa fuimus, Cardinales, Ar-
 ,chiepiscopi, Episcopi, collecti in unum censuimus, hoc quid-
 ,quid est rei, committendum esse curæ ac diligentiæ Illustri-
 ,simorum; Reverendissimorumq; Fratrum nostrorum Ar-
 ,chiepiscoporum Turonensis. Ebrodunensis, Rothomagen-
 ,sis, Tolosani; & Episcoporum Edvensis, Montalbanensis,
 ,Redonensis, Carnotensis; sic tamen, ut quidquid inter se i-
 ,psi legissent, observassent, sensissent, referrent ad nos. Iis
 verò

verò ex ipsa Constitutionis lectione, atq; insuper ex opere Janseniano, quod etiam ad quinque illas Propositiones attinet, studiosè legerunt expenderuntq; (quanquam sola per se ad id sufficiat Constitutio) manifestum & perspectum fuit, illas quinque Propositiones verè esse Jansenij & damnatas esse, in vero ac proprio verborum sensu. & eo planè, quo à Jansenio traduntur, & explicantur. Atq; cum id ipsi ad nos scilicet in unum rursus congregatos retulissent, & à nobis quoq; idem cognitum & exploratum fuisset, Declaravimus, & hoc nostrò judiciò declaramus, rem planè ita se habere & nullum dubitandi esse locum. Quare & eos, qui quinque illas Propositiones tuentur & probant, verè esse ex eorum numero, quos Innocentius X. sua illa in Constitutione vocat contradictores & rebelles; & quos vult à Patriarchis, Archi-Episcopis & Episcopis, per Censuras & pœnas contra hæreticos & eorum fautores in jure expressas, cæteraq; juris & facti remedia opportuna, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis, omnino cõdereri & compesci. Id verò nos omnes, quantum in Nobis quidem erit, effecturi sumus, rogamusque, quotquot hic absunt, Gallicani Cleri dilectissimos & Religiosissimos Fratres Nostros, ut idem quoque pro virili præstent, ut sic idem omnes sentiamus secundum JESUM CHRISTUM: & unanimes uno ore honorificemus DEUM & Patrem Domini Nostri JESU CHRISTI, ædificemus Ecclesiam DEI, atq; adedò nos ipsos, & eos, qui Nos audiunt, curæque nostræ sunt ab ipso commissi, salvos faciamus.

TRACTATUS PRIMI PARS II.

Admirandè erroneæ Jansenij Propositiones contra Scientiam Mediam convelluntur.

*Jansenius
& Janseni
sua infensi
Religiosis,
præcipuè
tamen Pa-
tribus So-
cietatis.*

Jansenius, & ejus præcipui Asslectæ, cunctis Religiosorum Ordinibus, præsertim verò Minimæ Nostræ Societati, quantum infensi fuerint, ex eorum Propositionibus virulentis, quarum aliquas (innumeris alijs prætermiſſis) hic innoto, abundè constare potest. Joannes Vergerius, Bajonæ urbis Canonicus, postea Abbas Sanevranus, secundus Jansenistarum Patriarcha, Jansenij Achates fidiſſimus, in colloquio cum Jansenio (cui se interfuisse restatur Prænobilis D. de Ratilly) cum diceret: *Impediendum omninò est, ne templa Religiosorum, tam multùm frequententur. Hunc in finem Præxi administrandorum Sacramentorum habenda est opposita communi Præxi Ecclesiæ hodiernæ.* Respondit Jansenius: *Non tamen statim aperte omnes simul Religiosi impugnandi sunt, sed initium ducendum à Jesuitis.* Idem Jansenius in manuscripto authentico Codice, propriâ Jansenij manu exarato, qui asservatur Lovanij habet hæc: *Monachi, post Magistrum sententiarum corruerunt Theologiam Scholasticam. Otio, quò abundante, malè utuntur: satius se impenderent operibus manualibus, ut veteres olim Monachi, relicto docendi munere Episcopis.* Idem, tomo 1. de hæresi Pelag. cap. 9 & alibi passim, *Scientiam Mediam, à Jesuitis assertam, vocat hæresim Semipelagianorum, in Veteres Pontifices & antiquam Ecclesiam; idq; sibi certò constare.* Petrus de Ligny famosus Jansenista, in
exili-

exilium missus Duaco propter Jansenismum, in epistola ad Episcopum, scribit: *Scapulare, Rosarium, Zona, & alie ejusmodi devotiones populares, & Confraternitates, tantum sunt devotiones mimica, quibus Monachi plebem fascinant, & detinent in prava peccandi consuetudine. Ingens prestatet obsequium Ecclesie, qui aboleret ejusmodi devotiones phantasticas, que plus ludici & histrionici lusus habent, & cultus semi-Judaici, quam solide pietatis. Monachi sopiunt plebem, & eam retinent in malis consuetudinibus offendendi DELUM, promittendo impunitatem peccatorum, & indulgentias in hora mortis. Monachi fingunt indulgentias annexas esse ceremonijs quibusdam semi-Judaicis, imò histrionicis incipis, ut sunt, Scapulare, Rosarium, Funiculus, & Confraternitates. Idem Petrus de Ligny in epistola sua: Persvasum habeo, Jansenium Episcopum Ipreensem iniquè damnatum fuisse Romæ, per factionem Molinianam Jesuiticam. Evertendus est iniquitatis Colossus, quem Molinistæ Jesuitæ exstruxerunt, tot calumnijs & imposturis, postquam famosus Molina capis impietates suas quoad Jesu Christi gratiam disseminare.*

F. Eugenius de Gelder, Propugnator acerrimus hæresis Jansenianæ, in libro suo, cui titulus: *Ultima Vox zelatrici innocentie*, pagina 5ta, 9na & 109na, & Roma scripsit: *Jesuitæ fabricant super incude infernali Morelem, corruptiorem quâlibet pessimâ Philosophorum Ethnicorum, imò ipso Alcorano impuriorem, destruentem penitus ipsam legem Moisaicam, & Evangelium. Doctrina Molinistica Jesuitica, in fundo rei, non differt, nisi aliquibus vocum novitatibus, à Pelagiana & Semipelagiana. Idem passim scripsere & alij Jansenistæ. Massilianismi seu Semipelagianismi, Jansenius etiam tomo 1mo. de hæresi Pelagiana cap. 9no, iniquè arguit sententiam de Gratia efficaci, Scientiæ Mediæ innixa, quam dicit esse Massilianis hæresim, nec esse Gratiæ prædicationem, sed proditorem, injuriosum item dogma in S. Augustinum, veteres Pontifices, & antiquam Ecclesiam. Quid verò Jansenius idem, cum sitis Jansenistis, in particulari de doctissimis Thomistis sentiat, & illorum sententia, qui efficaciam Gratiæ in prædeterminatione physica consistere opinantur, quid inquam sentiat, vide in Tractatu secundo, capite octavo.*

Recensitas supra, Jansenij & Jansenistarum Propositiones virulentas, à Veritatis tranite longissimè aberrantes, stylo sapientissimorum

rum Virorum toties confixas, refellere omnes, in præsentiarum, mihi non est animus. Quia tamen in hoc amplissimo & potentissimo Poloniarum Regno, aliqui fortè (utinam solum fortè, & non certò) reperiuntur etiam ex Orthodoxis, qui potius ex quadam ignorantia, aut ex defectu perfectæ saltem notitiæ, præveniente partialiter ex non abundantia hæc nostrorum Theologicorum librorum alibi impressorum, ut credo, quàm ex malicia & nocendi studio, Scientiam Mediam cum Jansenistis, Semipelagianismi erroris insinulare non verentur, ideo in hac parte, Tractatus I. demonstrandum assumo. *Imò.* Scientiam Mediam, quam Societas Nostra propugnat, non esse errorem Semipelagianorum. *2°.* Nec esse dogma injuriosum in S. Augustinum. *3°.* Nec esse injuriosum in veteres Pontifices & antiquam Ecclesiam. *4°.* Jansenium fuisse injuriosum in Divum Augustinum, veteres Patres ac Pontifices Summos Ecclesiæ, nec non in Doctorem Angelicum, subtilem Scotum, & Theologos doctissimos.

CAPUT I.

ASsero Imò. Admirandè erronea est Propositio Jansenij hæc: Ponere in DEO Scientiam Mediam, est Semipelagianorum, idq; est omnino certum.

Hæc Propositio est desumpta ex tomo Imò Jansenij de hæresi Pelag. capite 9no & alibi. Idem etiam antea objiciebat Nostris Professoribus Theologiæ Lovaniensibus Michæel Bajus, à quo & alias plurimas venenatas Propositiones fuxit Jansenius, ut evidens est ex cap: 4to. hujus secundæ Partis.

*Jansenius
inussit ante
notam
Semipelagianismi,
Orthodoxis
sententijs.*

PRæmitto Imò. Jansenius, qui ausus est appingere (ut vidimus supra) falsò, notam hæresis Semipelagianorum, Orthodoxis sententijs de morte Christi pro omnibus suscepta, & de Gratia, cui possit humana voluntas obistere vel obtemperare, idem etiam eandem notam inurere Scientiæ Mediæ Aserentibus, indefessis Jansenianæ hæresis everforibus, veritus non est.

Præmitto idò. Nominè Scientiæ Mediæ, ab Universa Societatis Schola, intelligitur Scientia in DEO liberorum conditionatè futurorum, independens à Decreto subjectivè absoluto, antecedente liberarum rerum determinationem, inevitabili & inimpedibili à nobis, ac essentialiter connexo, cum una partè contradictionis. His præmissis.

Probatur Assertio. Illa Scientia nonnisi admirandè erroneè dicitur esse hæresis Semipelagianorum, quæ ab illa scientia, quam Semipelagiani admiserunt, evidenter & essentialiter differt objectò, usu, & fine. Sed Scientia Media à Schola Societatis asserta, ab illa scientia, quam Semipelagiani admiserunt, evidenter & essentialiter differt objectò, usu, & fine. Ergo admirandè erroneè assertitur Scientia Media, esse hæresis Semipelagianorum: proinde meritò admirandè erroneè censenda est dicta Propositio Jansenij. Major per se est clara. Minor etiam patet. Quia Scientiæ Mediæ à nobis assertæ objectum sunt opera nostra salutaria, libera, conditionatè futura, profectura ex supernaturali intrinsecè gratia. Usus item Scientiæ Mediæ est, tum ad directionem Decreti Divini, sive prædefinitivi, sive permissivi, salvâ libertate nostræ voluntatis: tum ad hoc, ut ostendamus efficacis gratiæ infallibilem connexionem cum operatione salutari, consistere simul cum libertate ejusdem operationis. Semipelagianæ autem scientiæ objectum sunt opera nostra libera salutaria, conditionatè futura, profectura ex solis viribus naturæ immediatè (si sermo sit de primis, à quibus sumit initium justificatio: vel mediatè, si sermo sit de actibus seu operibus subsequenter jam justificationem factam, profectis quidem ex Gratia, talibus tamen, quæ consecuta erant ad justificationem factam ex solis naturæ viribus. Utebantur item Semipelagiani scientiâ conditionatorum ad hoc, ut ostenderent puniri & præmiari homines propter mala & bona opera etiam purè sub conditione futura, licet nunquam absolutè existura: ut patet ex dictis supra.

Quod utrumquè ut verè in Fide erroneum, Assertores omnes Scientiæ Mediæ execrantur cum S. Augustino & Ecclesia, dicuntq; cum S. Prospero in epistola ad S. Augustinum, Scientiam illam Semipelagianam usumq; ipsius esse novum absurditatis genus. Ex quo

Quid nomine Scientiæ Mediæ intelligitur?

Scientia Media, à scientia, quam adstruebant Semipelagiani, differt essentialiter ac evidenter objectò, usu, & fine.

ulterius habetur, Scientiam Mediam à Semipelagianorum Scientia, differre, esseq; illi oppositam: licet convenire secum in Generico Scientiæ prædicato videantur. Sicut homo & brutum differunt specie, & opponuntur sibi, etiamsi conveniant in prædicato animalis.

*Quinam
admittunt
Scientiam
Mediam?*

Confirmatur imò Assertio. Nostrane Scientia Media, absq; errore gravissimo potest censeri esse certò Semipelagiana hæresis, quæ à Summis Pontificibus Romanis, Sixto V, Clemente VIII, Paulo V, ab omnibus censuris, quibus à suis hostibus fuerat temerè confixa, declarata est immunis, & in omnibus Universitatibus totius orbis doceri permittà: quod utiq; non foret permittum, si esset certò hæresis Semipelagiana? Quam è Patribus Tridentini Concilij, quatuor Insulati Præsules, & septem alij Viri doctissimi tenuerunt, eamq; ut prædicto Concilio maxime conformem, strenuè propugnârunt. Quam in celeberrimis orbis Academijs, Parisiensi, Salmanticensi, Valentina, Comimbriensi, Complutensi, Toletana, Hispalensi, Casar-Augustana, Vallisoleana, Granatensi, Saguntina, Pinciana, Colonienfi, Heribolensi, Moguntina, Ingolstadtensi, Dilingana, Viennensi, Græcensi, Trevirensi, Mussipontana, &c: libris etiam impressis clarissimi professi sunt Doctores. Quam ex omni Ordine, Benedictino, Cisterciensi, Augustiniano, Carmelitano, Trinitario, Minorum, &c: plurimi item amplexi sunt Viri sapientissimi, & Doctores extranei supra ducenti. Nuper item, nempe Anno 1712, Romæ ad S. Agatham, RR. PP. Cistercienses publicè cum insigni plausu defenderunt Scientiam Mediam, suas Conclusiones dedicando Eminentissimo Cardinali Paulutio. Quam tota S. Benedicti per Hispaniam Sacra Familia, plurimum deprædicat, ut consonam Fidei Catholicæ & menti sui S. Doctoris Anselmi, ut constat ex literis RR. PP. Bernardinorum Collegij S. Vincentij Salmantice, ad Ordinis sui Procuratorem Generalem Romæ commorantem, literis inquam datis Anno 1600 31 Julij, quas vide in Historia Controversiarum de Gratiæ auxilijs lib. 2. cap. 11. Auctore Theodoro Eleutherio. Quam sententiam de Scientia Media ut valdè utilem & conformem scripturæ sacræ, Concilij, & SS. Patribus approbarunt tria sanctæ Generalis inquisitionis Tribunalia in Regnis Lusitanæ, Castellæ, & Aragoniæ. Natalis etiam Alexander, Ordinis S. Domonici Theolo-

gus, ad seculum 5tum. cap. 3. art. 8. scripsit: *Cavendum, ne Theologis, qui Scientiam Mediam propugnant, Semipelagiani erroris nota inuratur, quod imprudenter & temerè novi quidam Auctores fecerunt, vel Semipelagianorum Dogmatum ignari, vel studio partium in transversum acti.* De qua Illustrissimus Franciscus Belcarius Episcopus Metensis, qui Tridentino Concilio interfuit, libris contra Calvinum editis clarus, pronuntiat: *Ex solis scriptis eorum, qui ad Tridentinum conveniunt, plurima arma suppeditantur ad Scientiam Mediam optimè stabilendam. Et Ferdinandus Bastida coram Clemente VIII. dicit: Tanta est Scientia Media cum definitione Tridentina, conjunctio, vel ut melius dicam, identitas, ut non nisi eisdem telis impeti, iisdem argumentis oppugnari possit.*

Confirmatur 2do Assertio. Quia in DEO esse scientiam liberorum conditionatè futurorum, certum est imò ex Scriptura. Davidi enim quærenti imò Regum 23. An eum Sauli tradituri essent Ceilitæ? revelavit DEUS, respondendo: *tradent.* Utiq; sub conditione, si Ceilæ se detineret, quæ traditio non est subsecuta, utpote, quia conditio non fuit purificata. Matthæi 11. Christus Dominus clarè etiam revelavit veritatem liberi conditionatè futuri, scilicet futuram pœnitentiam Tyriorum & Sidoniorum, si apud eos patrasset miracula talia, qualia fecit apud Corozaitas, & Bethsaitas. *Væ tibi inquit Corozain, væ tibi Bethsaida* (erant hæc duæ Urbes Galilææ) *quia si in Tyro & Sidone, erant Gentilium Urbes in vicina Palæstina Phœnicia) factæ fuissent virtutes (id est signa & miracula) quæ facta sunt in vobis, olim in cinere & cilicio pœnitentiam egissent:* Subintellige, accedente ad signa externa, internâ DEI Gratia. Similia habentur testimonia in alijs Scripturæ Sacræ diversis locis quindecim, ut Genesis primo. Quarto Regum 13. Sapientia 4to. Jeremiæ 38. Ezechielis 33. & alibi. Certum 2do ex Sanctis Patribus, ut constat infra ex cap. 2. & 3tio. Certum 3tio. id est ex Ratione. Tum, quia certò & infallibiliter scire libera conditionatè futura, est perfectio simpliciter simplex: melius enim est illa sic scire, quàm conjecturaliter vel pœnitus ignorare. Tum, quia actus nostri liberi conditionatè futuri habent determinatam veritatem, non minùs, ac futuri absolute: æquè enim Propositiones de conditionatè futuris acceptæ non in sensu illativo, sed in assertivo (uti defacto hic accipiuntur in sensu assertivo.

*Dari in
Deo Scien-
tiam Me-
diam, pro-
batur ex
Scriptura*

*& Ratio-
ne.*

vo, prout scilicet præcisè affirmant & negant concomitantiam conditionati ad positionem conditionis, quæ sit possibilis non necessariò conæxa cum objecto, aliquomodo tamen conducens ad existentiam illius objecti) sunt contradictoriæ hæ: *Si Petrus vocabitur, convertetur. Si Petrus vocabitur, non convertetur.* Atq; sunt contradictoriæ istæ. *Petrus convertetur. Petrus non convertetur.* Jam autem ex omnibus contradictorijs Propositionibus, una debet habere determinatam veritatem; cum nequeant ambæ simul esse sive veræ, sive falsæ; proindè certò cognoscuntur à DEO. Quâ ipsâ ratione ad probandam dari in DEO scientiam conditionatorum usus est sapientissimus Idiota, Abbas, Collensis Ordinis Canonorum Regularium, dum in Tractatu de oculo mystico, cap. 15. trecentis ferè annis ante exortam controversiam de Scientia Media, scripsit hæc: *Nec tantùm oculus DEI, ea præspicit, quæ aliquando erunt, sed etiam quæ re ipsa non erunt, essent tamen, si aliquid aliud poneretur: sic enim Davide rogante, an si ipse in Coila maneret, & Saul eò veniret, Ceilita essent eum tradituri, respondit: Tradent. Tam ergò perspicax est Divinus oculus, ut rem, quæ futura non erat, esset tamen futura, si David ibi mansisset, & Saul eò venisset, præcognoverit, perinde ac si absolutè futura fuisset: nimirum illud, quod fieret, aut non fieret, si conditio aliqua poneretur, est aliquid verum determinatè: Non enim utrumq; contradictorium aut neutrum, sed alterum duntaxat, verè tunc accid. ret. Cùm igitur oculus Divinus perspicat omne verum, non potest DEUS hoc ignorare.*

Quod autem illa Scientia liberorum conditionatè futurorum sit independens à Decreto subjectivè absoluto, antecedente, inevitabili & impedibili à nobis Probat. Tum, quia nulla est necessitas Decreti ejusmodi: Scriptura item Sacra, & Patres, agendo de hac Scientia Divina, nullum indicium faciunt talis Decreti: imò supponunt contrarium: supponunt enim, nos esse liberos in volendo & operando; tolleretur autem libertas, positò illo Decreto, utpote, cum sit antecedens, inevitabile, & impedibile à nobis, necessariò inferens actum nostrum: cui autem non est liberum antecedens, illi nec est liberum consequens. Tum, quia aliàs, vana fuisset & ridicula illa exprobratio: *Vae tibi Corozain, &c.* potuissent enim justissimè opponere Corozaitæ; frustra se increpari, siquidem destituti sunt

Decretó illo effentialiter connexo cum conversione fui, quod Decretum habere, nullatenus erat in illorum potestate, converti autem sine illo fuit impoffibile. E contra, Tyri & Sidonis conversionem antecessit Decretum, quo pofito, non poterat non fequi conversio, fi ex parte objecti purificata fuiffet conditio. Tum, quia per paritatem rationis, (voluntas enim humana æquè est indifferens ad actus inhonestos, uti ad honestos) deberet admitti tale Decretum etiam ad actus peccaminofos. Hoc autem repugnat effentialiter Bonitati & Sanctitati Divina: fi enim, ut certum est, repugnat Sanctitati Divinae, ut DEUS homini det Confilium ad actus peccaminofos, verbi gratiâ, ad actum desperationis, infidelitatis: licet pofitò illò Confiliò, homo maneret liber ad illos actus eliciendos. Quidni multò magis repugnat eidem Sanctitati illud Decretum, utpote faciens inevitabiliter hominem patrare illos actus peccaminofos? DEUS quidem, in Sententia ferè omnium, concurrat etiam ad actum hominis peccaminofum, aft juxta Sententiam Societatis, concurrat, offerendo indifferenter concursum, quò voluntas humana potest uti ad bonum, vel ad malum, vicio autem ipsius voluntatis, convertitur ad malum.

De hac Media Scientia, quam cum Scriptura Sacra & Patribus afferit dari in DEO Societas, fapientiffimus Malderus, Theologus Lovaniensis, ac Epifcopus Antverpienfis 1. 2. q. 3. art. 3. dubio 10. membro 8. ait: *Secundùm Scientiam Mediam, omnia, qua Scriptura Sacra & Patres, præfertim Divus Augustinus de Gratia efficaci dixerunt, rectè explicantur, & alius modus hætenus repertus non est, quo æquè explicari queat Concordia Gratia & liberi arbitrij.*

Ferdinandus Martinez Mascarenas, Algarbiorum Epifcopus, & supremus Inquifitor in Regnis Lusitanix, Tractatu de auxilijs, disp. 3. par. 4. inquit: *Scientia Media necessaria est ad percipiendam Concordiam Gratia cum libero arbitrio: ad conciliandum inter se Patrum dicta: ad intelligendum diffinitionem Gratia insufficientem & efficacem: ad demonstrandam infallibilitatem Divina Prædeterminationis, & alia hujusmodi in Theologia valdè intricata.* Similia ferè doctiffimus hic Præful repetit in eodem Tractatu disp. 2. par. 4.

Francifcus Dotallerius, Epifcopus S. Angeli, in Proœmio eruditiffimi Opufculi de Scientia conditionata, ait: *Tam eximius est tri-*

*Magnorū
& Sapientiffimorū
Theologorum
sensu
de Scientia
Media*

ius Scientia in Theologica facultate usu, ut questiones aliqui obscurissima, atq; inextricabiles, ejus beneficiò apertissime & planissime explicentur.

Alphonfus de Mendoza, Augustinianus & Salmaticensis, magni Nominis Professor q. 7. Scholastica, Conclusione 3tia dicit: *Qui hanc Scientiam insciantur, plurimum derogant Thesauris sapientia, & Scientia DEI. sanè imperfectò modò & quasi hallucinando & attentando procederet DEUS, si non presciveret, quòd cum tali Gratia vocatione, cum tali auxilio, voluntas humana sic vel sic afficeretur ad operandum: è contra verò, suavissime & efficacissime procedit, si per Divinam illam Scientiam conditionatam, quasi manuducatur ad disponenda humana negotia.*

Insignis Theologus, Daniel à S. Josepho, Carmelita Calceatus tomo 1. disputationum in S. Thomam disp. 24. ait: *De hominum salute, quæ tota Divine Gratia adjunctis liberòq; arbitriò nititur, malè mentur ij, qui conditionatam à DEO Scientiam rejiciunt: pejus, qui eam agnoscere coacti, absoluto prescientià, Decreto subjectam volunt: pessimè, qui apud Theologicarum rerum indoctos, aut cerè non satis peritos, maledictis suis in invidiam trahunt. De quibus ego sic censeo, eos in ista controversia, vel partu utriusque momenta, non planè assequi: vel opinioni magis, quàm veritati servire. Contra verò plurimum Republicam debere Christianam ipsi, qui Conditionalem Scientiam absoluto DEI Decretò priorem, sacris ex literis, Patrumq; ac Divi Thoma monumentis, in quibus delitebat, in lucem Theologia vocaverint: quòq; modo liberam Creatura Voluntatem cum DEI scientia & auxilijs conciliet, atq; ita de Vicleffo, Luthe-ri, Calvini erroribus triumphet, magno Christiani orbis bono ostenderint. Idem de Scientia Media, ejusq; usu pro explicanda efficacia Gratia, salvâ libertate creatâ, sentiunt Philippus Gamachus, Professor Regius Sorbonius 1. 2. q. 10. cap: 6. Alexander Pezantius ad q. 14. par. 1. disp. 5. Gabriel Pennotus, lib. 3. c. 30. Bellarminus Cardinalis, Stapletonus, & ex quovis Ordine plurimi sapientiâ & pietate celeberrimi, quos vide apud Paulum Leonardi, Gabrielem de Henao, & alios.*

Coronidis loco, appono verba & sensum magni Francisci Suarez, is tomo 1. de Gratia, Prolegomeno 2do, de Scientia conditionata cap. 1. ait: *Probra & convicia, quibus in hanc invehuntur Scientiam, simul cum infamatione illius de Pelagianismo & Massiliensium erroribus, unum est ex potissimis fundamentis ipsorum, & hunc ipsi judicant esse potentio-*

rem modum sententiam suam persuadendi- nostra Sententia in auctoritate Theologorum non solum recentiorum, sed etiam antiquorum Scholasticorum, longè contrariam superat; quare nullus potest illam Novam vocare, nisi qui vel antiquos non legerit, aut de nominibus, voluerit disputare potius, quàm de rebus. Et lib. 2. de Scientia conditionata futurorum continuentium cap. 3. inquit Bellarminus & alij moderni, qui de libero arbitrio scribunt contra hereticos hujus temporis, hanc Scientiã maximè utuntur, ad declamandam Concordiam Gratiæ efficacis cum libero arbitrio. Scriptores etiam in 1. par. Divi Thomæ frequentius hanc Sententiam sequuntur: & quidam, contrariam parùm tutam, alij errorem ferè appellant: Deniq; Doctores ferè omnes hujus temporis, quos ego in Hispania & Italia consului, huic Sententiæ adherent.

Ad meliorem intelligentiam dictorum, & solutionem objectionum in contra.

NOta Imò. Illud certò & infallibiliter cognosci à DEO, quod revelat. Ratio est Quia aliàs Actus Fidei innixus revelationi Divinæ posset esse falsus, adeoq; periclitarentur de Veritate omnes Fidei nostræ Articuli Licet verò aliquando revelationi Divinæ apponatur particula *fortè* vel *forcaffis*; ut *fortè penitentiam egressent*: sicut est in Græco textu Matthæi ii. tamen certum est, quòd illa particula non significet dubitationem aliquam, sed vel indicat libertatem arbitrij humani, ut vult S. Hieronymus in cap. 25. Jeremiæ, dicens: *Verbum ambiguum, forsitan, Majestati Divina non potest convenire, sed nostro loquitur affectu, ut liberum hominis servet arbitrium.* Et Remigius apud S. Thomam in Catena ait: *Ideo Dominus, qui omnia novit, in hoc loco verbum dubitantium posuit, scilicet, fortè, ut demonstraret, quis liberum arbitrium concessum est hominibus.* Vel indicat increpationem, juxta illud S. Augustini tractatu 37. in Joannem: *Ille, qui omnia scit, quando dicit, forsitan, non dubitat, sed increpat.* Non opinatur Divinitas. Vel accipitur (ut exponunt Lyranus, Cajetanus, Salmeron, Maldonatus, & alij plurimi) pro *certè*. *Utiq;* vel pro *olim*: in diversis siquidem versionibus Scripturæ, ex his particulis, una pro altera plerumq; ponitur.

Nota 2da. Quòd S. David non interrogabat DEUM de Saulis inclinatione, & dispositione ad descensum Ceilam pro se capiendò:

Vox hæc, fortè in Scriptura, quid multoties significat?

David, de quovam

interrogabat DEUM?

do: hanc enim sciverat dari ex nuntijs, & ex animo Saulis, ad omnem occasionem sui capiendi intento: Verum interrogabat de ipso descensu, & de traditione sui à Ceilanis, ut evidenter in editione vulgata textus sacer sonat, clarissimèq; S. Hieronymus Tomo 3tio in traditionibus Hebraicis circa librum unum Regum cap. 23. sic exponit: *Si tradent me viri Ceila in manus ejus, & si descendet Saul & ait Dominus: Descendet. At si diceret: Si hic steteris, descendet. Et quod ait: Si tradens me viri Ceila: & Dominus ait: Tradent. Iste est sensus: si descenderit Saul, & hic te invenerit, Tradent. Unde meritò rejicienda est Paraphrasis Chaldaica, quæ loco, *Descendet*, habet: *Cogitas descendere: & loco Tradent*, habet: *Cogitas tradere*. Præsertim, quia ut sapienter monuit Cardinalis Franciscus Ximenius, in Præfatione Complutensium Bibliorum: *Chaldaica Paraphrases, (si excipias eam, quæ est in Pentateuchum) Judaicis fabulis, & Talmudistarum nugis sunt confperse*. Christus etiam non exprobravit Corozaitis solum non inclinationem ad poenitentiam (talis enim non inclinatio, potest non esse peccaminosa, imò esse occasio majoris meriti, si eam superemus) sed ipsam impoenitentiam: ita etiam ad eos confundendos, non Tyriorum inclinationem ad poenitentiam, verum ipsam poenitentiam futuram, si factæ fuissent virtutes apud illos, prædixit. Quod ipsum docent Sancti Patres, citati ab Interpretibus Scripturæ.*

DEUS
cognoscit
quæcunq;
futura li-
bera con-
ditionata.

Nota 3tio. A DEO cognosci quæcunq; futura libera conditionata, cum sit omniscius, repugnetq; Sapientiæ Divinæ, ut interroganti quidnam certò futurum esset, sub hac vel illa conditione possibili, respondeat per verbum, *Nescio*. Et certè, si ad perfectionem Omnisapientiæ Divinæ pertinet, cognoscere aliqua conditionatè futura, nempe revelata in Scripturis, aut pertinentia aliquomodo ad hoc universum, juxta præsentem DEI Providentiam: ad eandem perfectionem æquali jure pertinet, cognoscere alia quæcunq; libera conditionatè futura, dependentia à quacunq; creatura possibili rationali: ne admittatur in DEO ignorantia alicujus futuri conditionati.

Scientia illa, curram appellanda hæc Media?

Nota 4to. Tota Schola Societatis Theologica, & plurimæ Academicæ, Doctoresq; extranei conveniunt in hoc, quòd DEUS certò infallibiliter cognoscat libera futura conditionatè, & quòd illa non cognoscat in Decreto absoluto subjectivè, & conditionato obje-
ctivè

etivè inimpedibili à libertate creata: inq; his duobus, in quibus conveniunt, tota consistit essentia Scientiæ Mediæ. Disconveniunt tamen aliqui nostri Theologi in eâ. An talis Scientia, dicenda sit Mediæ: scilicet, Mediæ inter Scientiam Divinam, quæ à Theologis dicitur Scientia simplicis intelligentiæ, & inter Scientiam, quæ nominatur, Scientia Visionis. Ast hæc dissensio, vocum est & non rerum, inventaq; est vox hæc ad majorem explicationem. Porro communissimus est sensus nostrorum Theologorum rectè dici Mediæ inter prædictas duas Scientias strictè sumptas. Nempe sumendo Scientiam simplicem, pro ea, quæ versatur circa purè possibilis: & Scientiam Visionis pro ea, quæ versatur circa absolutè existentia, sic enim est Mediæ: Tum ratione objecti sui, circa quod versatur, quod scilicet medium est inter objecta Scientiæ simplicis & Visionis, tum, quoad ordinem prioris & posterioris inter actus Divinæ Scientiæ: quia Scientia simplicis intelligentiæ est prior Scientiâ conditionatorum: & Scientia Visionis est posterior Scientiâ Conditionatorum: & Scientia ab utraq; participat aliquid, & aliquid non. Cum Scientia enim simplicis intelligentiæ convenit in hoc, quòd non dependeat à Decreto absoluto: Disconvenit verò, quia Scientia simplex, simpliciter est necessaria DEO, ita ut non potuerit non esse in DEO, secus Scientia Conditionatorum. Nam hæc determinatè Scientia conditionata, verbi gratia, de conversione Tyrinorum, potuit non fuisse in DEO, sed opposita, puta de negatione conversionis. Cum Scientia verò Visionis convenit in hoc, quòd hæc potuerit non esse in DEO, sicut & hæc Scientia conditionata: Disconvenit autem, quia non dependet à Decreto absolutè existente, seu non est formaliter libera DEO, sicut e contra est libera formaliter DEO Scientia Visionis. Pater Molina primus Nomenclator erat (hoc enim eam nomine insignivit) Scientiæ Mediæ, primusq; eam prælo dedit, Anno 1589 in suo libro de Concordia Gratiæ Divinæ cum libero arbitrio: isque liber est primus in Theologia Scholastica, à Nostris editus.

CAPUT II.

ASsero 2dò. Sententia docens dari in DEO Scientiam Mediam, non est Dogma injuriosum in Sanctum Augustinum.

à S. Augustino teneri Scientiam Mediam, multipliciter probatur.

PRobatur Imò. Ideo Sententia illa esset dogma injuriosum in S. Augustinum, quia, ut vult Jansenius & ejus Patroni, sententia admittens Scientiam Mediam est hæresis Semipelagianorum, atq; difformis menti S. Augustini. Sed Sententia illa non est hæresis Semipelagianorū, ut constat ex cap. superiori: neq; est difformis menti Divi Doctoris, ut satis clarum est, Tum ex facili responsione ad ea, quæ opponuntur ex S. Augustino. in Notatis infra dandis contenta; tum, quia plurimi sunt textus hujus S. Patris pro nostra Sententia, nam lib. de Gratia & libero arbitrio cap. 8. ait: *Respondeant, si possunt, cur illos DEUS, cum fideliter & pie viverent, non tunc de vita hujus periculis rapuit, ne malitia mutaret intellectum eorum, utrum id in potestate non habuit, aut mala eorum nescivit? Nempe nihil horum, nisi perversissimè & insulsissimè dicatur.* Supponit ergò S. Doctor in DEO dari Scientiam liberorum conditionatè futurorum.

Lib. de dono Perseverantiæ cap. 9: *Certè poterat illos (puta justos non perseverantes) DEUS præsciens esse lapsuros, antequam id fieret, auferre de hac vita. Numquid dicere possumus Tyrios & Sidonios talibus apud se virtutibus factis, credere noluisse, aut credituros non fuisse, si fierent: cum eis ipse Dominus attestetur, quòd acturi essent magna humilitatis penitentiam, si in eis facta essent Divinarum illa signa virtutum: & tamen in die Judicij punientur, quanquam minori supplicio, quàm ille Civitates, quæ apud se virtutibus factis, credere noluerunt.* Similia habet pluribus alijs in locis.

Quòd verò teste eodem S. Doctore, prædicta Scientia sit independens à Decreto DEI subjectivè absoluto antecedente, inevitabili, constat ex eo; Tum, quia in illis locis citatis, & similibus, ut lib. 2. de Nuptijs. Lib. 2. de Genesi contra Manichæos cap. 28. Epist. 49. & alibi agendo de tali Scientia Divina, nullam mentionem facit ejusmodi Decreti: eòq; posito non salvaretur libertas creata, ut constat ex dictis supra. Et certè, si læditur liberum arbitrium humanum

num per qualitatem neceſſitantem, ut concedunt omnes Orthodoxi contra Janſenium: quidni etiam lædatur per ejuſmodi Decretum? Tum, quia lib. 1. ad Simplificianum q. 2. docet, quòd DEUS pro priori habeat Scientiam, ſeu ſciat, quænam ſit Gratia congrua, ſeu efficaci futura, ſi daretur Petro, verbi gratia, antequam eum vocet, ſeu antequam decernat; illam Gratiam eidem conferre, ait enim: *Cui miſeretur, ſic cum vocat, quomodo ſcit ei congruere, ut vocantem non reſpuat.* Ergò eſt menti S. Auguſtini conformis Sententia, docens dari in DEO Scientiam Mediam: hæc enim nihil aliud eſt, quàm Scientia liberorum conditionatè futurorum independens à Decreto ſubjectivè absoluto antecedente, inevitabili.

Adverte. Auxilium efficax vocari à S. Doctore, Auxilium Congruum: non quatenus, vox, *Congruum*, ſignificat, Aptum ad cauſandum Actum ſalutarem: tali enim congruitate quodlibet Auxilium ſupernaturale, congruum eſt: ſed quatenus vox, *Congruum*, idem ſignificet: quod ſi daretur, habiturum eſt effectum, ſeu exitum felicem, liberè conſentiente voluntate noſtra. Sicut è contra, *Incongruum*, illud dicitur, Quod, ſi detur, non habiturum eſt effectum, liberè diſſentiente voluntate noſtrâ: Non verò quaſi ſit impotens cauſare Actum ſalutarem.

Probatuꝝ 2dò Aſſertio. Quia S. Auguſtinus ſat clarè militat pro Scientia Media, in explicanda Gratia efficaci & inefficaci: recurrit enim ad conſenſum noſtrum vel diſſenſum conditionatè præviſum ante Decretum absolutum. Ex pluribus ejus Textibus, aliquos innuo.

Libro 12. de Civitate DEI cap. 6: *Si aliqui duo æqualiter affecti animâ & corpore eadem (contra caſtitem) tentatione tententur, & unus ei cedat atq; conſentiat, alter, qui idem fuerit, perfeveret: quid aliud apparet, niſi unum voluiſſe, alterum noluiſſe à caſtitate diſcedere.*

Libro de Spiritu & litera cap. 14: *Miſericordia DEI prævenit nos, conſentire autem vocationi DEI, vel ab ea diſſentire, propria voluntatis eſt.*

Concione 23. in Pſalmum 118: *Qui dicit, Inclina vi cor meum: ipſe jam dixerat: Inclina cor meum: ut intelligamus, ſimul hoc eſſe & Divini muneris, & propria voluntatis.*

Libro de Correptione & gratia cap. 11. *Tantum quippe Spiritu Sancto accenditur voluntas eorum, ut ideo poſſint (puta infallibiliter*

operari) *quia sic volunt*. Et paulò infra dicit: Quòd DEUS suam gratiam relinquat in hominis arbitrio. En S. Doctòr, Possè gratiæ efficacis, quà talis, attribuit etiam volitioni nostræ consentienti, seu consensui nostro.

Libro de Prædestinatione & Gratia cap. 6to: *Illi, quia voluerunt, crediderunt isti, quia noluerunt, non crediderunt*. Tractatu in Joannem super illa verba: *Propterea non poterant credere, ait. Quare non poterant, si ex me queratur? citò respondeo: quia volebant*.

Libro imò ad Simplicianum (S. Ambrosij in Episcopatu Mediolanensi Successorem, pietate & sapientiâ insignem) q. 2. *Noluit ergò Esau, & non cucurrit, sed & si voluisset, cucurrisset, nisi vocatione contemptâ, reprobus fieret*. Et infra ibidem: *Verum est ergo. Multi vocati, pauci verò electi: illi enim electi, qui congruenter vocati: illi autem, qui non congruebant, neq; contemperabantur vocationi, non electi, quia non secuti, quamvis vocati. Item verum est. Non est volentis neq; currentis, sed miserentis est DEI: quia etiamsi multos vocet, eorum tamen miseretur, quos ita vocat, quomodo eis vocari aptum est, ut sequantur: falsum est autem si quis dicat: Igitur non miserentis est DEI, sed volentis atq; currentis: quia nullius DEUS frustra miseretur: cujus autem miseretur, sic eum vocat, quomodo scit ei congruere, ut vocantem non respuat*.

*Satisfit
Adversa-
riorum re-
sponsioni-
bus ad no-
stras Pro-
bationes.*

Neq; dicas cum quibusdam Scientiæ Mediæ impugnatoribus, Patronis hac in parte Jansenij. 1mo. Quòd doctrinam ex lib. ad Simplicianum adductam, retractaverit postea S. Doctòr. 2do. Quòd Doctrinam propositam, ex Persona Pelagianorum & Semipelagianorum proponat. 3to. Quòd illa Doctrina sit à S. Patre proposita non assertivè, sed tantum disputativè. 4to. Quòd Bellarminus lib. 2 de Gratia & libero arbitrio cap. 15. asserat, nullam debere haberi rationem librorum Augustini ad Simplicianum. Contra enim est. Tum, quia illa prima tria dicta, merè sunt arbitraria sine ullo fundamento gravi, & absq; testimonio ullius veteris probati Auctoris: similiq; modo dicendi, possèt ferè ad omnes textus, qui asserri solent à Catholicis contra hæreticos Novatores, ab iisdem responderi. Tum, quia seposito affectu, Lector prudens librum ad Simplicianum legendo, facillè & perspicuè cognoscet Veritati dissensu esse,

esse, quæ opponuntur. Scribit quidem Divus Augustinus initio lib. 2. Retractionum, commemorans suum illum Tractatum ad Simplicianum: *Laboratum est (inquit) quidem pro libero arbitrio, sed vicit Gratia DEI.* Verum, quæ hic vel umbra retractationis? Sensus enim verborum clarus est, scilicet iste; Ita demonstravi, cum libero arbitrio consistere vocationem efficacem & inefficacem, ex eo videlicet; quia congrua seu efficax illa est, cui prævisus homo contemperandus seu cooperaturus, si daretur: incongrua verò, seu inefficax, seu purè sufficiens, cui prævisus est, non contemperandus, ut victoria penes Gratiam DEI & misericordiam staret in electione & Prædestinatione Sanctorum: idq; ideo, quia solius Divinæ misericordiæ est, conferre illam Gratiam vocationis, cui prævisus est homo contemperandus. Quidnam item vel tantillum in illa doctrina, Pelagianismum vel Semipelagianismum redolet? Quodnam demùm in illis citatis textibus vestigium est, quòd disputativè tantùm, non assertivè, doctrinam illam proposuerit S. Doctor? cum absolutè concludat: *Verum est ergo: Multi vocati, pauci electi: Illi enim electi, qui congruenter vocati &c.* Et denuò absolutè concludit: *falsum est autem, si quis dicat: Igitur non misereatur est DEI &c.* Quis quæso merè disputativè, & non assertivè doctrinam suam taliter proponit? Quod demùm ex Bellarmino adducitur, palmaris falsitas est, nihil enim tale in illo loco citato reperitur, ut legenti patebit. Accedit, quòd Bellarminus in libro de Scriptoribus Ecclesiasticis, agendo de S. Augustini libris, expressè habet hæc: *Ex libris, quos Augustinus pro suis agnoscit in Retractionibus (uti defacto agnoscit libros ad Simplicianum in 2. Retractionum lib. cap. 1.) Nemo jure dubitare potest.* Insuper ipsemet Divus Augustinus, libro de Prædestinatione Sanctorum cap. 4. illos ipsos libros commendat, edq; Lectorem, velut ad purioris de Gratia doctrinæ fontem defacatum, remittit.

Ad meliorem inrelligentiam dictorum, & solutionem objectionum in contra.

NOta Imò Assertores Scientiæ Mediæ approbant illud dictum S. Augustini lib. de Gratia & libero arbitrio cap. 5. *Ut Saulus*

*Solvuntur
Adversa-*

riorum ob- de Celo vocaretur, & tam magnâ efficacissimâ vocatione converteretur,
 jectiones, Gratia DEI erat sola, quia merita ejus erant magna, sed mala. Docent
 quas desu- enim illi omnes, quòd sola Gratia, & solum beneficium DEI, &
 munt ex quidem singulare fuit in hoc, ut Paulo daretur talis Gratia, cui præ-
 S. Augu- vivisus est consenturus, seu Gratia efficax, non autem purè sufficiens.
 stino, Hinc patet, quàm minus causè, & minus prudenter, quidam The-
 ologus (cujus nomini parco) nobis oppositus, adjecerit citato tex-
 tui hæc in suis scriptis. *Hic securus injicitur Scientiæ Mediæ.* Cùm ni-
 hil omnino advesetur textus ille nobis. Non autem sola Gratia DEI
 fuit, ut consensus salutaris à Paulo, sive in statu absoluto, sive con-
 ditionato, eliceretur: ipse enim nobiscum S. Paulus contra insonat.
Non ego, sed Gratia DEI mecum: quem locum explicans Divus Au-
 gustinus, in eodem libro & capite supra hic citato, dicit, *Non ego,
 sed Gratia DEI mecum: ac per hoc nec Gratia sola, nec ipse solus, sed
 Gratia DEI cum illo.*

Nota 2dò. Dum idem Sanctus lib. de Prædestinatione Sancto-
 rum cap. 14. dicit: *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus: dictum
 est secundum pericula vitæ hujus, non autem secundum Præscientiam DEI,
 qui hoc præcivit, quod futurum erit, non quod futurum non erat.* Tan-
 tummodo significare voluit, quòd DEUS immaturam mortem illius
 juvenis decreverit, ut eum subtraheret occasionibus peccandi, quas,
 si vixisset, haberet secundum pericula vitæ hujus, & in quibus pec-
 caret: dum verò addit: *Non secundum præscientiam;* denotare voluit,
 quòd DEUS illum immaturè rapiendo non habuerit de illo Scienti-
 am absolutam Visionis, necessariam ad præmiandum vel puniendum
 homines. Similiter dum dicit lib. 2. contra duas epistolas Pelag.
 cap. 7: *Quomodo præcivit ea futura, (nempe opera) quæ, illis in infan-
 tia morituræ, quia præscientia ejus falli non potest, præcivit potius non
 futurum?* Loquitur, quòd purè sub conditione futura, non sint futura
 absolutè, nec videantur à DEO per Scientiam absolutam Visionis:
 non autem loquitur, quòd futura purè sub conditione, non sint ullo
 modo futura, nec videantur à DEO. Quòd autem taliter explicari
 debeant adducti Textus, evidenter ex eo constat, quia de dono Per-
 severantiæ, cap. 9. clarè agnoscit, Christum attestatum fuisse, proinde
 & agnovisse, futuram sub conditione poenitentiam Tyrriorum, quæ ta-
 men

men nunquam erat absolutè futura. Lib. item de Gratia & libero arbitrio cap. 8. afferit, nonnifi perversiffimè & infulliffimè posse talem Scientiam negari DEO. Vide ipsos Textus suprà in Probatione I. Assertionis 2dæ.

Nota 3tò Libro de Prædestinatione Sanctorum cap. 10. dicit quidem S. Doctor: *Prædestinatione DEUS ea præscivit, quæ fuerat ipse facturus*; dicit item: DEUM prædestinâsse, est præscisse, quod fuerat ipse facturus. Et lib. de dono Perseverantiæ cap. 17: *An fortè, nec ipsa dicuntur prædestinata? Ergo nec dantur à DEO: aut ea se daturum esse præscivit: Quod si & dantur, & ea se daturum præscivit esse, profectò prædestinavit.* Sed ex his textibus non rectè inferitur, Scientiam Mediam, seu Præscientiam futurorum conditionalium pendere à voluntate DEI & Decreto absoluto. Nam ibi (ut legenti fat patet) loquitur S. Pater de Præscientia futurorum absolutè tantum, non autem de omni Præscientia etiam futurorum sub conditione. Item, dum idem lib. de Prædestinatione Sanctorum agens contra Semipelagianos, Propositionem hanc: *Præscientia præcedit propositum*; dicit esse Semipelagianam: loquitur de Præscientia operum salutarium elicitorum sine Gratia supernaturali, seu ante propositum Gratiæ, & ante Decretum de danda Gratia, non absolutè existens, sed conditionatè suppositum. Et in hoc sensu damnat illam Propositionem, ac meritò: Nam cum talia opera sint fictitia, & chimærica, etiam Scientia de iisdem talis est.

Nota 4tò. Dum dicit S. Doctor lib. de Correptione & gratia cap. 12. Gratia efficax est major, quàm sit purè sufficiens: non vult Gratiam efficacem semper esse majorem in sua intrinsicæ entitate, sed vult esse majorem, tum in ratione Doni, Beneficij, favoris liberalissimi, & misericordix, quâ illam entitatem Gratiæ delegit DEUS, quam prævidit jungendam cum fieri, seu operatione salutaris, seu cum actu ipso: Tum extensivè majorem, quia concludit duo, scilicet entitatem Gratiæ supernaturalis, & ipsam operationem supernaturalem, tanquam alteram Gratiam ex prima Gratia. Dicit quidem hic S. Doctor, & nos cum illo: Auxilium finale efficax esse tale, ut cum eo nonnifi homines perseverantes sint; ast ita perseverantes, ut potuerint non esse perseverantes, quantum ex vi actus primi

mi proximi. Rectè item dicit, Gratiã efficacem, quã efficacem, conferri à DEO, ut faciamus, seu ut fiat operatio absoluta, effeq; illam, quã indeclinabiliter & insuperabiliter agit voluntas, & quã vult invictissimè bonum, sed indeclinabilitate, & insuperabilitate, orta ex suppositione consequente consensûs & cooperationis conditionatæ, per Scientiam Mediã praviã.

Nota 5to. Admissã Scientiã Mediã, in qua fundatur efficacia Gratiæ, salvatur bene, *Humanorum cordium quo placuerit inclinandum* (Nota bene: non affigendorum ad unum, nempe ad operari vel non operari tantum salvã libertate) *Omnipotentissima in DEO potestas*: ut loquitur S. Augustinus lib. de Correctione Gratiæq; cap. 14. vel ut dicit epistola 107. *Omnipotentissima facilitas, per quam duritia cordis auferatur*. Siquidem Sententia Societatis docet, quòd licet DEUS, salvã libertate humanã, non videat ullum auxilium ex suppositione antecedente, ex natura sua infallibiliter connexum cum nostro consensu (teste enim Tridentino, sess: 6ta. Quodlibet abjici potest) tamen DEUS in Thesaurò suæ Omnipotentia, respectu cujuscunq; hominis, & in quibuscunq; circumstantijs habet, præstò semper infinita auxilia, de se ad utrumlibet indifferentia, quorum quædam prævidet per Scientiam Mediã, conditionatè infallibiliter efficacia, quædam verò inefficacia: seu quod idem: Cognoscit DEUS, nos multis auxilijs esse libere cooperaturos, si nobis darentur, alijs non cooperaturos: quorum auxiliorum collatio, cum sit in liberrima voluntate solius DEI, & nullo modo in potestate hominis, hinc habetur, quòd DEUS quemlibet hominem, quando voluerit, ubi voluerit, quomodo voluerit, infallibiliter convertere possit: sicq; cor Regis (inò omnium hominum) est in manu DEI, ut quocunq; voluerit, flectat illud: verificaturq; illud S. Augustini lib. de Prædestinatione Sanctorum cap: 14. *DEO volenti* (intellige absolutè efficaciter) *salvum facere, nullum hominis resistit arbitrium*.

*Doctrina
S. Augusti-
ni quanto
in pretio
habenda?*

Nota 6to. Magni semper in Ecclesia DEI, habita est & habenda S. Augustini Doctrina. *Tantã enim Sapientiã scripsit, (præsertim ubi de Gratiã) ut ejus Sententia (inquit magnus Suarez Prolegom. 6. cap. 6.) semper sit præferenda, nisi cum major Patrum, aut Ecclesie Auctoritas obstare videtur: quòd raro, vel nunquam continget. Et, si fortè*
conti-

contigerit, explicandus potiùs erit Auguftinus, quàm reprobandus. Vasquez par. 1. difp. 89. ait: *Unus pro multis mihi femper erit Auguftinus, qui in materia de Gracia & Prædeterminatione, inter cæteros Ecclefie Patres, non aliter, quàm fol inter minora fidera præfulget; Tefte S. Hieronymo in epiftola ad Divum Auguftinum: Catholici Te, ut Conditorem antique rurfus Fidei venerantur. S. Damianus ferm. de S. Stephano, qui eft 61. Auguftinum vocat Lingvam Ecclefie. S. verò Bernardus ferm. 80 in Cantica: Validiffimum hereticorum malleum. Imò Lutherus ipfe in Colloquijs Menfalibus titulo de Patribus ait: Auguftinus præ omnibus Doctoribus insignis eft, & omni laude dignus. Item Calvinus lib. 3. Institutionum cap. 2. fcripfit: Auguftinus, Scripturæ fidei interpres eft. Et lib. 4. Institutionum cap. 14: Auguftinus, optimus totâ antiquitate, & fideliffimus eft testis. Plus item decem locis earundem Institutionum appellat eum Virum Sanctum. His tamen ftantibus, Affero cum Theologis, S. Auguftini Doctrinam abfolutè quoad omnia non eflè irrefragabilem. Eft contra Jansenium Affertio hæc, qui tomo 2. lib. 1. Proœm. cap. 24. ait: Auguftinus eft inftar omnium, locò omnium, fupra omnes. Pater Patrum, Doctor Doctorum, primus poft Scriptores Canonicos: inter omnes verò folidus, fubtilis, irrefragabilis, Angelicus, Seraphicus. Ratio Afferti noftri eft. Tum, quia nullum talis irrefragabilitatis abfolutæ quoad omnia, eft folidum fundamentum in Concilijs & Patribus, ac ratione. Etiam S. Thomæ Doctrina eft plurimum commendata ab Urbano V, Innocentio IV, Clemente VIII non minùs quàm commendata eft Doctrina S. Auguftini à Coeleftino Imo, Gelafio, Hieronymo, & tamen non cenfetur Doctrina S. Thomæ abfolutè quoad omnia eflè irrefragabilis. Tum, quia Coeleftinus Imus, in epiftola fua ad Epifcopos Gallie ait: Profundiores partes quæftionum, quas pertractârunt Auguftinus & alij, qui hereticis refiftère, ficut non audemus contemnere, ita non necesse habemus, aftruere. Tum, quia ab Alexandro VIII. damnata eft Propofitio hæc: Ubi quis invenerit Doctrinam in Auguftino clarè fundatam, illam abfolutè poteft tenere, & docere, non refpiciendo ad ullam Pontificis Bullam.*

CAPUT III.

A Ssero 3tio. Sententia docens dari in DEO Scientiam Mediam, non est Dogma in veteres Pontifices, & antiquam Ecclesiam, injuriosum.

*Scientiam
Mediam,
non esse
injuriosam
in veteres
Patres, &
doctrinam
Ecclesie,
probatur
multifari-
te.*

*S. Thomas
docuit da-
ri in DEO
Scientiam
Mediam.*

Probatur Imo Assertio. Subruendo fundamentum Jansenij. Ideo Nostra Sententia de Scientia Media, cui innititur efficacia Gratia, esset dogma injuriosum in veteres Pontifices & antiquam Ecclesiam, quia Jansenista cum suo Jansenio docent, efficaciam Gratia, juxta S. Augustinum, veteres Pontifices & antiquam Ecclesiam, consistere in tali auxilio, quod infert necessitatem antecedentem tollitq; indifferentiam libertatis in statu naturae lapsae, relinquendo tantummodo libertatem homini a coactione: ut patet ex toto Jansenij pseudo-Augustino, praesertim ex lib. 6. de Gratia Christi, item ex varijs Jansenistarum scriptis. Sed hic sensus & doctrina Jansenistarum cum suo Jansenio, de efficacia Gratia, est error damnatus a S. Pio V, Gregorio XIII, Innocentio X. & alijs Pontificibus Romanis, repugnataq; Divo Augustino, Pontificibus veteribus, antiquae Ecclesiae, & Concilijs. Vide dicta superius in 1. parte Tractatus Imi, cap. 3. Proinde graviter erroneo fundamento innititur dicta Propositio Jansenij.

Probatur 2do Assertio. S. Augustinus & S. Thomas, non docuerunt injuriosum Dogma in veteres Pontifices, & Ecclesiam antiquam, ut nec ipse diffitetur Jansenius cum suis, saltem quoad Divum Augustinum. Atqui S. Augustinus docuit dari in DEO Scientiam Mediam, ut deductum superiori cap. Consentit S. Doctori Divus Thomas; is enim parte 3. q. 1. art. 5. ad 2. explicans illud: *Ve tibi Corozain, &c.* approbat Sententiam Divi Augustini lib. de dono Perseverantiae cap. 9. superiori capite annotatam; & ex suo sensu addit: *DEUS his, quos praevideat, si apud eos facta essent, suis miraculis credituros, quibus voluit, subvenit: alijs autem non subvenit.* Ubi S. Thomas loquitur de Praevisione Fidei eorum, qui nunquam erant credituri absolute: proinde supponit libera conditionate futura sciri a DEO: & quidem independenter a Decreto subjective absoluto, vel a qualitate praedeterminante antecedente inevitabili; nam docet sapientissime, quod

quod voluntas creata habeat Dominium ſui actûs, ſeq; ipſam moveat, determinet ad conſenſum vel diſenſum, ſine ullo prævio, tenente ſe ex parte Actus primi, inevitabiliter determinante illam ad unum. In 2dum enim Sententiarum, diſtinctione 25. q. 1. art. 1. ad 3tium dicit: *DEUS operatur in omnibus, ita tamen, quod in unoquoque ſecundum ejus Conditionem: Unde in rebus naturalibus operatur, ſicut miniſtrans virtutem agendi, & ſicut determinans Naturam ad talem Actionem; in libero autem arbitrio, hoc modo agit, ut virtutem agendi ſibi miniſtret; & ipſo operante, liberum arbitrium agat, ſed tamen determinatio Actionis & finis, in liberi arbitrij poteſtate conſtituitur, unde remanet ſibi Dominium ſui actûs. Ibidem diſt: 39. q. 1. art. 1. Ipſa poteſtasia voluntatis, quantum in ſe eſt, indifferens eſt ad plura: ſed quod determinatè exeat in hunc Actum, vel illum, non eſt ab alio determinante, ſed ab ipſa voluntate. Idem repetit ſequenti articulo 2do.*

Imò. Contra Gentes cap. 68. *Dominium, quod habet voluntas ſupra ſuos actus, per quod in ejus poteſtate eſt velle, & non velle, excludit determinationem virtutis ad unum.*

2dò. Contra Gentes cap. 48. *Quod non eſt ſibi cauſa agendi, non eſt liberum in agendo: quacunq; autem non movetur, neq; agunt, niſi ab alijs mota, non ſunt ſibi ipſis cauſa agendi: ſola ergo moventia ſeiſpa, libertatem in agendo habent.*

In 2dum diſtinet. 38. q. 1. art. 5. *Contingentia ad utrumlibet in cauſis ſuis, nullo modo cognosci poſſunt, non habent cauſam determinatam.*

Prima parte q. 22. art. 2. ad 4tum. *In hoc, quod dicitur: DEUM reliquiſſe hominem in manu Conſilij ſui: Non excluditur homo à Divina Providentia, ſed oſtenditur, quod non præſigetur ei virtus operativa determinata ad unum.*

Prima parte q. 62. art. 3. ad 2dum. *Inclinatio Gratie non imponit neceſſitatem, ſed habens Gratiã poteſt eã non uti & peccare.*

Prima parte q. 63. art. 7. ad 3tium. *Quantacunq; inclinatio fuerit ad bonum in Supremo Angelo, tamen ei neceſſitatem non inducebat; unde potuit per liberum arbitrium eam non ſequi.*

Prima 2dæ. q. 1. art. 2. *Illæ, quæ rationem habent, ſeiſpa movent ad finem, quia habent Dominium ſuorum Actuum per liberum arbitrium: Ibidem q. 9. art. 3. Voluntas, Domina eſt ſui actus, & in ipſa eſt velle.*

*Notabilis
textus Pe-
tri à S. Jo-
sepbo, de
mente S.
Thoma.*

le & nolle, quod non esset, si non haberet in potestate movere seipsam ad volendum: Ergo ipsa movet seipsam. His perpenis videtur à vero non deflexisse Fr. Petrus à S. Josepho è præclara Congregatione Fulienfi, qui è Monasterio suo Parisiensi in sua svavi Concordia disp: 4ta scribit: *Scientiam Mediam esse ad mentem S. Doctoris Thoma dubitari non potest, nisi Adversarij, ad terrorem pueris incutiendum, ejusmodi Scientiam sub specie monstri cujusdam horridi effingere solent.* Unde ulterius inferitur, Theologos Societatis, licet diffideant in Materia de Scientia DEI & auxilijs, à Thomistis, non tamen diffidere à S. Thoma.

Confirmatur Assertio. Quia esse in DEO Scientiam conditionatam futurorum liberorum, docent Sancti Patres Antiqui, nullum agnoscendo Decretum subjectivè absolutum antecedens inevitabile, inimpedibile ante Consensum Nostrum, tales Patres sunt, S. Gregorius Nyssenus in lib. de ijs, qui præmaturè abripiuntur. S. Cyrillus lib. 3. contra Julianum S. Ambrosius in Psal: 40. & 45. S. Gregorius Magnus 15 Moralium cap. 4. & alij plurimi, quos vide copiosissime apud P. Didacum Ruiz de Montoya, tomo de Scientia DEI, incipiendo à Disputatione 39. per totas viginti tres Disputationes, & tomo de voluntate DEI, incipiendo à Disputatione 20. per 32. Disputationes. Item Universa S. Benedicti per Hispaniam Doctissima Familia asserit, idem sensisse suum S. Anselmum.

Ad meliorem intelligentiam dictorum, & solutionem objectionum in contra.

*Tridentinum
Concilium,
quamnã
Gratiam
concilia-
vit cum
libertate.*

NOta Imò. Falsum esse, quòd Concilium Tridentinum, illam Gratiam conciliaverit cum libertate humana, quam Calvinus causabatur non posse stare cum libertate, & inferre necessitatem absolutam. Potius enim Tridentinum damnavit illam Gratiam tanquam hæreticam, quam Calvinus dicebat non posse stare cum libertate indifferentiæ: definivitq; eam Gratiam efficacem in opere salutari esse admittendam, quam liberum arbitrium possit abjicere, & cui possit dissentire, si velit. Et certè quis credat, Tridentinum, Gratiam ex sua præcisè entitate efficacem, id est essentialiter determinatam ad unum, voluisse conciliare cum eo, quod est essentialiter ex se inde-

termi.

terminatum & indifferens ad utrumlibet, qualis est libertas? In ſententia Societatis, efficacia Gratia ex duobus conſtituitur, nempe principaliter ex Gratia intrinſecè ſupernaturali, & ex conſenſu. Conſenſus, ſeu uſus bonæ Gratia, eſt in noſtra poteſtate, juxta Scripturam, Patres, & Concilia; Gratia non eſt: unde initium ſalutis ſemper ſumitur à Gratia, & completur per conſenſum: atq; in omni ſtatu tam conditionato quàm abſoluto, ſemper præcedit Gratia intrinſecè ſupernaturalis conſenſum noſtrum ſalutarem.

Nota 2dò. Diſcretio juſti ab injuſto, non fit pro ſtatu conditionato; cum pro hoc ſtatu ſint æquales: Sicut enim DEUS pro ſtatu conditionato per Scientiam Mediam prævidit Petrum non acturum poenitentiam ſub aliqua Gratia, quæ illi daretur, & non hæc, quæ data eſt: ſic etiam Judas præviſus eſt acturus poenitentiam ſub aliqua Gratia, ſi illi daretur, & non hæc, quæ data eſt. Unde diſcretio juſti à peccatore fit, in ſolo ſtatu abſoluto, eſtq; duplex: in Actu 1mo, & in Actu 2do. Diſcretio in Actu 1mo, eſt à ſolo DEO ſine nobis, ex prævia Miſericordia ſecundùm propoſitum voluntatis ſuæ; quia eſt Decretum DEI, quo DEUS voluit juſto conferre auxilium, quod per Scientiam Mediam prævidit conjungendum cum actione ſalutari, noluit tamen tale conferre injuſto; quæ ſelectio auxiliorum eſt in poteſtate ſolius DEI. Diſcretio autem in Actu 2do, habetur principaliter à DEO dante Gratiam, ſecundariò autem à voluntate creata cooperante Gratia Divinæ: quia Diſcretio in Actu 2do, eſt ipſe Actus ſalutaris, verbi gratia, Contritio, quæ principaliter quidem procedit à DEO, utpote dante vires ad illam eliciendam, ſed ſimul procedit ab homine, juxta illud Apoſtoli: *Non ego, ſed Gratia DEI mecum.*

Nota 3tiò perquam diligenter. Licet nullus ex adultis prædeſtinetur, niſi, qui præviſus eſt conſenſurus finali Gratia, tamen non ideo prædeſtinatur, quia conſenſurus eſt: nam ita præviſus eſt conſenſurus Gratia huic finali, ut ſimul fit præviſus non conſenſurus multis alijs Gratijs finalibus: adeoq; nihil in illo eſt, cur potius mereatur prædeſtinari, quàm non. Deinde, licet Petrus præviſus fuiſſet conſenſurus omnibus omnino Gratijs, ſi darentur, adhuc tamen non fuiſſet meritus per hoc prædeſtinari: nullum enim opus

Hominis juſti diſcretio ab injuſto, pro quonam fit ſtatu?

Cur aliquis prædeſtinatur?

bonum purè sub conditione futurum, habet vim merendi, sicut nec malum, demerendi: aliàs justus raptus, ne malitia mutaret intellectum ejus, deberet aeternum puniri pro malis purè sub conditione futuris: & reprobus, raptus, prævius penitentiam acturus, si diutius viveret, deberet salvari: quod est error Semipelagianorum contra Fidem, & quidem teste S. Augustino, absurdissimus & insultissimus. Proinde Prædestinatio fit solâ liberali misericordiâ DEI: Reprobatio fit altis & inscrutabilibus Judicijs DEI, non tamen injustis: ut multoties S. Paulus & Augustinus ingeminant. Quod ipsum expressè docet P. Molina, plurimis in locis in sua Concordia.

In quonam sensu, DEUS expectare consensum nostrum, dicitur?

Causa contingens, qualiter debet determinari?

Scientia Media.

Nota 4to. DEUS non expectat consensum nostrum, tanquam causam motivam & meritoriam vel impetrationem primæ Gratiæ auxiliantis; expectat tamen consensum nostrum tanquam meram conditionem objectivam, juxta illud Isaia: cap. 30, & cap. 5: *Expectavi ut faceret uvas, &c.* Apocalyp: 3, *Ecce sto ad ostium & pulso, si quis &c.* Effectus Misericordiæ DEI, sumptus pro illustratione & pia affectione supernaturali, quæ est causâ consensûs nostri, non est in nostra potestate: effectus tamen misericordiæ sumptus pro nostro consensu libero, est in nostra potestate, sed non nisi prout elevatâ, & adjunctâ per Misericordiam DEI. Gratia efficax à nullo duro corde respuitur, non ideo, quòd necessitet voluntatem: verùm quia respueda non erat si daretur, & talis est prævisa per Scientiam Mediã.

Nota 5to. Causa contingens, debet quidem determinari à DEO, sed determinatione non præviã essentialiter & inevitabiliter connexa cum una parte electionis, verùm determinatione complete potestatem electionis per principia de se indifferentia, ita, ut his habitis, adhuc liberum arbitrium possit se ultimò determinare, ad quod vult. Principium hoc: Ab eo, quod se habet ad utrumlibet, non sequitur Actio, nisi ab aliquo inclinetur; verificatur tantùm de ijs, quæ seipsa inclinare non possunt: id est, quæ habent indifferentiam, merè passivam & negativam sine Dominio, qualem habet verbi gratia paries ad albedinem recipiendam vel non recipiendam: secus autem verificatur de causis liberis.

Nota 6to. Conceditur perlibenter S. P. Nostrium Ignatium, in libro Exercitiorum pag. 72. scriplisse hæc: *Primum tempus erit, quan-*

do voluntatem Divina virtus sic impellit, ut omnis dubitatio, imò etiam non ad-
 dubitandi facultas anime sublata sit, quo minùs sequatur impulsione[m] *versatur*
 ralem, sicut legimus B. Paulo & Mattheo & alijs nonnullis vocante *doctrina*
 Christo accidisse. Sed hæc omnia perbellè salvantur in doctrina Soci-
 etatis de Scientia Media, ex eo, quòd dubitandi omnis facultas, in
 Paulo v. g. ablata fit per cognitionem evidentem, quâ DEUS illi o-
 stendit immensam bonorum copiam, quam ipsi præparabat, & im-
 mensam malorum mole[m], quæ imminebat, si non obtemperaret: quæ
 evidens cognitio (non prædeterminatio physica) vehementer in-
 clinabat voluntatem ad obtemperandum, & omnem auferebat dubi-
 tationem de eo, quod ei expediebat operari; hincq[ue] orta fuit vehe-
 mens inclinatio voluntatis ad id, quod tali evidentiâ cognoscebat
 sibi esse summè bonum. Porro hæc inclinatio stat bene cum indif-
 ferentia physica, ut sapienter advertit P. Cardenas cum alijs. Conce-
 ditur item S. Borgiam dixisse: Voluntatem DEI esse causam rerum,
 & semper impleri. Ast numquid non impletur, si conferantur Auxi-
 lia talia, quibus prævidit DEUS liberè consensuram voluntatem,
 prævidit inquam per Scientiam Mediam? Hinc habetur, non me-
 diocriter deviâsse à Religiosa modestia & veritate, illum, (hujus
 Nomini parco) qui in sua Compendiaria Theologia Morali, non est
 veritus scribere: *Societatis Doctrina de Scientia Media, est contra Do-*
ctrinam suorum Majorum, nempe S. Ignatij & S. Borgia, adeoq[ue] in il-
los injuriosa.

CAPUT IV.

Assero 4tò. Jansenius fuit injuriosus in Divum Au-
 gustinum: item in Sanctum Hieronymum, nec
 non in Patres veteres: item in Romanos Pontifi-
 ces: demùm in Sanctum Thomam, subtilem Scotum,
 & Theologos.

Probatur Assertionis ima pars. Quia S. Augustino gravem in-
 iuriam intulit, dum Propositiones su-
 as famosas quinque, ab Ecclesia & Universo Orbe Orthodoxo con-
 demnatas, acerrimè contendit esse indubitatè à Divo Augustino tra-

Injurious
fuit Jan-
senius in
S. Augu-
stinum.

ditas, tanquam omnino Veritati consonas, cum tamen non sint ejus, ut demonstratum in prima parte Tractatus hujus

*Item in S.
Hieronymum, eximium Ecclesie Doctorem.*

2da Pars Assertionis probatur. Quia Auctoritatem S. Hieronymi, non leviter depreffit Tomo enim 2. lib. Proem: cap. 24. dicit: *Augustinus est Patrum Pater, interq; omnes verò irrefragabilis, qui Hieronymum ita humi stravit, ut in omnibus articulis ventilatis, ei calammum è manu extorserit, ad palinodiam adegerit.* Cum tamen ipsemet S. Augustinus, plurimum, & meritò eum appretiaverit. Epistola enim 19. Ingenium ejus *Divino Donò aurcum* appellat: Et epist. 28. ad eum scribens, petit se ab eo instrui, de Natura & origine animarum, inquit: *Sancte Frater Hieronyme, noli me spernere, doce, quæso, quod doceam, doce, quod teneam.* Gelasius item Papa cum 70 Episcopis, Anno 494. in Concilio Romano dixit: *Illam sentimus, quæ Beatissimum Hieronymum sentire cognoscimus.* S. Sulpitius Severus Bituricensis Archiepiscopus, Dialogo 1. De virtutibus Monachorum Orientalium scripsit: *Hieronymus per totum Orbem legitur, nemo audet se illi in Scientia comparare: ego apud Hieronymum 6. Mensibus fui. Oderunt eum Heretici (inter quos etiam Jansenius) sed planè eum boni omnes admirantur & diligunt.* Commune ille fuit Orbis Oraculum; dici confveverat. Neminem scisse, quod Hieronymus ignorabat.

Ne non injuriosus fuerit Jansenius in Patres veteres.

Tertia pars Assertionis probatur. Quia Jansenius ausus est scribere tomo 1. col. 438. Plerosq; Ecclesie Scriptores post Origenem usq; ad provecctam ætatem S. Augustini, fuisse infectos errore Semipelagiano. *Origenes, inquit, & Augustini Sententia, ante susceptum Episcopatum, Semipelagiana fuit, ut non mirum sit, alios inferioris notæ & perspicacia scriptores, inter utriusq; ætatem interjectos, in eundem scopulum impigisse: nam, ut Augustini doctrinam inter Latinos in Occidente, ita inter Græcos in Oriente pleriq; in scripturarum explicatione sectati Origenem.* Cum ergò Scriptores inter Origenem & Augustinum præcipuè emineant Ecclesie Patres, SS. Athanasius, Epiphanius, Basilius, Gregorius Nazianzenus, & Nyssenus, Chrysostomus &c: sequitur illos fuisse è sensu Jansenij perfectè Semipelagiano errore contaminatos.

Quarta pars probatur. Quia Summi Pontifices Romani, S. Pius V, Gregorius XIII. Propositiones 79. Michaelis Baji pronuntiant

runt

runt respectivè esse hereticas, erroneas, suspectas, temerarias, scandalosas, & inpias aures offensionem immittentes. His tamen non obstantibus, Jansenius post illam solennem denuntiationem Pontificum, palam docuit, illas Propositiones esse omnino veritati consonas: in suoque Authentico manuscripto libro cui titulus: *Ad excusandas Propositiones Magistri Michàelis Baji*, dicit: *Constitutiones Pij V. & Gregorij XIII. contra Magistrum Rajum, sunt impedimentum doctrinae veteris introducenda - nec sine arte Satana procuratum fuisse videtur obstaculum illud condemnationis Michàelis Baji: ut, qui doctrinam illam gratiae novitiam destruere vellet, & veterem introducere, contra Sedem Apostolicam lucrari in speciem videatur.*

*Necnon in
Summos
Pontifices*

Reliquas ultimas partes Assertionis 4tæ, antequam
prohem.

PRæmitto Imo. Certum omnino est, quòd S. Thomas plurimis in locis, ut 1. par. q. 95. art. 1. In 2dum, dist. 19. & 31. 4to contra Gentes cap. 52. Quæst. 4ta de malo. Subtilis Scotus in 2. dist. 28. q. unica. Gabriel, ex mente Okami in 2. dist. 30. q. 1. Cum suis Thomistis, Scotistis, Nominalibus, alijs; Theologi Orthodoxi doceant, Possibilem esse statum puræ naturæ, donaque primò homini in sua creatione concessa, non fuisse Nativitati ipsius naturalia & debita, sed ei indebita & supernaturalia, ut sine illis à DEO potuerit creari: adeoq; esse possibilem statum puræ naturæ; nomine enim talis statûs, intelligitur, status habens præcisè facultates & perfectiones, sibi naturaliter debitas cum proportionato DEI concursu, absque ordinatione ad finem supernaturalem per dona supernaturalia, & corruptione naturæ per peccatum originale.

*Itè in Di-
vum Tho-
mam, sub-
tilem Sco-
tum, &
Theologos
classicos.*

PRæmitto 2dò. Possibilitatem statûs puræ naturæ negat Lutherus in Commentario suo, ad caput 3tium Genesis agens de originali Justitia ita loquitur: *Statuimus, justitiam non fuisse quoddam donum, quod ab extra accederet separatim à natura hominûs: sed fuisse verè naturalem, ut natura Ada esset, diligere DEUM, credere DEO, agnoscere DEUM. Hæc tam naturalia fuere in Adamo, quàm naturale est, quòd oculi lumen recipiunt. Originalis Justitia est de Natura hominûs: per peccatum autem amissâ eâ Justitiâ, non manserunt integra na-*

tura-

turalia, ut Scholastici dicunt. Cum Luthero idem sentit Calvinus lib. 1. Institutionum cap. 15 & lib. 2. cap. 1. Item Jansenius, quin imò is Tomo 2do, totis tribus libris non est veritus docere: Illos, qui asserunt possibilem esse puræ naturæ statum, suffragari Manichæis, cum Atheis de immanitatis palma certare: DEUM crudelitatis arguere, ejusque Providentiam ac Justitiam funditus evertere. His præmissis jam veritas Assertionis 4tæ, etiam quoad ultimas sui partes patet. Nam S. Thomas, subtilis Scotus, cum suis Assèclis, Theologi que omnes Classici, asserunt, esse possibilem statum puræ Naturæ; est que hæc Sententia assertiva, saltem nunc omnium Catholicorum, & certa: siquidem S. Pius V. & Gregorius XIII. damnavit Propositiones Bajanæ, inter quas 26ta est hæc: *Integritas prima Creationis, non fuit indebita humana Naturæ exaltatio, sed Naturalis condicio.* Et 55ta: *DEUS non potuisset ab initio talem hominem creare, qualis nunc nascitur.* Ergo juxta sua dicta superius, Jansenius omnes Theologiæ Scholasticæ Principes, & cunctos Classicos Theologos, quin ipsos Summos visibiles Ecclesiæ Pastores, Manichæismi, Atheismi, & plurium blasphemiarum in DEUM, ejusque Providentiam & Justitiam reos esse decernit.

Confirmatur Assertio præcipuè quoad quartam partem.

Nempe quòd Jansenius fuerit injuriosus in Summos Pontifices. Nam S. Pius V. & Gregorius XIII. severè damnârunt in suis Constitutionibus Propositiones Baji 79. & quoquo pacto, loquendi, scribendi, & disputandi (intellige offensionis causâ, ut explicavit Cardinalis Grimaldi, olim Nuntius, cum à Doctõribus Academiae Parisiensis consuleretur: & patet. nunquam enim approbatæ ab Ecclesia doctrinæ defensio prohiberi solet) facultatem quibuscunque interdixerunt. Ipseque Bajus in sua publica Professione, Lovanij facta Anno 1580. professus est, damnationem suarum Propositionum jure meritoque factam. Jansenius tamen contemptò Judiciò dictorum Pontificum & sui Baji, ejus Propositiones damnatas acerrimè Scriptis suis propugnavit, & quidem non duas, tresvè, sed plurimas: ex earum numero appono hic 25; Propositiones Jansenij, quæ conveniunt cum Bajanis damnatis.

Enumerantur viginti quinque Propositiones Jansenij ex elencho

*Propositi-
onum da-
mnatarū
Baji de-
sumpta.*

I. In Angelis neq; merita neq; perseverantia meritorum sunt specialia DEI dona. Jansenius de Gratia Christi Salvatoris lib. 9. cap. 10. Convenit cum Bajana damnata 1ma.

II. Angelis vita æterna non est Gratia specialis, sed merces meriti. De Gratia Salvatoris lib. 9. cap. 10. Idem dicendum de primo homine, si in statu illo permansisset. Convenit cum Bajana 3tia.

III. Beatitudo supernaturalis & Regnum Coelorum non potest à Creatura rationali innocente separari sine injustitia DEI. De statu naturæ puræ lib. 2. cap. 3. Non differt à Bajana 6ta.

IV. Gratia dilectionis DEI non potest sine culpa subtrahi creaturæ rationali innocenti, & aliquomodo est ei debita. De statu naturæ puræ lib. 1mo. cap. 18vo. Coincidit cum Bajana 21ma.

V. Pelagiani doctrinam suam, quod possint fieri opera naturæ moraliter bona in infidelibus, fundant in loco Apostoli ad Rom. 2. *Gentes, que legem non habent, naturaliter, que legis sunt faciunt.* Sed hæc sunt dissonantia à doctrinæ Ecclesiasticæ Veritate: nam hæc apud Augustinum contra Pelagianos dimicantem indifferenter usurpantur: sine Fide, & sine Gratia, & sine charitate, homines præceptum implere non possent. De hæresi Pelagiana lib. 4to. cap. 8vo. & lib. 3tio de Gratia Salvatoris cap. 11. Similis est Bajana 22da.

VI. Non potest creatura rationalis sine casto amore DEI condidi, aut certè sine sufficientissima facultate, quâ castè inherere creatori suo possit. De statu naturæ puræ lib. 2. cap. 17. Non est diversa à Bajana 23tia.

VII. Regnum DEI non est Supernaturalis ordinationis & elevationis. Non potest homo condidi innocens, quin condatur aliquo modo beatus in Regno DEI, quia per Spiritum charitate inhabitantem regnat in eo DEUS. De statu naturæ puræ, lib. 2. cap. 3. & 4to. Convenit cum Bajana 24ta.

VIII. Omnia opera infidelium, sunt peccata; & Philosophorum virtutes sunt vitia. De statu naturæ lapsæ lib. 4. cap. 27mo. Est eadem omnino, quæ Bajana 25ta.

IX. Non potest Creatura rationalis sine amore Creatoris produci. De statu naturæ puræ lib. 1. cap. 3tio. Coincidit cum Bajana 26ta.

X. Ita perit libertas abstinendi à peccato, ut nec in ullo qui-

dem opere, omnis peccati culpam possit effugere. Ita inducta est peccandi necessitas, ut in omni actu, quo legem sibi videtur vel servare vel transgredi, reus alicujus peccati teneatur. De statu naturæ lapsæ lib. 4. cap. 18vo Non differt à Bajana 27ma.

XI. Sine Gratia Christi nullum præceptum legis naturalis impleri potest, sic, ut peccatum illâ observatione vitetur. Hæc est capitalis Veritas S. Augustini contra Pelagianos. De statu naturæ lapsæ lib. 3. cap. 15to Convenit cum Bajana 29 & 30ma.

XII. Solennis illa distinctio amoris in naturalem & eum, qui superet vires naturæ, in universis operibus Augustini, vel cujuscumque antiqui Patris, vel ullo Concilio, nullum habet vestigium, sed Philosophiæ humanæ viribus est excogitata: est enim antiquis omnibus Gratiæ defensoribus inauditum, & aliquid hujusmodi, quod ipso vocabulorum sono exhorrescerent, amorem scilicet Creatoris posse naturæ viribus obtineri. De statu naturæ puræ lib. 1. cap. 3. Non differt à Bajana 36ta.

XIII. Veritas Capitalis est adversus Pelagianos, legem, hoc est, præcepta honestæ vitæ, sive spectent pietatem, sive honestatem moralem abstinendi ab operibus naturali legi contrarijs, & faciendi bona, quæ jubet, non tantum non posse omnia, sed nec unum quidem impleri, ut peccatum illius observatione vitetur sine Gratia Christi, quæ per ejus Fidem impetratur. Lib. 3. de statu naturæ lapsæ cap. 15to. Convenit cum Bajana 37ma.

XIV. Non datur medium inter Charitatem, & culpabilem cupiditatem: si non est dilectio, id est amor incommutabilis veritatis, sive DEI, jam est cupiditas. Omnis amor Creaturæ, est improba cupiditas; hoc ipso autem quo retorquetur in DEUM, est laudabilis Charitas. De statu naturæ lapsæ lib. 3. cap. 19no & lib. 2. cap. 13tio. Similis est Bajana 38va.

XV. Hoc ipso, quo voluntas est, libera est, omnis omnino voluntas, seu volitio rationalis, libera est. De Gratia Salvatoris lib. 6to. cap. 5to: & lib. 8vo cap. 9no. Idem dixit Bajus in sua Propositione damnata 39na.

XVI. Solum primum hominis peccatum, id est libera voluntate, seu cogente nullo perpetratum est, ita ut ei liberum omnino esset,

effet, abstinere. De ftatu naturæ lapfæ cap. 2mo. Non differt à Bajana 46ta.

XVII. Per Præceptum, *Non concupifces*. Ipsi motus concupifcentiæ intelliguntur prohiberi: ideoq; illud Præceptum, folùm in Cælo eft complendum. De ftatu naturæ lapfæ lib. 2do. cap. 24to. Nonne idem fonant Propositiones Bajæ 50. 51. 75?

XVIII. Sunt quædam homini Præcepta fecundùm ftatum & vires, in quibus constitutus eft, impossibilia, nec adest femper Gratia, quâ Præcepta illa implere sufficiamus. Doctrina huic opposita eft Celestii Pelagiani. De Gratia Salvatoris lib. 3. cap. 13^{tio}. Idem utiq; dicit & Bajana 54ta.

XIX. DEUS non potuiffet talem ab initio creare hominem, qualis nunc nascitur. De ftatu naturæ puræ lib. 3. cap. 22do. Non differt à Bajana 55ta.

XX. Juxta Augustini Principia, dubitare non sinimur, omnem omnino libertatem arbitrij ad bonum morale faciendum, ita periiffese, ut nullum omnino opus moraliter bonum, sine vera proprièq; dicta Gratia possit facere: ut propterea arbitrium ante Gratiam illam, non fit liberum à peccando abstinere, sed quocunq; se verterit, hic & nunc in singulis actibus quâdam humanis viribus insolubili peccandi necessitate teneatur. Et cùm hoc fit capitalis veritas Augustini contra Pelagianos, injuriam facit Christi Gratia, qui oppositum sentit & docet. De ftatu naturæ lapfæ lib. 4to. cap. 18vo. & lib. 3^{io}. cap. 15to. Coincidit cum Bajana 65ta.

XXI. Sola necessitas cõactionis repugnat libertati. Libero, sola prementis, cogentisq; necessitatis violentia repugnat. De Gratia Salvatoris lib. 6to. cap. 6to. & cap. 12mo Est genuina Bajana 66ta.

XXII. Libertas arbitrij in peccando, cum peccandi necessitate consistit. De ftatu naturæ lapfæ lib. 4to. cap. 19no. Bajus idem docuit in sua Propositione 67ma.

XXIII. Sola absentia Fidei sufficit, ut omnia opera infidelium vera sint peccata. De ftatu naturæ lapfæ lib. 4to. cap. 3^{io}. Idem sonat Propositio Bajana 68va.

XXIV. Ex ipsis terminis crudelitatem spirat & injustitiam, animam innocentem nulli peccato obnoxiam ad miserias statûs præsentis

sentis condemnare. De ftatu naturæ puræ lib. 3tio. cap. 13tio. Coincidit cum Bajana 72.

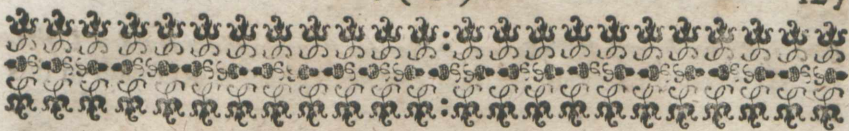
XXV. Mors nequit innocenti creaturæ fine merito præcedentis iniquitatis à DEO infligi. De ftatu naturæ puræ lib. 3tio. cap. imo. Convenit cum Bajana 78va.

Præter has 25. Propositiones, poffent facilè plures Bajano-Jansenifticæ recenferi; fed hæ abundè fufficiunt ad demonftrandum, Jansenium fuiffè multùm injuriofum in Summos Ecclefie Paftores: nec video, quomodo cum defenfione tot Bajanarum Propositionum damnatarum, cohæreat illud, quod fcripfit tomo 2. fui Auguftini lib. 1. cap. 29: *In Romana Sede Succifforum B. Petri incorrupta Traditum fervatur hereditas: quodcunq; à Chriftri Vicario præfcriptum fuerit, teneo: quidquid improbatum, improbo: damnatum, damno.*

Si quærás. Cur illas 25 omnes recenfitas Propositiones Jansenij non damnavit expreffè Summus Pontifex, fed tantùm 5. illas famofas, de quibus fuperius egimus in una Parte Tractatûs Imi? Respondeo: Quia Epifcopi Gallie numero 85. in fuis literis ad Innocentium X. datis, tantùm 5. illas Propositiones, de quibus difceptatio periculofior, ac contentio ardentior erat, propofuerunt, obteftando, ut de ijs perfpicuam, & certam fuam fententiã, ferret. Porrò Elenchum Bajanarum Propositionum, vide infrà in Tractatu Secundo, cap. 2do. Literas verò Epifcoporum Gallie, vide fuprà ad finem primæ Partis, Tractatûs primi.

Z BIBLIOTEKI
SEMINARIUM
SANDOMIERSKIEGO

TRACTATUS SECUNDVS.

IN QUO

Admirandè erronea Jansenistarum convincuntur esse Dogmata, Primatui Sancti Petri adversantia: errorum vero Jansenij & Michàelis Baji propugnancia. Nec non aliæ Jansenistarum admirandæ falsitates, fraudes, imposturæ, demonstrantur.

PRæmitto Imo. Jansenista primarius, Antonius Arnaldus in lib. *Arnaldus, & Quesnel-
lus, alijs
Janseni-
stædicunt,
S. Paulum
equalem
fuisse S. Pe-
tro in ra-
tione Ca-
pitis Eccle-
siae.* de Auctoritate S. Petri & S. Pauli à pag. 53. scripsit: *S. Paulus
aqualis fuit S. Petro in Ratione Capitis Ecclesie Romanae, & toti-
us Ecclesie Universalis: habebantq; singuli plenitudinem potestatis
Spiritualis, ita, ut neuter ab altero dependeret, & possent singuli separatim
agere, ut Capita Ecclesie. Plenitudo potestatis Ecclesiasticae, & Auctoritas
suprema & indivisibilis, ut in duobus subjectis, potius unum Caput, & u-
num Principem constituebat, quàm duos. Arnaldi errorem secutus Ques-
nellus, ut patet ex Archi-Episcopi Mechlinensis Decreto: quod vide
infra ad initium Tractatus 3tiii, quin insuper auxit errorem Ægidius
de Witte, qui Mechliniæ palàm in convivio funebri 8va Julij 1685.
(ut habetur ex declaratione Juridica & jurata 4. testium coram No-
tario, die 11. ejusdem Mensis) ausus est dicere: *Jacobus præfedit in con-
fessu Apostolorum, & non Petrus; quia hic confessus celebrabatur in Diocesi
Jacobi- Papa non est nisi primus Episcopus, nec illi competit inter Episco-
pos major potestas, vel prerogativa, quàm, qua competit Plebano vel Pa-
stori**

tori S. Rumoldi, respectu aliorum Pastorum Parochialium ejusdem Civitatis. Hi autem, ut certum est, non cedunt Pastori S. Rumoldi in suis Parochiis, nec sunt subordinati & subjeeti eidem in Regimine suarum Ecclesiarum: Proinde nec alij Episcopi, ob paritatem rationis subordinati esse debent Romano Pontifici, nec eidem tenerentur cedere in suis Diocesibus.

Jansenius cum suis, à Bajo hauserunt errores.

Præmitto 2dò. Sicut quondam, ex Origene (si credimus Jansenio) suos venenosos errores haurit Pelagius: sic ex Michæle Bajo ipse Jansenius: ut constat tum ex superius dictis, & infra ex capite 2do; tum ex Urbani VIII. Bulla Anni 1641. in qua Pontifex declaravit ex attentâ & matura libri, cui titulus: *Augustinus Cornelij Jansenij, lectione, compertum esse, multas ex Propositionibus (Baji) à Predecessoribus Pio V. & Gregorio XIII. olim damnatas, contineri.* Unde & Jansenistæ, Propositiones Baji damnatas, acerrimè tuentur. Lucas Veronenſis Baccalaureus Lovanienſis, Jansenista, in strenua Veritatis, ait: *Defensores Propositionum, Bajo & Jansenio attributarum, non nisi Augustinum & veritatem defendunt.* Et Arnaldus in Apologia pro Jansenio in Præfatione scribit: *Propositiones Baji, quæ renovantur à Jansenio, continent doctrinam S. Augustini. Non potest sine voluntaria excecatione & portentosa pertinacia negari, Propositiones Baji, quæ reperiuntur in Jansenio, esse puncta Capitalia doctrinae S. Augustini.* Quesnellus (ut testatur Eleutherius Theologus eximius in eruditissimo volumine suo, cui titulus: *Historiæ Controversiarum de Divinæ Gratiæ Auxilijs*) dixit: *Nulla ex Propositionibus Baji est, quæ non possit hodie sustineri ut vera, imò ut spectans ad fidem Ecclesiæ.* His præmissis sit

CAPUT I.

ASfero Inno. Admirandè erroneum est Dogma dicere cum Arnaldo, Quesnello, & alijs Jansenistis: S. Paulum simul cum S. Petro, fuisse unum Caput Ecclesiæ.

S. Paulum simul cum

PROBatur. Tum quia Propositio hæc: *S. Petrus & S. Paulus, sunt unum Caput Ecclesiæ, inter se omnimodè æquales, sine subordinati-*
one

one & subjectione S. Pauli ad S. Petrum in Regimine Universalis Ecclesie, hæc inquam Propositio declarata est hæretica ab Innocentio X. in Congregatione Generali Sanctæ Romanæ & Universalis Inquisitionis Anno 1647. mense Januario. Tum, quia absq; ullo solido fundamento contra Auctoritatem Patrum & Doctorum, tribuitur S. Paulo hæc prærogativa Capitis. Tum, quia soli Petro præ alijs Apostolis primo consententi, IESUM esse Christum Filium DEI, in præsentia eorundem dixit Christus: *Ego dico tibi, quia Tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam.* quibus verbis soli Petro est appromissus Primatus Ecclesie, ac Suprema potestas gubernandi eam (ut intelligunt Sancti Patres, Cyrillus, Ambrosius, Hieronymus, Augustinus & alij: ut videre est apud Bellarminum lib. 1. de Pontifice, cap. 10) Item & illis verbis: *Tibi dabo Claves Regni Cælorum, & quodcunq; ligaveris super terram. &c.* nomine enim Clavium, denotatur potestas Suprema, juxta illud Isaïæ 22: *Dabo clavem Domus David super humerum ejus,* ac juxta illud Christi, Apocalypsis 1. *Ego habeo claves mortis & inferni.* Eidemq; soli Petro appromissam contulit Supremam potestatem, dicens specialiter illi soli: *Pasce Oves meas.* Quam etiam Supremam potestatem primarij Ecclesie fundamenti post Christum, & visibilis Capitis totius Ecclesie exercuit Petrus in Electione Mathie, colligendo in unum tanquam Paterfamilias coetum Discipulorum, & unum eligendum esse docens in locum Judæ: Actorum 1. Exercuit item in Electione primorum Diaconorum: Actorum 160. In definitione Controversiæ de legalibus: Actorum 15. Primus enim Petrus in Concilio illo loquitur, ejusq; Sententiam, S. Jacobus aliq; omnes sequuntur, quos Suâ Auctoritate convocaverat. Unde & Sanctus Chrysostomus Homilia 3tia in Acta, dicit: *Merito Petrus, primus omnium, Auctoritatem usurpat in negotio, ut, qui omnes habeat in manu: ad hunc enim dixit Christus: Et tu aliquando conversus, confirma Fratres tuos.*

S. Petro, non fuisse unum Caput Ecclesie, probatur multipliciter.

Confirmatur Assertio, Imò, Auctoritate Patrum, qui S. Petrum disertè præferunt S. Paulo. In illa enim verba S. Pauli ad Galatas 1. *Post annos tres, ascendi Hierosolimam, videre Petrum.* S. Ambrosius ait: *Dignum fuit, ut cuperet videre Petrum, quia primus erat inter Apostolos, cui delegaverat Salvator eum Ecclesiarum.* Et S. Hierony-

mus: Venit Paulus videre Petrum, non ut oculos, genas, vultumq; ejus aspiceret, utrum macilentus, an pinguis, adunco naso esset, an recto, & utrum frontem vestiret coma, an (ut Clemens in Periodis ejus refert) calvitium haberet in capite; Nec puto Apostolica fuisse gravitatus, ut tantam triennij preparationem, aliquid humanum in Petro voluerit aspicere - sed honoris priori Apostolo deferendi. S. Chrysostomus Homilia 87. in Joannem: Quia Petrus erat Os Apostolorum, & Princeps, propterea Paulus eum visurus ascendit. Oecomenius, antiquus Græcus Scriptor in illum locum ad Galatas 1, dicit ascendisse Paulum in Hierusalem, ut videret Petrum tanquam se majorem. S. Thomas 2. 2. q. 23 art. 4. ad 2. ait: Paulus erat subditus Petro.

Confirmatur 2dò. Quia Sancti Patres agendo de Primatu & Capite Ecclesiæ, solius Petri mentionem faciunt. S. Cyrillus Alexandrinus in Thesaurò, ut citatur à Divo Thoma in Opusculo contra Græcos: Nulli (inquit) alii, quàm Petro, Christus suum sceptrum Ecclesiæ commisit, ipsi soli dedit.

S. Basilius serm. de Judicio DEI: Beatus Petrus cæteris prælatus Discipulis fuit, cui claves Regni Cælestis commisse.

S. Optatus, Episcopus Milevitanus lib. 2. contra Parmenianum: Petrus Caput omnium Apostolorum, in quo uno Cathedra Unitas servatur: in ea sedit primus Petrus, succedit Linus, Lino Clemens, &c.

S. Epiphanius hæresi 51: Petrum elegit Christus, ut dux esset Discipulorum.

S. Augustinus lib. 2. de baptismo cap. 1. In Apostolo Petro primatus Apostolorum excellenti Gmtia præminet.

S. Chrysostomus Homilia 55. in Mathæum: Ecclesiæ Pastor, & Caput, Petrus, Homo piscator, atq; ignobilis.

S. Leo serm. 3. de Assumptione sua ad Pontificatum: De toto mundo unus eligitur Petrus, qui & universarum Gentium vocationi, & omnibus Apostolis, cunctiq; Pastoribus Ecclesiæ, præponatur: ut quamvis in populo DEI, multi Sacerdotes sint, multiq; Pastores, omnes tamen propriè regat Petrus, quos principatè regit & Christus.

S. Gregorius Magnus, Epist. 32 ad Mauritium: Cunctis Evangelium Scientibus liquet, quòd beatissimo, & omnium Apostolorum Principi, Petro, Dominicâ voce, totius Ecclesiæ cura commissa est - Ei cura totius Eccle-

Ecclesie, & Principatus tribuitur.

Gregorius IX, Anno 1232. 7mo Calendas Augusti, in sua Epistola, data ad Germanum Patriarcham Constantinopolitanum habet hæc: *Inter Apostolos, primus & præcipuus Petrus, Primas Primatum-Paulus in Petro Auctoritatis Officium recognoscens, ad eum tanquam Primatem, & Evangelij Dominici fontem venit Hierosolymam: & postmodum cum ipso & alijs, secundum revelationem contulit Evangelium, ne in vacuum curreret, vel etiam cucurrisset. Quod iterum ex Verbo Domini confirmatur, cum ipsi soli, oves suas indistinctè committit - Petrus claves Regni Cælestis in terris solus accepit: Cum unus sit Dominus, una Fides, unum baptisma, unum Principium, unum Corpus Ecclesie militantis: & Corpus cum pluribus capitibus monstruosum, & sine capite, acephalam censereetur.*

Gregorius XV. in sua Bulla edita Anno 1622. dicit: *Petrus alijs præstibat prerogativâ Principatus, & cui injunctum fuerat à Domino, ut pasceret Oves suas. Idem docuerunt Concilia, Lugdunense, Florentinum &c.*

Nonne ergò admiratione plenum, à Quesnello, & quidem Oratorij Nominis JESU Presbytero, Arnaldo, & alijs quibusdam Jansenistis, qui se Orthodoxos profitentur, eam Propositionem totis viribus propugnari ut veram, quæ repugnat Scripturæ Sacræ, Sanctis Patribus, & Concilijs, estque certò hæretica, siquidem eam esse talem, ex Cathedra loquens declaravit & definivit Summus Pontifex, hancq; declarationem & definitionem approbavit Orbis universus orthodoxus.

Ad solutionem objectionum in contra.

Ex S. Pauli

NOta Imò. Ex illis verbis Divi Pauli 2. Corinth. 11. *Existimo me nihil minus fecisse à magnis Apostolis.* Non rectè Calvinistarum Antesignanus Beza argumentatur apud Cornelium à Lapide sic: Si in nullo Paulus inferior est eximijs Apostolis, ergò nec Petro in potestate & auctoritate, proinde quò ad omnia fuit æqualis Petro Respondetur enim, S. Paulum loco citatò non agere de Primatu & Auctoritate, sed tantum voluisse significare, se in nullo eorum, quæ ibidem versu præcedenti & versu 22. enumerat, cedere

*Epistolis, & Patri-
bus, nihil
evincitur
contra no-
stram Af-
ersionem.*

ulli: Nempe in Prædicatione Christi, in donatione Spiritûs, in sinceritate Evangelij, in laboribus & in gratijs Apostolicis.

Nota 2dò. S. Paulus scribens ad Galatas 2. vers: 6to. *Mibi, qui videbantur esse aliquid* (videlicet Petrus, Joannes, & Jacobus primarij Apostoli) *nihil contulerunt.* Non significat, se non fuisse inferiorem Petrò; sed tantum vult, se instar aliorum Apostolorum doctrinam suam & Evangelium accepisse immediatè à Christo: ut innuit cap. imo: *Evangelium* (inquit) *quod evangelizatum est à me, non est secundum hominem: neq; enim ego ab homine accepi illud, neq; didici, sed per revelationem JESU Christi.* S. Paulus, antonomasticè vocatur Apostolus: non quòd fuerit major vel æqualis in potestate vel auctoritate S. Petro: verum quia, ut dicit S. Augustinus lib. 3. ad Bonifacium cap. 3: *Pluribus est Epistolis notior, & plus omnibus Apostolis laboravit.*

Nota 3tiò. Si objiciatur: S. Paulus, ut habetur ad Galatas 2do, in faciem, seu palàm restitit S. Petro. Ergo fuit ei saltem æqualis: præsertim cum dicat hic S. Ambrosius: *restitit ei ut par.* Respondendum est, Negando Consequentiam. Inferior enim, licet judicariè non possit corripere suum Superiorem, potest tamen corripere fraternè cum humili charitate. Idq; ex hoc ipso exemplo Pauli docet S. Augustinus Epist: 19. ad Hieronymum: *Rarius, inquit, & sanctius exemplum Petrus posteris prabuit, quo non dedignarentur à posterioribus corrigi, quàm Paulus, quo confidenter auderent minores majoribus pro defendenda Veritate salvâ charitate resistere.* Et S. Gregorius Magnus Homilia 18va in Ezechielem: *Tacuit Petrus, ut, qui primus erat in Apostolatûs culmine, primus esset in humilitate.* S. Paulus fuit (ut sapienter advertit S. Thomas 2.2. q 33. art. 4.) aliquomodo par Divo Petro, quantum ad Fidei defensionem: quoad Regimen verò Ecclesiæ totius, fuit subditus Petro. Dum in eadem Epistola scribit S. Paulus: *Quibus nec ad horam cessimus subj. Etione.* loquitur de falsis fratribus, seu Pseudo-Apostolis, qui, ut ait ibidem: *Subintroierunt explorare libertatem nostram, quam habemus in Christo JESU* (id est per Christum in Christi Fide & Ecclesiæ) *ut nos in servitutem redigerent.* Subjiciendo nempe nos judaizantibus. S. Epiphanius hæresi 27. ponendo in Catalogo Romanorum Pontif.

Pontificum infimul S. Petrum & S. Paulum. S. Irenæus item lib. 3. cap. 3. S. Paulum, vocando Collegam S. Petri: Solùm volunt, quòd in Ecclesia Romæ fundanda, S. Petrum adjuverit Divus Paulus, & ex ejusdem Consensu, munia ibidem Episcopalia exercuerit, cum eodemq; ibidem Martyriò coronatus.

CAPUT II.

A Ssero 2dò. Admirandè erroneum Quesnelli, & quorundam aliorum Jansenistarum, est Dogma hoc: Nulla ex Propositionibus est Michàelis Baji, quæ non possit hodie sustineri ut vera: imò ut spectans ad Fidem Ecclesiæ.

PROBatur. Tum, quia inter Probationes Baji, sunt etiam hæ: *Pe-
lagij est Sententia, DEUM homini nihil impossibile præcepisse. Sola vio-
lencia repugnat libertati. Homo peccat etiam damnabiliter in eo, quod ne-
cessariò facit. &c.* Has autem Propositiones esse hæreticas, defini-
erunt Summi Pontifices, Innocentius X, Alexander VIII, Clemens XI. damnando Propositiones Jansenii: demonstratumq; in superiori Tra-
ctatu, dictas Propositiones opponi Scripturæ Sacræ, Concilij, & Pa-
tribus. Tum, quia S. Pius V, Gregorius XIII, Urbanus VIII. omnes Propositiones Baji strictò coram se examine ponderatas, tanquam Judices causarum Fidei, ex potestate definiendi atq; defendendi Ar-
ticulos Religionis Orthodoxæ, *svadente maximè Fidei Catholica con-
servatione*, ut loquitur Gregorius XIII. in sua Constitutione, Omnes inquam Propositiones Bajanæ, in rigore & proprio verborum sensu ab Aflertoribus intento, ut hæreticas, erroneas, &c: damnârunt Suis Constitutionibus, quas, omnes Academix Orbis Christiani approbârunt & approbant: quin Facultas Theologica Lovaniensis, *ad perpe-
tuam rei memoriam, sancitum voluit, ut studiosè omnes illas Propositio-
nes in graduum susceptione, abjurare, & Magistri, Professoresq; omnes ab
ijs docendis, defendendu, asserendisq; abstinere, & diversam atq; oppositam
doctrinam tradere jubeantur.* Cui Decreto omnes ad unum Facultatis Doctores manu propriâ tunc subscripsère, hodieq; etiam apud illos

*Propositi-
ones Baji,
non pos-
sunt susti-
neri.*

*Ipsemet
Bajus suas
Propositi-
ones da-
mnat.*

viget, & jurejurando confringit. Tum, quia ipse Bajus, licet initio post Bullam S. Pii V. contra suas Propositiones latam, ausus fuerit palam dicere, quod pro illis suis propositionibus deberemus mori potius, quam eas damnare; tamen postquam Nova Constitutione Bullam supradictam confirmavit Gregorius XIII, ab eodem missus Lovanium Anno 1580. Noster Pater Franciscus Toletus, Sacra deinde donatus Purpurâ, ad saniolem mentem reduxit Bajum, & ita eum Erroris convicit, ut in frequenti Doctorum confesso profiteretur damnari in Bulla Propositiones multas, quæ in suis libellis impressis continebantur (aliquæ enim Propositiones solum vivâ voce erant ab eo assertæ, vel discipulis in schola dictatæ) etiam in eo sensu, quod in Bulla damnantur, easq; & reliquas ibi comprehensas à se damnari secundum Bullæ ipsius intentionem. Triduoque post, missi Romam hujus sui facti Declarationem ritè perscriptam & suo nomine ob-signatam, quam vide infra in Notato 4to. Nicolaus Magnienis ex relatione Toleti, addit dixisse Bajum: Malle se porcos pascere, quam ulla in re, Romani Pontificis judicio repugnare: ut refert Cardinalis Mondrati in Gallia vindicata Dissert. 4ta. Itane ad Fidem Ecclesiæ spectat ea approbare ut vera, quæ Summi Pontifices & ipsemet Bajus, universaque Ecclesia Orthodoxa cum omnibus suis Academijs, Universitatibus, indubitanter asserit esse respectivè erronea, scandalosa, hæretica? &c: Quis Orthodoxorum hæc accuratè perpendens non miretur à Quespello, Presbytero Oratorij Nominis JESU, qui se Romano-Catholicum esse profiteretur, propugnari pluribus erroribus gravibus scitentem Propositionem illam?

*Auctoritas
Bulle Pon-
tificie da-
mnantis
Propositi-
ones Baja-
nas, firma-
tur adver-*

Neg; dicas. S. Pius V. in Sua Bulla manu scripta, & ad Bajum missa, enumeratis Propositionibus Bajanis, dicit quidem hæc: *Quas quidem Sententias stricto coram Nobis examine ponderatas, quarquam nonnullæ aliquo pacto sustineri possint, in rigore & proprio verborum sensu ab Assertoribus intento, hæreticas, erroneas, &c. presentium Auctoritate damnamus.* Sed post illa verba: *sustineri possint* non habetur comma, seu virgula, proinde sensus erit: Ex illis Propositionibus nonnullas aliquo pacto sustineri posse in rigore & proprio verborum sensu ab Assertoribus intento. Quare frustra ex Bulla S. Pii V. & Gregorij XIII. ejusdem Bullæ confirmatione potest probari Assertio nostra.

Non

Non dicas, inquam. Contra enim est imo. Quia sic intelligendo verba Bullæ, Pontifex significaret se damnare, circumscribere, abolere nonnullas Propositiones, quæ tamen in rigore ac proprio verborum sensu ab Assertoribus intento, sustineri possint ac veræ sint. Quòd quid injustius & imprudentius? Contra est addo. Quia positâ tali Janseniana explicatione, possent omnes omnino Propositiones Baji, rectè, post damnationem defendi: siquidem de nulla in particulari determinatur, quòd non possit in rigore & proprio verborum sensu sustineri. Ad quid ergo lata est Bulla S. Pii V.? Cur item Innocentius X. damnavit librum Jansenij ea nominatim de causa, quòd multas ex Propositionibus Baji damnatis, defenderet? Contra est etiam. Quia Anno 1644. jussu Urbani VIII. & Officij Sacræ Inquisitionis Generalis, exemplar Bullæ Pianæ transcriptum cum eo commate, prout in Archivo Congregationis S. Officij, & in Matrice Actorum continetur, consignatum fuit cum Mandato Apostolico, quòd ei Exemplari Fides adhiberetur: ut proinde amplius dubitari non possit de sensu Bullæ & mente Pontificis. Concedo, in Bulla manu scripta, missâ ad Bajum, comma ibi non haberi, sicut nec alia interpunctio: moris enim est in Curia Romana, cum aliquid manu describitur, omnes interpunctionum notas omittere. Accidit enim, quòd dum Urbanus VIII. Bullam hanc S. Pii V. & Gregorij XIII. confirmaret, & in sua Constitutione eam per extensum infereret, comma illud tanti momenti à Typographo, per oscitantiam positum non fuerit: Romæ tamen Anno 1641. & in Belgio, Bulla illa impressâ fuit cum debitis interpunctionibus: Eminentissimus etiam Cardinalis de Lugo testatus est, 2da Octobris 1644: Vidisse se primum Authographum originale Bullæ Pii V. non in registro, in quo à Scriptoribus Apostolicis, Bullæ describuntur, in quo nullæ solent interpunctiones apponi; sed in ipso Authographo illius Cardinalis, qui jussu ejusdem S. Pii, Bullam concepit & extendit secundum mentem Pontificis, & inspexisse diligenter, quomodo se haberent interpunctiones in contextu ipsius Censuræ, ac deprehendisse, quòd post illa verba: *quam nonnulla earum aliquo pacto sustineri possint* ante illa alia, quæ immediate sequuntur *in rigore & proprio verborum sensu*, interpositum erat comma, seu virgula disjunctiva eorundem verborum. Ita refert

*sus finis
stras & c.
merarias
expositiones
nes Jansenistarum.*

P. Martinez de Ripalda, in Prooemio sui Operis adversus Articulos Baji damnatos.

Verum, licet nulla in manuscripta Bulla fuerit interpunctio & semel in impressa omisium fuerit illud comma, tamen per se satis manifestum est, comma illud desiderari. Exemplar Diplomatis Gregorij XIII. Anno 1641. confirmantis Constitutiones S. Pij V. Prædecessoris sui contra Propositiones Bajanæ ab iisdem proscriptas & damnatas habes ad calcem hujus capituli.

Ad meliorem intelligentiam dictorum.

Non omnis amor, si non sit DEI propter se, est peccatum.

Nota Imò. Falsum est illud Baji principium: quod omnis amor, qui non est DEI propter se, sit vitiosa cupiditas, & peccatum. Ratio est. Tum, quia Tridentinum Sess. 6ta. Cano: 31. & cap. 11. ejusdem Sessionis, damnat hæreticos, qui docebant, peccatum contineri, dum quis intuitu æternæ mercedis bene operatur. Tum, quia sæpè scriptura & Patres, nos excitant ad bene operandum intuitu mercedis. Apocalyp: 2do: *Eslo fidelis usq; ad mortem, & dabo tibi Coronam vitæ.* S. David de se Psal: 118: *Inclinavi cor meum ad faciendas Justificationes tuas in æternum propter retributionem.* S. Augustinus in Psal: 120: *Noli facere bonum opus nisi propter vitam æternam, idèd fac, & securus facies.*

S. Augustinus nihil docuit, huic oppositum.

Nota 2do. Si objeiant Bajani & Jansenistæ ex S. Augustino Textus hos in Psal: 108. *Qui noluerit servire Charitati, necesse est, serviat iniquitati.* Enchiridij cap. 107. *Regnat enim carnalis cupiditas, ubi non est Charitas.* Tractatu 3tio in Joannem: *Nemo habet de suo, nisi peccatum & mendacium.* Lib. de Spiritu & litera cap. 3. *Neq; liberum arbitrium quidquam nisi ad peccandum valet, si lateat veritatis via.* Si inquam hi Textus opponantur. Respondendum est: In uno & 2do textu intelligit Divus Augustinus, nomine charitatis, charitatem latè sumptam, quæ complectitur amorem omnium virtutum moralium, quatenus ex charitate latè sumpta fluit reliquarum virtutum amor, juxta illud ad Rom: 10: *Plenitudo legis, est dilectio, & illud Christi Domini Joann: 14: Si quis diligit me, sermonem meum servabit.* Nomine verò cupiditatis, non intelligit quemlibet amorem Creaturæ, sed cupiditatem malam. Unde lib. 80. questionum, q. 39. di-

dicit: Aliud est Charitas, radix omnium bonorum: aliud Cupiditas, radix omnium malorum, tantùm q̄, inter se differunt, quantum virtus & vitium. In 3tio & 4to Textu Augustinus solum vult, peccatum esse ita proprium nostrum, ut nullo modo sit DEI Auctoris: Bajus verò vult omnes deliberatas Actiones, quæ absq̄; Supernaturali Gratia DEI fiunt, esse peccata. Quod est erroneum. Hoc tamen certum, quòd nullus liberò arbitriò potest uti, ut oportet, ad vitam æternam obtinendam, sine Gratia Supernaturali.

Nota 3tio. Propositio illa Baji 73. in qua dicitur: Beatam Virginem contraxisse peccatum originale: damnatur non propter nudam Assertionem de Conceptione Beatæ Virginis in peccato originali, ut benè advertit Suarez cum pluribus, sed propter Generalem modum asserendi omnes afflictiones, quas in hac vita passâ est B. Virgo, fuisse ultiones peccati Actualis vel originalis: Multæ enim afflictiones ordinantur à DEO ex speciali Providentia, non propter peccata admittâ, sed ad tentationem seu probationem patientiæ: sicut Tobia dictum est ab Angelo, & à fortiori contigit Jobo: vel propter Gloriam DEI, ut de cæco dixit ipsemet Christus Joan: 9no. Quare multò magis damnabile est, hoc tribuere B. Virgini: & quod gravius est, de illa dicere sub disjunctione: Propter peccatum Actuale vel Originale. quasi in dubium revocando, an peccatum Actuale non commiserit.

Non omnes afflictiones quas B. Virgo in hac vita passâ est, erant ultiones peccati Actualis vel Originales?

Nota 4to. Professio Michæelis Baji missâ Roman Anno 1580. est hæc: Ego Michaël de Baj, Cancellarius Universitatis Lovaniensis, agnosco & profiteor, me ex varijs colloquijs & communicationibus habitis cum R. P. D. Francisco Toletò Concionatore Sæ Sanctitatis, & ad hanc rem specialiter missò, super diversis Sententijs & Propositionibus, jam olim à Sanctissimo Domino Nostro Pio V. felic. record. sub data Calendarum Octobris Anno 1567 & nuper à Gregorio XIII. moderno Pontifice Maximo, sub data 4to Calend. Februarij Anno 1579: iteratò damnatis & prohibitis, ita motum & eò perductum esse, ut planè mihi habeam persuasum, earum omnium Sententiarum damnationem atq̄, probi-

Professio Michæelis Baji.

hibitionem, jure, meritoq; ac nonnisi maturò judicio, & diligentissimà excussione præmissis, factam atq; decretam esse. Fateor insuper, plurimas ex iisdem Sententijs, in nonnullis libellis à me olim, & ante emanatam Sedis Apostolicæ super ijs Censuram conscriptis & in lucem editis, contineri & defendi, etiam eo sensu, in quo reprobantur. Deniq; declaro, me in præsentiarum ab ijs omnibus recedere, & damnationi à Sancta Sede facta acquiescere, neq; posthac ulla docere, asserere, aut defendere velle. Datum Lovaniÿ die 24. Martij Anno 1580.

Michaël de Baij.

Bulla damnativa Propositionum Baij, qualiter edita?

Nota est, ex P. Ripalda superius citato, Bullam damnativam Propositionum Baij unum à Pontificibus editam esse absq; ordine & numero Propositionum, quas damnant, ut constat ex primis ejus exemplaribus impressis Romæ Anno ab Incarnatione 1579. 4ta Februarij, quorum unum penes nos est (inquit Ripalda) in quo articuli omnes sine numeris proponuntur. Deinde tamen à Theologis transcripta fuit adjectis numeris, ut eò possent commodius citari seorsim Propositiones, quas in Disputationibus adducerent. Quia verò à nonnullis eadem Propositio Hypothesica & composita, dividitur in plures, ideo in aliquibus Exemplaribus major, in alijs verò minor Propositionum numerus, & consequenter in eis referendis nonnulla varietas & confusio apud Scriptores reperitur: quin & aliqua varietas verborum in ijs Propositionibus. Cum autem P. Ripalda censeat suum Exemplar esse omnium correctissimum, ex eo, quia est conformius literis Originalibus Pontificum: cum ex Bulla unum edita Romæ, quæ apud nos extat (inquit ille) fideliter transumpta sit, atq; conformius sit scriptis Michaëlis Baij, cum quibus est collata, ideo copiam illius Exemplaris hic apponimus, prout reperitur apud P. Joannem Martinez de Ripalda Soc. JESU, olim in Academia Salmaticensi Professorem Primarium, postea in supremo Senatu Inquisitionis Generalem Fidei Censorem, Tomo 3. adversus Articulos Bajanos in præfatio Operis, Disputatione IIIa.

GREGORIUS Episcopus, Servus Servorum DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Provisionis nostræ debet provenire subsidio, ut ea, quæ à Præ- Bulla S. Pij
decessoribus Nostris emanarunt, suadente maximè Fidei V. & Gre-
Catholica conservatione, ubicunq; ipsis opus est, produ- gorij XIII.
cantur. Quare Nos tenorem literarum felic. record. Pii V. Pa- contrapro-
præ Prædecessoris Nostræ in ejus Registro repertum, describi, & positiones
presentibus annotari fecimus, qui talis est: Bajanas.

PIUS Episcopus Servus Servorum DEI. Ad perpe-
tuam rei memoriam. Ex omnibus afflictionibus, quas in hoc
loco à Domino constituti, tam luctuoso tempore sustinemus, ille
animum nostrum præcipuè excruciat dolor, quòd Religio Chri-
stiana tantis jam pridem turbinibus agitata, novis quotidie pro-
positis opinionibus conflictetur, Christiꝰq; populus, antiqui hostis
suggestione dissectus, in alios atq; alios errores passim & promif-
cè deferatur. Quantum verò ad Nos attinet, totis viribus co-
namur, ut illi simul atq; prosiliunt, penitus opprimantur: magno
enim mœrore afficimur, quòd pleriq; spectata alioquin probitatis
& doctrine, in varias Sententias offensionis & periculi plenas,
tum verbò, tum scriptis prorumpunt, deq; eis etiam in scholis
invicem controversantur, cujusmodi sunt sequentes:

I. Nec Angeli, nec primi hominis adhuc integri merita, rectè
vocantur Gratia.

II. Sicut opus malum ex Natura sua est mortis æternæ meri-
torium, sic bonum opus, ex natura sua est vitæ æternæ meritum.

III. Et bonis Angelis & primo homini, si in statu illo per-
mansissent usq; ad ultimum vitæ, felicitas esset merces & non Gratia.

IV. Vita æterna homini integro & Angelo promissa fuit in-
tuitu bonorum operum, & bona opera ex lege naturæ ad illam con-
sequendam per se sufficiunt.

V. In promissione facta Angelo & primo homini continetur

naturalis justitiæ constitutio, quâ pro bonis operibus, sine alio respectu vita æterna justis promittitur.

VI. Naturali lege constitutum fuit homini, ut si in obedientia perseveraret, ad eam vitam pertransiret, in qua mori non posset.

VII. Primi hominis integri merita fuerunt primæ creationis munera, sed juxta modum loquendi Scripturæ Sacræ, non rectè vocantur Gratiæ; quo fit, ut tantùm merita, non etiam Gratiæ debeant nuncupari.

VIII. In redemptis per Gratiam Christi nullum inveniri potest bonum meritum, quod non sit gratis indigno collatum.

IX. Dona concessa homini integro & Angelo, forsitan non improbandâ ratione possunt dici Gratiæ, sed quia secundum usum Scripturæ, nomine Gratiæ tantùm ea munera intelliguntur, quæ per JESUM malè merentibus & indignis conferuntur, ideo neq; merita, nec merces, quæ illis redditur, Gratiæ dici debet.

X. Solutionem pænæ temporalis, quæ peccato dimissio sæpè manet, & corporis resurrectionem propriè non nisi meritis Christi adscribendam esse.

XI. Quòd piè & justè in hac vita mortali usq; in finem conversati, vitam consequimur æternam, id non propriè Gratiæ DEI, sed ordinationi naturali, statim initio creationis constitutæ justo DEI Judicio deputandum est; nec in hac retributione bonorum, ad Christi meritum respicitur, sed tantùm ad primam Institutionem generis humani, in qua, lege naturali institutum est, ut justò DEI Judiciò obedientiæ mandatorum, vita æterna reddatur.

XII. Pelagij Sententia est: Opus bonum citra Gratiam adoptionis factum, non est Regni Cælestis meritorium.

XIII. Opera bona à Filijs adoptionis facta non accipiunt rationem meriti ex eo, quòd sunt per Spiritum adoptionis inhabitantem corda filiorum DEI, sed tantum ex eo, quòd sunt conformia legi, quodq; per ea præstatur obedientia legi.

XIV. Opera bona justorum non accipient in die Judicij extremi ampliorem mercedem, quam justò DEI Judiciò mererentur accipere.

XV. Dicit rationem meriti non consistere in eo, quòd, qui benè

benè operatur habeat Gratiam & inhabitantem Spiritum Sanctum, sed in eo solum, quòd obedit Divinæ legi: quam Sententiam sæpius repetit, & multis rationibus probat ferè toto libro.

XVI. In eodem libro sæpius repetit: Quòd non est vera legis obedientia, quæ sit sine charitate.

XVII. Dicit sentire cum Pelagio, qui dicunt esse necessarium ad rationem meriti, ut homo per Gratiam adoptionis sublimetur ad statum Deificum.

XVIII. Dicit opera Catechumenorum, ut Fidem & pænitentiam ante remissionem peccatorum factam, esse vitæ æternæ merita, quam vitam non consequentur Catechumeni, nisi prius præcedentium delictorum impedimenta tollantur.

XIX. Videtur insinuare, quòd opera justitiæ & temperantiæ, quæ Christus fecit ex dignitate Personæ operantis, non traxerint majorem valorem.

XX. Nullum est peccatum ex natura sua veniale, sed omne peccatum meretur pænã æternam.

XXI. Humanæ naturæ sublimatio & exaltatio in consortium Divinæ Naturæ, debita fuit integritati primæ conditionis, & proinde naturalis dicenda est, & non supernaturalis.

XXII. Cum Pelagio sentiunt, qui Textus Apostoli ad Rom. 2. *Gentes, quæ legem non habent naturaliter, quæ legis sunt, faciunt*, intelligunt de Gentibus, Fidei Gratiam non habentibus.

XXIII. Absurda est eorum Sententia, qui dicunt, hominem ab initio donò quodam Supernaturali gratuitòq; supra conditionem naturæ fuisse exaltatum, ut Fide, Spe, Charitate DEUM supernaturaliter coleret.

XXIV. à Vanis & otiosis hominibus secundum insipientiam Philosophorum excogitata est Sententia, hominem ab initio sic constitutum, ut per dona naturæ superaddita, fuerit largitate Conditoris sublimatus, & in DEI Filium adoptatus.

XXV. Omnia opera infidelium sunt peccata, & Philosophorum virtutes sunt vitia.

XXVI. Integritas primæ Creationis non fuit indebita humanæ naturæ exaltatio, sed naturalis ejus conditio; quam Sententiam

repetit & probat per plura Cępítula.

XXVII. Liberum Arbitrium sine Gratia DEI adjutorio, non nisi ad peccandum valet.

XXVIII. Pelagianus est error, dicere, quod liberum arbitrium valet ad ullum peccatum vitandum.

XXIX. Non solum fures ij sunt & latrones, qui Christum viam & ostium veritatis & vitę negant, sed etiam quicumq; aliunde, quám per Christum in viam justitię, hoc est ad aliquam justitiam conscendi posse dicunt.

XXX. Aut qui docent, tentationi ulli sine Gratia ipsius adjutorio resistere hominem posse, sic, ut in eam non inducatur, aut ab ea superetur.

XXXI. Charitas perfecta & sincera, quę est ex corde puro & conscientia bona, & Fide non ficta. tam in Catechumenis, quám in poenitentibus, potest esse sine remissione peccatorum.

XXXII. Charitas illa, quę est plenitudo legis, non est semper conjuncta, cum remissione peccatorum.

XXXIII. Catechumenus justę, rectę, & sanctę vivit, & mandata DEI observat, ac legem implet per Charitatem, ante obtentam remissionem peccatorum, quę in baptisni lavacro demum percipitur.

XXXIV. Distinctio illa duplicis amoris naturalis videlicet, quod DEUS amatur ut Auctor naturę, & gratuiti, quod DEUS amatur ut Beatificator, vana est commentitia & ad illudendum sacris literis & plurimis veterum testimonijs excogitata.

XXXV. Omne, quod agit peccator vel servus peccati, peccatū est.

XXXVI. Amor naturalis, qui ex viribus naturę exoritur, ex sola Philosophia per elationem pręsumptionis humanę cum injuria Crucis Christi defenditur a nonnullis Doctoribus.

XXXVII. Cum Pelagio sentit, qui bonum aliquod naturale, hoc est, quod ex naturę solis viribus ortum ducit, agnoscit.

XXXVIII. Omnis amor Creaturę rationalis, aut vitiosa est cupiditas, quę Mundus diligitur, quę a Joanne prohibetur: aut laudabilis illa Charitas, quę per Spiritum Sanctum in corde diffusã DEUS amatur.

XXXIX. Quod voluntariè fit, etiamsi necessitate fiat, liberè tamen fit.

XL. Suis Actibus peccator servit dominanti cupiditati.

XLI. Is libertatis modus, qui est à necessitate, sub libertatis nomine non reperitur in Scripturis, sed solum nomen libertatis à peccato.

XLII. Justitia, quâ justificatur per Fidem impius, consistit formaliter in obedientia mandatorum, quæ est operum Justitia, non autem in Gratia aliqua, animæ infusa, quâ adoptatur homo in filium DEI, & secundum interiorem hominem renovatur, ac Divinæ Naturæ confors efficitur, ut sic per Spiritum Sanctum renovatus deinceps bene vivere, & DEI Mandatis obedire possit.

XLIII. In hominibus pœnitentibus ante Sacramentum absolutionis, & in Catechumenis, ante baptismum est vera justificatio, separata tamen à remissione peccatorum.

XLIV. Operibus plerisque quæ à fidelibus fiunt, ut mandatis DEI pareant, cujusmodi sunt, obedire Parentibus, depositum reddere, ab homicidio, à furto, à fornicatione abstinere, justificantur quidem homines, quia sunt legis obedientiæ & veræ legis justitiæ, non tamen ijs obtinent incrementa virtutum.

XLV. Sacrificium Missæ non aliâ ratione est sacrificium, quàm Generali illâ, quâ omne opus, quod fit, ut Sanctâ Societate DEO homo inhæreat.

XLVI. Ad rationem & definitionem peccati, non pertinet voluntarium, nec definitionis quæstio est, sed causæ originis, utrum omne peccatum debeat esse voluntarium?

XLVII. Unde peccatum originis verè habet rationem peccati sine ulla relatione ac respectu ad voluntatem, à qua originem habuit.

XLVIII. Peccatum originis est habitualiter parvuli voluntate voluntarium, & habitualiter dominatur parvulo, eò, quòd non gerit contrarium voluntatis arbitrium.

XLIX. Et ex habituali voluntate dominante fit, ut parvulus decedens sine regenerationis Sacramento, quando usum rationis consecutus erat, actualiter DEUM odio habeat, DEUM blasphemet, & legi DEI repugnet.

L. Prava desideria, quibus ratio non consentit, & quæ homo invitus patitur, sunt prohibita præcepto: *Non concupisces.*

LI. Concupiscentia sive lex membrorum, & prava ejus desideria, & (quæ inviti sentiunt) hominis, sunt vera legis inobedientia.

LII. Omne scelus, ejus est conditionis, ut suam Auctorem & omnes posteros, eo modo inficere possit, quo infecit prima transgressio.

LIII. Quantum est ex vi transgressionis, tantum meritorum malorum à generante contrahunt, qui cum minoribus nascuntur vitijs, quam qui cum majoribus.

LIV. Definitiva hæc Sententia, DEUM homini nihil impossibile præcepisse: falsò tribuitur Augustino, cum Pelagij sit.

LV. DEUS non potuisset ab initio talem creare hominem, qualis nunc nascitur.

LVI. In peccato, duo sunt, Actus & reatus: transeunte autem Actu, nihil manet nisi reatus, sive obligatio ad penam.

LVII. Unde in Sacramento Baptismi aut Sacerdotis absolutione propriè reatus peccati diutaxat tollitur, & ministerium Sacerdotum solum liberat à reatu.

LVIII. Peccator poenitens non vivificatur ministerio Sacerdotis absolventis, sed à solo DEO, qui poenitentiam suggerens & inspirans, vivificat eum, & resuscitat, ministerio autem Sacerdotis, solus reatus tollitur.

LIX. Quando per eleemosynas aliaq; pietatis opera, DEO satisfacimus pro poenis temporalibus, non dignum pretium DEO pro peccatis nostris offerimus, sicut quidam errantes autumant: nam alioquin essemus saltem aliqua ex parte redemptores; sed aliquid facimus, cujus intuitu, Christi satisfactio nobis applicatur & communicatur.

LX. Per passiones Sanctorum in Indulgentijs communicatas, non propriè redimuntur nostra delicta, sed per communionem charitatis nobis eorum passiones impartiuntur, ut digni simus, qui pretio sanguinis Christi à poenis pro peccatis debitjs, liberemur.

LXI. Celebris illa Doctorum distinctio, Divinæ legis Mandata bifariam impleri: altero modo, quantum ad præceptorum operum sub-

substantiam tantum: alterum, quantum ad certum quendam modum, videlicet secundum quem valeant operantem perducere ad Regnum æternum, hoc est, ad modum meritorum, commentitia est & explodenda.

LXII. Illa quoq; Distinctio, quæ opus dicitur bifariam bonum, vel quia ex objecto & omnibus circumstantijs rectum est & bonum, quod moraliter bonum appellari consuevit; vel quia est meritorium Regni æterni, eò, quòd fit à vivo Christi membro per Spiritum Charitatis, rejicienda putatur.

LXIII. Similiter & illa Distinctio duplicis Justitiæ: alterius, quæ fit per Spiritum Charitatis inhabitantem: alterius, quæ fit ex inspiratione quidem Spiritus Sancti cor ad poenitentiam excitantis, sed nondum cor inhabitantis, & in eo charitatem diffundentis, quæ Divinæ Legis justificatio impleatur, odiosissima & pertinacissima rejicitur.

LXIV. Deniq; & illa Distinctio duplicis vivificationis, alterius, quæ vivificatur peccator, dum ei poenitentia & vitæ novæ propositum, & inchoatio per DEI Gratiam inspiratur: alterius, quæ vivificatur, qui verè justificatur, & palme vivus in vite Christo efficitur, commentitia judicatur, & Scripturis minimè congruens.

LXV. Non nisi Pelagiano errore admitti potest usus aliquis liberi arbitrij bonus, sive non malus, & Gratiæ Christi injuriam facit, qui ita sentit & docet.

LXVI. Sola violentia repugnat libertati hominis naturali.

LXVII. Homo peccat etiam damnabiliter in eo, quod necessariò facit.

LXVIII. Infidelitas purè negativa in his, quibus Christus non est prædicatus, peccatum est.

LXIX. Justificatio impii fit formaliter per obedientiam Legis, non autem per occultam communicationem & inspirationem Gratiæ, quæ per eam justificatos facit implere Legem.

LXX. Homo existens in peccato mortali, sive in reatu æternæ damnationis, potest habere veram Charitatem, & Charitas etiam perfecta potest consistere cum reatu æternæ damnationis.

LXXI. Per Contritionem etiam cum Charitate perfecta, & cum voto suscipiendi Sacramentum conjunctam, non remittitur crimen ex-

tractatum necessitatis, aut Martyrij, sine actuali susceptione Sacramenti.

LXXII. Omnes omnino justorum afflictiones sunt ultiones peccatorum ipsorum: unde Job & Martyres, quæ passi sunt, propter sua peccata passi sunt.

LXXIII. Nemo præter Christum est absq; peccato Originali; hinc Beata Virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractum, omnesque ejus afflictiones in hac vita, sicut & aliorum Justorum, fuerunt ultiones peccati Actualis vel Originalis.

LXXIV. Concupiscentia in renatis, relapsis in peccatum mortale, in quibus jam dominatur, peccatum est, sicut & alij habitus pravi.

LXXV. Motus pravi concupiscentiæ sunt pro statu hominis vitiati, prohibiti præcepto; *Non concupisces*: unde homo eos sentiens, & non consentiens, transgreditur præceptum: *Non concupisces*: quamvis transgressio peccatum non deputetur.

LXXVI. Quamdiu aliquid concupiscentiæ carnalis in diligente est, non facit præceptum; *Diliges Dominum DEUM tuum ex toto corde tuo*.

LXXVII. Satisfactiones laboriosæ Justificatorum non valent expiare de condigno poenam temporalem restantem post culpam condonatum.

LXXVIII. Immortalitas primi hominis, non erat Gratiæ beneficium, sed naturalis conditio.

LXXIX. Falsa est Doctorum Sententia, primum hominem potuisse à DEO creari & institui sine Justitia Naturali.

Quas quidem Sententias stricto coram Nobis examine ponderatas, quanquam nonnulla aliquo pacto sustineri possent, in rigore & proprio verborum sensu ab Assertoribus intento, hereticas, erroneas, suspectas, temerarias, scandalosas, & in pias aures offensionem immittentes, respectivè ac quacumq; super ijs, verbo scriptoq; emissa presentium Auctoritate damnamus, circumscribimus, & abolemus, deq; eisdem & similibus post hac, quocumq; pacto loquendi, scribendi, & disputandi facultatem, quibuscumq; interdiciamus. Qui secus fecerint, ipsos omnibus dignita-

gnitatibus, gradibus, honoribus, beneficijs, & officijs perpetuò privamus, ac etiam inhabiles ad quacunq; decernimus, vinculo quoq; anathemati eo ipso innodamus, à quo nullus Romano Pontifice inferior valeat ipsos, excepto mortis articulo liberare. Caterum ut jam commoti bis de rebus tumultus, & contracta odia faciliùs comprimi possint, simulq; animarum saluti plenius consulatur, Dilecto Filio Nostro Antonio tituli S. Bartholomaei in Insula Presbytero Cardinali Granvelano nuncupato, per Apostolica scripta mandamus, ut ipse, quid ad perpetuam dictarum Sententiarum & Scripturarum abolitionem, quid ad arcenda hujusmodi prologia & Disputationes, quid deniq; ad Unionem & pacem cum communi omnium & Ecclesie Catholica satisfactione componendum facto opus sit, imprimis diligenter expendat; Deinde in ijs omnibus, quae pro communi salute tranquillitate & honore optimum judicaverit, salvà semper Ecclesie praedictae Unitate, etiam per alium seu alios fide doctrinà & Religione praestantes otius exequatur, faciatq; quidquid decreverit inviolatè ab omnibus observari. Contra dictores quoslibet, per censuras & poenas praedictas ceteraq; juris & facti remedia opportuna, appellatione postposità compescendo: invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Non obstantibus, quòd forsitan ab Apostolica Sede sit indultum, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet alijs Privilegijs, exemptionibus, indulgentijs, & literis Apostolicis specialibus vel Generalibus quorumcunq; tenorum existant, per quae praesentibus non expressa vel totaliter non inserta effectus praesentium impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumq; totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in Nostreis literis mentio specialis.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ damnationis, circumscriptiois, abolitionis, interdicti, Decreti, Mandati, Privationis, & innodationis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis DEI, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo quingentesimo sexagesimo septimo Calendas Octobris, Pontificatus Nostri Anno 2do. Ceterum volumus ut earundem literarum tenori hic inserto illa ipsa omnino adhibeatur Fides, ubicunq; & quodocunq; sive in Judicio sive alibi ille fuerit adhibitus vel ostensus, sicut illius Originalibus literis predictis adhiberetur, si ipsæ exhiberentur vel ostenderentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis DEI, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno 1579: 4to Calendas Februarij, Pontificatus Nostri Anno VIII.

Urbanus porrò Octavus eandem Constitutionem S. Pii V. & Gregorij XIII, de verbo ad verbum inseruit Sux Bullæ editæ Anno 1641 quæ incipit: *In eminenti Ecclesia militantis Sede meritis licet imparibus constitui, &c.* illamq; Constitutionem, quoad omnia approbavit.

CAPUT III.

ASsero 2dò. Admirandæ sunt Jansenistarum falsitates concernentes Jansenij doctrinam.

PRæmitto Imò. Universaliter hoc capite & secuturis in hoc Tractatu, nomine *Admirandarum falsitatum*, intelligo ea, quæ Jansenistæ protulerunt, evidenter repugnantia Veritati. Quidni enim mereatur admirationem, ab hominibus aliàs non omnino indoctis,

ac quidem ordinariè in statu spiritali constitutis, qui se toto ore profitentur Romano-Catholicos, tam graviter & manifestè veritati diffõna esse prolata?

Præmitto 2dò. Famofus Jansenista Paschasius Quesnellus protulit, Jansenismum non esse hæresim, sed merum phantasma: ut constat ex Decreto Archiepiscopi Mechlinensis Primatis Belgij, Humberti Gvilhelmi à Precipiano, Anno 1704 lato, hujus Decreti magnam partem vide infra ad initium Tractatûs 3tij. Idem cum Quesnello sensit agens Jansenianæ factionis Romæ, Vallonos, qui in Epistola sua data ad Quesnellum 25. Martij 1702. scribit: *Indignum & intolerabile facinus est, censere Jansenismum, non esse merum phantasma.* Simile quid habet Lucas Veronensis, Baccalaureus Lovaniensis Jansenista in sua strenua veritatis pagina 51.

Quesnelli
error re-
fertur.

Præmitto 3tidò. Propositiones Jansenij famosæ illæ quinq; , dum primùm Facultati Theologicæ Parisiensi ad Censuram oblatae fuerunt à D. Cornet, Facultatis Syndico: dein Innocentio X. nullus Jansenista negavit eas esse Jansenij, sed omni conatu persuadere satagebant, illas esse Catholicas & Augustinianas. Postquam verò Romano fulmine fuere exustæ, pleriq; Jansenistæ negant eas contineri in aliquo Jansenij libro: ut patet ex Constitutione Alexandri VII, in qua habentur etiam hæc: *Cùm, sicut accepimus, nonnulli iniquitatis Filij, prædictas quinq; Propositiones, vel in libro Cornelij Jansenij non reperiri, sed fictè & pro arbitrio compositas esse, vel non in sensu ab eodem intento damnatas fuisse, asserere, magno cum Christi fidelium scandalo, non reformident; Nos, qui omnia, quæ in re hac gesta sunt, sufficienter & attentè perspeximus, utpote, qui ejusdem Innocentij Prædecessoris jussu, dum adhuc in minoribus constituti Cardinalis munere fungeremur, omnibus illis congressibus interfuimus, in quibus Apostolicâ Authoritate eadem causa discussa est, eâ profecto diligentia, quâ major desiderari non posset; quæcumq; dubitationem super præmissis in posterum auferre volentes quinq; illas Propositiones, ex libro præmemorati Cornelij Jansenij Episcopi Iprensis, cui titulus est: Augustinus, excerptas, ac in sensu ab eodem Cornelio Jansenio intento damnatas fuisse, definimus & declaramus, & uti tales inustâ scilicet eâdem singulis notâ, quæ in prædicta declaratione & definitione unicuiq; illarum sigillatim inuritur, iterum damnamus.* His præmissis.

*Jansenius est
hæresis.*

Probatur Imò. Falsum esse, Jansenismum non esse hæresim, sed merum phantasma. Siccine Jansenismus non est hæresis, cum Summi Pontifices declaraverint & definiverint Propositiones quinque Jansenij esse verè hæreticas, easq; pro ejusmodi habeat Ecclesia Orthodoxa? Utiq; illa sententia dicitur hæretica, quæ adversatur Veritati Catholicæ; id est ei, quæ revelata est a DEO & per Ecclesiam credenda proponitur: seu quæ constat vel ex sensu expresso Scripturæ Sacræ, vel ex definitione & traditione communi Ecclesiæ; sed quinque Propositiones Jansenij in una parte Tractatus uni supra recensitæ, adversantur veritati Catholicæ, ut ibidem demonstratum; ergo sunt hæreticæ. Et certè, si Jansenismus non est hæresis, sed phantasma, tunc pari ratione & temeritate dici etiam posset, Pelagianismum, Semi-pelagianismum, Lutheranismum, Calvinismum, non esse hæreses, sed mera phantasmata.

*Propositiones quinque
Jansenij damnatas
contineri
in ejus
libris, de-
monstra-
tur.*

Probatur 2dò. Falsum esse, Propositiones quinque illas famosas Jansenij non contineri in ullis ejus libris. Evidens enim est haberi eas in Jansenij volumine, cui titulus Augustinus. *Ima.* Nempe: *Alqua Dei Præcepta, hominibus justis, volentibus & conantibus secundum præsentem, quas habent vires, sunt impossibilia, deest illis quoq; Gratia, quâ possibilia fiunt: habetur Tomo 3tio lib. 3. de Gratia Salvatoris cap. 13tio, ubi præmissâ quâdam Augustini doctrinâ, ait: Ex hac indubitata doctrina, quedam non parvi momenti ad hanc rem spectantia inferuntur & clarescunt. 1um quidem, esse quedam homini Præcepta secundum statum & vires, in quibus constitutus est, impossibilia. 2dum, Non adesse semper Gratiam, quâ possimus, hoc est, quâ, illa eadem præcepta implere sufficiamus. 3tium, Hanc impotentiam reperiri, etiam in fidelibus & justis. 4tum, Hanc impossibilitatem fidelibus accidere, non tantum quando nolunt præcepta facere, sed etiam quando nolunt. Nihil in S. Augustini doctrina certius, ac fundatius, quam esse præcepta quedam, quæ hominibus, non tantum infidelibus, excæcatis, & obduratis, sed fidelibus quoq; & justis, volentibus & conantibus secundum præsentem, quas habent vires, sunt impossibilia; deesse quoq; Gratiam, quâ possibilia fiunt. Hoc enim S. Petri exemplò, alijq; multis quotidie manifestum est, qui tentantur, ultra quam possint sustinere. Hæc, cum tam mani-*

manifestè in Jansenio legantur, quâ fronte dici potest, Primam istam ex quinque Propositionibus damnatis, non contineri in libris Jansenij?

Secunda item Propositio, videlicet: *Interiori Gratia in statu nature lapsæ nunquam resistitur.* habetur clarè Tomo 3tio lib. 2. de Gratia Salvatoris cap. 25: *Medicinalis* (inquit Jansenius) *Christi Gratia, semper effectum suum infert voluntati.* Et cap. 31: *Veni Christi Gratia, semper agit effectum suum.* Lib. 3tio de Gratia Christi fulissimè ait, nullam dari in hoc statu Gratiam sufficientem nisi efficacem, ipsiusq; Libri hujus 3tii, caput unum habet Titulum hunc: *Ostenditur nullum dari adjuvatorium post lapsum, quin simul efficax sit.* Ibidem cap. 4to: *Nulla Christi Gratia, effectu operis, ad quem efficiendum voluntati datur, ullâ voluntatis pervicaciâ frustratur.* Non absimilia habet Jansenius libro 2do de Gratia Salvatoris, capite 2do & alibi,

Tertia item Propositio: *Ad merendum & demerendum in statu nature lapsæ, non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à cõactione.* traditur à Jansenio Tomo 3tio lib. 6. de Gratia Salvatoris cap. 6. cui præfigit Titulum hunc: *Duplex necessitas Augustino, cõactionis & simplex, seu voluntaria: illa, non hæc repugnat libertati.* Lib. 4. de Gratia Christi cap. 9. idem dicit. Et lib. 7. ait: *Libertati arbitrij, sola necessitas cõactionis, seu quæ, etsi nolumus, efficit id, quod potest, contraria est: omnisq; actus voluntarius seu spontaneus, est liber.* Lib. 2. de Statu Naturæ lapsæ cap. 2: *Ignorantiam, quæ necessitatis est, non voluntatis, hoc est invincibilem, non carere peccatõ, ut Dogma Fidei ab Antiquis traditum, & contrarium solenne Pelagianum Dogma fuit.*

Quarta Propositio: *Semipelagiani admittebant prævenientis Gratia interioris necessitatem ad singulos Actus, etiam ad Initium Fidei: & in hoc erant heretici, quod vellent eam Gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere vel obtemperare.* clarissimè habetur apud Jansenium lib. 8. de hæresi Pelagiana cap. 6to: *In hoc ergo (inquit) propriè Massiliensium error situs est, quod aliquid primæ libertatis reliquum putant, quo sicut Adam, si voluisset, poterat perseveranter operari bonum, ita lapsus homo credere posset, si vellet; neuter tamen absq; interioris grãtia adjuvatorio, cujus usus vel abusus relictus esset in uniuscujusq; arbitrio & potestate.* Et lib. 2do de Gratia Salvatoris cap. 28vo contra P. Lessium, docentem, posse nos Gratiæ resistere vel obtemperare, uti pridem definitum Concili-

um

um Tridentinum Sessione 6ta, Canone 4to, invehitur, inquit: *Quanta audacia? post condemnatos jam à tot seculis Masilenses (seu Semipelagianos) asserere, quòd quia in statu Innocentia sufficiebat homini ad salutem Gratia, quâ poterat perseverare, si veller, etiam nunc sufficiat.*

Quinta demum Propositio: *Semipelagianum est dicere, Christum, pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, aut sanguinem fudisse. Nonnè patenter docetur à Jansenio lib. 8. de hæresi Pelagiana cap. 26 & 31; Et nonnè lib. 3. de Gratia Christi cap. 21. dicit: Nullo modo principis Augustini consentaneum est, ut Christus Dominus, vel pro infidelium in infidelitate morientium, vel pro iustorum non perseverantium salute mortuus esse, sanguinem fudisse, semetipsum redemptionem dedisse, Patrem orasse, sentiatur. Sententia oppositum docens, est machina à Semipelagianis erecta, & ab Ecclesia repudiata.*

Quod idem fusiùs adhuc dixerat, eodem lib. cap. 20. & alibi. Quis non stupeat cœcam impudentiam Jansenistarum acerrime negantium quinq; illas Propositiones contineri in libris Jansenij, cum tam evidentè ab eo tradantur, ut demonstratum? asseratq; Alexander VII. in Sua Bulla superiùs in Præmissò 3tio citata, eam diligentiam, quâ major desiderari non possit, esse adhibitam antequam perventum ad definiendum illas Propositiones esse hæreticas, ac desumptas ex libro Jansenij. Idemque fecere alij tres Pontifices Romani, Innocentius X, Urbanus VIII, Clemens XI, cum suis pluribus Theologis & Doëtoribus, ante decisionem hujus causæ Jansenianæ adhibitis. His perpensis, quis neget omnimodè convenire Jansenistis, quod olim S. Augustinus Tomo 7mo lib. 2do contra Epistolam Parmeniani Donatistarum Carthagenensis Episcopi, Successorisq; Donati hæresiarchæ cap. 3tio scripsit. *Omnium hæreticorum est, rem manifestissimam in luce omnium gentium constitutam, videre non posse. Et lib. 3tio. Oper. imperf. cap. 61. Quia tenebras vestras redarguunt, vobis lucida non videntur, & quacumq; vobis suâ radiante luce molesta sunt contra illa cor claudit, ne inde nox fugetur erroris.*

Nota imò. Supradictus Alexander VII. iteratò easdem cavillationes Jansenistarum damnavit alterò Decretò, Anno 1664, præscribens earum Formulam destructivam, cui omnes Galliarum Ecclesiastici, imperio Pontificis subscribere còacti sunt: Et Rex Chri-

stianissimus speciali Diplomate, edito 29. Aprilis 1665. efficaciter imperavit illius Mandati Pontificij executionem: Insuper sub pœna hæreticis, & quietis publicæ perturbatoribus infligi solita severe prohibuit, ne ullus è suis subditis quidquam scribat vel edat, quò doctrinam Jansenij damnatam quomodocunq; directè vel indirectè sustineat, aut renovet, vel Formulæ Præscriptæ contradicat. Sed non defuere deinde, qui docerent sufficere, si obsequiosum silentium teneatur de illis Propositionibus, non requiri autem, ut interius tanquam hæreticæ damnentur, posseq; licite subscribi Formulæ ab Alexandro VII. constitutæ, etiam ab ijs, qui interius non judicant in libris Jansenij hæresim contineri. Propterea Clemens XI. iterum confirmando Innocentij X. & Alexandri VII. Constitutiones, damnavit doctrinam hanc Jansenistarum. Bullam Clementis hujus XI, in qua continetur Constitutio Innocentij X. & Alexandri VII. & Formula præscripta Juramenti, habes supra in fine imæ Partis Tractatus huius: ubi insinuat apposui literas Pontificum, Episcoporum, Regis edictum, & alia.

Nota 2dò. Cavillationes & Explicationes Propositionum Jansenij damnatarum ejusmodi adhibent Jansenistæ, ut si similes cavillationes & explicationes tolerasset ab initio sui Ecclesia Christi, nulla Dogmata erronea in scriptis hæresiarcharum, Arii, Nestorij, &c. Lutheri, Calvini contenta, debuisset damnari. Si dicat quispiam. Utiq; Jansenius alijs in locis librorum suorum contrarium docuit illis Propositionibus quinque? Respondetur. Falsum est, quòd Jansenius docuerit quoad rem alibi oppositum. Accidit, quòd, ut bene advertit Timotheus à S. Fide, errare non desinit, qui pughantia docet, sed errorem cum vero jungit, qui geminus jam error est, & gravissimus.

CAPUT IV.

ASfero 4tò. Admirandæ sunt Jansenistarum falsitates contra Patrum Theologorum Societatis JESU Sententiam de Scientia Media & efficacia Gratia.

ANno 1699. prodiit liber, cui Titulus: *Historia Congregationum de Auxilijs, Auctore (ut præfertur) Augustino le Blanc,* sed magna saltem *Recensetur aliqua*

*Jansenistarum
falsitates.*

tem ex parte, confarcinatus est à Jansenistis, præsertim à Paschasio Quesnello, prout evidenter ex literis ipsorummet Jansenistarum deducit sapientissimus Eleutherius Theologus in Præfatione sui doctissimi voluminis, cui Titulus: *Historia Controversiarum de Divina Grætia Auxilijs, sub Summis Pontificibus Sixto V. Clemente VIII, & Paulo V.*

Unde quæ in hoc Capite 4to, item 5to & 6to dicta vel scripta refero, si non appono Auctorem, unde relatio illa desumpta sit, noveris Benevole Lector, desumpta esse ex citata Augustini le Blanc historia. Argumenta verò, quibus refellam Jansenistarum ibidem dicta vel scripta, candidè fateor, magna ex parte desumpta esse ordinariè tum ex eruditissimo Eleutherio, tum ex Paulo Leonardo, Francisco Annato de Champs, Henao, Possino, Ripalda & alijs magni nominis Theologis Societatis JESU. Antequam autem ad recensendas in particulari falsitates Jansenistarum & convellendas, descendam.

Præmitto Imo. Quòd Petrus de Rivo seu Rivius Sacræ Theologiæ Lovaniensis Licentiatus varias Propositiones docuerit erroneas, à Sixto IV, circa Annum Domini 1473 damnatas, inter quas, pleno ore jaçtitant Jansenistæ, nec posse in dubium vocari, damnatum & proscriptum esse ab eodem Pontifice, Principium, in quo se fundat etiam Schola Societatis, negans dari Gratiàm ex se efficacem salvâ libertate, Principium inquam hoc: *Quod ex inimpedibili sequitur per necessariam consequentiam, inimpedibile est.*

Præmitto 2dò. Quesnellus cum alijs quibusdam Jansenistis typo impressit, quòd Clemens VIII. statim initio imæ Congregationis Patrum Dominicanorum, & Societatis coram se in materia de Auxilijs habitæ Anno 1602, quòd inquam Patres Societatis ob desertam Sanctorum Patrum Doctrinam, & invecum in Ecclesiam DEI Pelagianismum, acerbè objurgaverit, alloquendo eos sic: *Novu istu vestris opinionibus, vel veteribus quidem, sed sepultis jam post mille ducentos annos & ab Ecclesia profligatis ita Catholicorum animos rursus imbuerè studuistis, ut procul dubio videamini pacem scindere, inconsutilem Domini tunicam dividere, & in Ecclesiam DEI, Pelagij hæresim invehere. Quid enim aliud est, vel prorsus repudiatis, vel saltè posthabitis vetustissimis illis & Sanctissimis Viris, Hieronymo, Augustino, Prospero, & alijs Patribus doctissimis, recentioribus quibusdam, vel nullius, vel certè exigui nominis Doctore*

Horibus, ad istas Vestras opiniones defendendas uti, quàm Ecclesiam DEI, Pelagianorum erroribus denuo inficere & contaminare? Quid est hoc, quod molimini? An non dubitatis pro defensione unius Molina, inverte in Ecclesiam DEI Pelagij Dogma?

Præmitto etiã. Non verentur jaectare Jansenistæ, quòd Paulus V, finitis Disputationibus de Auxilijs, tam Thomistis, quàm Jesuitis indixerit silentium propterea, quòd id temporis deessent Theologi, qui de vera ac genuina Christi Gratia, Apostolicam Sedem instruerent. His positis, jam

Probatur, quòd omnia, quæ in Præmissis superioribus tribus certò à Jansenistis prolata sunt contra Sententiam Societatis de efficacia Gratia, sint gravissimæ falsitates. Nunquam enim illud Principium damnatum est à Sixto IV. quòd ipsum constat ex eo: Tum quia, ut refert Cardinalis de Lugo disp: 26. de Incarnatione, sectione 6ta num: 72. sæpiùs illa Bulla, Principii illius, ut fertur condemnativa, sollicitè à Jansenistis & alijs pluribus quæsitã tam Romæ (ut fatetur ipse Thomas de Lemos Theologus Ordinis Prædicatorum in Congregatione 26. coram Clemente VIII) quàm alibi, & in ipsis archivis Lovaniensis Theologicæ & Philosophicæ Facultatis, nusquam tamen inveniri potuit; ut in literis datis ad Didacum Alvarez Archi-Episcopum Tranensem Anno 1631, die 6ta Junij, testatur Decanus & Facultas Theologica Lovaniensis. Tum, quia Sixti IV. Bulla, quæ in illis fastis Academicis exhibetur, nihil continet, unde illius Principii damnatio, vel per speciem colligatur: nec reperitur inter Propositiones revocatas Romæ à Petro de Rivo, nec inter viginti quinque articulos ejus, accusatos ab Henrico de Zomerem: nec inter Propositiones, quas Lovanium redux professus est, esse offensivas & malè sonantes: imò Impugnatores Rivii, illud ipsum Principium ultrò admittebant: ut videre est apud Lugonem locò citato. Tum, quia subversò illo Principiò, non possèt ratione naturali solidè probari, per qualitatem necessitantem vel còactivam, tenentem se ex parte actus uni, tolli libertatem. Illudq; Principium admittunt etiam S. Anselmus, & Divus Thomas, ut veritati consonum. Proinde in Congregatione 26ta, co-

Sixtus IV. non damnavit Propositionē hanc: Quod ex inimpedibili sequitur per necessariam consequentiam, inimpedibile est.

ram Clemente VIII, dixit P. Bastida: *Si quid contra Petrum de Rivo definitum est, definitum est, quod de futuris contingentibus malè sentiret: non autem damnatum est istud Principium, quatenus præcisè asserit, libertatem suppositione antecedenti violari: hæc est enim Sententia B. Anselmi & Sancti Thomæ.* Cæterùm propositio Petri de Rivo teste Cardinale de Lugo fuit hæc: *Quod ex præcedenti ordine successiva durationis sequitur per necessariam consequentiam, necessarium & impedibile est: quæ meritò damnata est, cum sit erronea, imo hæretica.* Nam revelatio divina de peccato Antichristi præcedit ordine successiva durationis ipsum peccatum Antichristi, quod ex revelatione per necessariam consequentiam infertur, & tamen peccatum Antichristi, non est simpliciter necessarium, vel impedibile. Revelatio enim non daretur, nisi DEUS prævidisset, quod Antichristus pro libitu suo peccaturus esset.

Oratio investiva in Patres Societatis, qua à Jansenistis tribuitur Clementi 8vo, quod sit commentitia, demonstratur.

Oratio illa investiva Clementis VIII. in Patres Societatis, est merè commentitia: ut demonstratur imo. Quæro. Undenam Narratio desumpta? Respondetur. Ex Actis Francisci Pennæ. Sed quis prudenter credat Actis illis, quibus *Nullam omnino esse Fidem adhibendam?* Proinde nec probabilem humanam atq; Historicam, decrevit Innocentius X. in Constitutione sua edita 23. Aprilis, feriâ sextâ, in Congregatione Sanctæ Inquisitionis Anno 1654: Quis hoc in passu credat soli Pennæ? undè id asserenti, qui Societatis Instituti, morum, & doctrinæ, Capitalis semper & implacabilis fuit hostis? quod luculenter constat vel ex his: Tum quia, dum adhuc in Hispania esset, Partes eorum secutus est, qui Societatem ipsamq; ejus Sanctum Fundatorem, dum adhuc in vivis esset, gravissimè insectabantur, omniq; studio nifus est impedire postea, dum esset Rotæ Romanæ Decanus, Canonisationem ejusdem S. Fundatoris. Tum, quia contra Sacrum Inquisitionis Supremum Hispaniæ Tribunal, multa graviter contumeliosa scripsit, eò, quod partes Societatis tueretur: Tum, quia cum numerosam pecuniam Scholasticis pauperibus alendis, testamentò legaret, disertè cavit, ne quisquam eorum, qui Magistris fortè Societatis operam alicubi dedissent, eò beneficio frueretur. Cujus tamen conditionis, ut parum piæ, in quadam

dam occasione post ejus mortem in disceptationem vocatæ, Judices non esse habendam rationem, decreverunt. Demonstratur 2dò. Quia, quomodo sic de nobis persuasus poterat fuisse Pontifex ante cognitionem causæ? & quidem ille Pontifex, qui Cardinali Ostiario (ut ipsemet libro imò Epistolarum Epistola 8va ad Villeregium refert) palàm dixit: *Patres Societatis multam contulerunt ad conservationem Religionis Catholice, & ubicunq; fuerant, ibi cultus Divinus integer permansit.* Qui item alloquens Patres, qui ex Univerſa Societate Romæ Congregati fuerant Societatem, *Brachium dexterum Sedis Apostolicae* esse pronuntiavit. Qui post concertationem quandam, coram se peractam, legens nocte librum Patris Francisci Suarez de Auxilijs, cum dormitaret, Cereusq; incenderet ipsos etiam margines illius libri, expergefactus, vocans Cubicularium Nobilem Hispanum, extinctoq; igne dixit: Non videri bonum omen pro Societatis doctrina. Ergo dubius fuit de Veritate Doctrinæ Societatis, & non jam determinatus, quòd Pelagianisimum sapiat: respondit verò ex nunc, sat rectè Hispanus, nec sine prodigio. *Quin imò, veniã Vestra Sanctitatis, optimum est Omen: neq; enim, una libri litera igne tacta, etsi margines conflagrarent.* Accedit imò. Quia quomodo in eadem Oratione prudenter dixisse poterat Clemens VIII, ad utriusque Ordinis Theologos, ut dixisse eum tamen iidem referunt Jansenistæ? *In hac inquit Disputatione, Memento omnes vos Ecclesie unus Filius esse, per sponſum ejus Christum JESUM rogo vos, ut omni odio deposito dissidijsq; proprijs semotis, inquirenda & indaganda Veritatem operam navetis.* Ad quid enim opus erat, pro indaganda & inquirenda Veritate tot cætuum, Disputationumq; apparatus? Ad quid item idem Pontifex ante Disputationes decrevit Supplicationes tum privatim, tum publicè: invisit septem Ecclesias, genibus ascendit Scalam Sanctam: si jam Pontifici in ante certum fuit, Sententiam Molinæ & Societatis de efficacia Gratia ac Scientia Media esse Dogma Pelagii. Accedit 2do. Quia evidens erat, à Molina & alijs Doctoribus Societatis, declarari fusè, hanc Suam Sententiam fundari in testimonijs Scripturæ Sacræ sat claris, & Sanctorum Patrum: quâ ergo ratione Pontifex, tertur dixisse: repudiatos esse Sanctos Patres à Molina & Nostris Doctoribus? Quare evidens est, Orationem
V3
illam

illam absq; insigni temeritate, Pontifici prudentissimo tribui non posse.

*Cardinalis
Peronius
quid dixe-
rit Clemen-
ti VIII. in
favorem
Sententia
Societatis?*

De hoc Clemente VIII. Nota Imo. Cùm sub finem Decembris, Anni 1604, Jacobus Davi Cardinalis Peronius, Vir tum in omni Doctrinæ Theologicæ parte, tum præsertim Controversijs cum hæreticis hujus temporis, versatissimus (qua de causâ eodem Anno, Clemens Pontifex, ipsum Sacro Collegio Cardinalium adlegerat, & scriptis ad eum honorificentissimis literis, Romam advocaverat) in Urbem ex Gallia appulisset, arcano ei colloquio communicavit, quæcumq; hætenus de Auxilio Gratiæ gesta essent, in varijs retrôactis Disputationibus. Cardinalis auditâ illâ relatione, dixit: Si Sanctitas Sua Sententiam, quæ agitata est Patrum Jesuitarum de concursu Gratiæ cum libero Arbitrio, damnaret, sibi certum esse, omnes per Galliam, Germaniamq; Calvinismi & Lutheranismi Professores, ejus definitioni applausuros, velut certissimæ confirmationi Suorum Dogmatum. Porro hoc dixisse Peronium, præter communissimam & recentem tunc Romæ famam, confirmatur testimoniò Illustrissimi Domini Episcopi Carducensis, qui palàm affirmavit, se ex ipso Cardinali Peronio, cui familiaris fuerat, audivisse, cùm narraret, se id Clementi Pontifici, quod retulimus, dixisse.

*Clemens 8.
librum P.
Molina legens,
ejus
Sententiã
de Scientia
Media,
à Pelagianismo,
& Semipelagianismo,
vindicat.*

Nota 2dò. Clemens VIII. paulò ante obitum suum, qui contigit 3tia Martij 1605, Librum Molinae de Concordia legere à capite aggressus est, in quo notis, propriâ manu sacra ad marginem adscriptis, Molinae Sententiam de Scientia Media, à Pelagianismo & Semipelagianismo, vindicat. Ex quo affirmare licet, Pontificem sub extremum vitæ tempus propendisse in Molinam, & si vitâ superstes aliquantùm fuisset, totumq; illum librum Pontifex legisset (nam tantum ad 1078 paginam has notas perduxit suas) agnitâ doctrinæ Molinae integritate & Veritate, pro sua recti & æqui tenace voluntate, efficaci eam Patrociniò complexurum fuisse, pleriq; non dubitant. Servatur in hodiernum diem in Romano Tabulario Societatis, codex ille ipse, donatus Nostris ab ipsius Nepote Cardinale Aldobrandino.

Nota 3tiò. Quòd in Vita Religiosissimæ Virginis Marinæ de Escobar (quam conscripsit Director conscientia ejus per annos triginta, Vir integerrimus R. P. Ludovicus de Ponte) referatur, S. Ignacium

tium apparuisse prædictæ Virgini, dixisseque: Societatem non confusum iri in Controversia tunc agitata coram Clemente VIII. In Vita etiam Cardinalis Bellarmini lib. 6. cap. 7mo habetur, quòd, cum aliquando in æde S. Marcelli, Cardinalis Franciscus Maria à Monte, Decanus Purpuratorum, solemnibus Sacrorum interesset id temporis, quo Clemens VIII. Pontifex adhuc vivebat, dixerit Cardinali Bellarmino, qui item aderat: Deliberatum est Pontifici, tandem pronuntiare in Opiniones de Auxilijs Gratiaë DEI, natas inter Patres Dominicanos, & Patres Societatis JESU. Tum Bellarminus: Hoc verè, inquit, Clemens Pontifex nunquam definiet, futurusq; prius vitæ ejus, quàm quaestionis, finis.

Nota 4to. Clemens VIII. etsi fortissimis rationibus in partem Societatis traheretur, tamen potentissimis Patrum Prædicatorum Patronis, Cardinalibus nempe Alexandrino & Asculano, nec non Decano Sacraë Rotæ Francisco Pegna, ad se non reluctantem retrahentibus, incertus animi, favores alternabat, & parum in nos benignioris animi indicia quandoq; præbèbat.

Tempore Pauli V. defuisse Theologos, qui de vera Christi Gratia, Pontificem informarent, quis Jansenistis credit? nec pueri credent, nec qui nondum ære lavantur. Itane Theologi Jansenistæ, & quidem hi soli, expectandi erant, ut informarent Summos Pontifices de vera & genuina Christi Gratia? Informavit antea Bajus, ac postea Jansenius, & eorum Sequaces, Sedem Apostolicam de Gratia: ast quia clarè deprehensum est, eam Gratiam non esse genuinam Christi Gratiam, sed potiùs viciefficam, Lutheranam, Calvinisticam, idèò rejecta est, & proscripta inter quinque Propositiones Jansenij damnatas ab Ecclesia.

Non constitit hic Jansenistarum impudens falsitas contra Sententiam Theologorum Societatis de Scientia Media & efficacia Gratiaë, addidèrè alias enormes falsitates. Imo. Libertus Fromondus, Jansenista, qui se Vincentium Lenem theriacopolam nominavit, in sua mortifera theriaca, quam ex multis venenatis Propositionibus compositam edidit Anno 1647, refert, Acta conscripta & Bullam Apostolicam esse Pauli V. in qua damnatur, ut hæretica, P. Molina: Doctrina de Scientia Media & efficacia Gratiaë: imò testatur, se vidisse illam

*S. Ignatius
apparens
V. Virgini
Marina,
quidnam
ei dixerit?*

*Bellarminus prædicat,
Clementem non
definiturum
Controversiam de
Auxilijs.*

*Falsitas
Jansenistarum de
carentia
Theologorum bene
peritorum.*

*Falsitates
varia à
Jansenistis referuntur.*

illam Bullam. *Promulgetur inquit illa, & de bellatum est:* idem scripsere alij quidam Jansenistæ: & quod magis dolendam, Catholici nonnulli Scriptores non multum ab similia in suis libris antea editis promulgârunt. Parco nominibus illorum; quidam in suo cursu Theologico Collegij Salmanticensis in lucem edito, Anno 1636, non est veritas primus affirmare, Doctrinam de Scientia Media, Romæ in Disputationibus, de Concordi triginta Censuram Judicio, à Pontifice Maximo, à Theologia Scholastica exulare jussim. Vestigia istius Coriphæi pressit, idemq; affirmavit Anno 1644. in libro suo furtim Tolossæ edito, Auctor Quæstionis Theologicæ: idem Anno 1649 Quidam in suis Controversijs Metaphysicis asseruit. 2do. Typis mandarunt Jansenistæ, Quod Scientiam Mediam ante Molinam à nullo Theologorum usurpatam agnoscant & fateantur Doctores Jesuitæ, nempe Fonseca, Vasquez, Granado, Herice, ipseq; Molina. 3to. Jansenistæ approbant ut omnino certam, historiam illam, quam quidam Catholicus Scriptor (Nomini parco) in libro conscripto, cui Titulus: *MARIÆ DEI para viscera Materna &c.* edito, Anno 1634. pag. 323, 326. refert, de emissionem radiorum ex vultu Thomæ Lemos (qui coram Clemente VIII. & Paulo V. sæpius, & principaliores egit partes in concertationibus cum Nostri) in ijs Disputationibus, deq; longissimis periodis Augustini, aliorumq; Sanctorum Patrum Sententijs, memoriter, dextrè expedite, acurate, recitatis, quas tamen nunquam memoriæ ante commendaverat. 4to. Jansenistæ referunt, quod Ferdinandus de Bastida, post plurimas concertationes coram Clemente VIII. & Paulo V. habitas, in Hispaniam redux, è Societate dimissus ab Aquaviva Generali, ob impedimentum dirimens, quod inquam, Scientiam Mediam & Gratiam non prædeterminantem ejuraverit. Verim

Probatur evidenter, illa omnia quatuor puncta conscripta à Jansenistis contra Sententiam Theologorum Societatis de Scientia Media & efficacia Gratia, esse impudentissimas falsitates. Nunquam enim Paulus V. edidit Bullam condemnativam à Paulo V. Sententiæ Nostre. Quod ipsum patet, tum, quia Innocentius X. in Bullam e- solenni sua Constitutione, edita 23. Aprilis Anno 1654, inter alia ha-

ber

bet hæc: Cùm circumferatur quoddam autographum, seu Exemplar asserpta Constitutionis Pauli V. super definitionem prædictæ questionis de Auxilijs, ac damnationis Sententiæ, seu Sententiarum Ludovici Molina Societatis JESU: Sanctitas Sua declarat ac decernit prædicto Exemplari nullam omnino esse Fidem adhibendam. Tum, quia Anno 1612, hoc est quinque ferè annis post solutas Congregationes de Auxilijs, supplicem libellum Paulo V. obtulerunt Patres Prædicatores; in quo petierunt, ut definiretur, in quonam Gratix efficacia consistat: nullam mentionem illius Bullæ faciendò: imò totis 40 annis & pluribus, post Concertationes illas coram Clemente VIII. & Paulo V. habitas, nullus Thomistarum, qui tunc temporis plurimi tamen scripserunt, nec quidquam prætermiserunt eorum, quæ ad Sux Sententiæ commendationem quomocumque pertinere credebant, nullus inquam, illius tam sibi favorabilis prætextu Bullæ meminit. Ergo evidens est, illam non extitisse: vel si extitit aliqua composita ab aliquo ex hostibus Societatis JESU, non fuisse illam à Paulo V. & Cardinalibus approbatam; quod ipsum, prudentiores quidam Jansenistæ non dissentiant. Et certe si declarata est, ut hæretica, Molinae doctrina, quomodo potuit prudenter Paulus V. permittere doceri eam publicè in Scholis & Universitatibus, uti defacto permisit? imò quod majus est, eam censurari vetuit, solenni suo Decretò, quod postea Urbanus VIII. confirmavit. Vide plura suprâ in Tractatù Imi parte 2da, cap: 1. 2. & 3.

Falsissimum item est, quòd Doctores Societatis fateantur, ante Molinam, à nullo Theologorum usurpatam Scientiam Mediam. Siquidem P. Petrus Fonseca (sub quo Molina Theologian Conimbricæ audivit) in sua Metaphysica lib: 6. cap: 2. q: 4. sect: 9. Titulum illi Sectioni hunc apposuit: *DEUS certò cognoscit, non solùm verè futura in statu conditionato, sed etiam purè conditionata, & postea dicit: Sexto loco probari potest eadem Assertio ex communi Patrum Sententia & Sacrarum literarum testimonijs, ut ea illi interpretantur.* Et adductis testimonijs pluribus ex S. Augustino & Scriptura. *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus: ex Tyriorum & Sydoniorum Conversione, Matthæi 11. & Lucæ 10. &c: dicit: Infinita patenè loca sunt, in quibus utramq; conditionatam præscienciam de liberis Actibus futuris, non solùm Augustinus, sed etiam alij Patres (qui utiq;*

ditam adversus Sententiam Societatis.

Veritati graviter dissonum, Societatis Theologos fateri à nullo Theologo ante P. Molinã, agnitam fuisse Scientiam Mediam, | fue.

fuerunt primæ Magnitudinis Theologi) *asserunt: quæ non opus est hoc loco referre, usq; adeo perspicua res in tota antiquitate: nec solùm utraq; Scientia planè astruitur à Patribus, sed eam precedere omne Divina voluntatis Decretum, perspicuè traditur. Solùm autem fect: 4ta dixerat Fonsæca, non fuisse quempiam, qui hoc pacto libertatem arbitrij nostri cum Divina Præscientia aut Providentia, aperit & (ut dicitur) in terminis, conciliasset: additq; istam rationem Conciliandi libertatem, solâ specie, quibusdam novam videri, rem tamen esse antiquam.* P. Gabriel Vasquez 1ma parte disp: 67. q. 14. art. 13. dicit: *Doctrina hæc de Scientia Media, adeo familiaris est Augustino, ut superfluum sit plura alia ipsius loca, præter jam adducta, in medium afferre.* P. Jacobus Granadus Tractatu 5. disp: 3. sectionis 2dæ Titulum talem indidit: *In DEO esse Scientiam Conditionatam prædictarum Propositionum, probatur testimonijs Sacræ Scripturæ & Sanctorum Patrum: citatq; in primis S. Augustinum.* Et fect: 4ta dicit: *Non rectè dicitur, non carere præsumptionis notâ, constituere novum modum conciliandæ libertatis, qui in Scientia ista conditionata fundamentum firmissimum habet, quia, ut vidimus, hæc Sententia à Sanctis Patribus cognita est, ex Scriptura colligitur: nec ullo modo rejicitur à S. Prospero & Hilario, ut manifestè probavimus Disputatione præcedente.* P. Valentinus de Herice 1ma parte, disp: 7ma cap: 10 solùm agnoscit Scientiam Mediam latuisse Scholasticos antiquos, utpote, qui ex professo non tractârunt de Scientia futurorum contingentium conditionatorum; sed non dicit, latuisse Sanctos Patres: imò asserit, Scientiam illam à Theologis Societatis erutam diligenti Sanctorum Patrum, affiduâq; lectione. P. Molina in sua Concordia, q. 14. art. 13. disp: 52. editionis Vlysioponensis pag: 330. Antverpiensis verò editionis pag: 228. explicans Scientiam Mediam ait: *DEO, ab Hieronymo, Augustino & alijs Patribus tribuitur Scientia Media.* Item q. 14. art. 18. disp: 53. pag: 252. dicit: *Si tam, quæ Disputatione præcedente, tamq; disp: 23. & alibi, ex ipsismet Patribus relata sunt, consulas, quæ planè non aliud sunt, quàm, Scientiam Mediam, si non nostris verbis, re tamen ipsa affirmare.* En clarè profitetur se Scientiam Mediam ex Sanctis Patribus hausisse: solùm ergo in Patris Molinæ Textibus, qui adduci solent in contra, asseruit Molina, à se aliquid circa Concordiam

Gratiæ efficacis cum libero arbitrio, in terminis & explicitè positum, quod S. Augustinus supposuit ut verum, nempe non dari Decretum absolutum antecedens inevitabile. Molina proinde nihil novæ substantiæ, quàm, quæ antea à Patribus docebatur, attulit; explicandæ tamen Gratiæ Divinæ modus, & nomen ipsum Scientiæ Mediæ, quod Scientiæ conditionalium ipse indidit, eximiam ei Auctoritatem & laudem apud plurimos conciliavit, ut ait Possionius.

Historia illa de emissionem radiorum ex vultu Thomæ Lemos &c: falsa est. Unde liber ille, ob ejusmodi figmenta suspensus est à Cardinalibus Anno 1642, donec expurgaretur, jubente sic Urbano VIII, quem testem ocularem illius luminis, auctor historiæ istius appellârat, cum tamen Urbanus nihil tale vidisset. Innocentius verò X, nullam omnino Fidem adhibendam esse decrevit Actis prædicti Thomæ Lemos.

*Radiatorum
emissio ex
vultu Fra-
tris Lemos
commen-
titia est.*

Ferdinandus de Bastida, quòd ejuraverit Scientiam Mediã & Gratiã non prædeterminantem, dissonat veritati. Nam P. Gabriel Henao, insignis Theologus in libro suo de Scient. Med. hist. propug. Event. §. scribit: *Novi Bastidam Vallisoleti, & multoties allocutus sum: de Opinionis autem inconstantia, nec verbum unum audiui sive ab ipso, sive ab alijs, quæsitq; modò per literas Viri contemporanei, responderunt, prælegisse sepè publicè ac defensâsse Sententiã, quam in Societate didicerat: tamq; crebro de ea clam & palam actitâsse, ut in proverbium abierit: videtur Bastida, nihil nisi Scientiam Mediã & Auxilia scire: quod ortum duxit ex constanti perpetuq; Scientia Media & Auxiliorum defensione.* P. item Lucas Vadingus, Primarius olim Professor Theologiæ Vallisoleti, & in Universitate Salmanticensi, qui cum Bastida, post ejus discessum è Societate, egit per quindecim annos Vallisoleti; ac Didacus de Prado, Archi-Episcopus Brundufi, alijsq; Viri testantur gravissimi, Bastidam perseverâsse stabilem in hac Sententiã: fuit ille post discessum è Societate, Academiæ Vallisoletanæ Cancellarius, habuit etiam Canonicatum Magisterialem, diciturq; Exercitii causâ disoutâsse semel contra Scientiam Mediã, fortè in petitione Canonicatûs vel Gradus literarij suscipiendi in Dominicano S. Thomæ Collegio. Testamento legavit Collegio nostro

*Bastida,
nunquam
ejuravit
Scientiam
Mediã.*

Vallisoletano ingentia quatuor volumina, continentia Controversias & Acta Romæ habita de Scientia Media & Auxilijs, ut quando per Sedem Apostolicam liceret, imprimerentur.

CAPUT V.

ASfero 5tò. Admirandæ sunt Jansenistarum falsitates, contra Eminentissimum Bellarminum, P. Gregorium de Valentia, P. Leonardum Lessium, & alios.

*Falsitates
alia Jansenistarum
enumerantur.*

PRæmitto Imo. Jansenistæ scriptis mandârunt, Bellarminum in omni virtute & scientia Eminentissimum, Sententiam Molinæ de Scientia Media & efficacia Gratiæ, uti difformem Scripturæ Sacræ & Divo Augustino, improbâsse, damnâsse.

PRæmitto 2dò. Reginaldus Ravallius Auctor Quæstionis Theologicæ, editæ Tolossæ, & ob id vocatus Quæstionarius Tolossanus, item Alexander Liliolus, ut solent, fabulantur, ajuntq; P. Valentiam à Clemente VIII. convictum falsò allegati Augustini in Congregatione X. dolore infamiæ in apoplexiam lapsum, & velut fulmine ictum, ad ejus pedes corruisse, indeque esse sublatum. Hanc narrationem plurimum approbant Jansenistæ.

PRæmitto 3tò. Postquam Propositiones plurimas Michæelis Baji, non sine ejus ignominia, damnatæ fuerant à S. Pio V. Anno 1567 & à Gregorio XIII: Anno 1579. ægerrimè id ferens cum suis discipulis, Jacobo Bajo Nepote suo, Jacobo Jansenio & alijs, credensq; hanc Sententiarum suarum proscriptionem instinctu Theologorum Societatis factam: cernens item, tam à Bellarmino tunc Lovanii Theologiæ Professore, quam à P. Lessio ejus Successore celeberrimo, suas refutari Propositiones, concitavit Universitatem Lovaniensem contra Lessium, effecitque Anno 1587. apud Doctores Lovanienses & Duacenses (nec mirum, quod effecerit: siquidem teste Middelburgensi Episcopo, Joanne Strieno, Præsidente Collegij Regii Lovanij, ipsius discipuli fuerunt, quicumq; tunc temporis Lovanij & in recentiore Universitate Duacensi, Theologi nominabantur) effecit, inquam, ut Lessii Propositiones 30, præsertim de Gratia sufficienti & efficaci, ac Prædesti-

destinatione, censurarent tanquam *Peregrinas, offensivas, & periculosas*. Censuram hanc statim in ipso Belgio improbârunt Episcopi sex, Mechlinensis, Ruremundensis, Iprensis, Middelburgensis, Antverpiensis, Tornacensis Electus, & Suffraganeus Cameracensis minorita: improbârunt præter Viros plurimos doctissimos, Academia, Parisiensis, Moguntina, Trevirensis, Ingolstadiensis, & pleræque alia. Imò & ipsamet Academia Duacensis, ad Facultatis suæ Decretum, quò Censura Anni 1588vi, contra Lessium probabatur, respondit: *Esse dolosè obtentum, & importunè extortum*. Demum, tota strictior Facultas Lovaniensis Theologica, improbat illam Censuram: Jansenistæ tamen, Censuram illam, ejusdemq; Censuræ Justificationem ajunt fuisse approbatam à Sede Apostolica.

Præmitto 4to. Quòd Urbanus VIII. Anno 1641. Bullam edidit, quâ confirmavit Constitutionem, tam S. Pii V. quàm Gregorij XIII, quarum utrâq; damnantur Propositiones Bajanæ, & insuper per illam Bullam prohibetur Liber Cornelij Jansenij, cui Titulus: *Augustinus*: incipit illa Bulla *In eminenti*: hanc ergo Bullam esse subreptionem, hoc est dolò extortam à Jesuitis per expositionem falsi, acerrimè contendunt Bajani & Jansenistæ, dicendo: falsum omnino esse, quòd in prædicto libro Jansenij, multæ ex damnatis Propositionibus contineantur, & quòd malè informatus sit à Jesuitis Pontifex.

Præmitto 5to. Referunt Jansenistæ in sua Historia Generali de Jansenismo, non ita pridem typo edita Tomo uno, pag. 279, quòd P. Cools dixerit: Certum esse, quòd doctrina Jesuitica, sit Ecclesiæ perniciosissima, & quòd Jesuitæ, sint Præcursores Antichristi. His præmissis, jam

Probatur, quòd omnia, quæ in Præmissis superioribus quinque, à Jansenistis prolata sunt, gravissimæ sint falsitates. Nam Bellarminus lib. 2do de Amissione Gratia, & statu peccati cap. 17mo, fusè tradit & probat, tum ex Scriptura Sacra 1. Regum 13 & Matth: 17. tum ex libris Divi Augustini, dari in DEO Scientiam Mediam, seu quod idem, dari Scientiam conditionalium ante Decretum absolutum suæ voluntatis. Et lib. 2do de Gratia & libero arbitrio cap. 15, expressè dicit: *DEUS, antequam aliquid absolutâ*

Bellarminus nunquam improbat Scientiam Mediam.

voluntate decrevit, præsicit, quid unquam accidere posset, si hæc aut illa ponerentur. Item lib. 1. de Gratia & libero arbitrio cap. 12. & 13. ac lib. 4. cap. 11. & lib. 6. cap. 14. & 15. docet, & probat, non consistere Gratiam efficacem in Prædeterminatione physica, sed in Vocatione congrua, seu Auxilijs eo tempore datis, quò prævidentur, habitura consensum: proximeq; moriturus, nempe Anno 1621. quarto idus Septembris, coram Notario Publico, & pluribus testibus, omnia illa rata habuit, nec Sententiam suam mutare se protestatus est in ijs, quæcunq; scripsit de Auxilijs Gratia, & Scientia Media; ut videre est in eius vita lib. 2do cap. 510 & lib. 7. cap. 310. Accedit, quòd P. Lessius in Responsione ad Præfationem Censuræ Lovaniensis ait: *Legantur Bellarmini Lectiones Lovanij factæ Anno 1573. circa Quæstionem 109. art. 8vo. 12. & alibi ubi de Auxilio sufficienti & Gratia efficaci, idem docet quod nos: idem etiam post multò fusiùs fecit Romæ.* Extat in Archivo Collegij Lovaniensis Soc: JESU Autographum, manu Bellarmini exaratum, quò Lessii Doctrina defenditur. Item ipse Frater Thomas de Lemos Tomo 4. lib. 4. pag. 2. cap. 35. & pag. 28va. num. 612. Bellarminum recenset inter suos Adversarios: ut ipsemet D. Hennebellus Jansenista in Sua Epistola ad Quesnellum testatur.

**Ratione
Beatificationis
Bellarmini,
falsa Jansenistarum
narratio.**

Insuper Jansenistæ falsitati priori de Bellarmino, addiderunt in suis scriptis aliam, nempe hanc. Dum, inquiunt, de Bellarmini Virtutibus (in Ordine ad ejus Beatificationem & Canonizationem) quæstio ex forma Juris instructa est Ponente ut ajunt, Eminentissimo Cardinali Flavio Chigio: una Consultorum omnium Sententia fuit, unò duntaxat acceptò Prædicatorum Ordinis Professore, ne fortè illorum invidiâ causam elisam dicat aliquis, de heroicis Bellarmini Virtutibus minimè constare. Cum tamen in Autographis Regestris Congregationis Rituum, planè diversum annotatum sit, verbis his: In Congregatione habita die 27. Julij 1677. in causa Beatificationis & Canonizationis Venerabilis Servi DEI Cardinalis Roberti Bellarmini super dubio, an constet de Virtutibus, ubi interfuerunt Consultores novemdecim, & Cardinales septemdecim: ex iisdem Consultoribus, sexdecim censuerunt, constare de Virtutibus, & tres duntaxat, non constare: ex Cardinalibus autem decem dixerunt,

constare: sex dixerunt, non constare: & unus censuit expectandum. Quam difformis hæc narratio priori! Narratio illa de subito Patris Valentia obitu, ejusq; occasione, nimium audax fabula est. Scriptores enim illustres, Vincentius Gvinifius in Historia harum Disputationum, & Joannes Victor Roscius in sua Historia Virorum Illustrium, testantur, Valentiam, non solum Clementi VIII in illa sua Disputatione ultima, quæ erat X, plurimum placuisse, verum etiam exhibitum illum honorem, ut non stans, sed sedens peroraret, magniq; semper apud eundem Pontificem nominis fuit, ita, ut eum solum Doctorem vocitaret, & libens eundem, ob ejus eximiam Doctrinam & libertatem grati sermonis, audiebat. Accedunt ad hæc, tum Domesticorum testimonia, quod suis viribus ad Collegium Romanum, ubi superiorum Studiorum gerebat Præfeturam, sine ullo signo apoplexiæ, redierit; Tum Clementis ipsius, de illo sollicitudo, sapius percontantis, qui valeret: & ob ejus desiderium audiendi, sesqui mensem, Congregationem decimam differentis. Vir tot hæreticorum in Germania Victor, tot librorum Ecclesiæ utilium Auctor, Neapoli in Villa Tyberij Carasæ Principis Bissiani, quam illi ultrò obtulerat, vivere desijt, Anno Domini 1603.

*P. Valentia
elogiū
& obitus.*

Contra Patrem Lessium Censura lata, quod fuerit approbata à Sede Apostolica, ab omni veri specie alienissimum est. Quæro enim: Quando nam & à quo Pontifice Romano illa Censura approbata? Non à Sixto V, quo Regente Ecclesiam, illa Censura lata est: nam extat Decretum Nuntij per Belgium Apostolici, Octavij Frangipanij, Calatini Episcopi, Auctoritate Sixti V. conceptum & promulgatum: extat & ipsum Breve Sixti V. ad eundem Calatinum: quibus Lessij Propositiones illæ censuratae vocantur. Sane Doctrinae (non Sacrae, ut quidam contra Autographi Fidem scripserunt) id est, Articuli declarantur doceri à Catholicis tutò posse, quosq; privatorum Theologorum Censuris perstringi, sit nefas, insuper & sub pœna latae Sententiæ prohibentur censurari, & pronuntiarî hæreticæ, suspectæ, offensivæ, & periculosa. Post quod edictum, Doctores plurimi ipsimet Lovanienses, oppositas Censuræ Sententias propugnârunt. Quin & Sixtus V, inspectâ Lessii doctrinâ

*P. Lessij
Doctrina
nunquam
à Sede Apo-
stolica im-
probata.*

nā ad se delatā, dixisse in Cardinalium Coetu fertur: Doctrinam, quæ in Jesuitis nunc reprehenderetur, à se olim, cum Theologiam in Scholis profiteretur, traditam, & nunc maxime Catholicam videri.

Si dicatur (ut dici à quibusdam Jansenistis solet) illam Censuram esse approbatam ab Innocentio XI, præterquam, quòd hoc, arbitrariè & temerariè dicatur, Contra est. Tum, quia sub Innocentio XI. in Sacra Congregatione Anno 1679. 10 Decembris declaratum est, quòd nec Sanctitas Sua, nec Sacra Congregatio approbaverit unquam dictam Censuram. Tum, quia Eminentissimus Tanarius, tunc Innocentij XI. Bruxellis Internuntius scripsit ad Amplissimum Dominum Nicolaum de Bois, Sacræ Scripturæ in Academia Lovaniensi Professorem, appromittens, se impediturum illius Censuræ reimpresionem, si tentaretur: *Ne, inquit, contempnereur Menti Sua Sanctitatis, quandoquidem nunquam, quod sciam, fuerit approbata à S. Sede.*

In Censura, lata olim à Bajis fautoribus contra P. Lessium, continentur graves errores.

Veritas eadem Nostra probatur. Quis enim, maxime nunc post Urbani VIII, Innocentij X, Alexandri VII, Constitutiones, asserat, mereri approbationem Sedis Apostolicæ Censuram illam ejusq; Justificationem, in qua continentur Propositiones hæc:

1^a. *Converti quibusdam & corrigi est propriè impossibile.* Proinde consequens est, DEUM quibusdam propriè impossibilia præcipere. Quod repugnat Tridentino sess. 6. cap. 11. & Sanctis Patribus, Bonitatiq; Divinæ.

2^a. *Nullus peccator converti potest, nisi cum Actu convertitur.* Ex quo sequitur, nullam dari Gratiam sufficientem quin efficax sit. Quod repugnat Constitutionibus prædictorum Summorum Pontificum.

3^a. *Non omnes habent sufficiens Auxilium ex parte DEI, ad salutem consequendam.* Cum tamen Alexander VIII. inter 31. damnaverit hanc numero 5. Propositionem: *Pagani, Judei, Hæretici, alijq; hujus generis, sunt sine Gratia omni sufficienti.*

4^a. *Non negarunt Semipelagiani, prævias ad Fidem interioris etiam illuminationis, excitationis, motionum ac pulsuum Disputationes.* Hæc Propositio coincidere videtur cum quarta damnata Jansenij Propositione illa: *Semipelagiani admittebant prævenientis Gratiæ interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad Initium Fidei.*

Accedit uno. Quòd ipsemet Jansenius lib. 3. de Gratia Christi cap.

cap. I. Auctoritate Censuræ Lovaniensis & Duacensis latæ contra Propositiones Lessii, probat, interiori Gratia in statu Naturæ lapsæ nunquam resisti. Idipsum fecit Melchior Leydeckerus, inter Calvinistas, Theologiæ Professor Ultrajecti, in Thesibus suis propugnatis Anno 1680. Quâ ergo ratione, Censura ejusmodi Jansenismi approbationem continens, potuit approbari à Sede Apostolica?

Accedit 2dò. Quòd Doctrinam Lessii de Gratia confirmet ea omnia, quæ superiori Tractatu pro Scientia Media, quin & dicta supra in hoc Tractatu. Doctrinam verò Lessii de Prædestinatione, præter plurimos primæ Magnitudinis Theologus, approbavit S. Franciscus Salesius Episcopus Gebennensis: is enim in literis suis ad Patrem Lessium datis 1618. 26. Augusti, inter alia scribit hæc: *Amabam te jam pridem, imò etiam venerabar te, nomenq; Tuum, Mi Pater, non solum, quia soleo, quidquid ex Vestra illa Societate procedit, magni facere, sed etiam quia sigillatim de Vestra Reverentia, multa auro præclara invidum, deinde vidi, inspexi, & suspexi. Vidi in Bibliotheca Collegij Lugdunensis Tractatum de Prædestinatione, & cognovi, Paternitatem Vestram, Sententiam illam, antiquitate, suavitate, ac Scripturarum nativâ Authoritate nobilissimam de Prædestinatione ad Gloriam post prævisa Opera, amplecti, ac tueri. Quod sanè mihi gratissimum fuit, qui nimirum eam semper, ut DEI Misericordiæ ac Gratia magis consentaneam, veriorem, ac amabiliorem, existimavi: quod etiam tantisper in libello de Amore DEI indicavi. Admodum Reverende Paternitatis Vestra, humilis & addictissimus Frater ac Servus in Christo. Franciscus Episcopus Gebennensis.* Inscriptio verò Epistolæ hujus, erat ista: *Admodum Reverendo Patri in Christo Patri Leonardo Lessio Societatis JESU Theologo Clarissimo.* Asservatur autographum hujus Epistolæ in Domo Nostra Professæ Antverpiæ, inclusum thecæ argentæ. Respondebunt fortè Jansenistæ, testimonium S. Salesii nihil conducere ad defendendam P. Lessii doctrinam: nam Libertus Hennebel in Thesibus suis 1684. impressis, ait: *Franciscus Salesius, errore Semipelagianorum infectus fuit.* Ast Responzionem hanc ex Liberti Jansenistæ penu desumptam, quis Orthodoxorum impiam esse non censet?

Falsitatem illam Jansenistarum ratione Bullæ Urbani VIII. ipsemet idem Pontifex sat clarè manifestat. Tum, quia in illa

Doctrinã
P. Lessij,
inter alios,
approbat S. Franciscus Salesius.

Libertus
Jansenista
calumniatur S. Salesium.

Urbani 8vi eadem Bulla habet hæc: *Ex diligenti & matura ejusdem libri, cui titulus: Augustinus, lectione, compertum fuit, in eodem libro multas ex Propositionibus à Prædecessoribus Nostris damnatas contineri, & magno cum Catholicorum scandalo, & Auctoritatis dictæ Sedis contemptu, contra præfatas damnationes & prohibitiones defendi.* Tum, quia idem Pontifex ad *Archi-Episcopum Cameracensem* scripsit: *Est verissimum Diploma, & Sanctæ Sedis Oraculum, quod aliquorum audacia levissimis prætextibus, falsitatis insimulare præsumit.* Item ad *Academiam Duacensem*: *Impudens aliquorum temeritas satis improbari non potest, qui Constitutionem illam (In eminenti &c:) falsitatis insimulare, vanissimis rationibus non sunt veriti: est hæc aperta contumacia, perniciosumq; exemplum; & salutis discrimen aditur eâ Presumptione atq; inconsultis Opinionibus.* *Accedit.* Quia inter Propositiones 31. ab *Alexandro VIII.* damnatas 7. Decemb: 1690. ultima seu 31. est hæc: *Bulla Urbani VIII. In eminenti est subreptitia.*

Calumniosa Jansenistarum relatio contra Cools refellitur.

Demum quantum à Veritate deflectat illud, quod de *P. Cools* refertur à Jansenistis in illa Historia de Jansenismo tomo 1. pag: 279. hinc prudens Lector collige. Doctissimus Præsul Antverpiensis, ex Ordine Prædicatorum assumptus, *Reginaldus Cools*, legens illam paginam, obstupuit, execratus tam enormem falsitatem, & Anno 1701. 19. Octobris publicum suum Aumenticum instrumentum edidit, in quo hæc leguntur: *Attento, quòd alius P. Cools illic intelligi non possit, quàm Nostra Persona: Episcopali Nostrò Officio prorsus congruum est, ut in Veritate & Charitate ambulantes, manifestestemus, quid hac de re sentiendum sit. Nos Divino Nomine invocato, attestamus, illud relatum esse falsum, fictum, ac merè calumniosum.* Moxq; subjicit: *Sed non est mirum, quòd de Episcopo ex Ordine Prædicatorum assumpto, & quidem in Hispania indè, calumniam Patrum Societatis, talia comminiscantur, qui occasione Jansenij exorbitant: siquidem simillimi signi exemplum habemus in Illustrissimo ac Reverendissimo D. Ildefonso à S. Thoma, ex Nostrò etiam Prædicatorum Ordine assumpto Episcopo Malacensi, cujus Auctoritate, cum esset Nobilissimi Sanguinis, doctissimus ad hæc & Religiosissimus, abutentes, eum fecerunt Auctorem nefandissimi Operis, cui Titulus: Theatrum Jesuiticum. Sed opportunè accidit, ut Vir Illustrissimus*

simus datâ Operâ editoꝝ, Typis Opusculò infamem imposturam invidiis
confutaverit argumentis.

CAPUT VI.

A Sfero 6tò. Admirandæ sunt Jansenistarum falsitates
contra Patrem Ludovicum Molinam,

PRæmitto Imò. Quesnellus in Historia sua Congregationum de *Falsitates*
Auxilijs, refert, quòd Molina in sua Concordia, Augustinum, *Janseni-*
bis tantùm, aut ter præter morem, & fortè præter mentem, Sancti, *starũ con-*
seu Divi titulò, cohonestaverit: feceritq; id eò fine, ut eum oblique *tra P. Mo-*
deprimeret. *linam re-*

PRæmitto 2dò. Reginaldus Ravallius, Auctor Quæstionis The- *feruntur.*
ologicæ, Historicæ &c. in sua Thesi 30. & postrema ait: *Facetur*
passim Molina in sua Concordia, quòd Doctrina negans Scientiam Medi-
am sit Divi Augustini. Thesi autem Superiori 6. habet hæc: *Annò*
1594. 5. Martij, cùm Molinæ Dogmata, publicè tueretur Antonius de
Padilla ejusdem Societatis, Patres Societatis eadem die ad vesperam,
Sacro Tribunali Inquisitionis librum Molinæ tanquam de heresi suspectum
denuntiant. Reginaldi narrationem utramq; , multis approbant Jan-
senistæ.

PRæmitto 3tò. Franciscus de Penna refert: Die (inquit) Jo-
vis, 7. Junij 1601. apud Reverendissimum Dominum S. Agathæ (id est,
Julium Sanctium ex Ordine S. Francisci, Episcopum Agathensem)
habita fuit Congregatio, ad quam omnes Consultores, exceptis Regente
Carmelitarum, & Procuratore Generali S. Augustini, affirmârunt Scien-
tiam Mediam à Molina assertam, esse inventum à Massiliensibus (seu Se-
mipelagianis) & excogitatum ad extenuandam Gratiam effectricem
bonæ voluntatis. Hanc Censuram tubis, & tympanis (ut dicit P.
Hænao) multoq; verborum strepitu præconat Thomasius, & qui-
dam alij Catholici Scriptores, maximè verò Quesnellus cum suis
Jansenistis. His præmissis

Probat, Ea, quæ in Præmissis tribus superioribus à
Jansenistis approbata vel relata sunt, esse gravissimas falsitates.

*Falsum ,
quòd P. Mo-
lina, Au-
gustinum
Divi Titu-
lo ter tan-
tùm coho-
nestaverit*

Nam in Præmissò imò, duplex impostura Quesnelli continetur. *1ma.* Quod his tantum, aut ter, Sancti seu Divi Titulo cohonestetur Augustinus à Molina. Nam Eleutherius, insignis Theologus testatur, quòd ipse in Vlysiponenti editione Concordiæ Molinianæ, Divi vocabulum, Augustino præfixum, repererit, saltem octies & decies: in Antverpiensi verò editione, ultra vigesies: uti & ego ipsemet numeravi. *2da* impostura gravior, nempe fecisse id Molinam, ut S. Augustinum obliquè deprimeret. Depressitne S. Thomas aliquando & aliquomodo Divum Augustinum? & tamen in Sua Summa Theologica, mille quingentis vicibus Augustini nomen usurpando, nullibi ei præfixit nomen Sancti vel Divi. Depressitne eundem, Magister Sententiarum Lombardus, Episcopus Parisiensis in suis quatuor Sententiarum libris, quòd supra octingentas vices, nomen Augustini usurpaverit, ne semel quidem cum hoc prævio Titulo, Divi vel Sancti? imò ipsemet Jansenius conscripsit, sat magnum volumen dictum *Augustinus Cornelij Jansenij* (advertè: Vicleffus etiam olim hæresiarcha virulentus, à suis nominabatur ordinariè: *Joannes Augustinus*: teste Valdensi lib. 1. Doctrinalis Fidei Antiquæ cap. 34.) In suo tamen illo pseudo Augustino, sine prævijs illis Titulis sapissimè nominat Augustinum, ut constat sufficienter, ex adductis in hoc libro nostro Textibus Jansenij.

*Falsum ,
quòd dicat
P. Molina, à
S. Augusti-
no negari
Scientiam
Mediam.
Falsum itè,
quòd à Pa-
tribus Soci-
etatis, liber
Molinæ, tan-
quam de hæ-
resi suspecto,
delatus sit ad
Tribunal In-
quisitionis.*

Ubinam P. Molina asserit à S. Augustino negari Scientiam Mediam? Utiq; in sua Concordia q. 14. art. 13. disp. 52. expressè dicit: *DEO, ab Hieronymo, Augustino & alijs Patribus tribuitur Scientia Media*: similiaq; habet art. 18. disp. 53. & alibi. Vide plura apud P. Paulum Leonardum Sherlogum in suis responsionibus ad expostulationes recentiorum quorundam Theologorum contra Scientiam Mediam p. 2. sect. 8.

A Patribus Societatis ad Sacrum Tribunal Inquisitionis librum Molinæ tanquam de hæresi suspectum delatum esse, impudens calumnia est: ut ex Authenticis testimonijs plurium virorum præstantium deducit P. Henao, in sua Scientia Media à folio 31. Quod attinet Censuram. Concedamus, in ædibus Episcopi Agathensis (à Censoribus septem) labe Semipelagianismi erroris notatam

tatam esse Scientiam Mediam, quæ est Princeps Dogma Molinae, quin & Societatis nostræ. Sed approbavitne illam Censuram aliquis Summorum Pontificum, vel Celebres Academiae & Universitates Orbis Orthodoxi? Minime: imò eam improbavit Paulus V. Anno enim 1606. 28. Augusti, die S. Augustino Sacra, majori, meliorique Censuram parti adhærens, pronuntiavit, ut omnis doctrina Molinae indemnis consisteret: proinde evidens est, non censuisse Summum Ecclesiae Pastorem, Mediam Scientiam esse errorem Semipelagianorum. Reprobant Censuram illam, Academiae celebriores & ingens (extra etiam Societatem nostram) numerus Virorum, Sapientia, Gradu literario & dignitate, librisq; editis præstantissimorum, quorum nomina refert ex parte, P. Henao, in suo libro de Scientia Media Eventilatione 17. à folio 79. ad 82. & quod non leve est, ipse Dominicus Bannez, acerrimus alius Molinae adversarius, minime approbat Censuram illam. P. enim Alphonsus Ferrerius, Præpositus Provincialis Castellæ, datis ad Claudium Generalem literis, 6. Calend: Novembris Anni 1604. scribit: *Magister Bannezius Cathedralis in Academia Salmanticensis Theologia, mortuus est Medinae Campi, die Jovis 21. Mensis hujus, vehemens per Hispaniam Societatis adversarius. Tamen in hora mortis, bene de illa locutus est, dicendo: se bene semper voluisse hominibus Societatis; verum in Materia de Auxilijs (& Scientia Media) dissensisse ab ipsis, vera sentire sese opinantem. At nunc Judicare se Sententiam Societatis esse valde probabilem.* Ita refert Jacobus Possinus in suo compendio Historiæ Controversiarum. Merito verò Censura illa reprobatur, siquidem Scientia Media à P. Molina & Societate asserta, essentialiter à Scientia Semipelagianorum differt objecto, usu & fine: ut demonstravi supra in 2da parte Tractatus Imi.

Nota imò. Auctoritas Censuræ latæ ex pluribus Capitibus diminuitur. 1mo ex inconstantia Censuram. Illi enim qui Semipelagianismi errorem affinxerant Scientiæ Mediæ, imò, 60. Molinae Propositiones, ut erroneas & temerarias damnarunt, postea ex sexaginta, viginti tantum notatæ sunt Censuræ Propositiones: postremo solummodo sex, vel septem Censuratæ. 2do. Quia inter illos septem Suffragatores Censuræ, fuit Jacobus le Busu & Ludovicus de Cre-

*Censura, si
que priva-
tim contra
Molinae do-
ctrinam,
de Scientia
Medialata
est, ex mul-
tis Capitibus impro-
batur.*

il, Doctores Parisienses Sorbonici, exules è Gallia, quia adversi Re-
gi Henrico IV. uterq; illorum alebatur sapissimè à Francisco Pen-
na infensissimo Societati; & ab Alexandrino Cardinale ex Ordine S.
Dominici assumpto, quotidianum panis & vini dimensum accipiebat:
cui etiam Cardinali, quidam alij è Censoribus, dignitatem suam E-
piscopalem debebant. 3tio. Nullus eorum Censorum antè, exceptò
Boviò (qui semper Doctrinæ Societatis eximius fuit Defensor) do-
cuit Theologiam, & si quid in hoc genere studiorum peritiæ habu-
erant, longâ desuetudine, strepitu negotiorum, domesticis officijs,
Auxilijs, occupationibus, multum evanuerat. Ad hæc Liber ipse Mo-
linæ ignotus tunc Censoribus erat: excerpta tantum à Bannezio &
Alvarez, ex eo, manibus terebantur.

Nota 2do. Licet post obitum S. Thomæ, Theologorum Prin-
cipis, aliquæ ejus Propositiones ab Academia Parisiensi damnatæ fu-
erint, tanquam Fidei Catholicæ repugnantes, illiq; Decreto con-
demnativo, subscripserit inter alios Doctores, sapientissimus de Gan-
davo Henricus, Archidiaconus Tornacensis: ut constat ex ipsiusmet
Quodlibeto 2. q. 9. (ad longum id narrant, Ferdinandus del Castillo
in Chronico Prædicatorum lib. 3. cap. 31. Thomas Pius à Ponte in
Prologo ad 1. par. quæstione unica, dub. 2. innuit id etiam Hiero-
nymus Vielmus, Episcopus Aemoniæ lib. 1. de scriptis & doctrina
S. Thomæ) tamen semper illæ Sententiæ Aquinaticæ manent in suo
debito robore, nec à Veritate deflexissè censentur. Idem esto Judi-
cium de Scientia Media, etsi Censores illi septem (vix quò ad re-
rum Theologicarum perfectam notitiam, aliquomodo comparandi
celeberrimæ Universitati Parisiensi) eam à Semipelagianismi errore
differre non censuerint.

*P. Molina
obitus &
Laws.*

Nota 3tio. P. Ludovicus Molina 1600. 12. Octobris Anno æta-
tis suæ 65, vivere desijt Madriti, quò se contulerat ex recessu Con-
cheni, & Lucubrationum suarum Sede, ut facilius, quæ Romæ ad
sui defensionem agerentur, attenderet. Vir erat excelsi animi, & o-
mnium rumorum contra se, portentosis quandoq; mendacijs refer-
torum contemptor. Ipsi Adversarij prudentiores eum pro Catholi-
co & bono Religioso habent, ut scripsit Cardinalis Bellarminus
9. Martij Anno 1691. ad P. Antonium Padillam, Vallisoleti Theo-
logiæ

logix Professore, Augustinus Antolinez Archi-Episcopus Compostellanus ex Ordine Eremitarum S. Augustini, primarius Doctor Salmaticensis, in suis literis ad R. P. Joannem Baptistam Piumbinum, Procuratorem ejusdem Ordinis Generalem, ex Hispania Romanam scribit hæc: *Patrius Molina tam ingenium, quam stylus, sublimè quiddam spirant, quodcumq; argumentum in manu sumpserit, ornatè sanè meus fixus & constans de hoc Viro sensus est, ipsum eò plus gloriæ Divinæ Majestati procuraturum, eò melius de Republica Christiana meritorum, quò plures libros Typis vulgaverit.* Ejusdem Familiæ Eremiticæ Augustinianæ Doctor Celeberrimus Fr. Joannes Marquez in sua Epistola ad eundem Piumbinum ait: *Necquidquam apparet in Molina operibus, quod non hominem imprimis Catholicum, & consummatè erudicum suboleat, quæ est nostræ Familiæ communis de illo æstimatione.* Sylvester Maurolycus lib. 5to. Oceani Religionum, inquit: *Molina eruditus de Auxilijs partus, positus in fornace examinis Pontificij, & sæpius igne probatus, deprehensus est Aurum omnibus numeris purgatissimum.* Joannes Sanchez in selectis Theologiæ Moralis disp: 48: *Molina Magister Magistrorum est, cujus scripta tam in Disputationibus Scholasticis, quam mores attrinentibus, lucem absconditis rebus emiserunt.* Plura ejus meritissima elogia vide in Bibliotheca Scriptorum Societatis.

CAPUT VII.

JOannis Vergerij, Jansenistarum secundi Patriarchæ, admirandè erronea Dogmata recensentur.

I. **C**Larissimum est, Episcopum peccatorem resurgere non posse per Media statui propria, cum hoc ipso, quo peccator est, statum amittat ex primævo jure, nec amplius in eo sit. *In suis vindicijs, pag. 629.*

II. Quilibet vinculi castitatis infractione perimitur Sacerdotium. *In ipsdem suis vindicijs, Vergerius pag. 678. Hæc duo Dogmata conveniunt cum illa Joannis Viclesii & Husii damnata Propositione in Concilio Constantiensi: Nullus est Prælatas, nullus est Episcopus, dum est in peccato mortali.*

III. Monasticus status nullis magis convenit, quam lapsis, & facinorosis. *Eadem pag. 678.*

Vergerij
Jansenista
Propositiones
erroneæ
vincti
ginti.

IV.

IV. Impediendum omnino est, ne **Templa Religiosorum** tam multum frequententur; hunc in finem praxis administrandorum Sacramentorum adhibenda est opposita communi praxi Ecclesie hodiernae. *Vergerius in Colloquio cum Jansenio, cui se interfuisse testatur Pranobilis D. de Rasylli.*

V. Tridentinum Concilium non fuit verum Concilium.

VI. Ejus definitionibus non debet haberi Fides, quia non fuit celebratum juxta morem priscarum Synodorum.

VII. Concilium Tridentinum fuit Concilium Pontificis & Scholasticorum, qui multum immutarunt Doctrinam Ecclesie.

VIII. Contritio, est absolutè necessaria in Sacramento poenitentiae ad remissionem peccatorum. Attritio cum Sacramento non sufficit. Concilium Tridentinum docens contrarium, in hoc puncto erravit.

IX. Sacramentum poenitentiae non delet peccata.

X. Verba absolutionis non sunt operativa, sed declarativa tantum sui effectus.

XI. Communio plus valet, quam confessio ad delenda peccata, & ad disponendos homines, ut bene moriantur: ideo in periculo vitae constitutis v. g. Pestiferis, potius administranda Eucharistia, quam Sacramentum poenitentiae.

XII. Confirmatio, Sacramentum Ordinis, & consecratio Episcopalis delent peccata tum quoad culpam, tum quoad poenam, æquè ac Sacramentum baptismi.

XIII. In veteri Ecclesia non conferebatur Sacramentalis absolutio peccatorum venialium.

XIV. Confessio Venialium, quam Augustinus appellat Confessionem Justorum, non est Sacramentalis, sed tantum exercitium humilitatis; & talis Confessio potest fieri Laico primum occurrenti.

XV. Absolutio est tantum Sententia declarativa remissionis.

XVI. O quantum à Veritate aberrant, qui existimant Ecclesiam esse Congregationem fidelium compositam ex Summo Pontifice, & Prælati, Doctores, Sacerdotibus, Religiosis, & populo: pauci admodum sunt, qui possunt dici Veri Ecclesie Filij.

XVII. Congregatio Composita ex Pontifice, Prælati, Parochis,

chis, Doctoribus, Religiosis & populo, quos videmus uti iisdem legibus, non potest, censeri Ecclesia alio sensu, aut aliâ ratione, quam, quòd in verâ Ecclesiâ locum successerit: sicut, si quis aquæ carnosæ & putrefactæ occupanti alveum, cujus aquæ olim fuerant vivæ, limpide, & salubres, ejusdem fluminis nomen impertiretur.

XVIII. Non in moribus tantum, sed & in Dogmatibus, Ecclesia est corrupta.

XIX. Episcopi, Ecclesiastici, & Religiosi passim sunt destituti Spiritu Christianismi, Spiritu Gratiæ & Ecclesiæ.

XX. Ex Doctrina Patrum, & Conciliorum, ostendi potest, usque ad quæ sæcula duraverit vera Ecclesia, & quo tempore cœperit ejus destructio; tempus ædificandi, & tempus destruendi: tempus ædificandi transijt, DEUS ipse Ecclesiam destruit.

Nota Imò. Joannes Vergerius fuit Bajonæ Urbis Canonicus, postea Abbas Sancyranus, Jansenij fidissimus Achates, Jansenisticæ hæresis primarium Columnen. Cum hoc Vergerio sapius colloquia sua instituerat Episcopus Lingonensis item D. Joannes de Jovaud, Abbas & Secretarius Ordinis Cisterciensis: his duobus etiam sua Dogmata revelavit Vergerius, & primo quidem Dogma 5tum ad 12. inclusivè: ut Episcopus ille Juridicè testatus est Parisijs coram Summo Cancellario Anno 1688. 11. Julij: Secundo, nempe Joanni de Jovaud, aperuit Dogma 14. inclusivè ad 20, ut idem Joannes Juridicè & cum Sacramento testatus est Parisijs Anno 1638. 17 Junij.

Nota 2dò. Propositiones Vergerij erroneæ recentitæ, refutatione non egent, cum per se clarum sit, quòd sensui Catholicæ Ecclesiæ, quæ est columna & firmamentum Veritatis. imò ad Timoth: 3. Et contra quam, nec portæ inferi prævalebunt, è diametro opponantur.

CAPUT VIII.

EXponitur Jansenij & Jansenistarum Sensus de Sententia Thomistarum statuente infallibilem Gratiæ efficaciam consistere in Prædeterminatione physica.

Jansenius lib. 2. de Gratia Christi cap. 2. habet hæc: *Qui Medi-* De Præde-
cinalem (id est efficacem) Christi Gratiam, sic defendere conan- termina-
2 tur,

tione Thomistica,
quid senserit Jansenius?

tur, ut eam in Prædeterminationem physicam transforment, omni statui hominum lapsorum & innocentiam ex vi Primæ Cause & indifferentia voluntatis necessariam, magis profectò Aristotelici, quàm Augustiniani sunt. Nam talis Prædeterminatio sic asserta, non solum nullo testimonio ejus probari potest: sed potius Universam ejus doctrinam, innumeris locis traditam, inexplicabili confusione perturbat: tollit enim indifferentiam integræ lapsæq; voluntatis. Tollit item & obscurat radicem veram necessitatis Gratiæ Medicinalis: nec sinit intelligere veram Naturam ejus, dum aequaliter statuit illam Prædeterminationem omnibus necessariam. Prædeterminatio physica tanquam gratia ab Augustini sensibus est remotissima, & potius inhumana Philosophia, quàm Augustiniana Theologia, expressa & inventa est.

Quid item Jansenista?

Jansenistæ verò clam in literis ad se mutuo datis, execrantur Doctrinam de Prædeterminatione physica. Principium (inquiunt apud Eleutherium) metaphysicum Præmotionis physice & in statu Nature & Gratiæ, falsum est pro utroq; statu. JESUITA in pluribus Congregationibus coram Clemente VIII. & Paulo V. merito oppugnârunt hoc principium, uti absurdum. Quod facili negotio probari potest. In duabus duntaxat paginis, de Correptione & Gratiæ, Impressionis Romane, quam habes, facillimum erit Thomistas convincere evidenter, quòd nunquam intellexerint, & Augustinum circa Distinctionem Divini Auxilij pro utroq; statu. Divinant item, aliquando futurum, ut Thomistica, non minùs, quàm Molinistica Doctrina proscribatur. Imo Vallonus, insignis Jansenista, 17. Julij Anno 1699. ad Quesnellum scribit: *Dominicani sunt miseri homines, & alibi. Homines isti (nempe Thomistæ) plurimum nocent Veritati, & bonæ causæ.*

An Veritati conforme sit dictum Jansenij & Jansenistarum contra Prædeterminationem physicam, respondendum alijs relinquo, præsertim ipsismet Thomistis doctissimis.

TRACTATUS TERTIVS.

IN QUO

Quesnelli Jansenistæ admirandè erronea (utpotè, quæ multùm injuriosas, & ignominiosas notas inurit Sententiæ piæ) evincitur Propositio hæc: Sententia, quæ tenet DEIparam esse immaculatè Conceptam, Opinio est nova, & contraria veritati Scripturarum, ex eaque infertur perniciosa sequela.

Pramitto Imo. In Jansenistica hæresi fundanda, præter Michâel Bajum & Janfenium, eminuit Vergerius Bajanæ Urbis Canonicus, postea Abbas Sancyranus, cum quo Janfenius, adhuc Bajanæ Collegij Moderatorem agens, hæresim hanc moliri coepit: nec ambo ab inito Consilio destitère unquam: ut patet ex literis, ab ipso Janfenio ad Sancyranum datis, quorum autographa asservantur Parisijs in Bibliotheca Claromontani Nostræ Societatis Collegij. In illa verò hæresi defendenda & propaganda, præter Antonium Arnaldum, primas partes novissimè tenuit Paschasius Quesnellus, Oratorij Nominis JESU in Gallia Presbyter, qui non contentus docere Propositiones quinque damnatas Janfenij, & plurimas Bajanæ, insuper cum suis Affæclis quibusdam, propugnavit plerasq; erroneas Propositiones Immaculatæ Conceptioni DEIparæ, Primatuiq; Sancti Petri repugnantes, ut constat etiam ex publico Decreto Humberti Gvillhelmi à Precipiano, Archi-Episcopi Mechlinensis, Primatis Belgii: ex quo De-

*Quesnellus
primarius
Janfeni-
sta, qua-
nam erro-
nea docu-
erit?*

creto, lato Bruxellis in Palatio Arcchi-Episcopali, 1. Novembris Anno 1704 fideliter excerpta, nobis servientia hæc subjungo. De plurimum Ecclesiæ Nostræ Metropolitanæ Dominorum Capitularium, & aliorum Sacræ Theologiæ Doctorum, & Licentiorum, uti & Jurisperitorum Consilio & assensu, Christi Nomine invocato, & nihil nisi Justitiam præ oculis habentes, dicimus, decernimus, & declaramus, ex Actis & Probationibus constare, P. Paschasium Quesnell, Parisinum, Oratorii Nominis JESU in Gallia Presbyterum, renuisse simpliciter subscribere (licet admoneretur, rogaretur, ac instanter premeretur, ad hoc à Superioribus suis) Formulæ doctrinali præscriptæ in Comitibus Generalibus præfati Oratorij Gallici: Idque ea præcipue de causa, quod Formula ista contineret damnationem doctrinæ Jansenij & Baji, quam contumaciam adversus Superiores suos ne deponeret, ex Gallia profugus ab Anno 1685: in Belgio varijs in locis, sed potissimum in hoc oppido Bruxellensi, sub fictis nominibus latitavit, & ex latebris suis, contumaciæ suæ malum, ulterius communicavit, varia edendo, ac publicando Opuscula, quibus hæresim Jansenianam non obscure sustinuit- insuper pertinaciam suam prodidit, asserendo inter alia: Jansenismum non esse nisi Phantasma- Concurrit item ad impressionem in hoc oppido factam, Historiæ Congregationum de Auxilijs (editæ sub nomine Augustini le Blanc) sine ulla approbatione Censoris Ordinarii, & non expectatâ Censurâ nostrâ. Dogma Immaculatæ Conceptionis DEIPARÆ Virginis, numeravit inter Opinionones novas, & contrarias veritati Scripturarum, inferentesq; perniciosam sequelam, atq; damnatam Sententiam de gemino capite Ecclesiæ satis apertè sustinuit. Quibus omnibus consideratis, declaramus illum, uti de Jansenismo & Bajanismo, alijsq; excessibus supra memoratis convictum, incidisse in excommunicationem aliasque poenas. &c.

Quesnellus, admittendo ut veras Propositiones quinque Jansenij à Sede Apostolica damnatas, erravit graviter: ut demonstratum in Tractatu Imo. Nec minus à vero aberravit, dicendo: Jansenismum non esse, nisi Phantasma: sustinendoq; Ecclesiæ Sententiam de gemino Capite, damnatam ab Innocentio X: ut ostendi in Tractatu 2do. Numerando verò Dogma Immaculatæ Conceptionis DEIPARÆ Virginis

ginis inter Opiniones novas, & contrarias veritati Scripturarum, inferentesq; perniciosam sequelam, quantum injuriosius fuerit veritati, exponet Tractatus præfens, demonstrando Propositionem Quesnelli contra ilibatum Conceptum Virginis, esse admirandè erroneam. Quidni enim censeatur admirandè erronea illa Quesnelli Propositio, quæ, etsi pluribus constet partibus, nec unica tamen pars ipsius aliquomodo veritati conformis est, sed omnes & singulæ multum erroneæ: ut patebit ex Capite 1. 2. 3. 5. 6. 7. Quam Propositionem improbat tam Sensus Ecclesiæ Orthodoxæ, quam miracula & Revelationes: nec non Auctoritas Sanctorum Patrum, etiam S. Thomæ, S. Bernardi, ac eorum omnium, qui ex Celebris Ordine Prædicatorum in Album Sanctorum ritè relati sunt: ut clarum est ex capite 1. 4. 8. 9no. Quam penitus convellunt Argumentis suis, Sancti, Augustinus, Ildephonsus, Bernardus, Thomas, Bonaventura: ut constat ex cap. 6to. Quæ ejusmodi Propositio est, ut illâ admittâ, ut verâ, gravissima inferrentur inconvenientia. Si Quesnellus præcisè dixisset: *B. Virgo est in peccato Originali Concepta*: tunc minimè censuissem, ejusmodi dictum esse admirandè erroneum: siquidem non omnino pauci viri docti Orthodoxi & Religiosi, illud dictum, ut veritati non dissonum admittunt. Ast, quia piæ Sententiæ injuriosas & ignominiosas notas inurit, ideo Quesnelli Propositionem, meritò admirandè erroneam appello.

Præmitto zdò. Brevitatis & veritatis causâ, Sententiam illam, quæ tenet B. Virginem sine labe esse Conceptam, cum plurimis gravissimis Theologijs, denotandam à me etiam hic semper, nomine *Sententia piæ*. Qui verò sentiunt, Sententiam piam nulli inniti fundamento sufficienti, contraq; eam militare communiter Sanctos Patres, ideoq; sentiunt B. Virginem non sine labe esse Conceptam, horum inquam Sententiam à me denotandam nomine *Sententia, quæ opponitur piæ*, vel nomine *Sententia rigida*. Quesnelli, enim Supradictam Propositionem, non minus piam vel rigidam, sed verius esse impiam, & admirandè erroneam, censeo. Licet verò teste Cardinali Sfortia in Historia Concilij Tridentini lib. 7. cap. 7. *Pro Sententia piæ, edita est ea librorum copia, quæ ad instruendam Bibliothecam abundè foret.* Et ante ipsum P. Alphonsus Salmeron, unus ex decem primis Patri-

*Nomine
Sententia
piæ, quid-
nam hic
intelligi-
tur?*

bus Societatis, qui obiit Anno 1585. Tomo 13. suorum operum in Commentarijs suis super Epist: ad Rom. 5. disp: 49. scripsit: *Nullus extitit Doctor, aut Scriptor à quadringentis Annis, qui hanc Controversiam non agitaverit.* Nihilominus, exsurgentibus præsertim de novo hostibus, *Necessarium & utile est* (verbis loquor, & ratione utor S. Prosperi in Epist: ad S. Augustinum) *etiam quæ scripta sunt, scribere: ne leve existimetur, quod non frequenter arguitur.* Maximè, cum certum sit, non omnia, quæ in hac Materia ab omnibus conscripta sunt, in omnium manus venire: hujusq; Materix tractandæ tantam esse amplitudinem, ut tot jam scriptis, & adhuc scribendis, semper etiam aliquid novi addendum supersit.

*Cur aliquantum
fusedè propugnatur
hic piæ Sententia?*

Præmitto 2tò. Ne mireris Amice Lector, quòd Tractatus præsens arctis non constringatur Limitibus: pro tuendo enim honore Matris DEI, & omnium nostrum pretiosissimæ, Laconem in scribendo agere, minus videtur conveniens hanc Materiam tractanti, præsertim ei, qui est ex illo Ordine, cujus Ordinis omnes decem primi Patres (nempe S. Ignatius, S. Xaverius, Petrus Faber, Jacobus Laynez, Alphonsus Salmeron, Nicolaus Bobadilla, Simon Rodericius, Joannes Codurius, Claudius Jajus, Paschasius Brèttus) illibatam B. Virginis Conceptum acerrimè propugnârunt. Quin S. Ignatius, S. Xaverius, Faber, Rodericius, Codurius, Jajus, Brèttus, accepto gradu Magistri in celeberrima Academia Parisiensi, juxta Universitatis illius Praxim, Anno 1497. introductam, Juramentò se obstrinxerunt ad defendendam B. Virginis sine labe Conceptionem. Insuper idem Divus Ignatius, ad comprobendam piæ Sententiæ Veritatem, mortuum suscitavit, ut refert Nierembergicus in vita S. Ignatij, & Christophorus Schenck in Scientia Salutis, Discursu 20. Bobadilla, in Academia Vallisoletana, & Parisiensi, Professorem: in septuaginta septem Episcopatibus, Missionarium agendo: Laynez cum Salmerone in Concilio Tridentino, illibatæ Conceptionis potentissimi fuere Advocati: quod ipsum Salmeron etiam in Tomo 13. à Disp. 49. incipiendo, abundè præstitit.

Accidit, quòd Alphonsus Rodriquez Sanctimoniâ & miraculis conspicuus, cum summo ardore spiritus (ut habetur in ejus vita à P. Michæle Juliano Rectore Collegij Majoricensi conscripta) callicus

litus sibi revelatum affirmavit: *Unam ex causis, ob quas DEUS Religionem Societatis fundavit, fuisse, ut defenderemus & predicaremus illibatam Conceptionem suae Matris.* His prae-notatis, sit

CAPUT I.

Sententia pia, non est Opinio nova.

PROBATUR. Quia Alexander VII. in Bulla sua edita Anno 1661. quae incipit *solicitudo omnium Ecclesiarum*, & inter Bullas hujus Pontificis est n° 7. hanc Sententiam nominat non modò *piam, laudabilem*: verum & antiquam in Ecclesia DEI: dicit enim: *Sanè vetus est Christianissimum, erga ejus Beatissimam Virginem Matrem Mariam pietas, sententiarum ejus Animam in imo instanti creationis atq; infusionis in corpus fuisse à macula peccati originalis preservatam. Sanè vetus.* Nam S. Andreas, ut Cœtanci S. Apostolo Presbyteri Achaiae referunt in Historia de ejus Passione (quam Historiam Cardinalis Baronius ad annum 69, ut legitimam recipit: Sapientissimi verò & gravissimi Viri, ut Lipomanus, Joannes à Lovanio, Bellarminus, ut legitimam probaverunt: videturque ab Ecclesia esse approbata: siquidem in Breviario Romano in Festo S. Andreae legitur) hic inquam S. Andreas dixit: *Sicut primus Adam formatus fuerit ex terra nondum maledicta, ita secundus Adam (nempe Christus Dominus) formatus ex terra Virginea, nunquam maledicta.* Nec ab similia protulit S. Jacobus uterq; & S. Marcus S. ac Thesiphon Martyr S. Jacobi, cognomento Majoris, Apostoli Discipulus: ut adducit P. Salazar in Defensione Immaculatae Conceptionis Argum: 12. cap. 42. Pennalosa, Velasquez, &c: Luitprandus, Cremonensis Episcopus, Vir ob eruditionem & prudentiam multae auctoritatis (floruit circa Annum 946. eoq; ipso Anno functus legatione nomine Berengarii Imperatoris ad Constantinum Imperatorem Graecorum) in suo Chronico ad Annum 676: *Immaculatam (inquit) Conceptionem B. Virginis Apostoli predicaverunt ubiq;.* Idem testatur in suo Chronico Eruditissimus Julianus, qui Bernardo Archi-Episcopo Toletano fuit à Sacris Confessionibus circa Annum 1036. Antiquitatem item Sententiae piaecomprobat Festum Immaculatae Conceptionis à temporibus Apostolorum in Ecclesijs Armeniae, Aegypti, Syriae,

*Sententia
piam esse
antiquis-
simam, de-
monstra-
tur.*

riæ, (ut refert Vestinonafterienfis in suo Chronico ad Annum 1228. Galatinus lib. 7. cap. 4. & alij plures) celebrari solitum. In Ecclesijs verò Græciæ, longè ante annos mille; ut perspicuum est ex antiquissimo Græco Canone Ecclesiastico, quem composuit S. Andreas Archi-Episcopus Cretensis, qui floruit circa Annum 550. in quo Canone legitur: *S. Anna concepit hodie intemeratam Immaculatissimam DEI Genitricem, omni ex parte incontaminatam: Ejus nos Sanctam Conceptionem & Immaculatam colamus.* Flavius Lucius Dexter, qui vixit Sæculo quarto, in Fragmento sui Chronici folio 113. scribit: *A S. Jacobi Predicatione, celebratur in Hispania Festum Immaculata & Illibata Conceptionis DEI Genitricis.* In Sacello Ecclesiæ Segoniensis, quam fundavit B. Jerotheus S. Pauli Discipulus, legitur ista inscriptio: *A tempore Jerothei, B. Pauli Discipuli, & hujus Civitatis primi Prasulis, illibatam Conceptionem Sancta Virginis, hac Ecclesia tuetur & celebrat.* Conventus Balileensis sessione 36ta. habitâ Anno 1439. ait: *Renovantes præterea institutionem de Celebranda Sancta Ejus Conceptione, que tam per Romanam, quam per alias Ecclesias sexto idus Decembris, antiquâ & laudabili consuetudine celebratur.*

Demum antiquitatem piæ Sententiæ comprobatur antiquorum Patrum sensus Sanctus Amphilochius, Iconij Episcopus (à D. Hieronymo in Epistola ad Magnum, ob eruditionem sæculi. & insignem scientiam Scripturarum, eximie collaudatus) Oratione 4ta, quam in latinum convertit Franciscus Combefis Dominicanus: *Quid (inquit) stulte à veritate dissens? qui enim antiquam illam Virginem (nempe Evam) sine probro condidit, & secundam (id est B. Virginem) sine nota & crimine fabricatus est.*

S. Hieronymus in Psalmum 77: *Beata Virgo est Nubes diei, quia non fuit (quale utiq; est etiam peccatum originale) sed semper in luce videlicet gratiæ.*

S. Augustinus de Natura & Gratia cap. 36: *Omnes peccaverunt, exceptâ B. Virgine, de qua propter honorem Domini, nullam prorsus, cum de peccatis agitur, habere volo questionem, unde enim scimus, ei plus gratiæ collatum fuisse ad vincendum omni ex parte peccatum, que concipere ac parere meruit eum, quem constat nullum habuisse peccatum.* Verba hæc intelligenda sunt de peccatis tam actualibus, quam originali; ut sat

clarum est ex illis: *Omni ex parte.* In libro item de quinq; Hærefibus folio 16: *Manichæi dicunt: Non est dignum, ut tanta Majestas per sordes & squalores Fæmine transisse credatur.* S. Augustinus circa finem folii 18 inducit DEUM respondentem sic: *Hæc, quam despicias Manichæe, Mater mea est, sed manu fabricata est meâ.* Unde sordes in Domo, ad quam nullus habitator accessit? Solum ad eam Dominus & Fabricator ejus venit. Si solus DEUS ad Eam venit, ergo prius non fuit à Dæmone polluta per originale peccatum.

S. Cyrillus, Archi-Episcopus Alexandrinus in Concilio Ephesino homilia 6ta: *Quis unquam audivit, Architectum, qui sibi Domum edificavit, Ejus occupationem & Possessionem primùm suo Inimico cessisse?*

S. Ildephonsus, Episcopus Toletanus, qui floruit Anno 650. sermone de B. Virgine: *In ea nullum peccatum prima originis viguit; ab omni peccato originali immunis fuit. neq; originale peccatum in utero sanctificata, contraxit.*

Sophronius Patriarcha Constantinopolitanus in Epistola approbata à sexta Synodo: *DEI para, ab omni contagio seu labe peccati libera fuit.* Si ab omni, ergo & ab Originali labe.

S. Damascenus Homiliâ 2dâ: *Quam, à peccato puram DEUS servasti.* Et Oratione 2da de Assumptione Virginis, asserit, quod serpens ad Beatam Virginem aditum non habuerit.

S. Petrus Damiani serm: de Assumptione: *Caro Virginis ex Adamo sumpta, maculas Adæ non admisit.*

S. Anselmus Cantuariensis Episcopus in Commentariis suis, in 2dam ad Corinth: cap. 5: *Omnes mortui sunt à peccatis, nemine prorsus excepto, sed dempta Matre DEI, quæ fuit sine originalibus, & sine voluntate admissis.* In Officio etiam Conceptionis ordinato à Nogverolo, & approbato à Sixto IV, in Lectione Ima sextæ diei Octavæ Conceptionis referuntur verba S. Anselmi ista: *Te igitur Domina, minime credere queo, morte peccati, in tuo Conceptu potuisse pregravari; considerare animus hoc vetat, intentio abhorret, lingua fateri non audet.* Quod si dicas, Commentaria illa in Epistolas S. Pauli, veriùs non esse S. Anselmi, sed Hervæi Natalis, ut sentit etiam Bellarminus; parum refert: Nam Hervæus fuit doctissimus, & sat antiquus Theologus, floruit enim Anno 1310: quodq; Notatu dignissimum: fuit totius Sacri Ordinis Prædicatorum, Magister Generalis.

S. Bruno Fundator Sacri Ordinis Carchusianorum, in Psalm. 105: *Hæc incorrupta terra illa, cui Benedixit Dominus: ab omni propterea contagione peccati libera.*

S. Norbertus Religionem suam instituit in honorem illibatae Conceptionis: unde Reverendissimus Quintanella in Epistola ad Philippum Regem: *Ad nullam Religionem ita pertinet, tueri Articulum de pura Conceptione, sicut ad istam Præmonstratensem, quoniam à quingentis Annis, Ejus Fundator S. Norbertus eam consecravit Immaculata Conceptioni.* Ex dictis patet, Magnum Franciscum Suarez in 3. p. q. 27. art. 2. sect. 6. merito scripsisse: *Hæc veritas (de Immaculata Conceptione) à Sanctissimis & antiquissimis Patribus, & ut creditur, etiam ab Apostolis tradita est.* Erravit ergo graviter Quæsnellus, dum asseruit; Sententiam piam, esse opinionem novam.

CAPUT II.

Sententia pia non est contraria veritati Scripturarum asserentium, omnes homines in Adam peccasse: & Christum esse Universalem omnium hominum Redemptorem.

In illa Propositione: Omnes in Adam peccaverunt; non includi B. Virginem, deducitur ex Scriptura.

Probatur quoad unum. Scripsit quidem S. Paulus ad Romanos cap. 3. *Omnes peccaverunt & egent gloria DEI: & cap. 5. Per unum hominem in hunc mundum peccatum intravit, in quo omnes peccaverunt.* Attamen in his ac similibus Scripturæ Sacræ generalibus Propositionibus non includi DEIPARAM. Constat imo ex eo. Nam idem S. Apostolus in illo ipso capite tertio, habet Propositiones Universales etiam has: *Omnis homo mendax. Omnes sub peccato sunt. Non est justus quisquam: Non est intelligens, non est requirens DEUM. Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt. Non est qui faciat bonum, non est usq; ad unum: & ad Philippenses 2do. Omnes, quæ suæ sunt, querunt, non quæ JESU Christi.* Scripsit & S. Joannes Epist. 1. cap. 1. *Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, mentimur. Jeremias cap. 6. A minimo usq; ad maximum omnes avaritiam sequuntur.* Item, licet in scriptura, Ecclesiastici cap. 40. universaliter dicatur: *Omnia, quæ de terra sunt, in terram revertentur.* Totiq; generi humano impositæ

positæ sunt leges istæ: *In pulverem revertentis. Paries in dolore. Nihilominus extra omne dubium apud Catholicos est, illas Propositiones Universales debere accipi in sensu accõmodo restringente. Certum enim, non solum Christum Dominum, quã hominem, ast & Virginem ejus Matrem, nullum commisisse peccatum actuale: nec Eam ullos in partu dolores sensisse: nec Corpus ejus resolutum esse in pulverem. Ita pariter etiam accipiendæ in sensu accõmodo Propositiones de transfusione originalis peccati in omnes homines: loquuntur enim de lege communi, non de privilegio, & exceptione. Convenit B. Virgini illud Asveri Esth: cap 5: *Noli metuere, non morieris: non enim pro te, sed pro omnibus lex hæc constituta est.* Imò, ut notat Cornelius à Lapide in cap. 5tum Epist: ad Romanos. Nulla est lex tam generalis, quæ non patiatur exceptionem. Constat 2dò. Quia Tridentinum Concilium perpensis hujusmodi Propositionibus Scripturæ, quibus asseritur, omnes in Adam peccasse, postquam Sessione 5ta definivisset: *Si quis Adæ prævaricationem sibi soli, & non etiam ejus propagini asserat nocuisse, anathema sit;* paulò post subjungit: *Declarat tamen hæc ipsa Sancta Synodus, non esse sue intentionis, comprehendere in hoc Decreto, ubi de peccato originali agitur, Beatam & Immaculatam Virginem Mariam DEI Genitricem: sed observandas esse Constitutiones felicis recordationis Sixti Pape IV. sub penis in ejus Constitutionibus contentis, quas innovat.* Hinc patet, quòd Sacrum Concilium non censuerit in illis Propositionibus Universalibus, comprehendendi Beatissimam V. Quia verò Sixtus IV. in illis Constitutionibus, nempe duabus, quarum una incipit: *Cum præexcellsa,* 2da incipit: *Grave nimis.* Sententiæ nostræ piæ magis favit: sequitur, Concilium quoque magis fuisse. Porrò Sixtum IV. fuisse in illis Constitutionibus, Sententiæ piæ, evidens est. In priori enim, solenne Festum Immaculatae Conceptionis instituit, & illud Celebrantibus, Indulgentias eas largitus, quas Urbanus IV. Celebrantibus Festum Corporis Christi à se constitutum, concesserat. In posteriori verò Constitutione, condemnat Propositiones istas: *Qui tenent B. Virginem absq; peccato Originali Conceptam, mortaliter peccant & sunt hæretici. Qui celebrant Festum Conceptionis, vel intersunt Concionibus, in quibus Beata Virgo, in sua Conceptione Immaculata predicatur, alicujus peccati reatum in-**

Ex Conci-
lijs.

currunt. Accidit. Quòd postquam inter alios Doctores P. Jacobus Laynez, unus ex decem primis Patribus nostræ Societatis, & prout Theologus Pontificius, à Sede Apostolica missus ad illud Concilium, perorassèt in illo Orbis Theatro pro hac pia Sententia per tres propè horas; omnes Patres Concilij Tridentini, exceptis paucissimis, iisq; præter unum aut alterum Dominicanis, suffragium dederunt pro Immaculata Conceptione definienda: quòd & factum fuisset, nisi ob instantissimas preces, aliquot Episcoporum & Theologorum Ordinis S. Dominici, dilationem postulantium, res fuisset dilata: ut ex ipsis actis Originalibus hujus Concilij asservatis Romæ in Castro S. Angeli refert oculatus testis P. Nicolaus Lancicius Tomo 2do, Opusculo II. cap. 13. Doctòr item Hieronymus Ormachea in Cantica, Prolegomeno 3tio scribit: *Memini me Romæ legisse totam Sessionem Sacri Concilij Tridentini de peccato Originali, prout omnis illius Patres sua ferebant suffragia formalibus verbis: & illud fuit mihi valde mirandum, quòd paucissimi Episcopi, aut ferè nullus contra Immaculate Conceptionis Sententiam, suum Calculum expresserit, qui non esset ex Sacratissima Divi Domini Familia ita, ut Secretarius Concilij hanc referens circumstantiam, semper subscriberet: Et hic Episcopus, erat Dominicanus.* Constat 3tio. Quia Conventus Basileensis non tantùm non censuit in illis Propositionibus ex S. Paulo adductis de peccato originali, includi B. Virginem, verùm insuper Anno 1439. Sessione 36. formavit ejusmodi Decretum: *Doctrinam illam differentem, B. Virginem nunquam actualiter subiacuisse originali peccato, sed immunem semper fuisse ab originali & actuali culpa, tanquam piam, & consonam cultui Ecclesiastico, fidei Catholica, recte rationi & S. Scripture, ab omnibus Catholicis approbandam fore, tenendam & amplectendam definimus, & declaramus, nulliq; licitum esse in contrarium predicare & docere.* Quamvis verò Concilium hoc fuerit ac-phalum, & non legitimum; nec Sententia ab eodem lata mereatur habere authoritatem Canonis, veritati tamen patrocinetur. Tum, quia paulò post in confirmationem veritatis atrox lues pestifera, quæ grassabatur Basileæ, cessavit, ut refert Spondanus Episcopus Appamiarum ad Annum 1439. Tum, quia Cardinalis Sfondratus in libro, cui Titulus: *Innocentia vindicata,* agens de Conceptione B. V. M., citans Concilium Provinciale Aven-

nionense Anno 1457. affirmat, eandem veritatem de Immaculato Conceptu. Tum, quia institutum est in hac materia accuratissimum Examen: quadriennio enim antè, id est Anno 1435. Cardinali Arelatensi injunxit Basileensis Conventus, ut diligenter procuraret per omnes Bibliothecas, ac singula Archivia Universitatum, Ecclesiarum, Monasteriorum Regumq; ac Principum perquiri quoscunq; libros, scripta, Acta, Deliberationes, Decisiones publicas & privatas in Generalibus studijs, & alibi de hac materia factas, easq; extrahi, & ad Synodum deferri, ut ijs adjuncta, posset quaestionem hanc decidere & definire. Ut testantur Acta Concilij hujus apud Spondanum. Concilium item Oxoniense celebratum in Anglia Anno 1222. & Cantuariense celebratum ibidem Anno 1328. aliaq; supra octodecim Concilia, ut videre est apud eruditissimum Nierembergium in Exceptionibus Concilij Tridentini cap. 6. 7. 8. 9. multum favent puritati Virginis Originali. Constat 4to. Tum, quia Patres eximunt B. Virginem ab illarum Propositionum Universalitate, S enim Anselmus in Officio Nogveroli Lect: 4ta ait: *Vas electionis, S. Paulus Omnes homines in Adam peccasse fatetur: Vera utiq; Sententia, & cui contradici nefas esse pronuntio: sed cum eminentiam gratie in Te Maria Virgo considero, sicut Te, non intra omnia, sed supra omnia, que facta sunt, ineffabili modo intueor: ita & Te in lege natura aliorum in Tua Conceptione non devinctam fuisse opinor.* S. Augustinus Sermone de Virginis Assumptione: *Non immerito Maria excipitur à quibusdam Generalibus vera estimatione, quam tanta servat gratia, & extollit dignitatis prerogativa.* Albertus Magnus in libro de laudibus Mariæ (vel ut alij volunt, Richardus à S. Victore) *Hec enim Virgo sola, à communi illa Regula excipitur: Omnes in Adam peccaverunt.* Tum, quia idem probant omnes rationes, quæ afferri solent pro illibato Conceptu Virginis, quarum sat multas reperies in art. 1. 6. 7. & passim alibi in alijs Articulis

Ex Patri-
bus.

Minimè etiam, Dogma Immaculatae Conceptionis contrariatur Scripturæ Sacrae, asserenti, Christum Dominum esse Omnium hominum Redemptorem: Omnes enim fatemur, B. Virginem indiguissè Redemptione, ac propriè strictè redemptam fuisse à Christo Domino: contraxerat enim B. Virgo debitum peccati Originalis incurrendi, debi-

Christus
Dominus
est verus
Redemptor
B. Virg.

ni Im- tum inquam saltem remotum, situm, in eo, quod vi suæ generationis
maculatè viâ ordinariâ factæ, certò peccâset in Adamo, nisi fuisset pretiò San-
Concepta: gvinis & meritorum Christi exempta à lege, omnes adjiciente ho-
quod ipsū mines servituti peccati: ideoq; à Christo Domino verissimè, propriè,
Probatur strictè redempta fuit, & Redemptione quidem excellentissimâ, id est,
Ratione non curativâ, sanativâ, sed præservativâ. Præter enim Redemptio-
& Aucto- nem Sanativam, datur juxta Scripturam & Patres Redemptio præser-
ritate. vativa. Psalmò enim 143. dicitur: *Qui redemisti David Servum tuum de gladio maligno.* nempe Goliæ, præservando Davidem à vulnere: & hæc est optima Redemptio, quæ casum avertit. S. Augustinus in verba illa Psalmi 85. *Eruisti animam meam ex inferno inferiori.* ita ait: *Eruisse DEUM animam suam ex inferno inferiori, dixit: quia liberavit se à talibus peccatis, per quæ posset deduci ad tormenta inferni inferioris. Quemadmodum si Medicus videat tibi imminentem agritudinem, fortè ex aliquo labore, & dicat: Parce tibi, sic te tracta: requiesce, his cibis utere: nam si non feceris, agrotabis: tu autem si feceris, & salvus fueris, re- tètè dicis Medico: Liberasti me ab agritudine, non in qua jam eras, sed in qua futurus eras. Nescio quis habens causam molestam, mittendus e- rat in carcerem: venit alius, defendit eum: gratias agens, quid dicit? Eruisti animam meam de carcere &c.* S. Bernardus serm. 21. super Can- tica: *Christus Dominus, qui crexit hominem lapsum, dedit stanti Angelo, ne laboretur: sic illum de captivitate eruens, sic hunc à captivitate defen- dens: & hæc ratione fuit æquè utriq; Redemptor, solvens illum, & servans ipsum.* S. Thomas in 4to Sen. distinct. 43. q. 1. art. 4. ad 3: *Oportet (inquit) ponere, quòd quilibet personaliter Redemptione Christi indigeat, non solùm ratione Nature; liberari autem à malo, vel à debito absolvi non potest, nisi qui debitum incurrit, vel in morbum incidit: Unde dimissio debitorum, vel liberatio à malo, intelligi non potest, si aliquis sine debito, vel immunis à malo nascatur.* En S. Doctor agnoscit & admittit Red- emptionem præservativam, quæ non à malo liberat, sed tantùm à debito incurrendi malum. Proinde, ut B. Virgo dicatur Redempta, etiam ex mente S. Thomæ, sufficit in illa debitum fuisse contrahendi Originale peccatum. Item acutè & solidè, subtilis Scotus in 3to Sen. distinct. 3. quæst. unica, de Conceptione B. Virginis disserens, ait: *Ipsa enim contraxisset peccatum Originale ex ratione propagationis com-*

munis, nisi fuisset preventa per gratiam Mediatoris: & sicut alij indiguerunt Christo, ut per Ejus meritum, eu remitteretur peccatum jam contractum: Ita illa magis indiguit Mediatore preveniente peccatum, ne esset ab Ipsa aliquando contrahendum, & ne Ipsa contraheret. Quare autem magis indiguit B. Virgo Mediatore & Redemptione, quàm quicunq; alius: inde est. Quia (ut doctissimè ibidem subtilis Doctor inquit) Tantò magis indiguit Redemptione, quantò majus bonum sibi conferebatur per Redemptionem: Cum igitur majus bonum sit Innocentia perfecta, quàm post lapsum culpa remissa, majus bonum sibi conferebatur, præservando ipsam ab Originali culpa, quàm si postea fuisset purgata.

Nota: licet piæ Sententiæ Defensores conveniant, B. Virginem sine labe Conceptam contraxisse aliquod debitum peccati originalis incurrendi: disconveniunt tamen, an præter debitum remotum superius explicatum, contraxerit etiam debitum proximum, situm in eo, quòd ejus voluntas, æquè ac cæterorum Posterorum, fuerit moraliter contenta in voluntate Adami, peccato consentientis. Contraxisse debitum hoc proximum, affirmant etiam ex Nostri Gravissimi Theologi, ut Suarez, Vasquez, Bellarminus, Cornelius, à Lapide & alij. Negant communis Recentiores Nostri, ut Salazar, Granada, Cardinalis de Lugo, Aldrette, Morawski, & alij. Affirmantium Ratio est, quia hoc videntur indicare Universales scripturæ & Patrum locutiones, docentium, omnes in Adamo peccasse: admissòq; hoc debito, melius intelligitur, quomodo B. Virgo indiguerit Redemptione. Negantium verò Ratio est. Tum, quia S. Augustinus in Expositione Symboli, & Orationis Dominicæ ait: *Conveniens erat, ut lege peccati, qua per duorum concubitum verificatur in prole, Mater DEI non teneatur obnoxia.* Et S. Anselmus in libro de Conceptu Virginali & peccato originali cap. 18: *Dicebat (inquit) Ut Christi Conceptio de Matre Purissima fieret: nempe decens erat, ut eâ Puritate, quâ Major sub DEO nequit intelligi, Virgo illa niteret.* Tum, quia videtur id spectare ad DEI paræ Dignitatem, ut etiam debitò proximo peccandi careret. Tum, quia frustra in pacto cum Adamo inclusisset DEUS B. Virginem, quam præviderat omnino ex illo pacto eximendam defacto. Hæc q; secunda opinio videtur mihi probabilior.

An B. Virgo contraxerit debitum aliquod peccati Originalis proximum, controversatur.

CAPUT III.

Pia Sententia varijs Scripturæ Sacræ locis firmatur.

*Sententia
pia ex Ge-
nesi, Can-
ticis, Pro-
verbijs,
Psalms, &
alijs Scri-
pturæ va-
rijs locis,*

Dicitur Genesis 3. *Ponam Inimicitias inter te & Mulierem: & Ipsa conteret Caput tuum.* Ubi ex multorum Sensu Interpretum, B. Virgo significatur, caput serpentis, id est peccatum originale, ita contrivisse, ut ea nunquam infecta fuerit.

Cantic: 2do. *Sicut lilium inter Spinis, sic Amica Mea inter filias.*

Cantic: 4to. *Tota pulchra es, & macula non est in Te, macula inquam peccati, sive mortalis, sive venialis, sive originalis non est in Te, nec unquam fuit, vel erit,* ut explicat sapientissimus Idiota libro de contemplatione Virginis cap. 2. S. Bernardinus Senensis Tomo 1. Sermon. 52. de salutari Angelica. *Fuit B. Virgo sine primo Va, id est sine Tyranno concupiscentia originali, quia sine ipso concepta est, juxta illud: Tota pulchra es Amica Mea, & macula non est in Te, scilicet Originalis culpa.* Similiter prædictus Textus Scripturæ explicatur in Officio Conceptionis, approbato à Sixto IV.

Cantic: 2do. *Hortus conclusus;* ad quem ut dixit S. Damascenus Oratione 2da: de Assumptione Virginis. (Serpens aditum non habuit) *Fons signatus.*

Verbis item illis Lucæ imo. *Gratiâ plena, Benedicta Tu in mulieribus,* denotatur B. Virginis immunitas ab omni prorsus labe peccati. Hinc S. Thesiphon Martyr, S. Jacobi Discipulus scripsit: *Nequaquam Angelus diceret Virginem Gratiâ plenam, si in Originali peccato Concepta fuisset.*

Joseph ut legitur Genesis cap. 47. Omnem Terram Ægypti subjecit Pharaoni, & cunctos Populos, præter terram Sacerdotum. Terra benedicta & Sacerdotalis teste Ecclesia, est B. Virgo. Quidni etiam censeatur Privilegiò exempta speciali à culpa originali, ne unquam subiecta fuisset dicatur potestati infernali.

Noluit DEUS in Altari à Gentilibus profanato offerri sibi Sacrificia; ut habetur uno Machab: cap. 4to. Noluit item Corpus suum deponi, nisi in monumento, in quo necdum quisquam repositus erat: & credemus, à DEO Electam sibi Matrem, peccato gravi Originali profanatam, & in cujus anima prius reposita erat noxa mortifera?

Pro-

Proverb: 8vo. *Nondum erant abyssi, & ego jam Concepta eram.*
 Albertus Magnus in Tractatu suo, cui Titulus *Biblia Mariana* ait:
Necdum erant abyssi, id est Demones: vel abyssi miseria, & peccati: & ego jam Concepta eram: scilicet, in presentia & predestinatione DEI, ut exhiberem lucem contra tenebras, gratiam contra culpam, vitam contra mortem - Ipsa est sine omni peccato Nubes purissima. Isaia 19. Ecce ascendet Dominus super Nubem levem - Ipsa est Opus totius Novitatis, Ieremia 31. Creavit Dominus Novum super Terram: imò in Caelo & sub terra. Femma, id est Maria Immaculata.

Exodi ultimo: *Postquam cuncta perfecta sunt, operuit nubes tabernaculum testimonij & gloria Domini implevit illud.* Ex hoc loco S. Thomas 3. par. q. 27. art. 2. infert: *Ergo B. Virgo non fuit Sanctificata, nisi postquam ejus cuncta perfecta sunt, scilicet Corpus & anima.* Sed in primo instanti unionis Animæ cum Corpore perfecta sunt B. Virginis cuncta, nempe Corpus & Anima. Ergo in primo instanti unionis, B. Virginem gloria Domini implevit seu sanctificavit.

Psalmo 45. *Sanctificavit tabernaculum suum Altissimus. S. Vincentius Ferrerius Sermon: 1. de Nativ: Quando Corpus B. Virginis fuit perfectè Organizatum, & Anima illi conjuncta per creationem, tunc Altissimus Sanctificavit tabernaculum suum.* Et Sermon: 2. de Nativ. *Non creditis, quòd fuerit sicut in nobis, qui in peccatis concipimur, sed statim, ac anima fuit creata, fuit Sanctificata, & statim Angeli in Caelo celebrant Festum Conceptionis.*

Exodi 3tio: *Videbat Moyses, quòd rubus arderet, & non combureretur.* S. Ludovicus Bertrandus in sermone suo de Purissima Virgine Valentia habito, ait: *Hac est Rubus ille Moyses, qui ardebat & non consumebatur: ardebat hæc; nam more reliquorum ex Adamo descendentium ex semine Virili & ardore concupiscentia, fuit Concepta; verum incombusta, ac à communi peccati Originalis incendio remansit illæsa.* Adverte, S. Ferrerius & S. Bertrandus fuisse ex Ordine S. Dominici, Genesis 1. *Spiritus Domini ferebatur super aquas: dixitq; DEUS: fiat lux & facta est lux.* Ecce (inquit S. Vincentius Ferrerius Sermon: 2. de Nativitate B. MARIE) *Conceptio Virginis MARIE, lux dicitur illa benedicta generatio B. Virginis MARIE, quia sine tenebris culpe facta est.*

Psal: 84. *Benedixisti Domine Terram tuam, avertisti captivitatem*

sem Jacob. S. Bruno in Psal: 105. *Hec est incorrupta terra illa* (nempe B. Virgo) cui benedixit Dominus; ab omni propterea contagione peccati libera, per quam vita viam cognovimus.

Matthæi 10. Inter Natos mulierum, non surrexit major Joanne Baptista. Paulus de Palatia, eruditissimus Commentator Scripturæ Sacræ, in locum illum citatum, ait: *Ex quo loco sub aliorum censura apercè colligo, Virginem MARIAM in peccatum originale non cecidisse: patet manifestè: Joannes est major omnibus, qui ceciderunt & surrexerunt: at non est Virgine major. Igitur Virgo non cecidit. Fateor, nescio hoc Argumentum dissolvere. Huc referri potest & illud, quod S. Bernardinus Senensis serm: 49. de Amore glorioso, qui incipit: Ecce quam bonum, scripsit: Quia Christus non cecidit in aliquo peccato Conceptionis, nec actualis, & similiter Beata Virgo; ideo non dicuntur surgere, sicut omnes ceteri homines, qui ceciderunt & cadunt ab Adam circa peccatum originale. Idem S. Bernardinus Senensis Tomo 4to serm: 49 post Pascha, ex eo etiam comprobat B. Virginem sine labe esse Conceptam, quia primi Parentes producti sunt in innocentia. Certum est (inquit) quòd DEUS creavit Adam sine peccato originali ex limo terræ: deinde ex costa ejus creavit Evam etiam sine peccato. Et certum est, quòd Christus incarnatus fuerit DEUS & homo, & fuit major, quàm Adam & Eva: modò non est credendum, quòd ipse Filius DEI voluerit nasci ex Virgine & sumere ejus carnem, quæ esset maculata aliquo peccato originali? Imò credendum est, quòd voluit sumere carnem ex carne purissima; & quòd ejus Mater fuerit plus, quàm Eva & Adam, qui creati fuerunt sine peccato originali.*

S. Bernardus sermone de verbis Apocalipsis: *Signum magnum, ait: Defectus omnis sub Beata Virgine, & quidquid fragilitatis seu Corruptionis est, excellentissimâ quadam sublimitate præ ceteris omnibus excedit & supergreditur creaturis, ut meritò sub pedibus ejus, luna esse dicatur.*

Richardus à S. Victore Exposit: 2. cap. 40. in Cant: inquit: *Est autem luna sub pedibus B. Virginis, quia omnis homo, præter Eam, defectum habuit.*

CAPUT IV.

Sententiam piam non esse contrariam Veritati Scripturarum, ipsemet DEUS comprobavit Miraculis, & Revelationibus.

PROBATUR. Sententia pia est confirmata à DEO Miraculis & Revelationibus. Ergo DEUS ipsemet comprobavit Eam non esse veritati Scripturarum contrariam. Consequentia patet. DEUS enim, utpotè Veritas una in Essendo, Cognoscendo, & Dicendo, nihil difsonum Veritati Scripturarum dicere & revelare potest sive mediatè sive immediatè; Jam verò Miraculi patratio, est reflexa saltem æquivalenter locutio DEI, docens Doctrinam Miraculò confirmatam, esse ipsius DEI. Unde dicitur ad Hebræos 7: *Contestante DEO signis & potentis.* Marci ultimo: *Illi autem (id est Apostoli) profecti, prædicaverunt, ubiq; Domino cooperante & confirmante sequentibus signis.* Joannis 5. dicit Christus: *Opera, quæ ego facio, Testimonium perhibent de me.* S. Thomas Quodlib. 2. art. 6. *Miracula (inquit) Visibilia, fiunt virtute Divina ad confirmationem Virtutis fidei. - Contingere non potest, quòd quis, falsam Doctrinam annuntians, vera Miracula faciat, quæ nisi virtute Divina fieri non possunt, sic enim DEUS esset falsitatis Testis, quòd fieri non potest.* Antecedens jam probatur Enumeratione Miraculorum aliquorum saltim. In Officio Bernardini de Buftis, approbato à Sixto IV, in 3tio die Octavæ Conceptionis Lect: 4. sic habetur: *Legitur in quodam B. Dominici Opusculo, quòd, cùm Regularis esset Canonicus in Episcopatu Tolosano contra Hæreticos quosdam, disputando contendit: Qui multas Veritati contrarias Conclusiones, asserebant. Inter alias autem Opiniones hanc Populis prædicabant; Beatam scilicet Virginem non fuisse ab Originali vitio præservatam. Cùm verò Beatus Dominicus, se non posse illis veritatem persuadere conspiceret, taliter cum eis convenit: ut suas pariter Conclusiones in ardenti fornace deponerent, quæ autem ignis ardore non deficerent, veridicæ putarentur. Deposuere igitur Hæretici suas in medio ignis Conclusiones, inter alia multa dicentes: Originali maculâ contaminata fuit Virgo Maria: in contrarium verò Beatus Dominicus affirmavit. Statim verò falsas Hæreticorum Conclusiones*

Sententia pia Veritas stabilitur enumeratione miraculorum.

'vorax flamma consumpsit, Beati verò Dominici veriffima dicta, in medio ardentis flammæ sine ulla penitus læfione, nulloq; in eis ignis apparente indicio per tres continuos dies perfitere. Hanc Historiam præter antiqua Breviaria teste Vincentio Justiniano Antiftite ex Ordine Prædicatorum, in Additionibus ad vitam B. Ludovici Bertrandi; item præter Munimenta antiquiffima in archivis Urbis Barcnone afervata, conteltantur plurimi fide digniffimi, ut Petrus Larnenfis, in Hift. Albigenf. cap. 7. quamvis in novis Editionibus abrafa fit. Antonius Cucarus in Elucid. P. Salmeron in Epift. ad Rom. Canifius lib. 1mo de DEIpara cap. 7. Coccius lib. 3. Thefauri, & alij plurimi.

Ambrofius Catharinus, Epifcopus Minorienfis, pòft Archiepifcopus Compfanus ex Ordine Prædicatorum affumptus, in Opufculo à fe Romæ edito pro Immaculata Conceptione ait: Cùm effem à latronibus in itinere cum tribus Comitibus circumvallatus, B. Virginem invocavi, ut me ita eo discrimine redimeret, ficut Ego illam Redemptam credidi: fic nempe, ut à captivitate peccati Originalis, quam alioqui erat incurfura, fuerit præfervata. Unde Ejus ope factum eft, ut folus fuerim à Captivitate & fpoliatione præfervatus: tribus alijs Comitibus meis captis, fpoliatis, ac postmodum liberatis: qualiter B. Virginem ab Originali liberatam, non præfervatam, volunt Adverfarij.

Theophilus Raynaudus, Vir consummatæ eruditionis ac Scientiæ, Tomo 8vo in Tractatu de Pietate Lugdun: folio 293. fcribit: Joannes de Viterbio Dominicanus egerat primum adversus Conceptionem Immaculatam; fed cùm infirmaretur ad mortem, emifit votum in hæc verba: **O** Beata Virgo MARIA, fi verum eft, quòd sine macula peccati Concepta fuiſti, rogo, mihi fanitatem donare digneris in ſignum tuæ Puritatis: & ego voveo, toto tempore vitæ meæ celebrare Feſtum Conceptionis, & annuntiare populis innocentiam Tuam, & retractare, quidquid in contrarium prædicavi. Dixit, & illico fanatus: Datòq; Campanæ ſignò, populum ad Concionem evocare curavit. Stupentibus Medicis, qui deploratum viderant; & quamvis Sodales, mutatam ejus mentem ferrent graviffimè, perſiſtit tamen, nec ullis precibus aut minis, ac perfecutionibus actus eſt

. in transversum. Conscripsitq; opus integrum de Immaculata Conceptione. Quod autem hoc opus in Indice librorum ab eo conscriptorum non appareat apud Antonium Senensem, potuit contingere, quia opus illud erat parim gratum: nam ex ea ipsa causa Antonius Senensis oblitus est primi Nominis sui, quod fuit: Antonius, à S. Conceptione. Hucusq; Raynaudus.

Joannes Duns Scotus, ob doctissima præsertim, & victoriosissima Certamina pro Innocentia B. Virginis habita, Doctoris Subtilis Titulo ab Academijs Oxoniensi, Parisiensi, Coloniensi & à Legatis Sedis Apostolicæ, donatus: omnium ferè consensu, Maximus Immaculatae Conceptionis Vindex: is cum Parisijs Aulam disputationi destinatam, in qua etiam jam confederant Sedis Apostolicæ Legati, ingrederetur: Cernens Marmoream Virginis statuam, Januæ impositam, in genua procidit, dicens: Dignare me, laudare Te, Virgo sacrata: Da mihi virtutem contra hostes tuos. Cui protinus marmor caput inflexit. servaturq; hucusq; hæc statua capite demisso salutantis, & annuentis more. In illa porrò Disputatione, ducenta Argumenta posita contra Immaculatam Conceptionem Virginis ita exnunc repetiit, quasi Angelus suggereret: ita dissolvit, quasi Angelus responderet. Ut refert Hugo Cavellus in vita Scoti. Pineda in Adver: Princip. Ruiz, Lezana, Labbe, Bonaventura Baro, in monumentis Joannis Scoti, & alij.

Anno 1428. 8. Septemb: Franciscus Muletus in Jure Baccalaureus, Canonicus Manfredanus, à quodam Francisco Planes, in Templo Principe Manfredano interfectus, post aliquot mortis horas, B. Virginis gratiâ, quam impensè coluerat, licèt ei immunitatem ab Originali labe pertinaciter negaret, vitæ est restitutus, & novem duntaxat horas postea vixit: quo tempore sæpius testatus est, se ad hoc fuisse iterum ad vitam revocatum, ut Sacramenta susciperet, suamq; Opinionem, quam justo acrius defenderat, revocaret, & piam de Immaculata Conceptione Sententiam, quam ante Tribunal Christi, veram esse didicerat, prædicaret, & ut piam ac verissimam omnibus commendaret, quod prolixè præstitit, ac post novem vitæ sibi redditæ horas, ut prædixerat, Sacramentis ritè susceptis, iterum piè obiit. Ita refert Joannes Serranus Episcopus Acernensis, Franciscus de Torres,

res, Josephus Minot Canonicus ac Officialis Generalis Ecclesiæ Barcinonenſis in publico Instrumento ad Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinales dato, die 20 Decembris Anno 1653. Sifilinus, in Corolla Virginea, qui relatâ Historiâ addit: *Hac narratio est liquidissima ac firmissima Auctoritatis, cum de ejus Veritate ab ijs, qui rebus fidei in Hispania præsent, authentica inquisicio sapius facta sit, nempe 1484. 1525. 1618. 1653. Et inventa sit invictè probata, adeoq; pro verissima ab omnibus habita. Unde (addit ille) nullam hætenus, exceptis ijs, quæ Sacris Codicibus continentur, logi Historiam, quæ majorem Auctoritatem Et fidem præferat.*

De Beato Joanne à S. Cruce, vitæ Sanctimoniam & Miraculis insigni, & quem Carmelitæ post S. Tereſſiam Parentem agnoscent & colunt, scribit Marracius cap. 37. Fundatorum Marian: *Quantum quovis Sacros Deiparentis dies commendatissimos habuit, Immaculata tamen Conceptioni diem dicatam, singulariùs propterea Et inter mortales agens ab eadem Virgine multis gratijs cumulatus fuit, Et post funus in membris ejus, Purissima Conceptionis ejus Imago visa est.*

Anno 1617. quo die Curſor Regius pro Immaculata Conceptione, Pauli V. Decretum attulit Madritum, ubi descendit ex equo, lampas nocturnis tantum horis coram Imagine DEIPARÆ accendi solita, mediâ plateâ, clara die sponte ardere capit consumptio exigua, quod à præterita nocte supererat oleo, *perduravit flamma, ipsa qua supposita erat, aquâ, ignis fomentum suppeditante, ut scribit Eusebius Nirenbergius libro mo de Miraculis Naturæ in Europa cap. 68. Eodem anno videlicet 1617. coram Paulo V: inter cætera miracula pro Immaculata Conceptione retulit Bellarminus & hoc, Naves, quæ signò Immaculata Conceptionis caruere, naufragio sepultæ sunt. Illis tantum feliciter appulsis, quibus Immaculata Virginis Imago pro Castoribus fuit.*

Item firmatur revelationibus.

Revelationibus etiam plurimis DEUS comprobavit piam Sententiam. Regestrum Franciscanum triginta duas enumerat Revelationes factas; scilicet S. Brigittæ, S. Anselmo, Sanctæ Hildegardi, S. Gertrudi, S. Mechtildi, S. Elisabethæ Hungaræ, S. Franciscæ Romanæ, Beatæ Angelæ Bohemæ, S. Norberto, Helvino Abbati, Fantino Episcopo, Petro Villariensi, Jacobo de Marchia, Beatrici de syl-

va, Alphonso Rodriquez & alijs. Inter has 32. Revelationes magis authenticæ Revelationes sunt Sanctæ Brigittæ. Nam (ut ostendit Joannes Turrecremata, Sacri Palatii Apostolici Magister, postea Cardinalis, in Prologo Defensionis earundem Revelationum cap. 1.) Urbanus VI, Anno 1377: & post aliquot annos, Gregorius IX: multis peritissimis ac circumspiciissimis Cardinalibus Episcopis ac Magistris, examinandas commisit Revelationes illas, & postea uterq; Papa conformiter ad relationem sibi factam, eas confirmavit. Verba Gregorij IX sunt: *Totum, quod in eis continetur (id est in Revelationibus S. Brigittæ) & veritate conspicuam est, & sanctitate plenum, pellucidum, atq; perfectum.* Urbani vero VI: *Authenticas & veritate plenas & à DEI spiritu veraciter traditas &c.* Similiter eas approbavit Bonifacius IX, & Martinus V, ac Concilium Constantiense. Ipsaq; Ecclesia in Oratione, quæ in Missâ die S. Brigittæ legitur, sic DEUM orat: *Domine DEUS noster, qui Beata Brigittæ per Filium tuum Secreta Cælestia revelasti.* Unde plurimum commendantur ab ipsismet Dominicanis, ut Cardinali Turrecremata, Vincentio Justiniano, Catharino, Medina alijsq;. In illis ergo Revelationibus cap. 49. lib. 6. pag. 470: B. Virgo sic inducitur loquens. *Veritas est, quod Ego Concepta sui sine peccato Originali: quia sicut Filius Meus & Ego nunquam peccavimus, ita nullum conjugium fuit, quod honestius esset, quàm illud, de quo processi.* Et lib. 5. cap. ultimo pag. 409. DEUS ait: *MARIA de peccatoribus nata est, licet sine peccato Concepta.*

Præter triginta duas Revelationes, sunt aliæ multæ, inter quas insignis illa quæ facta est Beatæ Oringæ Christianæ: adducit eam Bollandus Tomo 1. Januarij 10. Item Venerabili Nicolao Patrensi, & Antonio Sobrino. Notatu item hinc dignissimum, quod Religiosissima Virgo Marina de Escobar, Ordinis Sanctimonialium S. Brigittæ in Hispania Fundatrix, vitæ Sanctimoniâ Orbi Christiano conspicua (obiit illa Anno 1633) scripsit ad Admodû Reverendum Provinciale Ordinis Prædicatorum, Epistolam, in qua inter alia hæc: *Veritas infallibilis est, B. Virginem, Dominam Nostram sine peccato Originali fuisse conceptam, & hoc à DEO ipso scio, qui Veritas infallibilis est.* ut habetur in lib. 4. Vitæ Ipsi, cap. 9. §. 1. Eademque Venerabilis Virgo pluribus è Familia Dominicana Magnis Viris, Sententiam piam persvasit, eamq;, quidam

ex

ex ijs, publicè etiam propugnarunt, ac ob hanc fortitudinem, singulari Corona à DEO donati sunt. ut refertur in lib. 4. Vitæ Ipsius cap. 31. Porro, Vitam illius Virginis conscripsit Director Conscientiæ Ejus per Annos 30, Vir integerrimus R. P. Ludovicus de Ponte, cujus Sanctitatis odore beneficiisq; ab ipso impetratis permoti Catholicus Rex pluresq; Archi-Episcopi, Episcopi, Ecclesiarum Capitula, atq; integræ Hispaniæ Civitates, Sedi Apostolicæ sapius supplicarunt, ut illum in Beatorum Album, ac dein etiam Sanctorum referret. Nota. Intuitu Marinæ de Escobar, imposita est lex Concionatoribus per Hispanias, ne sermonem ad populum incipiant, nisi prius laudem B. Virginis immaculatè Conceptæ pronuntient.

S. Catharina Senensi, an Pæ. Sententia contrariū revelatum?

Neq; dicas imo. S. Catharinæ Senensi à DEO revelatum est, B. Virginem fuisse in peccato Originali conceptam, ut refert S. Antoninus 1. p. Summæ Tit. 7. cap. 2. Majori autem fide videtur digna S. Catharina (ut addit Cajetanus Tractatu de Conceptione cap. 5.) quam S. Brigitta, asserens oppositum sibi revelatum esse: Quia S. Catharina canonizata est sicut ceteri Sancti: Sancta verò Brigitta canonizata est à Bonifacio IX. tempore Schismatis, quo nullus habebatur certus & indubitatus Papa. Respondet Salmeron super Epist. ad Rom. 5. Disp. 52. Suarez tomo 2. in 3. p. Disp. 3. sect. 5. Vasquez Disp. 117. Lancicius Opusculo II. cap. 13. & alij doctissimi & piissimi Theologi. Nulla ratione probari posse, revelationem ejusmodi verè factam S. Catharinæ: sed hæc revelatio (ut ait Magnus Suarez locò citatò) tunc inventa videtur, quando necessaria visa est ad extenuandam auctoritatem aliarum revelationum. Si enim verè facta est, cur ergo nec Raymundus, Magister Ordinis Dominicanorum, & Confessarius prædictæ Sanctæ, ejusq; assiduus Comes, nec Stephanus Carthusiensis, nec Fr. Thomas Senensis, nec ullus alius ex antiquioribus, qui vitam Ejus scripsit, talis revelationis mentionem fecit, nec ipse S. Antoninus in Chronicis vitam conscribens ejusdem Sanctæ? Cur nullum vestigium ejusmodi revelationis apparet in Revelationibus S. Catharinæ impressis, Venetijs Anno 1504: ut testatur oculus testis P. Lancicius: nec demum impressis Compluti, Anno 1512. jussu Francisci de Cysneros Archi-Episcopi Poletani?

Accedit. Quòd Pius 2dus, non omnes revelationes, quæ nomi-

ne S. Catharinæ circumferuntur, recepit: verum tantummodo à Raymundo scriptas, inter quas prædicta cum non habeatur, non subsistit Objectio. Ad illud, quod dicitur: S. Antoninus refert illam revelationem. Respondet primarius in Academia Theologiæ Viennensi Professor, pōst Cæsareæ & Catholicæ Majestatis Concionator insignis, P. Pennalosa: Verisimile est Divum Antoninum prædictam revelationem in aliqua schedula reperisse, & eâ, incidenter suam opinionem, cui primò adhæserat, confirmasse.

Neq; dicas 2dò. Quidquid sit de Veritate Revelationis, hoc tamen certum, quod S. Catharina Senensis, in Oratione 16. facta Romæ Anno 1377. dum esset in abstractione à Sensibus coram DEO Patre, dixerit hæc: *Datum est nobis Verbum æternum per manum MARIAE, & de substantia Materna induit naturam absq; peccati Originalis macula, quia non hominis, sed Spiritus S. gratiâ facta est illa Conceptio, quod quidem non fuit sic in MARIA, quia non processit ex massa Ade, operatione Spiritus S. sed hominis; & quia tota illa massa erat putrida, non potuit, nisi in putridam naturam anima illa infundi, sed post Conceptionem ejus statim fuit ab illo peccato Originali mundata &c.* Respondet Cardinalis Sfondrati cum plurimis, orationem prædictam non esse S. Catharinæ. Tum, quia certum est S. Catharinam non venisse Romam, nisi ab Urbano VI vocatam; hic verò electus non fuit nisi Anno 1378. Quomodo ergò S. Catharina Romæ orationem habuit Anno 1377. cum Romæ non esset? Tum, quia nullum exemplum reperitur in Sacris literis aut alijs Ecclesiæ monumentis, DEUM, hominis jam vitâ functi peccata in particulari revelasse, cur ergò revelaret peccata Matris occulta soli; DEO nota? nec Magdalenzæ peccata in particulari, nec Iatronis vulgavit; & vulgaret delicta Matris? Tum, quia Petrus de Alva, signo 2. Radio 36. multis docet, hanc revelationem vel Orationis illa verba, conficta fuisse à Vincentio Blandello. Respondet 2do. P. Nierembergicus Epist. 14. revelatio vel Oratio S. Catharinæ quamvis verissima & ex DEO fuisset, tunc locuta est eo sensu, quo multi Doctores loquebantur tempore ejusdem S. Catharinæ (imò & antea, & etiam Dominicani) de peccato Originali causaliter non formaliter contrahibili, non contracto, sive de debito ejus, non de contaminatione Actuali: DEUS enim se

accommodat modo loquendi communiter juxta tempora & Personas.

Nota contra Cajetanum. Bonifacius IX, licet tempore Schismatis, legitime tamen electus fuit, Anno 1389. & verus fuit Pontifex. Martinus V, concordia suffragio in Generali Constantiensi Concilio Anno 1417. fuit Pontifex denunciatus, & indubitatus. Uterque autem S. Brigittam, Sanctorum Catalogo adscripsit, ut constat ex Bulla Canonizationis, in qua Martinus V sub interminatione iræ DEI, & SS. Apostolorum Petri & Pauli, prohibet, ne quis prædicti Decreti Sententiam, infringere conetur. Unde utriusque Sanctæ Canonizatio, æquè valida atque certa est.

CAPUT V.

EX pia Sententia non inferitur ulla perniciofa sequela: Imò ex Propositione Quesnelli inferuntur re-
ctè multa inconvenientia.

PRobatur, quoad primam partem. Quæro. Quenam perniciofa sequela inferitur ex pia Sententia? An hæc? Quòd B. Virgo non indigniffet Redemptione Christi? Ast falsitas sequelæ hujus, demonstrata est superius Capite 1do Thomistæque; ipsimet Celebres, illius sequelæ falsitatem non diffidentur. Durandus enim in 3. Dist. 3. q. 1. dicit: *Quòd etiam, si B. Virgo peccatum Originale non contraxisset, posset tamen verè dici Redempta à DEO pro eo, quòd in radice sua ex natura sua Conceptionis obligata erat ad incurrendum peccatum, nisi fuisset à DEO preservata.* Cajetanus in 1. 2. q. 81. art. 3. Si (inquit) peccatum Originale vel in actu, vel in necessitate habendi illud quis non incurrerit, non egeret Redemptione, quod Hereticum esset dicere: sed si omnes obnoxij sunt peccato Originali, sufficit ad indigentiam Redemptionis. Neque enim solum redemptione eget, actualiter captivus, sed etiam obnoxius captivitati. Et hæc bene notabis tu Thomista, ne nimio zelò non secundùm scientiam accensus, erronea dicas, quæ erronea non sunt, cum de Beatissima Virginis Conceptione disputas, aut prædicas. Medina quoque in 1. 2. q. 81. art. 3. ait: *Illud observandum, quòd etiam si quis concedat aliquem hominem ab Adam descendentem, ex Privilegio peccatum Originale non contrahere, fateri necesse est, Christum esse omnium Redemptorem.*

Ipsi Thomista Celebres admittunt, ex Sententia pia non sequi, B. Virginem à Christo non fuisse redemptam.

ptorem: Non enim solum redimit, qui datis pecunijs eripit aliquem à vinculis: sed etiam, qui datis pecunijs, est causa, ne in carcerem detrudatur.

Non etiam ex pia Sententia sequitur, alios Sanctos esse Conceptos sine peccato Originali. Non sequitur inquam Quia pro solius DEIPARÆ Immaculata Conceptione sunt talia fundamenta, quæ pro nullius alterius Sancti illibato Conceptu militant: Ut patet reflectenti. Unde de fide est, vel saltem Fidei proximum: Omnes, exceptâ DEIPARÆ, seminaliter ex Adamo descendentes, in sua animatione, Originali peccatò infici: siquidem Scriptura, Concilia, & Patres, universaliter docent omnes peccasse in Adamo, & ex illo contraxisse peccatum unicuiq; proprium: nec est ullum fundamentum solidum, quemquam, exceptâ DEIPARÆ, eximendi à lege omnibus communis: etiam aliqui fuerint Sanctificati in utero ante Nativitatem: ut Jeremias & Joannes Baptista. Quamquam S. Ildephonsus, S. Hieronymus, S. Augustinus Abulensis, id de Jeremia negant, ut citat P. Vasquez Tomo 2. in 3. partem Divi Thomæ Disp: 114. cap. 3. ipseq; Vasquez censet solum, probabiliorē esse Sententiam, quòd in utero fuit Sanctificatus. Verba autem illa Scripturæ: *Antequam exires de vulva, Sanctificavi te*, Explicat de Sanctificatione latius sumpta: vel ita, ut in Typo & Figura Christi, de Jeremia illud dictum fuerit: vel ita, ut ad æternam prædestinationem (uti sentit S. Hieronymus) referatur: prout & illud ad Galatas imo: *Cum placuit ei, qui me segregavit ex utero*.

Non sequitur item per hoc, aliquid derogari Dignitati Christi Domini: ut patet sufficienter inter alia ex capite 10. Quam verò perniciose sequela, quàm gravia per rectam consequentiam inferantur Inconvenientia ex Propositione Quesnelli, plurimis prætermisissis, aliqua saltem recensere placet.

Primò enim infertur grande inconveniens, nempe: Quòd Ecclesia Universalis Orthodoxa, Columna Veritatis, quæ speciali Spiritûs Sancti assistentiâ sibi à Christo Domino appromissâ, dirigitur, quòd inquam sanctitati enormiter falsa, utpote, quæ (juxta Quesnellum) opponitur veritati Scripturarum, & ex qua infertur perniciose sequela, exhibeat cultum publicum Sacrificij & Officij Canonici. Nam Ecclesia exhibet hunc cultum Sanctitati Conceptionis B. Virginis in

Nec sequitur ex Sententia pia, alios quoq; Sanctos esse conceptos sine labe Originali.

Nec quidquam derogatur dignitati Christi.

Ex Quesnelli Propositione, quanta inconvenientia.

*rectè in-
feruntur?*

imo instanti fuit esse, ut irrefragabiliter & evidenter constat ex Bulla Alexandri VII, declarantis Festum Conceptionis celebrari juxta pi-
am Sententiam: Inter alia enim dicit hæc: *Nos considerantes, quòd Sancta Romana Ecclesia de intemerata semperq; Virginis MARIE Conceptione Festum solenniter celebrat, & speciale ac proprium super hoc Officium olim ordinavit, juxta piam, devotam, & laudabilem Institutionem, quæ à Sixto IV. Prædecessore Nostro tunc emanavit: volentesq; laudabili huius pietati & devotioni & Festo ac Cultui, secundum illam exhibitò in Ecclesia Romana, post istius Cultus Institutionem nunquam immutato, Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum exemplo favere, nec non tueri Pietatem & devotionem hanc, colendi & celebrandi Beatissimam Virginem, præveniente scilicet Spiritus Sancti Gratia, à peccato Originali præservatam. Constitutiones & Decreta à Romanis Pontificibus, Prædecessoribus Nostri, præcipuè à Sixto IV, Paulo V. & Gregorio XV. edita in favorem Sententiæ asserventis, Animam Beatae MARIE Virginis in sui Creatione & in Corpore infusione, Spiritus Sancti Gratia donatam, & à peccato Originali præservatam fuisse: nec non in favorem Festi & cultus Conceptionis ejusdem Virginis DEIPARAE secundum piam istam Sententiam, ut præfertur exhibitò, innovamus, & sub censuris & pœnis in eisdem Constitutionibus contentis, observari mandamus. Quid clarius dici poterat?*

Hinc patet, Festum Conceptionis celebrari non propter Sanctitatem, quæ fuit post Conceptionem: nec tantummodo in gratiarum actionem Conceptionis Naturalis, quæ fuit initium nostræ reparationis; sed celebrari Festum de ipsa sanctitate Conceptionis, seu quia Sancta Immaculata in imo instanti fuit DEIPARA.

Cardinalis Bellarmini Sententia de festo Conceptionis, explicatur

Fateor Bellarminum lib 3. de cultu Sanctorum cap. 16. scripssisse hæc: *Fundamentum hujus Festi præcipuum, dico non esse Conceptionem Immaculatam, sed simpliciter Conceptionem Matris DEI future, qualis unq; enim fuerit illa Conceptio, eo ipso, quòd Conceptio fuit Matris DEI, singulare gaudium affert Mundo Eius Memoria. Verum hæc scripsit longè ante prædictam Bullam: Bellarminus enim obiit Anno 1621: Anno vero 1661, edita fuit illa Bulla Alexandri VII, in qua evidenter declaratur contrarium: cui declarationi, haud dubiè firmiter assensus fuisset, si tunc vixisset. Quanquam P. Eusebius Nierembergicus in Tractatu de perpetuo Objecto Festi Conceptionis cap: 31. cum pluribus alijs asse-*

asserit & probat, illa scripsisse Bellarminum non ex propria Sententia, aut ex aliena, nempe eorum, qui non assentiuntur, DEI param esse sine labe Conceptam: in citato siquidem loco, Bellarminus dicit: *Quia major Ecclesie pars pie credit Immaculatam Conceptionem, inde habuit eadem Ecclesia occasionem instituendi hoc Festum.* Lib: item 4to de Amissione Gratiæ & Statu peccati cap. 15. ait: *Totus orbis Christianus celebrat diem festum Conceptionis Virginis MARIAE, eamq; Conceptionem Immaculatam vocat.*

Adverte hic. Dato, non concessõ, quòd Ecclesia Græca antiquitus instituerit Festum Conceptionis S. Joannis Baptista: tamen certum est, ab Ecclesia Græca non institutum esse ex eo, quòd censuerit vel censeat, fuisse S. Baptistam sine peccato Originali conceptum: hoc enim est manifestus Error; sed tantum institutum est in Gratiarum Actionem pro Conceptione ejus miraculosa: ideoq; nullibi nominatur Conceptio ejus Sancta, Immaculata. Econtra constat ex Bullis Pontificum, præsertim Alexandri VII, Festum Conceptionis institutum à Romana Ecclesia (quæ in cultu exhibito Sanctis, à vero deviare nequit) institutum inquam ob Sanctitatem, quam B. Virgo habuit in primo instanti suæ Conceptionis, vocariq; tam à Græca, quam à Latina Ecclesia, Conceptionem B. Virginis, Sanctam, Immaculatam: non minus, quam vocatur Nativitas B. Virginis, Sancta.

2do: Grande inconveniens inferitur, Summos Pontifices decrevisse, opinionem illam, quæ est falsa & contraria Scripturæ Sacræ, ut dicitur à Quesnello, esse piam & laudabilem Sententiam: ab universaq; Ecclesia appellari Sanctam & Dignissimam Conceptionem, inquam peccatõ gravi Originali.

Accedit 1mo. Quòd Leo X, Anno 1518 in Bulla: *Pia Christi fidelium.* Sixtus V, in Bulla: *Ineffabilia* Anno 1588. Paulus V, in Brevis ad Philippum III, Anno 1617: vocent Conceptionem, *Immaculatam, Purissimam.*

Accedit 2do. Quòd Sixtus IV. Officium de Immaculata Conceptione compositum tum à Leonardo de Nogarolis, tum à Bernardino de Bustis, approbaverit, in quibus Officijs, variæ Historiæ, Sermones, miracula referuntur, approbativa Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis. Et anno 1476 in Extravag: *Cum præcelsa* lo-

An Equare instituit Ecclesia Græca Festum Conceptionis S. Joannis Baptista?

quitur sic: *Statuimus & ordinamus, quod singuli Christi Fideles, qui Missam & Officium Conceptionis Virginis Gloriosæ, juxta piam & devotam Ordinationem Leonardi de Nogarolis, & quæ desuper à nobis emanavit, Missæ & Officij hujusmodi Institutionem in die Festivitatæ Conceptionis ejusdem Virginis, & per Octavas Ejus, devotè celebraverint, Indulgentiam & remissionem peccatorum consequantur.* Et in Bulla sua Extravagante: *Grave nimè, quæ existat in Jure Canonico & est confirmata per Tridentinum Sess: 5, definitivè Sententiam Nostram piam non esse Hæreticam. Ergo definitivè (proinde certum esse debet apud Orthodoxos) Sententiam non esse oppositam Veritati scripturarum, & ex ea inferri perniciosam sequelam.*

Summi Pontifices quantum fuerunt Piae Sententia?

Accedit 3to. Quod Innocentius VIII, Constitutiones Monialium Immaculatæ Conceptionis, in quarum vivendi forma, asseritur Immaculata Conceptio, confirmavit; iisdemq; Monialibus Regulam præscripsit Julius II. Anno 1511, ubi disertè pia Sententia docetur. Leo X. Ecclesias B. MARIÆ in Campo Sancto, S. MARIÆ de Populo, de Monte, de Ara Cæli, SS. Apostolorum S. Francisci trans Tyberim, S. Laurentij in Damaso, Jubilæo donavit in Festo Conceptionis. Adrianus VI Anno 1522. confirmavit Congregationem Tolerantiam, in Honorem Immaculatæ Conceptionis erectam. Clemens VII. Officium Immaculatæ Conceptionis approbavit. Paulus III stabilivit omnia Privilegia Religionis Immaculatæ Conceptionis S. Pius V confirmavit Extravagantes Sixti IV, & Officium Immaculatæ Conceptionis reduxit in eam Formam, quæ modò in Ecclesia observatur: ubi etiam Conceptio appellatur *dignissima & Sancta*. Clemens VIII. approbavit Sixti IV, & S. Pij V. Constitutiones de Immaculata Conceptione. Paulus V. auditis validis rationibus Cardinalis Bellarmini pro pia Sententia, minùs piam, publicè prædicari vel defendi vetuit. Et Anno 1616, centum Indulgentiæ dies concessit recitantibus à Sixto IV. compositam collectam hanc: *DEUS, qui per Immaculatam Virginis Conceptionem, dignum Filio suo habitaculum preparasti: quesumus, ut sicut ex morte Filij ejusdem sui prævisa, Eam ab omni labe præservasti, ita nos quoq; mundos, Ejus intercessione ad te pervenire concedas.* Per eundem &c: Insuper Gregorius XV. precibus Christianorum Principum præcipuè Philippo IV.

IV, Regis Catholici, magnum aliquid tribuendum esse ratus, Decretum illud edidit Anno 1622. 24. Maji, quod vix aliquid potuit citra defunctionem favorabilius excogitari, in quo statuit, ne Sectatores contrariæ Sententiæ, in sermonibus etiam & scriptis privatis audeant asserere, quod B. Virgo fuerit Concepta cum peccato Originali, eosdemq; obligat, ut sub Conceptionis Nomine Festum Celebrant, ablegatâ voce Sanctificationis.

Porro Sententiæ illi, quæ repugnat Scripturæ Sacræ, & ex qua infertur perniciofa sequela, favisse tantopere, & tot Summos Pontifices Ecclesiæ Capita, & Doctores in definiendis rebus Fidei infallibiles, quis Orthodoxorum credat!

3tio. Grave inconveniens infertur ex Propositione Quesnelli: videlicet, Quesnellum cum paucis suis sequacibus, longè oculatiorem fuisse, cernendo Sententiam piam opponi Scripturæ, inferriq; ex ea perniciosam sequelam, oculatiorem inquam, quàm Sacrum Concilium Tridentinum, quod fat patenter docuit, dictam Propositionem Quesnelli esse erroneam, quàm tot Summos Pontifices, quàm ferè omnes Ecclesiasticos Scriptores, Episcopos; omnes Religiosas Familias, unâ exceptâ, quæ tamen nec in hoc passu consentit Quesnello: quàm omnes Universitates, Academias doctissimas, in quarum plerisq; etiam ad Gradum Doctoratus nullus admittitur, nisi prius Juramentô se obstrinxerit, ad defendendum illibatum Conceptum B. Virginis: & tales Academiæ præter alias, sunt, Parisiensis, Valentina, Colonensis, Moguntina, Viennensis, Pragensis &c: quàm demum ferè omnes Catholicos, siquidem ut loquitur Alexander VII. in sua Bulla: *Accedentibus plerisq; celebrioribus Academijs jam ferè omnes Catholici amplectuntur hanc Sententiam piam.* Quin pro eadem Sententia ex ipso Ordine Prædicatorum recensentur plurimi Viri Gravissimi, & doctissimi. quin & omnes, qui ex hoc Sacro Ordine, ritè in Sanctorum Catalogum relati sunt, ut infra fusè deduxi cap. 9no in Quæsito tertio.

4to. Grave inconveniens, nempe: Non esse à Bonitate & sapientissima Providentia DEI alienum, ut DEI Ecclesia, cui Christus specialem ad vitandas falsitates, & damnandas, assistentiam addixit, tam universalem fere omnium Catholicorum Errorem permitteret, tantumq;

tamq; tot Ecclesiasticorum, tot Religiosorum, tot Doctorum, ac Virorum, Sanctitate ac Miraculis illustrium conspirationem, ad tuendam tam acerrimè in Mysterio Religionis Opinionem falsam, Scripturæ contrariam, & ex qua inferitur sequela perniciofa.

stum Grande inconueniens, Miracula vera facta esse à DEO in confirmationem erroris: reuelatumque diuinitus, ut verum, quod à veritate deviat. Vide supra Caput 4tum.

CAPUT VI.

Veritas Sententiæ piæ, probatur Argumentis ex Sanctis, Augustino, Thoma, Ildephonso, Bernardo, Bonaventura, desumptis.

*Sententia
piæ veri-
tas proba-
tur Argu-
mentis de-
sumptis
ex S. Au-
gustino.*

Divus Augustinus lib: 5to contra Julianum cap. 19. & cap. 15. statuit Principium hoc: Is, qui in adulta ætate peccatum nullum fecit, in infantili ætate peccatum non contraxit: Et idè Christus profectò peccatum etiam major fecisset, si parvulus habuisset. Subsumo. Sed B. Virgo ab omni peccato actuali etiam veniali semper immunis fuit, ut docet idem S. Doctor lib: de Natura & Gratia cap. 36: estq; id indubitatum apud Catholicos (etsi olim minis sapienter Gregorius Ariminensis in 2. Sentent. distinct: 31. senserit, B. Virginem habuisse aliquando veniale peccatum actuale) cum sit hæc constans Ecclesiæ firmaq; traditio & Sententia. Unde dicit Concilium Tridentinum Sess. 6. Canone 23: *Si quis hominem semel justificatum dixerit, ampliùs peccare non posse, neq; Gratiam amittere, atq; ideo eum, qui labitur & peccat, nunquam verè fuisse justificatum: aut contra, posse in tota vita, peccata omnia etiam venialia vitare, nisi ex speciali DEI Privilegio, quemadmodum de Beata Virgine MARIA tenet Ecclesia, Anathema sit.* Ergo B. Virgo fuit immunis à labe peccati Originalis.

Idem S. Doctor Tomo 9: sermone de Assumptione B. MARIE Virginis, (quem sermonem ipse S. Thomas 3. par: q. 30. art: 2do ad 2. & alibi, cum pluribus tribuit S. Augustino) dicit: *Illud sacratissimum Corpus, de quo Christus carnem assumpsit, escam vermis traditum in communi sorde putredinis, & futurum de vermibus pulvorem, quia sentire*

non

non valeo, dicere pertimesco. Quænam causa hujus pertimescentiæ Sanctæ Augustine? Respondet ipsemet: Quia non immeritò excipitur, quam tanta servat Gratiâ, & atcollic dignitatis prerogativa. Quis si voluit integram Matrem, Virginitatis servare pudore: cur non velut incorruptam à putredinis servare fetore? Quia numquid non pertinet ad Benignitatem Domini, Matris servare Honorum, qui legem non solvere venerat, sed adimplere? Quia, qui in vita præ cæteris Illam gratiâ sui Conceptus honoravit, pium est credere, singulari salvatione Eam in morte & speciali gratia honorâsse. Quia putredo & vermis humana est opprobrium conditionis. Porrò Rationibus his validius propugnari illibatum Conceptum Virginis, quis non cernit? nonnè enim incomparabiliter gravius malum est peccatum Originale, majusq; opprobrium Conditionis humanæ, quam Corporis humani in cinerem conversio?

Demum, si quæras ex S. Augustino, quibusnam Argumentis & motivis tantus Vir incredibili prudentiâ ad judicandum præditus, inductus est, ut relicto Manichæisnò, Religionem Catholicam, multalictè summè ardua ad credendum continentem amplecteretur? Respondet ipsemet in libro contra Epistolam Manichæi, quam vocant Fundamenti cap: 4to: *Multa sunt, quæ in Ecclesia Catholica gremio, me justissimè tenent; tenet confessio populorum, atq; Gentium; tenet Auctoritas Miraculis inchoata: tenet Auctoritas Sedis Apostolicæ, cui pascendas Oves suas Dominus commendavit.* Nonnè pro illibato etiam Conceptu Virginis, militat Consensus populorum & Gentium? omnium ferè Dilectissimorum & Universitatum in Orbe Orthodoxo? Nonnè idem comprobatur multitudo Miraculorum, quorum supra aliqua innui Capite 4to. Tot item Bullæ & Diplomata Summorum Pontificum? & quid, oro, difficultatis est in assentiendo piæ Sententiæ, assenti Dilectissimam DEI Matrem à Filio præservatam, ne unquam Demonis fieret mancipium?

Docteur Angelicus 3. parte q. 27. art. 4. probat, nullum peccatum Actuale, etiam veniale fuisse in B. Virgine. Rationes ejus sunt istæ: Quia (inquit ille) Virgo non fuisset idonea Mater DEI, si peccasset aliquando. Tum, quia Honor Parentum redundat in prolem, juxta illud Prover: 17. *Gloria Filiorum, Patres eorum:* Unde & per oppositum, ignominia Matris ad Filium redundasset. Tum, quia

Item de sumptis ex S. Thomæ Doctore Angelico.

singularem affinitatem habuit ad Christum, qui ab ea Carnem accepit: dicitur autem 2. ad Corinth. 6. *Qua conventio Christi ad Betiam?* Tum etiam, quia singulari modo, DEI Filius in ipsa habitavit. Et ideo simpliciter fatendum est, quod B. Virgo nullum actuale peccatum commisit, nec mortale, nec veniale, ut sic in ea impleatur, quod dicitur Cantic. 4. *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in Te.* Hucusq; S. Doctor. Sed hæc allatæ eadem Rationes multò magis evincunt, non fuisse in B. Virgine peccatum Originale, quia aliàs non fuisset idonea Mater DEI. Tum, quia magis redundat dedecus in Filium ex peccato Originale, quàm ex actuale: peccatum enim actuale non est ex se natum à Parentibus transfundi in filium, secundum illud Ezechielis 15. *Filius non portabit iniquitatem Patris sui*, peccatum verò Originale ad hanc transfusionem est ex se natum. Tum, quia peccatum Originale multò fortius Maternam cum Filio Unitatem sustulisset, utpote mortale: quàm veniale actuale. Tum, quia pejor longè est macula peccati Originalis, quàm Venialis: imò S. Thomas 1. 2. q. 89. art. 1. in Corpore ait: *Propriè loquendo, peccatum veniale non causat maculam in Anima.* Ergo si propter Rationes superius recensitas, ex mente S. Thomæ non fuit ullum peccatum Veniale, multò magis non fuit Originale in B. Virgine.

*Nec non
desumptis
ex SS. Il-
dephonso,
Bernardo
Bonaven-
tura.*

Sancti, Ildephonsus, Bernardus, Bonaventura ex eo probant, B. Virginem fuisse Sanctam in sua Nativitate, quia Ecclesia Romana celebrat Festum ejus Nativitatis. S. enim Ildephonsus in Tractatu de Parturitione & Virginitate DEI paræ ait: *Quia B. Virginis Nativitas solenniter colitur, constat ex Auctoritate Ecclesie, quod nullis, quando nata est, subjacuit delictis.*

S. Bernardus in Epistola 174. *Quia Ortum Virginis didici in Ecclesia & ab Ecclesia indubitanter haberi festivum atq; Sanctum, firmissimè cum Ecclesia sentio, in utero Eam accepisse, ut Sancta prodiret. Fuit proculdubio & Mater Domini ante Sancta, quàm nata: nec fallitur omnino Sancta Ecclesia, Sanctum reputans ejus Nativitatu diem, & omni Anno cum exultatione universe Terra votiva celebritate suscipiens.*

S. Thomas 3. parte q. 27. art. 1. *Ecclesia celebrat Nativitatem B. Virginis, non autem celebratur Festum nisi pro aliquo Sancto.* Ergo B. Virgo in ipsa sua Nativitate fuit Sancta.

S. Bonaventura in 3. dist. 3. q. 1. art. 3. *Pro indubitato habet hoc Ecclesia, (quod nempe B. Virgo fuerit in utero Sanctificata) & illud ex hoc patet: quod Ejus Nativitatem tota Ecclesia celebrat: quod non faceret, nisi Sancta esset.* Et in 3. dist. 3. q. 1. art. 1. sub dubio 3. ad 4. *Statuta Universalis Ecclesia de Sanctorum Celebratibus, omnia fundata sunt supra Sanctitatem, ut nullo die pro aliquo Sancto solennizetur, in quo, vel pro quo Sancta non fuerit, cui honor ille defertur.* Hocq; ipsum omnes à S. Augustino desumpsisse videntur, qui Sermone 113. de S. Cypriano & Sermone 95. de diversis, tanquam certum supponit, non celebrari Festum ab Ecclesia nisi ratione Sanctitatis in ipso Mysterio vel Festo cui solennitas ipsa consecratur. Ergo siquidem ut patet ex superioribus dictis, Ecclesia Universalis celebrat, Festum Immaculatae Conceptionis in primo instanti Animationis, rectè inferitur, DEIparam esse Immaculatè Conceptam: seu quod idem, fuisse Animam Ejus in sui Creatione & in Corpus infusione, Spiritus Sancti gratiâ donatam, & à labe Originali præservatam.

CAPUT VII.

Veritas Piæ Sententiæ & oppositæ Quesnellianæ Propositionis falsitas probatur insuper multifarijs Rationibus.

I. Argumento subtilis Doctoris Scoti; Potuit DEUS præservare Matrem suam à labe Originali. Quæ enim in hoc implicantiâ? & decuit, ut id faceret. Decuit enim, ut Mater DEI non fuerit unquam rea æternæ damnationis: nec unquam posita in eo statu, in quo Dæmon in illam haberet jus, & potestatem, tanquam in suum mancipium. Decuit item, ut DEI Filius Matri suæ, quam maximè diligebat, id beneficium præstiterit. Ergo tenendum est, id præstitisse. Utiq; & Divus Thomas in 3. dist. 3. q. 1. art. 1. admittit ut veram Propositionem hanc: *Credendum est, Beatissima Virgini collatum esse, quidquid conferri potuit.*

2dò. Ubi non dantur effectus peccati Originalis, ibi nec ipsum peccatum Originale datur. Sed in B. Virgine non dantur effectus peccati Originalis: nempe, inclinatio ad malum, seu fomes peccati

Rationibus decem comprobatur Veritas Piæ Sententiæ

& concupiscentia: pugna Naturæ inferioris cum superiori: Peccatum Veniale. Non fuerunt item in illa dolores partus, sordes puerperij, Corporis corruptio. Ergo nec peccatum Originale. Mortua quidem est B. Virgo. Ast mors hæc non fuit poena peccati Originalis, verum imitatio Mortis Christi.

3tio. Propter dignitatem Maternitatis. Mater DEI debuit esse Virgo Corpore, sine corruptione conjugali, sine motibus concupiscentiæ, sine labe Veniali. Ut conceditur. Ergò multò magis propter eandem Maternitatem, debuit esse Virgo mente, sine labe Originali, quæ Virginitatem mentis corrumpit, majusq; est malum, quàm corruptio conjugalis, quàm motus concupiscentiæ. Ut per se clarum: Majus item malum, quàm culpa venialis: hæc enim non tollit gratiam nec supernaturalem Imaginem DEI in anima delet: ut docet S. Thomas multis in locis: nec reddit hominem odibilem DEO, & vitæ, æternæq; hæreditate indignum. Peccatum verò Originale tollit pulchritudinem, & Imaginem supernaturalem, quæ in gratiâ sanctificante consistit: facit animam DEO exosam, & indignam vitæ æternæ; ideoq; Spiritus Sanctus in Scriptura, labe Originali inquinatos vocat, *Filios iræ, massam damnatam, vasa contumelia.*

4to. Nullum unquam Privilegium & donum concessum est alicui puræ creaturæ, quod non sit etiam concedendum Matri DEI: nisi fortè conditioni, Statui, Naturæ, aut sexui repugnaret. Ut conceditur ab omnibus: præsertim, si tale Privilegium concernat puritatem. Nam *DEI pura Puritas maxima est sub Christo DEO:* ut dicit S. Thomas 3. par: q. 27. art. 2. ad 2. Sed Angelis, & primis Parentibus concessum est hoc donum, quòd sint creati in statu gratiæ sanctificantis. Ergo multò magis Regina Angelorum est hoc concessum. Quare S. Anselmus sermone de Conceptione, qui etiam continetur in Officiis approbatus à Sixto IV: & alijs Pontificibus ait: *DEUS Angelos, alijs peccantibus à peccato servavit, & Feminam Matrem suam futuram ab aliorum peccatu exsortem servare non potuit? in æternitate Consilij Sui statuit Eam Dominatricem & Reginam fieri Angelorum, & tunc Angelis inferiorem gratiam datam, in consortium Conceptam esse crederemus hominum peccatorum? Existimet hoc, qui vult: Argumentis suis probet, qui vult: his, qua dicimus, aduersetur, qui vult: Ego donec ostendat DEUS mihi, aliquid digni-*

dignius excellentiâ. Domina mea posse dici, qua dixi, dico: qua scripsi, non muto.

6to. Illos, quos DEUS eligit, ita preparat & disponit, ut ad id, ad quod eliguntur, inveniantur idonei. Ut loquitur S. Thomas 3. par: q. 27. art. 4. probatq; id ipsum ex S. Paulo 2. ad Corinth: 3. *Idoncos nos fecit Ministros novi Testamenti.* Sed dignitas Maternitatis DEI incomparabiliter excedit dignitatem omnium Angelorum. Unde S. Anselmus de Excellen: Virg: cap. 2: *Hoc (inquit) solum de Beatissima prædicari, quod sit Mater DEI, excedit omnem Altitudinem, que post DEUM dici vel cogitari potest.* Ergo siquidem Angeli fuerunt creati in statu gratiæ, multò convenientius fuerat, ut sic etiam crearetur Anima DEI Matris.

6to. B. Virgo omnes homines, uti cæteris Virtutibus, sic præsertim humilitate superabat. Ergo cum se nusquam peccatricem dicat, ne quidem in suo Cantico, ubi exponit suam indignitatem: *Respexit humilitatem Ancille suæ;* apparet, immunem semper Eam fuisse ab omni labe. Maxime cum certum sit, in illis verbis, B. Virginem exercuisse Actum perfectissimæ humilitatis: major autem est humilitas, confiteri indignitatem moralem, qualis est ortus ex labe originali, quàm confiteri, se esse creaturam & Ancillam DEI.

7mo. Primus homo ex terra, eaq; nondum maledicta, ab ipso DEO conditus fuit: non ex concubitu maris & foeminae generatus. Ergo etiam Christus Dominus, qui similiter non ex concubitu maris & foeminae, sed operâ Spiritus Sancti formandus erat, ex terra non maledicta, id est, ex Matre Virgine, quæ omnis maledictionis, proinde & omnis noxæ etiam Originalis expers, formatus est. Hac puritate usus est etiam S. Andreas, uti visum supra: item S. Dominicus, ut habetur in quibusdam Exemplaribus ejus vitæ.

8vo. Gratia sanctificans, seu Filiatio DEI adoptiva, est impossibilis cum peccato quovis gravi. Ergo multò magis Maternitas DEI, etiam cum Originali. Utiq; enim Mater vera & physica plus diligitur, quàm Filius solum adoptivus? Proinde Maternitas vera Physica naturalis, longè æstimabilior est, quàm Filiatio DEI adoptiva: sicut præstantius est, esse Matrem Naturalem Regis, quàm esse Filium adoptivum Regis.

yno. Redemptio præservativa est multò perfectior Redempti-
one curativa: ut patet. A pluribus enim malis liberatur, qui non per-
mittitur peccare: Nam liberatur à culpa Actuali, à pudore, & ab ir-
reparabili jactura perfectæ innocentia: à quibus non liberatur, cui
post lapsum culpa remittitur: quia semel admissò peccatò, semper
verum est dicere: peccavit, innocentiam perfectam non habet:
habet materiam pudoris. Ergo Christus Dominus utpote perfe-
ctissimus Redemptor, circa aliquam Creaturam exercuit Redempti-
onem illam præservativam. Quam verò hac excellenti Redemptione
à peccato liberaret, si non Matrem Suam?

iomò. *DEUS plùs dilexit B. Virginem, quàm omnes Creaturas, ut*
docet S. Thomas in 1. dist: 17. q. 2. art: 4. Et ex sensu communi The-
ologorum asserit Magnus Suarez Tomo 2. 3. par. disp. 18: *DEUS plùs*
amat solam B. Virginem, quàm reliquos omnes Sanctos. Ergo Eam
DEUS ab omni peccato præservavit. Nos, qui diligimus B. Virgi-
nem, utiq; si in nostra potestate fuisset, præservassemus Eam à lapsu
Originali: & negabimus id Matri suæ dilectissimæ præstitisse DE-
UM, qui dedit præceptum de honorandis & amandis Parentibus? U-
tiq; ille Filius esset reprehensibilis, qui videret Suam Matrem in ca-
ptivitate esse abducendam, & non impediret, cum posset: nec in e-
jusmodi Filio esset amor efficax intensus: is enim ex natura sua est
impeditivus omnis gravis mali ab objecto amato.

Demum Alijs prætermiſſis Rationibus, mihi plurimùm con-
victiva videtur esse hæc: In causis, præsertim criminalibus, nulla Per-
sona (multò minùs constituta in eminenti aliqua dignitate) est con-
demnanda, nisi ex probationibus luce meridiana clarioribus planè
convincatur. Ut docent omnes Juris Consulti: & habetur l. 5. ff. de
panis, & alibi. Sed nulla asseritur probatio luce Meridiana clarior,
quàm convincatur B. Virgo, eminentissimæ dignitatis, quia DEI Ma-
ter, crimen mortale Originale incurrisse: imò sunt argumenta vali-
dissima pro ipsius innocentia: ut evidens est legenti hunc Tracta-
tum. Non ergo damnanda est criminis mortalis Originalis. Accu-
satore non probante, reus, etiam vilissimus absolvitur: & Mater DEI
cur innocens non pronuntiatur, siquidem Accusator improbando de-
ficit? Ast per impossibile, concedamus, æquè validas esse rationes

contra & pro innocentia Virginis. Tamen, cum certum sit, ut docent omnes Theologi cum Divo Thoma 2. 2. q. 70. art. 2. *In dubio, Judex facilius esse debet ad absolvendum, quam condemnandum.* Nonne justitiæ & pietati consonat, ut Mater DEI & omnium nostrum, cum de Originali culpa certò non constet, à nobis absolvatur, non condemnetur?

CAPUT VIII.

Angelici Doctoris S. Thomæ Auctoritas an rectè allegari possit ad defendendam supradictam Propositionem Quesnelli hanc: Sententia, quæ tenet DEI param esse Immaculatè Conceptam, Opinio est nova, & contraria Veritati Scripturarum, ex eaq; infertur perniciose sequela.

Respondeo Negativè.

Probatur inò Responsio. Quia S. Thomas pluribus in locis expressè docuit, Innocentiam B. Virginis non esse Originali peccatò defloratam. Ergo non censuit, Sententiam piam esse contrariam veritati Scripturarum, ex eaq; inferri perniciosam sequelam. Consequentia per se evidens, Antecedens Probatur. Imò locus clarissimus habetur in mo Sentent: dist: 44. q. 1. art: 3. ad 3tium. Ubi postquam proposuisset art: 1. An DEUS possit aliquid melius facere, quàm fecit: Descendit postea in particulari quæst: 3. Quærendo: an DEUS potuerit facere Humanitatem Christi meliorem, quàm sit: & in 3tio argumento dicit: *Videtur, quòd & Beatissima Virgine nihil melius possit facere DEUS: quia hæc secundum S. Anselmum debuit eâ Puritate nitere, quâ sub DEO major non potest intelligi.* Ad hoc Argumentum respondet S. Doctor his formalibus: *Puritas intenditur per recessum à contrario: & ideo potest aliquid creatum inveniri, quo nihil purius potest esse in rebus creatis, si nulla contagione peccati inquinatum sit: & talis fuit Puritas Beatissimæ Virginis, quæ à peccato Originali, & æquali, immunis fuit: fuit tamen sub DEO, quatenus erat in Ea potentia ad peccandum.* Quid evidentius dici poterat pro illibato Conceptu Virginis? Unde Illustrissimus Pater Magister Gaspar Catalan de Mon-

*S. Thomæ
docuisse
piam Sententiam,
Probatur
ex ejus li-
bris.*

Monzonis, Ordinis Prædicatorum, electus Episcopus Herdensis in Epistola sua, ad Michælem de Lanuza, Equitem Ordinis S. Jacobi à Consilijs Regis Catholici, ejusq; in Regno Aragoniæ Protonotarium, Anno 1651. 5. Septembris: scribit hæc: Me percunctatur Tua Dominatio, an S. Thomas in aliqua parte sui Operis docuit B. Virginem fuisse præservatam à peccato Originali. Respondeo quòd sic, ac primo in lib. imo Sentent. dist. 44: -- (citatisq; Textibus S. Thomæ supra relatis, addit) Talis fuit solutio Doctoris Anglici, in qua expressè ac evidenter affirmat, B. Virginem fuisse præservatam à peccato Originali his verbis: *A peccato Originali & actuali immunis fuit*, nam vox *Immunis*, illam fuisse exemptam ac præservatam ex speciali Privilegio significat: Porro, quemadmodum Divus Thomas per illud: *Immunis à peccato actuali*, denotavit, quòd DEUS sic B. Virginem à peccato actuali, tam mortali, quàm veniali, ex peculiari Privilegio præservavit, ut nec per unicum temporis momentum, ejus labem admiserit: ita æque minùs dubitandum est, S. Doctorem per illa verba: *Immunis fuit à peccato Originali*, etiam affirmasse, DEI Genitricem nec per unum instans, maculæ originalis sordem agnovisse ob Specialem DEI manutenentiam ac prærogativam, quâ ab eadem fuit præservata; alioqui Angelicus Doctor, non loqueretur prudenter, aut tanquam Theologus, utendo in una ac eadem Propositione Verbo *immunis* cum tanta æquivocatione ac varietate significationum: nec meritò dixisset, DEUM præservasse aut exemisse dilectissimam suam Matrem à macula originali, sed tantum extersisse jam contractam. Hucusq; ille.

Bergomenis quidem in *Aurea sua Tabula* responderet S. Thomam, solum voluisse, quòd B. Virgo peccatò Originali caruerit, etsi illud antea contraxit. Verùm Responsio hæc non satisfacit. Tum, quia puritas B. Virginis non fuisset tanta, ut major in creatis esse nequeat: posset enim esse major, si nunquam peccasset. Tum, quia aliàs puritas B. Virginis non esset major, quàm sit puritas infantium, etiam Hæreticorum baptizatorum, qui post baptismum statim moriuntur: quæ omnia repugnant S. Thomæ menti expressè in illo Articulo & alibi. S. enim Doctor in 1. lib. Sentent. dist. 17. q. 2. art. 4. dicit: *In B. Virgine fuit depuratio ab omni peccato: ideo pervenit ad summum puritatis sub*

DEO. Et Opusculo 61. postquam asseruit DEUM effecisse Angelos, *speculum puritatis immaculatum, incompunctum, incontaminatum*; addit: quod ad demonstrandam magis suam infinitam potentiam fecerit *speculum tersius & purius Seraphim, ac tanta puritatis, ut purius intelligi non possit, nisi DEUS sit: & hoc Speculum est Beatissima Virgo, de qua S. Anselmus lib. de Conceptione cap. 19. ait: Deicit, ut Virgo, quam DEUS Unigenito Filio suo preparavit in Matrem, ea puritate nitet, quâ major sub DEO nequit intelligi.* Ex his constat, S. Thomam locutum fuisse de ea puritate in allatis Textibus, quæ conveniat soli B. Virgini, nec ulli creaturæ puræ, præter illam: Ergo Explicatio illa Bergomensis de mera carentia omnis peccati pro aliquo tantum tempore, est patenter erronea, siquidem mera carentia talis, convenit non solum Angelis, sed omnibus etiam infantibus post baptismum mortuis. & aliis plurimis Sanctis. Neque dicas, Testimonium illud, aded evidenter favens piæ Sententiæ desumptum ex I. Sentent. dist. 44. q. 1. art. 3. non reperiri in una Editione Antverpiensi, cui præfuit Cosmas Morellus. Concedo non reperiri in illa una Editione, sed reperitur in illis omnibus Editionibus ac vetustissimis manuscriptis. Videndus Catharinus lib. 2. de Immaculata Conceptione & Raynaudus Tomo 8. folio 291.

2dus locus S. Thomæ pro illibato Conceptu Virginis, est in Expositione Capitis 31ij. Epistolæ ad Galatas Lect. 6ta: *Virum de mille unum reperi, (nempe CHRISTUM) qui esset sine omni peccato: Mulierem autem ex omnibus non inveni, quæ a peccato immunis esset, ad minus Originali vel veniali: Excipitur Purissima & omni laude dignissima Virgo MARIA.* Hæc Exceptio reperitur in horum Commentariorum super Epistolas Pauli impressionibus, quæ factæ sunt Parisiis Anno 1520: & 1632: ac Venetijs 1555. in alijsq; insuper diversis septem impressionibus antiquis: in modernis autem Editionibus expuncta est illa Exceptio, & quidem in Antverpiensi Anno 1594: à Remigio Florentino, ommissa est.

3tiò In Expositione Epistolæ ad Rom. 5. S. Thomas ait: *Omnes in Adam peccaverunt, exceptâ B. Virgine, quæ nullam contraxit maculam Originalis peccati.* Ut habetur in antiquo Originali manu scripto Codice Operum S. Thomæ super Epistolas S. Pauli, reperto in Biblio-

theca Cardinalis Sfortiæ Anno 623: & per Cardinalem de Trexo, exhibito Urbano VIII: Pontifex autem illa Verba legens, & intelligens ea non inveniri in novis Editionibus, vehementer admiratus, muniendo se signo Crucis, dixit: Res est magni momenti ac consideratione digna, mihiq̄ue magnam novitatem & admirationem attulit. Vide P. Eusebium in lib: Exceptionum Concilij Tridentini cap: 21. Porro Commentaria in Epistolas S. Pauli scripsit Divus Thomas post Summam suæ Theologiæ: unde siquid contrarium piæ Sententiæ reperitur in Summa, id correxisse videtur S. Thomas in his Commentarijs.

4to. In prima impressione Opusculorum S. Thomæ, Opusculo 8vo: in Expositione Salutationis Angelicæ, ut videre est in Exemplaribus existentibus in Monasterio Patrum S. Brigittæ in Ducatu Clivienfi, & apud Conventuales Colonienfes, exstant verba hæc: *3tio, quantum ad puritatem, B. Virgo non solum fuit pura in se, sed etiam procuravit puritatem alijs: ipsa enim purissima fuit, quantum ad omnem culpam, quia nec Originale, nec Mortale, nec Veniale peccatum incurrit.* Et sic etiam reperitur in diversis Originalibus manu scriptis, uno existente in Bibliotheca Regia Parisienfi, altero in Monasterio Parcenfi Patrum Præmonstratensium propè Lovanium, & aliis pluribus. Sicq̄; hoc Testimonium Divi Thomæ, citat Petrus Canisius lib. 1. de B. Virgine cap: 6. & ante illum P. Salmeron (unus ex decem primis Patribus Societatis Nostræ, obiit 1585.) in Epistola ad Rom: Disp: 51: affirmatq̄; Cardinalem Turrecrematam, Nobilissimum Thomistam, verba citata esse Divi Thomæ, propriò suo calculò confirmasse. Bernardinus item de Buis in Officio de Conceptione, 8va die, Lect: 1. prædicta verba S. Thomæ adducit.

*Sejura-
tionibus.*

Probatur 2do Responso nostra. Tum, quia aliàs invalidæ forent Rationes omnes, quas affert S. Thomas pro adstruenda immunitate B. Virginis ab omni culpa etiam veniali. Vide dicta supra capite 6to. Non subsisteret item Doctrina ejusdem Sancti, & omnium Theologorum ferè assententium, Miraculum fieri non posse, aut saltem nunquam factum in confirmationem Erroris: Constat enim ex supradietis, multa miracula patrata ad stabiliendum Dogma Immacula-

culatæ Conceptionis. Vide supradicta capite 4to.

Tum, quia S. Thomam esse Defensorem piæ Sententiæ, multi celebres Thomistæ, in libris à se editis palàm testati sunt: ut Catharinus Archi-Episcopus Compæ, Hieronymus Lanuza Episcopus Balbastrensis, & Albaracinus; Gaspar Catalan, Episcopus Ilerdensis; Jacobus Höchstreten Sacræ Theologiæ Doctör, & Inquisitor, ac alij: inter quos Joannes Bromiardus, qui floruit circa Annum 1260: *In Summa Prædicantium, Verbo: MARIA. Art. 2. num. 10. ait: B. Virgo fuit cæteris specialius & eminentius sanctificata; nam S. Thomas 3. par. q. 27. art. 2. ponit Ejus sanctificationis Excellentiam, quantum ad temporis prioritatem, in hoc, quòd sanctificata fuit in Ejus animatione: id est in conjunctione Animæ cum Corpore, non ante.* Ita Bromiardus antiquissimus Thomista citat locum illum S. Thomæ. Et en in modernis Exemplaribus in eodem loco citato S. Thomæ 3. p. q. 27. art. 2. legitur contrarium.

*Item testimo-
nio cele-
brium Theo-
mistarum.*

Tum, quia in Sacro Ordine Prædicatorum, licet omnes Doctores posteriores Thomæ S. juramentò se obstringant, ad defendendas Sententias Doctöris sui Angelici: tamen ex illorum numero plurimi (ut constabit etiam ex capite 9no, & constat etiam ex dictis) palàm acerrimè propugnârunt Piam Sententiam: adeoq; censuerunt, idem sensissè Divum Thomam: aliàs perjuri fuissent: quod, quis de tantis, totq; Viris, pietate & doctrinâ conspicuis, dicere audeat?

Tum, quia Joannes Vitalis Cardinalis, qui floruit Anno 1312: in Tractatu de Conceptione, refert, se vidissè librum Retractationum S. Thomæ, de eo, quod dixerat in tertium Sententiarum contra Conceptionem Matris DEI: Idem testantur alij Viri graves, se nempe vidissè librum Retractationum, in quo scilicet ad imitationem S. Augustini Opiniones aliquas & dicta retractavit, & inter has, Opiniones de Conceptione Virginis in peccato Originali. Aut verius, Angelicus Doctör suam clariùs explanavit mentem & indubitatam fecit pro illibato Conceptu Virginis. Tum quia, ut refert Bernardinus de Buftis, serm: 7. de Concept. Joannes de Carth: in Homilia de Arcanis DEI paræ, Doctör Bartholomæus de los Ríos, Augustinianus, in Horizonte MARIANO, P. Nierembergicus & alij, Frontino Episcopo Pictayensi miranti, quòd S. Thomas peccatum Originale B. Virgini adscripssset, apparuissè Angelicum Doctorem, & dixissè: *Scias Episco-*

pe, quòd solum respectum habui ad Divinum statutum, quòd B. Virgo peccatum Originale contrahere debuerat, nisi per Filium suum fuisset preservata, sed DEI Filius Matrem suam, ab Originali macula preservavit. Hæc omnia Vicarius ipsius Episcopi (inquit Bernardinus de Buis) fidelissimè exposuit, asserens se à præfato Domino Episcopo hanc Visionem proprijs auribus audivissè.

Itè ex eo, quia ejus Præceptores, Alensis & Albertus Magnus eandem piam Sententiam amplectati sunt.

Confirmatur Responsio. Divus Thomas, singulari pretio & amore prosecutus est S. Dominicum sui Ordinis Sacri Fundatorem; item Præceptores suos, Alexandrum Alensem & Albertum Magnum; S. verò Dominicus asseruit, B. Virginem esse sine labe Conceptam, ut præter dicta capite 4to, ostendetur infra capite 9no. Alexander item Alensis in Commentarijs suis in Lucam ad Evangelium super Missus est. In Diva (inquit) Virgine fuit Universalis carentia culpa, fuitq; B. Virgo sine ullo Væ. Et super illud Cantici: Magnificat, ait: Dominus fecit B. Virginem triumphare de principe Daemonum Genesis 3. Ipsa conteret Caput tuum. Moriens etiam sic allocutus est DEIPARAM. Tota pulchra es Amica Mea, & neq; Originalis, neq; actualis macula est in Te: in quo dicto etiam piissimè animam efflavit. Albertus Magnus in Sapientia, nec minor in colenda DEIPARA, in libro de Laudibus MARIE inquit: Hac Virgo sola à Communi Regula excipitur: Omnes in Adam peccaverunt. Idem Magnus Doctor in Evangelium Lucæ, enumerando multa Væ, à quibus libera fuit B. Virgo supra omne genus humanum ait: Est aliud triplex Væ, scilicet culpa, pena, ignorantia, Væ culpa, est triplex, scilicet Originalis, actualis mortalis, venialis, sine ipsis multiplici Væ fuit Beatissima Virgo MARIA. Et in Tractatu de Laudibus Virginis lib. 4. cap. 17. B. Virgo, mundissima est creatura DEI, sicut patet. Nonne essent mundiores Angeli, si B. Virgo fuisset infecta labe gravi Originali? Ergo censendum est, S. Thomam idem hoc in passu sensisse cum Alberto Alensi, & S. Dominico.

S. Thomas apprens Venerabili V. Marina de Escobar;

Idem S. Doctor apprens Venerabili Virgini Marinæ de Escobar, appellans Conceptionem B. Virginis Sanctissimam, dixit: Non placere sibi illos, qui dissentent B. Virginem sine labe Conceptam: putantes inde sibi aliquem cultum & obsequium præstari idq; ipsum Religiosæ sui Ordinis significari voluit, ut scribitur in lib. 4to vitæ hujus præclaræ Virginis cap. 30.

Sed dato, non concessò, Divum Thomam, non tenuisse Nosfram
piam Sententiam. Certum tamen est, ut etiam afferit celebris Tho-
mistia Joannes à S. Thoma Tomo 1. in 1 par: disp: 2. proœmiali
art: 2. Si nunc viveret S. Doëtor, eam haud dubiè amplexurum. Si-
quidem constat, à tota Orthodoxa Ecclesia celebrari Festum Im-
maculatæ Conceptionis DEIParæ, id est, illius Sanctificationis in
imo instanti infusionis ejus animæ, in Corpus - Unde sicut S. Doëtor
3. par. q. 27. art: 1. ex eo infert, DEIParam fuisse Sanctam in sua Na-
tivitate, quia de illa Festum celebrat Ecclesia: Proculdubiò etiam
ex eo inferret, fuisse Sanctam in sui Conceptione: cum jam certum
sit, de illa Festum celebrari à tota Ecclesia.

Accedit. Quòd idem S. Doëtor 2. 2 q. 10. art: 12. in Corpore
dicat: *Dicendum, quòd maximam Auctoritatem habet Ecclesia consue-
tudo, que in omnibus est imitanda, quia & ipsa Catholicorum Doëto-
rum doctrina, ab Ecclesia Auctoritatem habet: unde magis est standum
Auctoritati Ecclesie, quàm Augustini vel Hieronymi.* Ergo ex mente S.
Thomæ prævalere debet alijs, Sententia illa, quæ pro se Auctorida-
tem Ecclesiæ habet. Sed Pia Sententia habet pro se Auctoritatem
Ecclesiæ, utpote celebrantis Conceptionem ut Sanctam: habet tot
Summos Pontifices: Academias omnes & consensum omnium ferè
fidelium, & plurimas alias validas rationes; ut videre est in Tra-
ctatu præfenti.

Neq; dicas Imo contra Propositionem Nosfram Principa-
lem. Utiq; Sanctus Thomas clarissimè in 3. Senten. dist: 3. art: 1.
dicit: *Sanctificatio B. Virginis non potuit esse decenter ante infusionem
Anima, quia nondum gratia capax erat. Sed nec in ipso instanti infusio-
nis, ut scilicet per Gratiam tunc sibi infusam, præservaretur, ne culpam
Originalem incurreret. Nam Christus hoc singulariter in humano genere
habuit, ut Redemptione non indigeret, quia Caput Nostrum est; sed alijs
omnibus convenit redimi per ipsum: Hoc autem esse non posset, si aliqua
alia anima inveniretur, quæ nunquam maculâ peccati infecta fuisset:
& ideo nec B. Virgini, nec alicui Sanctorum hoc concessum est, præter-
quam Christo.* Ergo non censuit S. Thomas, B. Virginem sine labe
esse Conceptam. Respondet enim ad hanc Objectionem imo Emi-
nentissimus Cardinalis Sfondrati ad finem aurei sui Libelli cui Ti-

*quidnam
dixerit?*

*Dato, non
concesso, S.
Thomam
non fuisse
Defensorè
piæ Senten-
tiæ: tamen
certum est,
sinunc mor-
talem vi-
tam age-
ret. piæ Sen-
tentia ad-
hereret.*

*Desumptis
Objectioni-
bus ex S.
Thoma li-
bris, satis-
fit.*

tulus est: *Innocentia vindicata*. Respondet inquam, hanc Sententiam Divi Thomæ vitiatam & suppositam esse. Probatq; inter alia ex eo. Tum, quia Vincentius de Castro Novo, id est Bandellus Generalis Ordinis Prædicatorum, hæc verba Decretoria: *in ipso instanti infusionis*, non ponit in opere impresso Ferrariæ Anno 1502 neq; Nicolaus Eymericus in libro, quem edidit Anno 1395. Tum, quia P. Nicolaus Cichovius, Vir in Scientijs altioribus, & Religiosa Animi demissione, nulli, suo tempore in Polonia secundus, in eruditissimo suo libello, cui Titulus: *Angelici Doctoris de B. Virginis Immaculata Conceptione Sententia* cap: 5. Respondet imo se dubitare, an non ea verba: *Neq; in ipso instanti &c.* ex margine, in Textum irreperint: recensetq; multiplices hujus dubitationis suæ rationes congruas, quas ibidem videre licet. 2dò Respondet. Quòd S. Doctor, in ipsa unione & infusione animæ, agnoverit in B. Virgine, prius fuisse hominis esse, & esse personæ obnoxie contrahendæ Originis maculæ, quàm infusionem gratiæ: quæ non nisi in 2do instanti naturæ infusa sit nullo modo tamen probari potest, S. Doctorem sensitse, in animatione DEIPARÆ, prius tempore ab Ejus anima acta fuisse peccatum contractum, quàm ei infusa fuerit gratia Sanctificans. Quocirca hoc instans infusionis non est censendum esse instans temporis, sed naturæ, atq; ita nihil contra piam Sententiæ facit; præsertim, quòd nullibi de hoc, S. Doctor ex professò egerit: nullibi id docuerit per se; nullibi probaverit: nullam, quæ in contrarium asserri possit, objectionem, solverit: sed (si hæc verba ejus sunt, quæ ex 3. dist: afferuntur) dicta sunt obiter: per accidens, & per modum accessorii incidentis: ut ideo videantur posthabenda clariori Angelici Doctoris doctrinæ, qui alicubi clarè profitetur, DEIPARAM ita fuisse immunem, & ita puram à peccato Originali & actuali, ut solâ potentia deficiendi, puritate Divinâ fuerit inferior: alicubi multis & solidis rationibus, omne ab ejus anima submovet peccatum.

Neq; dicas 2do: sunt & alij S. Doctoris plurimi loci, in quibus dicit Nostræ Sententiæ contrarium. Respondetur, nullus extat S. Thomæ Textus (supposito, quòd non sit corruptus vel suppositus) qui prorsus militet contra piam Sententiæ, omnes enim ferè, qui asserri solent, in contra explicari congruè possunt & debent de Conceptione

ne Corporis B. Virginis, non verò ipsius Animæ: seu de Conceptu Ejus generationis, non animationis, ut dilucidè deducit P. Cichovius in citato libello: hæcquæ ipsa deductio & Responſio clarior fiet, tum ex dicendis in ſequenti Capite, explicando S. Bernardum, & alios Patres, qui in contra afferri ſolent, tum ex Notatis Capite 10.

CAPUT IX.

Responderetur ad quædam Quæſita, concernentia B. Virginis Conceptionem.

Quæritur Primò: S. Bernardus quidnam ſenſerit de Conceptione B. Virginis?

Nobis Oppoſiti, gloriabundi respondent: haud dubiè eorum Caſtra fuiſſe ſecutum, clarèque id conſtare ex Epiftola illa celebri 174: ad Canonicos Lugdunenſes, in qua eos arguit, quòd Feſtum Conceptionis in ſua Eccleſia celebrare cœperint: multisquæ rationibus probat, B. Virginem in peccato Originali Conceptam: inter alia enim ſcribit hæc: *Ante Conceptum ſui, ſanctificari minimè potuit; quoniam non erat; ſed nequæ in ipſo quidem Conceptu propter peccatum, quod inerat; Reſtat, ut poſt Conceptum in utero jam exiſtens, ſanctificationem accepiffe credatur, quæ excluſò peccatò, ſanctam fecerit Nativitatem, non tamen & Conceptionem- Uno excepto Domino JESU, qui de Spiritu Sancto Conceptus fuit, de cætero, univerſos reſpicit ex Adam natos, quòd unus humiliter de ſeipſo & veraciter conſtitetur: In iniquitatibus, inquiens, Conceptus ſum, & in peccatis concepit me Mater mea. Cùm hæc itaq; ſe habeant, quo pacto, aut Sanctus aſſeretur Conceptus, qui de Spiritu Sancto non eſt, ne dicam de peccato eſt: aut feſtus habebitur, qui minimè Sanctus eſt? libenter Glorioſa hoc honore carebit, quo vel peccatum honorari, vel falſa induci videtur Sanctitas.* Hæc S. Bernardus. P. Caniſius lib. 1. de B. Virgine, P. Vaſquez in 3. par. diſp. 177. & alij quidam Patroni piæ Sententiæ admittunt, S. Bernardum ſenſiſſe oppoſitum piæ Sententiæ: addit tamen P. Caniſius, nihil contra nos, S. Bernardum obſiſtere, quia pro Epiftola ad Lugdunenſes, habemus ſermonem ejus ætatum, ſuper *Salve Regina*, in quo defendit illibatam Conceptionem B. Virginis: dicit enim:

S. Bernardus ſenſit B. Virginem, formaliter Conceptam, eſſe ſine labe.

enim: *Libanus Mons, qui dicitur dealbatio, signat, B. Virgo, præ omnibus Innocentiam tuam: innocens fuisti ab Originalibus & ab actualibus peccatis: nemo ita præter Te. Testis autem varius Nocumentum neutri parti inferre potest. Quia verò illorum, quos citat P. Canisius Sermonum super *Selve Regina* verus Auctor probabilitus è sensu plurimorum non est S. Bernardus Claravallensis, sed S. Bernardus Archiepiscopus Tolctanus ex Ordine S. Benedicti assumptus, ferè Coætaneus S. Bernardi Abbatis: nec item ejus sermo est 13. de Cœna Domini, qui allegari solet: ideo ex indubitato S. Bernardi-Abbatis sermone de Privilegijs S. Joannis Baptistæ appono textum: *Quicumq; (inquit) de Massa prævaricante Mundum ingredimur, longam restem Originalis peccati nobiscum trahimus: solus ille, qui peccatum non fecit, excipitur: & quæ eum, Virginis sui uteri Thalamo, ignorans Virum, & ignorato viro, Terris effudit.* Et serm: de Nativitate. *Caro MARIE ex Adam assumpta, maculam Adæ non admisit.* Hicq; locus appositus est in Officio Divino, approbato per Sixtum IV.*

2dò. Respondetur à gravissimis Theologis, Bellarmino, Valentia, Granado, & alijs communiter. S. Bernardum in illa Epistola locutum fuissè de Conceptione Materiali generationis, (alio nomine hæc vocari solet, Conceptio seminum, Conceptio carnis, Conceptio prima, imperfecta, prima formatio foetus, &c.) quæ exerceri solet in ipso concubitu Parentum cum motu concupiscentiæ: quæ concupiscentia ab Apostolo dicitur *Peccatum* impropriè: habetq; insuper ordinariè secum propriè dictum peccatum, nempe Veniale, annexum ratione excessus Libidinis: non autem locutum fuissè de Conceptione formali, (vocari hæc etiam solet, Conceptio Naturarum, Personæ; Conceptio 2da, perfecta, animatio: infusio Animæ rationalis, &c.) Horum Theologorum, & communis Responsio fundatur in verbis S. Bernardi in Epistola contentis: *Nunquid potuit Maritalibus osculis & amplexibus Sanctitas admisceri? ut simul Concepta esset & sancta: non valuit B. Virgo, ante sancta esse, quàm esse, siquidem non erat, antequam conciperetur. An fortè inecr amplexus Maritales, Sanctitas se, ipsi Conceptioni immiscuit? ut simul & sanctificata fuerit & Concepta: peccatum quomodo non fuit, ubi Libido non defuit? nisi fortè quis dicat de Spiritu Sancto Eam, & non de Viro fuisse Conceptam, sed id habere inauditum,*

Mari-

Maritales autem amplexus, & oscula Maritalia, motus concupiscen-
tiæ, interveniunt in Conceptione prima, non in 2da. Et ita mentem
Melliflui Doctoris intellexerunt antiquissimi Theologi, qui S. Bern-
ardi temporibus viciniore fuerunt: illi enim inquirendo: An B. Vir-
go fuerit sanctificata ante Animationem? Respondent negativè: Pro-
bantq; id præcipuè ex citata Epistola, auctoritate S. Bernardi: sic fa-
cit Magnus Albertus in 3. dist: 3. art: 4. Alensis 3. par. Summæ q. 9.
membro 2do, art: 2. S. Thomas in 3. dist: 3. q. 1. art: 1. S. Bonaven-
tura in 3. dist: 3. art: 1. q. 1. Subtilis item Doctor Scotus ad Objectio-
nem illam ex S. Bernardo desumptam in 3. dist: 3. respondet sic: *Ad
Argumentum Bernardi potest responderi: quod in instanti Conceptionis Na-
tura, fuisse sanctificatio, non à culpa, qua tunc infuit, quia nulla fuit: sed
à culpa, qua tunc infuisset, nisi tunc gratia illi Anima fuisse infusa. Et,
si arguatur, quod ibi fuit Libido: falsum est de Conceptione Naturarum:
licet posset concedi fuisse in Conceptione & commixtione seminum.*

3. Respondet P. Perlinus Theologus Celebris & à Sacris Fidei
Censor, cum aliquibus alijs; S. Bernardi finem præcipuum Epistolæ
illius conscribendæ fuisse, MARIANÆ Conceptionis Festum à Canoni-
cis Lugdunensibus recenter institutum convellere, illisq; dissuadere:
ut autem solennitatem illam auferret, utpotè tunc necdum rationibus
certis & convictivis fultam: in speciem eò inclinavit, quò nunquam
islet, nec ire unquam voluit, pax semper Opinationis tenax.

4to. P. Petrus de Hoieda in cap: 14: Informationis suæ pro Im-
maculata Conceptione B. Virginis. Ægidius lib: 3. q. 4. art: 2. An-
tonius Jeyes Generalis Chronicæ Benedictinæ Tomo 7. centu. 7. An-
no Christi 1135: & alij multi, rationibus à P. Hoieda adductis con-
victi, ut testatur prædictus Antonius, Respondent, Epistolam illam
non esse S. Bernardi, sed esse cujusdam Nicolai Monachi, qui fuit S.
Bernardo à Secretis & à calamo: Homo quidem is erat apprimè do-
ctus, & S. Bernardi in scribendo styli æmulus, ac ad amissum imita-
tor, ut refert Cardinalis Baronius Tomo 12mo: ad annum 1146: verum
simul astutissimus Simulator, & insignis falsarius: utpotè qui multas
Epistolas sub nomine S. Bernardi scripsit, falsdq; sigillò munivit: ut
ipse S. Bernardus de illo Nicolao conqueritur Epistola 284: ad Euge-
nium Papam inquires: *Periclitati sumus in falsis fratribus, & multa li-*

*Epistola,
qua in con-
tra affer-
tur, an o-
mnino cer-
tum, à S.
Bernardo
eam esse
conscri-
ptam?*

vera falsa sub falso Sigillo Nostro in manus multorum exierunt. Et Epistola 208: Prater libros, denarios; & aureos multos, in ipso exitu Eius (id est Nicolai) inventa sunt apud illum sigilla tria, unum ejus proprium, alterum Prioris, tertium Nostrium; ipsumq; non antiquum, sed novellum, quod & ob ipsius dolos, & furivas Surreptiones mutare nuper coactus fueram. Hoc enim est, quod Vobis tacito nomine scripsisse me memini: quia videlicet, periclitati sumus in falsis fratribus: quis possit dicere, ad quam multas Personas sub nomine meo, quae voluit, scripsit? Quis mihi det, ut ipsa Vestra Curia ad purum purgetur faece mendaciorum ejus. Porro citatam Epistolam 174. esse à falsario illo Nicolao conscriptam, multis probat P. Hojeda cum sufficienti solutione Objectionum in contra.

Mihi, ima & 3tia Responsio non videtur improbabilis: his tamen probabiliorem censeo Responsionem 2dam: Quarta demum Responsio perpensis benè rationibus Patris Hojeda & solutione Objectionum in contra, saltem est multum probabilis.

Sed demus esse omnino certum, Epistolam illam ab ipsomet Mellifluo S. Doctore conscriptam esse, sensisseq; pro tunc nobis oppositum: indubitatum tamen est, si nunc inter mortales degeret, cerneretq; , à tota Ecclesia Conceptionem formalem B. Virginis, ut Immaculatam & Sanctam celebrari, non minus, quam olim Festum & memoria Assumptionis & Nativitatis B. Virginis celebrabatur: legeret Exceptiones Concilij Tridentini pro omnimoda Puritate B. Virginis: evolveret tot Pontificum Diplomata: lustraret Orbis Orthodoxi universas Academias: & tot volumina Doctorum, impensè faventia illibatæ Conceptioni Virginis. Si inquam hæc omnia cerneret, legeret, evolveret, lustraret, indubitatum est, quòd ambabus manibus piam amplecteretur Sententiam. Nam utiq; in prædicta Epistola (ut dicitur S. Bernardi) de Romana Ecclesia loquens Divus Bernardus scribit: *Ego verò, quod ab illa accepi, securus & teneo, & crado, quòd non scrupulosus, fateor, admiservim. Accepi ab Ecclesia istum diem summa veneratione colendum, quo assumpta de seculo nequam, calis quoq; intulit celeberrimorum Festa gaudiorum. Sed & ortum Virginis didici nihilominus in Ecclesia, & ab Ecclesia indubitanter haberi festivum atq; Sanctum, firmissime cum Ecclesia sentiens, in utero eam accepisse,*

ut Sancta prodiret. Non fallitur Sancta Ecclesia, Sanctum reputans Nati-
vitatē ejus diem. Utiq; Epistolam eandem concludit his verbis? *Que*
autem dixi, absq; prejudicio sanè dicta sint, sanius sapientis; Romana præ-
sertim Ecclesia Auctoritati, atq; examini eorum hoc, sicut & cetera, que
ejusmodi sunt Universa, reservo: ipsius, si quid aliter sapio, paratus judi-
cio emendare.

Quæritur 2do: Quænam fuerit Sententia S. Anselmi,
& S. Bonaventuræ de Conceptione B. Virginis?

S. Anselmum, Archi-Episcopum Cantuariensem, qui floruit cir-
ca Annum 1090, fuisse Patronum Piæ Sententiæ constat sufficienter
ex citatis ejus Textibus capite 1mo, 2do, septimo, & ex dicendis in-
fra. Unde etiam infensissimi hostes nostri, Centuriatores Centuriæ
II. cap: 4. S. Anselmum perstringunt, eò, quòd omnes in peccato
esse mortuos, excepta DEI Genitrice, asserat.

*S. Anselm9
propugnat
Piam Sen-
tentiam.*

Verùm dicet quispiam: Utiq; à Bandello afferuntur Testimo-
nià duo S. Anselmi, evidentèr convellentia piam Sententiam? imo
enim in Officio à se composito de Sanctificatione B. Virginis, Le-
ctione 9na, Bandellus hæc habet: In meditatione quadam S. ANSEL-
mus ad DEUM loquens sic ait: *Animam gloriosa Virginis MARIÆ*
in culpa macula Originalis creasti; sed consequenter eandem à Primariæ
labe purgasti, & amictu munditiæ decorasti, & in Sanctitatis Puritate
postea confirmasti. 2do: S. Anselmus in lib. 2. *Cur DEUS Homo* cap:
16. dicit: *Licet ipsa Christi Conceptio sit munda, & absq; Carnalis de-*
lectationis peccato: Virgo tamen ipsa, unde assumptus est, in iniquitati-
b9 Concepta est, & in peccatis concepit eam Mater Ejus: & cum Origini-
ali peccato nata est: quia & ipsa in Adam peccavit: in quo omnes pec-
caverunt.

*Objectio-
nes incon-
tra solvuntur.*

Respondetur. Imùm Testimonium omnino confictum est: nec
enim in libro decem Meditationum, (qui incipit *Evigila:*) nec in alio
Meditationum libro, cujus initium est: *Dum considero:* Nec demum
in ullo libro S. Anselmi invenitur. 2di Testimonii verba non sunt
S. Anselmi, etsi ab Anselmo S. scripta: sed inquirentis discipuli Bo-
sonis nomine, Anselmum interrogantis, ut patet legenti illud Caput.
Et certè, quis credat S. Anselmum eximium Doctorem, & Cultor in

B. Virginis, censuisse B. Virginem non solum in peccato Conceptam, sed & Natam? Utiq; sciebat ab Ecclesia uniuersa, Natiuitatem DEI-parae ut Sanctam celebrari?

*S. Bonaventurapostea
favit Pia
Sententia.*

S. Bonaventura in 3. dist. 3. art. 1. q. 2. quaerit: An B. Virgo sanctificata fuerit ante peccati Originalis contractionem. Et partem negatiuam ut probabiliorem tuetur. Posthac tamen, suam hanc Sententiam mutauit: siquidem serm. 2do de Natiuitate, Tomo 3. dicit: *Dominus Nostra fuit plena Gratia praeueniente in sua Sanctificatione: Gratia scilicet praeseruativa contra scditatem Originalis culpa, quam contraxisset ex corruptione Naturae, nisi speciali Gratia praeventa, praeseruatique fuisset; Solus enim Filius Virginis fuit ab Originali culpa immunis, & ipsa Eius Mater Virgo. Credendum est enim, quod nouo sanctificationis genere, in Eius Conceptionis primordio Spiritus Sanctus Eam à peccato Originali, non quod insuit, sed quod insuisset, redemit, atq; singulari Gratia praeseruauit.* Nec absimilia habet in Opusculo de Ecclesiastica Hierarchia, 4. par. cap: 7. & alibi. Sed quidquid sit, an mutauerit suam Sententiam. Id omnino certum, si nunc in uivis ageret, singularis foret Defensor pia Sententiae, ut patet ex dictis supra Capite 6to.

Quaeritur 3tio: An Uniuersus Celebris Ordo S. Dominici militet contra piam Sententiam? Respondetur Negative. Imo enim illi, qui in Sanctorum numerum relati sunt ex hoc Sacro Ordine, propugnauerunt illibatum Conceptum B. Virginis?

*Illibatum
Conceptum
B. Virginis
tuetur S.
Dominicus
& alij San-
cti ex hoc
Sacro Or-
dine: ut*

S. Dominicus, qui obiit 1221. in confirmationem huius Mysterij, insigne patrauit Miraculum: uide supra Capite 4to. Et libro de Carne Christi cap: 17. scripsit: *Sicut primus Adam fuit ex terra Virgine, & nunquam maledicta formatus: ita decuit in 2do Adam fieri.* Idem Sanctus cum suis primis Discipulis solennitatem Conceptionis B. Virginis 8va Decembris celebravit: ut constat ex antiquis Ordinis huius Martyrologijs Anno 1254. conscriptis, & alijs postea impressis. Proculdubio S. Hyacinthus, ab ipsomet S. Fundatore in Ordinem assumptus, Purissimam Conceptionem B. Virginis etiam celebrat: idem die de S. Petro Martyre, qui proximus fuit temporibus S. Dominici, utpotè in odium S. Fidei interemptus Anno 1252.

S. Raymundus.

S. Raymundus de Pennafort, qui obiit 1275, saepius è Cathedra, praesertim in Ecclesia Hispalensi, Anno 1260, deprædicabat illibatum Con-

Con-

Conceptum B. Virginis: ut testatur Palau & Alvarus Pizarus aliq̄s.

S. Thomam in Nostris militare Castris, deductum supra.

S. Vincentius Ferrerius, obiit Anno 1419, in codice *Summa S. Thoma* ad 3. par. q. 21. art. 2. ad 3. sua propria manu in margine adscripsit: *B. Virgo fuit immunis à peccato Originali & Actuali.* Vide Capite 3tio Textus alios hujus Sancti, veritatis ejusdem comprobativos.

S. Ferrerius.

S. Antoninus Archi-Episcopus Florentinus, qui obiit 1459, netri placito fixè adhaesit hac in parte: unde pro rerum occasione, utrumlibet obiter admittebat, aut non respondebat, ut deducit P. Nierembergius in Dissertationibus Epistolicis, Epistola 4ta: Ubi etiam in favorem hujus Mysterij adducit Verba hujus Sancti, desumpta ex 4ta parte cap. 13. §. 4to: *Ostenditur (inquit S. Antoninus explicando Verbum Salutationis Angelicæ Ave) ex hoc verbo singularitas MARIAE: sibi enim soli congruit hoc verbum AVE, quod derivatur ab illo, quod est sine Vē: quasi sine Veh. Veh autem importat miseriam, nulla autem pura creatura est, qua sit sine Veh, nisi Virgo MARIA.*

S. Antoninus.

S. Pius 5tus, qui obiit Anno 1572, confirmavit Extravagantes Sixti IVti: & novas Indulgentias concessit, qui benè erga Conceptionem B. Virginis affecti essent. Sublatis verò compluribus Festis, Festum Conceptionis per universam Ecclesiam celebrari præcepit; Missaliq̄s, Breviario & Calendario à se publicatis & observari præceptis, inseruit Conceptionem B. Virginis, *divinissimamq̄ & Sanctam* in Ecclesiastico Officio acclamari voluit. Ordini autem S. Francisci pristinum Officium reliquit à Bernardino à Bustis Ordinis Minorum de Observantia compositum, quod Officium ipsemet Sixtus IV. diligenter examinavit, & comprobavit 4 Octobris 1480, in illo Officio inter alia habentur hæc: *Sicut suum sol nitorem, nunquam perdis nec decorem: primi Patris sic tu labem nullam sentis, nec fatorem. Te confitemur hodie Conceptam sine crimine &c.*

S. Pius V.

S. Ludovicus Bertrandus, qui obiit Anno 1581. in Sermone de Purissima Virgine, quem Valentia habuit, in 4ta parte ait: *Minimè existimandum est, Conceptionem Domine nostra in generatione aut Organizatione Corporis, sed in infusione ac unione Anima ad idem, consistere, per quam integra ejus Persona, ac suppositum ex Anima & corpore constat Conceptum evadit. Quoniam autem in hac infusione, quan-*

S. Bertrandus.

do Anima Corporis possessionem primùm adivit, nullius peccati Originalis sorde fuit conspurcata, cui reliquorum Anima in 1mo momento, quo Corporis contubernium agnoscunt, infeliciter subjiciuntur: ideo Jure optimo de Beatissima Virginis Conceptione, Festum celebramus. Hac sanè Domina singulares prerogativas ac Cumulatissima Privilegia in die sua Conceptionis recipit: quorum unum maximam est gratia beneficium, quòd in sua Conceptione ab Originali labe preservata fuit. Idem S. Ludovicus adeo firmiter propugnabat semper piam Sententiam, ut teste Fr: Vincentio Justiniano Antistio Dominicano, ejusdem Sancti Contemporaneo & valde Familiari, sapius dixerit: Omnes antiquos Doctores, qui oppositam Sententiam probaverunt, suam Opinionem absq; dubio mutaturos & nostræ adhesuros, si hoc nostro tempore vixissent.

*Item alij
non pauci
Celebres
Thomista.*

2do Ex eodem Celebrè Ordine S. Dominici, plurimi gravissimi Viri ac doctissimi piam Sententiam propugnârunt, ut Vincentius Cassali, qui floruit sub Annum 1217. Is in Tractatibus suis Panegyricis acutè & solidè propugnat illibatum Conceptum Virginis.

Vincentius Belluacensis circa Annum 1244. in suo Speculo Historico lib. 7. cap: 121.

Hugo de Montecaro Cardinalis in Caput unum & 10. Lucæ: floruit sub Annum 1250.

Jacobus de Voragine Archi-Episcopus Genuensis serm: 6. & 7. de Annuntiatione obiit Anno 1298.

In Capitulo Beneventano, Anno 1653 factum est Decretum ejusmodi: *Nostri Religiosi & Communicates, assistant Concionibus & Festis hujus Mysterij (Immaculate Conceptionis) & alijs actionibus publicis, & in omnibus occasionibus laudetur, glorificetur, & sustentetur prædicta doctrina.* P. Nierembergicus in Exceptionibus Concilij Tridentini, quas impressit Antverpiæ 1655, cap. 23. §. 1. à folio 354, recenset duodecim Magistros Sacri Palatij: 5. Generales, & supra centum Doctores. Fr: etiam Vincentius Justinianus Antist, in Dominicana Familia Vir summæ Auctoritatis, in suis Additionibus ad caput ultimum vitæ S. Ludovici Bertrandi §. 18 testatur valde receptam esse in suo Ordine Sententiam hanc, quæ tenet Sanctissimam Virginem fuisse ab Originali peccato preservatam, virtute copiosæ & excessivæ redemptionis Filij DEI. Porro valde receptam esse, colligit erudi-

tiffimus P. Nierembergicus & ex eo: Tum, quia Cathedras primariae & vespertinas Salmanticae & Compluti occupant, unam item Vallisoleti, & quartam Limae in Peruano Regno: Lege autem cautum est, ne ullus id munus capefferat, nisi praevidi Juramentò propugnandi Sententiam piam. Tum, quia multi Lauream & Gradum Doctoris vel Magistri assumunt in Academijs illis, in quibus nullus confertur honor hic, nisi praestito eodem Juramento. Et inter ejusmodi Academiae eminet Parisiensis. Ergo multi Doctissimi ex Ordine Praedicatorum ex animo amplectebantur, & amplectuntur piam Sententiam. Quis autem dubitet, à viris hujusce doctissimis, in Discipulorum animos eandem Sententiam instillari. Quare oppositio non est propria totius Religionis: quin potius selectissimi ex ea viri, cum plausu in eam Sententiam piam manibus pedibusq; curunt adversantibus duntaxat privatis quibusdam, & quidam ex corde non omnibus. Imò Admodum R. P. Thyrsus Gonzales Societatis Nostrae Praepositus Generalis, zelò ardenti & Scientiâ eminentissimâ clarissimus, in gemmeo suo Tractatu Theologico de Immaculata Virginis Conceptione disp. 2. sect. 15. num. 152. scribit post Alexandrum VII. plerofq; imò fortè omnes inclinare in Sententiam faventem Immaculatae Conceptioni.

Insuper Responsionem Nostram Principalem ad Quaestitum 3tium confirmo sensu quorundam doctissimorum Thomistarum, & Beatæ Virginis honoris studiosissimorum. qui in libris suis cum approbatione Superiorum suorum, & Revisorum ex suomet cætu, luci publicæ expositis, scripsere hæc:

P. F. Mathias Aquarius in Almo Studio Neapolitano Regius & Publicus Metaphysicus, in cap: 3. Sent: dist: 3. *Opinio*, (inquit) *quæ tenet Beatissimam DEI Genitricem Virginem MARIAM, ab omni Originalis peccati contagio fuisse preservatam, est magis pia: devotioni populi accommodata: & conformis rationi Naturali; quia DEUS est Agens perfectum: Et Morali; quia DEUS magis inclinatur ad amandum, quàm odiendum, & Politica, quia DEUS est legis Lator; & sic respectu suæ Matris potuit dispensare in lege: & Theologica; quia DEUS instituit circumcisionem, & tamen suspendit eam in deserto: & quia producit effectum sibi gratum:*

Paris

Puritas autem suae Matris, est sibi gratissima: Ergo praeservavit Eam ab omni macula.

P. F. Vincentius Justinianus Antistif insignis Theologus, in Additionibus ad vitam S. Ludovici Bertrandi, cui Sancto multum familiariter & diu convixit, cap: 3. §. 14. Jam (*inquit*) in Hispania, in Indiis, & in Gallia, & in tota parè Europa contra piam Opinionem, aut scribere, aut docere, aut concionari velle, nihil aliud fuerit, quàm male canere, & in malo cantu durare, & occasionem dare, ne illud Terentij eis occinatur: frustra niti, & laborando nihil aliud, quàm odium quarere, extremae dementiae est. Magnae prudentiae fuerit, eam Opinionem omnino deserere, quemadmodum ij, qui collabentem jamjam domum vident (quod de muribus Plinius scribit) Fugâ se subducunt. Jam illi defunt Cathedrae, suggesta, Confessionalia, libri. Jam Regum Diademata, jam Episcoporum Mitrae, jam Cardinalium Galeri, jam Pontificum Tiarae, & ipsamet Concilia, quando Tridentinum omnino protestatum est, non esse suae intentionis in Decreto de peccato Originali, DEIparam comprehendere.

P. F. Andreas Coppenstein in Clavi praedicandi Rosarium lib. 1. cap: 10. erroris arguit Sarcerium Haereticum, Gvilhelmum Rosingum, Hieronymum Weller, aliosq; Centuriatores, qui DEIparae attribuerunt labem Originalem; & praecipue convellit dictum illud Calvinii: *De speciali Virginis MARIAE Privilegio, cum caeleste diploma proculerint, credemus, quod jaetians.* Ac demum concludit adversus Haereticos illos sic: *Sed contra discipulos Magister Lutherus sentit, praedicat, scribit, itemq; Erasmus. Vide Canisij Mariale lib. 1. cap. 3. Contra eosdem stant Turcae in Alcorano; ubi sic Azuara: Nullus nascitur de Filijs Adam, quem non tangat Satan, praeter MARIAM & Ejus Filium, Quod hic adducitur ex Alcorano. Sciendum, quod Mahometes Azuara 75. in suo Alcorano scripsit haec: Nullus de Filijs Adam nascitur, quem non tangat Satan: & ideo plorat vociferans ex ejus tactu, praeter MARIAM & Ejus Filium. Et Azuara 5. dicit: MARIA omnibus Viris & Mulieribus splendidior, & mundior atq; lotior, soli DEO persenserint severanter studens. Unde Turcae idem hoc in passu nobiscum sentiunt; hocq; ipsum constat etiam ex illa Historia, quam refert Jacobus*

Mahometes & Turcae, quid de Con-

de Valentia, Episcopus Christopolitanus in Expositione Cantici *Ma-
gnificat: ejusq; meminit Catharinus Dominicanus Archi-Episcopus
Compsentis lib. 2. de Conceptione, Persva: 19 de quodam Filio Sol-
dani Armenia, qui audiens Concionatorem probantem presente Pa-
pa Joanne 22. Avenione, B. Virginem contraxisse labem Originalem,
surrexit à loco, & cum magno furore dixit Papa & Cardinalibus, quòd
mirabatur de ipsis, qui erant Capita Christiana Religionis, ut talia tole-
rarent audire de Virgine MARIA: Unde etiam dixit: quòd si quis talia di-
xisset in conspectu Calise, & Soldani Aegypti, aut in conspectu aliorum Sa-
racenorum, nullo pacto posset evadere, quin ab omnibus lapidaretur, quan-
tumcumq; ille esset magnus. Hinc & Magister Leonardus de Nogye-
rolis, Clericus Veronenfis, Notarius Sixti IV. ad eundem Pontifi-
cem scribens ait: Inimicus Christiani nominis Mahomet in Alcorano,
Originalm maculam à Christi Matre excludit, & in tanta Matris Fi-
lius non excludes? Quod verò suprâ citatus Fr. Andreas dicit de Lu-
thero, sciendum est, Lutherum in sermone de Conceptione B. Vir-
ginis dixisse: Conceptio MARIAE, piè creditur sine Originali peccato sa-
lla esse: in primo momento cum vivere incepit, omnis peccati expert
erat. Ast postquam in plenam hæresim delapsus est dicere: Nullum
Festum magis odi, quàm Festum Conceptionis, & Corporis Christi,*

*ptione B.
Virginis?*

*Quid it?
Lutberus?*

Quæritur 4to: An (ut sentit Cajetanus) Concilium Flo-
rentinum, aliquid definivit contrarium Piæ Sententiæ?

Antequam respondeam, Præmitto Cajetanus in suo libello
suprà citato, cap. 5. scripsit hæc: Conciliabulo Basileensi declaranti
, sess. 36, B. Virginem esse sine labe Conceptam, è regione opponitur
, verum ac venerandum Concilium ex Ferrara in Florentiam trans-
, latum Græcorum & Latinorum sub Eugenio IV, ubi inter Dogmata
, Fidei traduntur hæc verba: Firmiter credit, profitetur, & docet
, Sacrosancta Romana Ecclesia, neminem unquam ex viro foeminaque
, conceptum, à Diaboli dominatu fuisse liberatum, nisi per Fidem Me-
, diatoris DEI & hominum JESU CHRISTI Domini Nostri, qui sine
, peccato conceptus, natus, & mortuus, humani generis peccata de-
, lendo, solus sua Morte prostravit, & Regni Coelestis introitum, quod
, primus homo peccato proprio cum omni sua successione perdiderat,
, referavit. Hæc ibi. Quæ indulta sunt, ut appareat, pro illo tem-

Florentinum Concilium nihil definit contra Sententiam

pore, quò res in quæstione erat, Universalis Ecclesia solum Christum excepit ab Originali peccato, quod non erat dicendum, si B. Virgo quoq; excipienda esset. Hucusq; Cajetanus. Hoc prænotato

Respondetur ad Quæsitum 4tum, Negative. Responsio probatur multipliciter. 1mo. Quia Patres Concilii Tridentini benè noverant, quidnam Concilium Florentinum decreverit, nec illi in materia Fidei quidquam contrarium statuerunt: & tamen professi sunt Tridentini Patres, ac declarârunt, non esse suæ intentionis comprehendere, B. Virginem in Decreto de peccato Originali: sed observandas esse Constitutiones Sixti IV. plurimum favorabiles Patris Sententiæ. Ergo patet, in Concilio Florentino nihil decretum esse contra puritatem Virginis in sua Conceptione. 2do. Summi Pontifices, ut Sixtus IV, Innocentius VIII, Leo X, Adrianus VI, Clemens VII, Paulus III. S. Pius V, Clemens VIII, Paulus V, Gregorius XV, & alij impensè faverunt piæ Sententiæ; ut constat ex dictis supra capite 5. Estné autem credibile, eos favisse illi Sententiæ, cujus oppositum decrevisse dicitur Eugenius IV. cum Concilio legitimo Florentino? 3do. Admissò interim, à Cajetano allegata esse verba Concilij Florentini, vox illa, *Solus*, ut patet reflectenti, conjungitur cum subsequentibus verbis, nempe: *Solus sua Morse prostravit*; quod verissimum est, quamvis B. Virgo sit Concepta & nata sine peccato. Imò ut sapienter advertit P. Nierembergus in Exceptionibus Concilij Tridentini cap: 8. potius Immaculatæ Conceptioni favet Florentinum, cum dicatur: *Solus Christus prostravit*; & non dicatur: *Solus Christus sine peccato Conceptus & natus*. Dixi: *Admissò interim illa verba esse Concilij Florentini*. Nam non habentur in Definitione, nec in Decreto Eugenij IV, nec in Tomis antiquorum Conciliorum; sed tantum recens posita sunt in Bullario sub nomine Bullæ Eugenij VI. contra Jacobitas, quæ ferè tribus annis post finitum Concilium Florentinum facta est.

Festum Conceptionis celebratum est

Quæritur 5to: Festum Conceptionis quonam tempore in Ecclesia incepit celebrari? Respondetur. Constat ex dictis cap: 2do, in Ecclesiis Armeniæ, Ægypti, Syriæ, Hispaniæ, celebrari hoc Festum à temporibus Apostolorum: in Ecclesia verò Græca, longè

gè antè annos mille. In Angliam autem & primum quidem in Monasterium Anglicanum Beccense, capit introduci Anno 1065 ex occasione revelationis factæ Venerabili Elino seu Helvino Abbati illius Monasterij; de quo in sequenti Quæsito. Gallia circa Annum 1100 Celebrationem hujus Festi in multis suis Ecclesiis desumpsit ex Anglia. Mauritius tamen Episcopus Parisiensis Anno 1175, prohibuit hoc Festum celebrari in Ecclesia Parisiensi. In Romana Ecclesia, seu in tota Ecclesia Catholica necdum celebrabatur tempore S. Thomæ, qui obiit Anno 1274; nam in 3. par. q. 27. art. 2. ad 3. ait: *Licet Romana Ecclesia Conceptionem B. Virginis, non celebret: tolerat tamen consuetudinem aliquarum Ecclesiarum, illud Festum celebrantium: Unde talis Celebritas non est totaliter reprobanda.* Hoc tamen certum, à tempore Sixti IV, ab anno circiter 1480, Festum Conceptionis solemniter celebratum esse in tota Ecclesia ex præscripto ejusdem Pontificis.

Quæritur 6to: Cur die 8va Xbris celebratur Conceptio B. VIRGINIS? Respondetur, Id potissimum fieri ex eo, quia S. Helvino Abbati Cœnobij Beccensis, apparens S. Nicolaus Episcopus Myrensis, præcepit, ut hoc Festum celebretur illa die. Archi-Episcopus Cantuariensis S. Anselmus, qui antea eidem Cœnobio, post S. Helvinum præfuit, in Epistola sua ad Episcopos Angliæ refert, quod Helvino in mari cum Socijs summè periclitanti, & à DEO per intercessionem B. Virginis opem imploranti, subito quidam Venerabilis Vir, Pontificali Infulâ decoratus (creditur fuisse S. Nicolaus, Myrensis quondam Antistes) inter medias undas, navi proximus, apparuit; qui Abbatem his verbis compellavit: Vis periculum Maris evadere? vis ad Patriam sanus redire? cùmque ipse cum fletu, id, se toto mentis affectu appetere responderet: Scias, inquit, me ad te à Domina Nostra DEI Genitrice MARIA directum, quam dulciter inclamasti: & si dictis meis obtemperare volueris, sanus cum Comitibus tuis evades sævientis periculum Maris. Promitte ergo DEO, & mihi, quod diem Conceptionis & Creationis Matris Domini Nostri JESU CHRISTI solemniter celebrabis, & celebrandam prædicabis. Et cùm Venerabilis Abbas interrogasset, quo die Festum hoc celebrandum esset? Responsum est, quod 8vâ Xbris: & cùm iterum rogasset, quod Officium dicendum foret? Responsum est, quod

*in multis
Ecclesiis ab
antiquo.*

*8vâ Decem
bris Cele
bratio Fe
sti Conce
ptionis in
fundatur
Revelati
oni factæ,
& miracu
lo.*

Officium Nativitatis B. Virginis, mutato duntaxat nomine Nativitatis, in nomen Conceptionis: his diebus ille disparuit: & dicto citius sedata tempestate, Abbas incolumis incito flatu applicuit littoribus Anglicanis: & quæ viderat, & audiverat, quibus potuit, notificavit; statuit autem diem Festum in Becensi Cœnobio celebrari, & ipse quamdiu vixit, devotus obsequijs celebravit. Hoc relato miraculo hortatur S. Anselmus Episcopus Angliæ, ad hoc Festum celebrandum, & ipse Officium Ecclesiasticum disposuit & in 3tia Vigilia seu Nocturno, totam Historiam hujus miraculi in tribus Lectionibus distribuit. Officium hoc adducit Armamentarium Seraphicum in Regestro in colum: 3. ad 8. Meminit item hujus Revelationis Cardinalis Baronius in Martyrologij notis ad octavam Decembris; Bernardinus à Bustis in Officio approbato per Sixtum IV: Gerson Cancellarius Parisiensis in Sermone de Conceptione, & alij plurimi.

Quæritur 7timò: An ab Ecclesia, 8vâ Decembris celebratur Conceptio Materialis seu Carnalis Generatio B. Virginis? An verò Conceptio Formalis, id est creatio & infusio Animæ in Corpus B. Virginis? Respondetur.

Octava Decembris, celebratur formalis Conceptio B. Virginis.

Certum jam esse, tum ex Bullis Pontificum, præsertim Sixti VI, & Alexandri VII; tum ex sensu totius Ecclesiæ, celebrari diem Festum in honorem Conceptionis formalis: & ita etiam olim in Anglia & Lugduni celebrabatur: licet S. Bernardus ex mala Informatione, censuerit eo die Lugduni celebrari Festum Conceptionis Materialis, quod ei graviter displicuit: existimabat enim in illa Conceptione Materiali, seu Generatione Carnali, aliquam libidinem non defuisse, & ideo in Epistola ad Canonicos Lugdunenses scripsit: *Quomodo peccatum non fuit, ubi libido non defuit?* Certum autem & clarum est, in Conceptione Formali, seu in creatione seu infusione Animæ in Corpus B. Virginis, nullam fuisse, nec potuisse esse libidinem.

Quæritur 8vo: An 8vâ Decembris contigit B. Virginis Conceptio Formalis? Seu an illâ die creata est Anima B. Virginis & Corpori illius unita? Ad hoc Quæsitum, Responsiones Theologorum variant; P. Vasquez in 3. par: disp: 117. num:

10. ait: *Fatemur sanè, 8vâ Decembris non fuisse Conceptam B. Virginem secundùm esse humanitatis per Animationem Materia: sed eo die Conceptum solum fuisse semen in utero Matris: nam ab eo die usq; ad octavam diem Septembris (quo recolitur Nativitas B. Virginis) computantur novem Menses, quibus completur tempus partûs à die Conceptionis Seminis; sed ratione Animationis verum Festum celebratur, non ratione Conceptionis Seminis: quia certius de priori Conceptione constat, quàm de posteriorè. Consentiunt Patri Vasquez nonnulli Alij Theologi, ut Granadus, Nierenbergius, Uldericus, &c: Respondent, eodem die 8vo Decembris factam Conceptionem Materialem, & post aliquot horas eodem die miraculosè factam esse Conceptionem Formalem. Admodum R. P. Thyrsus Gonzalez Societatis Nostræ Præpositus Generalis, insignis Theologus, in suo doctissimo Tractatu de Immaculata B. Virginis Conceptione, cum plerisq; affirmat, primam Conceptionem B. Virginis factam esse Initio Decembris, die Dominico, per Correspondentiam ad primam diem Creationis Mundi, qui fuit dies Dominicus, in quo conditi sunt Angeli, in quorum Reginam electa fuerat B. Virgo. Conceptionem verò 2dam, factam esse septima die à ima: id est Sabbatho proximè sequenti 8vâ Decembris: per correspondentiam ad 7mum diem, in quo perfecta est creatio, & DEUS quievit ab omni opere, quod patraverat, & tunc in eodem instanti, in quo anima illa creata & infusa est Corpori, eximijs gratiæ dotibus fuisse ornatam: & ideò diem Sabbathi specialiter deputatum fuisse cultui B. Virginis: quia Divina Omnipotentia septem illis diebus perfectius organizavit & disposuit Corpus ad infusionem Animæ, quàm virtute solius nature solet disponi corpus fæmineum ad receptionem animæ intra longum illud tempus, quod Medici & Philosophi assignant, vel octoginta vel quinquaginta, vel quadraginta dierum. Quare Sententia hæc affirmat, ab Ecclesia non celebrari primam Conceptionem Virginis, quæ accidit Initio Decembris, sed secundam, seu animationem, quæ facta est 8 Decembris; asseritq; B. Virginem post animationem fuisse novem Mensibus in utero Matris; & ita mira datur Correspondentia inter Matrem & Filium, de quo constat novem Mensibus, à die creationis Animæ Sanctissimæ & infusionis in Corpus & assumptionis à*

Quanam die contigerit formalem Conceptionem B. Virginis? Sententia variorum proponuntur.

*Privilegia
quædam
B. Virgi-
nis recen-
sentur,
quæ habu-
it in sua
Conceptio-
ne formali*

Verbo, inclusum esse in utero B. Virginis.

Nota. Doceri à pluribus, etiam primæ notæ Theologis, quòd B. Virgo in instanti Conceptionis suæ formalis, habuerit Actualem usum rationis, & nunquam cessaverit ab Actu secundo aliquo intelligendi circa aliquod objectum: habuerit item in hac vita mortali Scientiam beatam, videndo DEUM intuitivè: fuerint item in illa omnes virtutes tam Theologicæ, quàm Morales, non repugnantes statui Matris DEI, ita perfectas, ut major, aut æqualis perfectio Virtutis, non fuerit, nec erit unquam in ulla pura Creatura.

CAPUT X.

Continens Notata quædam deservientia, tum ad solvendas Objectiones contra illibatum Conceptum B. Virginis, tum ad meliorem quorundam supra dictorum intelligentiam.

*Conceptio
est duplex,
Materialis
& forma-
lis.*

Nota Imò. Conceptio propriè dicta est duplex, una & 2da: Conceptio una, vocari solet materialis inchoata, imperfecta, quæ dicit formationem Corporis, in quod rationalis Anima deinde à DEO infunditur, prout innuit Doctor Angelicus, lib. de Anima cap. 2. in hoc sensu antiqui Scholastici: quin & S. Bernardus in sua illa (si tamen ipsius est) Epistola celebri ad Canonicos Lugdunenses nomen Conceptionis usurpabant. Secunda Conceptio, partui vicinior est, & contingit in instanti, quo anima rationalis creatur, & corpusculo jam organizato infunditur ac unitur, & hæc Conceptio vocari solet, Conceptio Formalis, completa, perfecta: Conceptio naturæ, personæ. Patres ergo, si qui sunt, qui dicant, Conceptionem B. Virginis non fuisse Sanctam, fuisse maculatam & in peccato: intelligendi sunt loqui de Conceptione una, Materiali, imperfecta: non verò de Conceptione secunda, Formali, completa, perfecta. Nec id contrariatur piæ Sententiæ Patronis: non dissententur enim, Conceptionem Materialem non fuisse Sanctam: nam subjectum capax Sanctitatis propriè dictæ, seu gratiæ Sanctificantis non est semen, nec caro, sed anima: nec dissententur fuisse maculatam ac in peccato: in hoc

sen-

sensu: quia ex vi Conceptionis Materialis per commixtionem Maris cum femina, contraxisset in instanti animationis maculam Originalis peccati, nisi propter merita Christi fuisset tunc ornata gratiâ Sanctificante.

Nota 2do. Sanctos Patres non esse contrarios piæ Sententiæ, constat tum ex dictis superius capite 2do. 3tio. 6to. 9no. Tum ex eo, quia nullus magis SS. Patrum Sententiâs veneratur & sequitur, quàm Ecclesia Catholica, Romani Pontifices, & omnes insimul Universitates Orthodoxæ: hi tamen clarè profitentur, B. Virginem in sua Conceptione fuisse illibatam. Tum, quia iidem Patres, qui ab Adversarijs adducuntur contra piam Sententiâ, iidem inquam, communiter dicunt, solum Christum esse sine peccato natum: solum ipsum à peccato Actusli fuisse immunem: & tamen B. Virginem fuisse sanctificatam in utero & natam sine peccato, certum est apud omnes Orthodoxos: indubitatum item, ab Ea nullum peccatum Actuale commissum fuisse, ut declaravit etiam Tridentinum Sess: 6. Canone 23. Cum ergò Patres, præcipuè S. Augustinus, dicunt: Omnes, exceptò solo Christò, esse peccatò Originali maculatos, solum illa locutione (ut explicant Granadus, Pennalosa & alij) adstruunt, quòd Omnes, exceptò solo Christò secundum suam Naturam considerati, aut peccatum incurrerunt, aut illud haberent, si à Redemptore non prævenirentur per infusionem habitualis gratiæ. B. Virginem sic fuisse præservatam asserunt multis in locis Patres, etiam ij, qui Christum solum à peccato Originali exceperunt: ut ostendi suprâ. Sat benè item P. Salmeron (unus ex decem primis Patribus Societatis Nostræ) respondet in disp: 41. in Epist: ad Rom: nempe à Patribus in multis casibus pro uno eodemq; sumi Christum, & ejus Matrem: & sic dicit S. Augustinus Homilia 4. de Assumpt: *Cum gratia unitate, ipsa specialitas nature, unum efficit, Matrem ac Filium, & S. Damianus serm. 2. de Nativ. Habitat DEUS in Virgine, cum qua unius nature habet identitatem.* Proinde quando Conceptionem & Nativitatem Christi Domini excipiunt Patres à peccato, etiam Matris Conceptionem subintelligunt.

Accedit, quòd S. Augustinus semel pro semper, cum de peccato Originali vel Actualibus agit, DEI param excepit. Nam lib. de

Sancti Patres non adversantur Piæ Sententiæ

Natura & Gratia cap: 36. dixit: Quando de peccatis agitur, nullam prorsus de Ea quaestionem haberi velle, quae omni ex parte, peccatum vicerat. Demus aliquos Patres Antiquos, docuisse, B. Virginem non fuisse immunem à labe Originali. *Pro tempore illo suo probabiliter id locuti sunt, quia (ut rectè advertit Joannes Major in 3. dist: 3. q. 1.) non constabat Veritas istius Conclusionis, sicut modò constat, ut patet per Consilij (Basileensis) Sexti IV. & Universitatum determinationem, & crebra miracula super illa Conceptione facta: nec erat Festum Conceptionis in tanta celebritate celebratum tunc, sicut modò. Imò post Majorem, qui floruit circa Annum 1500. accesserunt Decreta Pauli V, Gregorij XV, Alexandri VII. Declaratio Concilij Tridentini, impensè faventia puritati Originali Virginis: Accesserunt de novo multa miracula, Revelationes, Universitates plurimæ, consensus ferè omnium Fidelium &c: Quid ergò mirum est, Patres aliquos non invenisse, nec vidisse, quæ latebant, & non quaerebantur. Quàm multa nunc firmiter, ut certa tenemus, quæ præteritis sæculis erant ignota, aut dubia, ut de Processione Spiritus Sancti à Patre & Filio: de B. Virginis immunitate à peccato Veniali: de Creatione Animæ rationalis: de Animarum Sanctarum statim post mortem Corporis, fruitione DEI per visionem beatificam &c.*

Cur B. Vir-

ginis Ca-

ro dicitur

quodog?

Caro pec-

cati?

In quosen-

su dicitur

B. Virgo

mundata

vel pur-

gata à

peccato?

Nota 3to. Sola Caro Christi non est caro peccati, quia ut dicit S. Augustinus Epist: 90: *non est carnali concupiscentia, sive seminata, sive Concepta.* Caro verò B. Virginis fuit caro peccati, non ex eo, quòd Anima illius fuerit Originali peccatò coinquinata: ast, quia Caro B. Virginis ex concubitu processit & formata est, in quo est voluptas & concupiscentia, quæ licet non semper in conjugibus peccata sunt, sunt tamen effectus peccati Originalis.

Nota 4to. Dum SS. Patres quidam, inter quos S. Maximus in serm: de Assumptione: S. Damascenus lib. 3. de Fide cap: 2. dicunt B. Virginem mundatam, vel purgatam à peccato, intelligendum est, præservativè mundatam: Unde & S. Thomas in 3. par: q. 32. art: 4. ad 2um ait: *Ideo dicit Damascenus, quòd Spiritus sanctus supervenit Virgini, purgans ipsam, id est præservans.* Et superius q. 27. art: 3. ad 3^{ium}: *Spiritus S. in B. Virgine fecit purgationem quasi preparatoriam ad Christi Conceptionem, que non fuit ab aliqua impuritate culpæ vel fo-*

miris:

mitis: sed mentem ejus magis in unum colligens, & à multitudine sustolens. Nam & Angeli purgari dicuntur, in quibus nulla impuritas invenitur, ut Dionysius dicit cap. 6. Eccles. Hierarch.

Nota est. Tempore S. Bonaventuræ communiter in Schola Parisiensi asserbatur & docebatur, B. Virginem esse in peccato Originali Conceptam, ut constat ex eodem S. Bonaventura in 3tium, dist. 3. art. 1. q. 2. Si queratur cur nam fuerit illa Sententia communis? Respondet Admodum R. P. Thyrsus Gonzalez in suo eruditissimo & sapientissimo Tractatu de Immaculata Conceptione disp. 2. sect. 14. id factum fuisse ob triplicem rationem 1. Quia illi Doctores existimabant, magis conformem hanc Sententiam menti Ecclesie Romanæ, quæ noluerat eousq; admittere Festum Conceptionis, licet illud toleraret in Ecclesijs quibusdam particularibus, per Angliam, Galliam, Germaniam, Nortmanniam. 2. Quia Mauritius, Episcopus Parisiensis, prohibuerat, ne Festum Conceptionis B. Virginis celebraretur in Ecclesia Parisiensi. 3. Quia eo tempore Doctores Parisienses censuraverant Sententiam piam, quæ prohibito duravit, quousq; Scotus, evocatus Oxoniæ ex Anglia Parisios, ita præclare defendit in Parisiensi Academia præsentibus legatis Pontificijs piam Sententiam, ut eam pervaserit Doctores Parisiensibus. Et quidem ita eam persuasit intensè, ut ante Annum 1345. Theologica Facultas Parisiensis decreverit, ne oppositæ piæ Sententiæ publicè in Scholis legi possit postea verò, Ann. 1497, legem statuit, ut nullus deinceps Lauream & Gradum Doctis, vel Magistri capesseret, quin prius Immaculatam Conceptionem à se acerrimè defendendam jurejurando promississet: ut præter alios scribit Spondanus Episcopus Annaniarum in Gallia. 1° autem Mauritius prohibuerat Festum Conceptionis celebrari, Academia Parisiensis censuraverat Sententiam piam: quia, cum celebrari gva Decembris, & ab illo die usque ad 8vam Septembris, quod die celebratur Nativitas B. Virginis, solum novem Menses numerentur, qui regulariter transire debent à die Conceptionis materialis factus in utero, ad diem Nativitatis ex utero: censebant idem esse, colere eo die Conceptionem B. Virginis, ac colere tanquam Sanctam Generationem Carnalem B. Et in hac Opinione fuit & S.

*Olim in
Academia
Parisiensi
quare cõ-
munis fuit
Sententia
rigida?*

*Scotus,
Academia
illi post
persuasit
Sententi-
am piam,
quam pro-
pugnavit
acerrimè.*

Bernardus. Hoc autem falsum est, ut dixi & probavi supra.

*Quæstio
de illibato
Conceptu
Virginis,
silentiõ nõ
est invol-
venda.*

Nota 6to. Aliquibus olim visum est, silentio potius committendam esse Quæstionem hanc: An B. Virgo sit sine labe Concepta? non verò tractandam in Scholis, exedris & in libris. Inter alios Aliquos ita senserat in Concilio Tridentino Joannes Udinus ex Ordine Prædicatorum, ac pro sua hac Sententia argumentabatur sic: *Aut S. Paulus, alijsq; Patres crediderunt, B. Virginem ab Originali fuisse exemptam, aut non crediderunt? si non crediderunt, cur Sententiam inducitis & novam, & Patribus ignotam? Si crediderunt, & tamen tacuerunt, cur eorum exemplum non imitamini, & rem totam, ut illi, silentio committitis? Verum enim Franciscanus, sapienter & adæquatè respondit: Eadem est Primitiva & Moderna Ecclesia; par ergo utriusq; Auctoritas; sed Moderna Ecclesia tota in favorem Virginis conspirat: cur vos ergo Exemplum Ecclesie non imitamini? & quod ista & sentit & dicit, non vos quoq; & sentitis & dicitis?*

*Est proximè defini-
bilis Sen-
tentiapia.*

Nota 7imo. Ex hucusque dictis sat clarè constat, Sententiam oppositam piæ, seu rigidam, non habere solidum ullum fundamentum in Scriptura Sacra: nec ullum item sufficiens fundamentum in Patribus Antiquis, nec in Scholasticis Antiquis, ut sunt Alensis, Albertus, S. Thomas, S. Bonaventura: nec in ulla ratione verè probabili. Constat item, Sententiam piam esse proximè definibilem à Summo Pontifice, vel universa Ecclesia in Concilio Æcumenico legitimè congregata. Certè nullus Summus Pontifex habuit unquam tot efficacia argumenta & documenta ad declarandum, esse aliquem Sanctum, & frui Coelesti gloria; quanta nunc habet Ecclesia ad declarandum & definiendum, B. Virginem fuisse sine labe Originali Conceptam. Communior item Sensus Theologorum est; expedire, ut definiatur hæc Controversia: tum, propter pacificandos inter se omnes Fideles: tum, quia ipsa Veritas, & legitimus Sensus multorum locorum Scripturæ Sacræ, tractantium de transfusione peccati Adæ in posteros, per totam definitionem, decisionemque innotesceret magis, & retineretur firmitus: tum, quia obstruerentur ora hæreticorum illorum, qui, ut testatur Coccius Tomo 1. lib. 3. art. 6. ex eo etiam cultum Sanctis exhibitum contemnunt: quòd Ecclesia publicum Festum celebret de ipsa Sanctitate Conceptionis B. Virginis, ut evidenter

*An exped-
dit, ut de-
finiatur?*

denter constat ex Bulla Alexandri VII: cùm tamen incertum sit, an fuerit à peccato Originali præservata.

Nota ultimò. Etsi, ut loquuntur Bullæ Pontificum, Opinio opposita piæ, non sit Hæresis, peccatum Mortale, vel impietas: possitq; dici, probabilis Opinio: in hoc sensu, (ut annotavit doctissimus Cardenas cum plurimis) quòd aliqui sint Viri docti, qui non apprehendunt Argumenta, tanquam certa & evidentia, quæ pro pia Sententia afferuntur. Non est tamen Probabilis Opinio in hoc sensu, quòd contra illam solum afferantur Argumenta probabilia, & nulla certa ac evidentia. Aliqua enim ex adductis à Nobis supra Argumentis, sunt certa & evidentia, præsertim ea, quæ desumpta sunt ex Consensu totius ferè Ecclesiæ, & Festo Conceptionis Immaculatæ, ad Cujus Immaculatæ & Pretiosissimæ semper Virginis **MARIÆ** Honorem, principaliter verò ad Ipsius **DEI** Ter Optimi Maximi, qui Eam ab omni labe præservavit, mihi autem ad hæc conscribenda sufficientiam contulit, omnia isto contenta Volumine, cedant **AD MAJOREM GLORIAM.**

In quonã sensu Sententia rigidapoteest dici Opinio probabilis?

Appendix

Continens Paschasij Quesnelli Propositiones, à Sanctissimo Domino Nostro CLEMENTE XI. damnatas, Anno Domini 1713. 10. Septembris.

1. **Q**uid aliud remanet animæ, quæ **DEUM** atque ipsius gratiam amisit, nisi peccatum, & peccati consecutiones, superba paupertas & segnis indigentia, hoc est generalis impotentia ad laborem, ad orationem, & ad omne opus bonum.

2. **JESU** **CHRISTI** gratia principium efficax boni cujuscunq; generis, necessaria est ad omne opus bonum: absq; illa non solum nihil fit, sed nec fieri potest.

3. In vanum Domine præcipis, si tu ipse non das, quod præcipis.

Hh 2

4. Ita

4. Ità Domine, omnia possibile sunt ei, cui omnia possibile facis, eadem operando in illo.

5. Quando DEUS non emollit cor, per interiorem unctiōem gratiæ suæ, exhortationes & gratiæ exteriores non inserviunt, nisi ad illud magis obdurandum.

6. Discrimen inter foedus Judaicum & Christianum est, quòd in illo DEUS exigit fugam peccati, & implementum legis à peccatore, relinquendo illum in sua impotentia; in isto verò DEUS peccatori dat, quod jubet, illum sua gratia purificando.

7. Quæ utilitas pro homine in veteri foedere, in quo DEUS illum reliquit ejus propriæ infirmitati, imponendo illi suam legem? Quæ verò felicitas non est, admitti ad foedus, in quo DEUS nobis donat, quæ petit à nobis?

8. Nos non pertinemus ad novum foedus, nisi in quantum participes sumus ipsius novæ gratiæ, quæ operatur in nobis id, quod DEUS nobis præcipit.

9. Gratiæ Christi est gratia suprema, sine qua confiteri Christum nunquam possumus, & cum qua nunquam illum abnegamus.

10. Gratiæ est operatio manûs Omnipotentis DEI, quam nihil impedire potest aut retardare.

11. Gratiæ non est aliud, quàm Voluntas Omnipotentis DEI, jubentis, & facientis, quod jubet.

12. Quando DEUS vult salvare animam, quocunq; tempore, quocunq; loco, effectus indubitabilis sequetur Voluntatem DEI.

13. Quando DEUS vult animam salvam facere, & eam tangit interiori gratiæ suæ manu, nulla voluntas humana ei resistit.

14. Quantumcunque remotus sit à salute peccator obstinatus, quando JESUS se ei videndum exhibet lumine salutari suæ gratiæ, oportet ut se dedat, accurrat, sese humiliet, & adoret Salvatorem suum.

15. Quando DEUS mandatum suum, & suam æternam locutionem comitatur, unctiōe sui spiritûs, & interiori vi gratiæ suæ, operatur illa in corde obedientiam, quam petit.

16. Nullæ sunt illecebræ, quæ non cedant illecebris gratiæ, quia nihil resistit Omnipotenti.

17. Gratia est illa vox Patris, quæ homines interioris docet, ac eos venire facit ad JESUM Christum. Quicumq; ad illum non venit, postquam audivit vocem exteriorem Filij, nullatenus est doctus à Patre.

18. Semen Verbi, quod manus DEI irrigat, semper affert fructum suum.

19. DEI gratia nihil aliud est, quàm ejus Omnipotens Voluntas. Hæc est idea, quam DEUS ipse nobis tradit, in omnibus suis Scripturis.

20. Vera gratiæ idea est, quòd DEUS vult sibi à nobis obedi-ri, & obeditur: imperat; & omnia fiunt: loquitur tanquam Dominus, & omnia sibi submissa sunt.

21. Gratia JESU CHRISTI gratia fortis, potens, suprema, invincibilis, utpote, quæ est operatio Voluntatis Omnipotentis, sequela & imitatio operationis DEI Incarnantis & resuscitantis Filium suum.

22. Concordia Omnipotentis Operationis DEI in corde hominis, cum libero ipsius Voluntatis consensu demonstratur illico nobis in Incarnatione veluti in fonte, atq; archetypo omnium aliarum operationum Misericordiæ & gratiæ, quæ omnes ita gratuita, atq; ita dependentes à DEO sunt, sicut ipsa originalis operatio.

23. DEUS Ipse nobis ideam tradidit Omnipotentis operationis suæ gratiæ, eam significans per illam, quâ Creaturas è nihilo producit, & mortuis reddit vitam.

24. Justa idea, quam Centurio habet de Omnipotentia DEI, & JESU CHRISTI, in sanandis corporibus solò motu suæ Voluntatis, est imago ideæ, quæ haberi debet de omnipotentia suæ gratiæ in sanandis animabus à cupiditate.

25. DEUS illuminat animam, & eam sanat, æquè ac corpus sola sua Voluntate, jubet, & Ipsi obtemperatur.

26. Nullæ dantur gratiæ nisi per Fidem.

27. Fides est prima gratia, & fons omnium aliarum.

28. Prima gratia, quam DEUS concedit peccatori, est peccatorum remissio.

29. Extra Ecclesiam nulla conceditur gratia.

30. Omnes, quos DEUS vult salvare, per Christum salvantur infallibiliter.

31. Desideria Christi semper habent suum effectum, pacem intimo cordium infert, quando eis illam optat.

32. JESUS CHRISTUS se morti tradidit ad liberandum pro semper suo sanguine Primogenitos, id est Electos de manu Angeli exterminatoris.

33. Proh quantum oportet bonis terrenis, & sibi met ipsi renuntiassent ad hoc, ut quis fiduciam habeat, sibi, ut ita dicam, appropriando CHRISTUM JESUM, ejus amorem, mortem & mysteria: ut facit S. Paulus, dicens: qui dilexit me & tradidit semetipsum pro me.

34. Gratia Adami non producebat nisi merita humana.

35. Gratia Adami est sequela creationis, & erat debita naturæ sanæ & integræ.

36. Differentia essentialis inter gratiam Adami & statûs innocentie ac gratiam Christianam est, quod primam unusquisq; in propria persona recepit, & ista verò non recipitur, nisi in Persona JESU CHRISTI resuscitati, cui nos uniti sumus.

37. Gratia Adami, Sanctificando illum in semetipso, erat illi proportionata; gratia Christiana nos Sanctificando in JESU CHRISTO, est Omnipotens & digna Filio DEI.

38. Peccator non est liber, nisi ad malum, sinè gratia Liberatoris.

39. Voluntas, quam gratia non prævenit, nihil habet luminis, nisi ad aberrandum, est capax omnis mali, & incapax ad omne bonum.

40. Sinè gratia nihil amare possumus, nisi ad nostram condemnationem.

41. Omnis cognitio DEI etiam naturalis, etiam in Philosophis Ethnicis, non potest venire nisi à DEO, & sinè gratia non producit, nisi præsumptionem, vanitatem & oppositionem ad ipsum DEUM, locò affectuum adorationis, gratitudinis, & amoris.

42. Sola gratia Christi reddit hominem aptum ad Sacrificium Fidei: sinè hac nihil nisi impuritas, nihil nisi indignitas.

43. Primus effectus gratiæ Baptismalis, est facere, ut moriamur peccato, adeò ut Spiritus, cor, sensus, non habeant plus vitæ pro peccato, quam homo mortuus habeat pro rebus mundi.

44. Non sunt nisi duo amores, unde volitiones & actiones omnes

omnes nostræ nascuntur. Amor DEI, qui omnia agit propter DEUM, quemq; DEUS remuneratur, & amor quò nos ipsos & mundum diligimus, qui, quod ad DEUM referendum est, non refert, & propter hoc ipsum fit malus.

45. Amore DEI non ampliùs in corde peccatorum regnante, necesse est, ut in eo regnet carnalis cupiditas, omnesq; actiones ejus corrumpat.

46. Cupiditas aut Charitas usum sensuum vel bonum, vel malum faciunt

47. Obedientia legis profluere debet ex fonte; & hic fons est Charitas. Quando DEI Amor est illius principium interius, & DEI gloria ejus finis, tunc purum est, quod apparet exterius, alioquin non est, nisi hypocrisis, aut falsa justitia

48. Quid aliud esse possumus, nisi tenebræ, nisi aberratio & nisi peccatum sine Fidei lumine, sine CHRISTO, & sine Charitate?

49. Ut nullum peccatum est sine amore nostri, ita nullum est opus bonum sine amore DEI.

50. Frustra clamamus ad DEUM: Pater mi: si Spiritus Charitatis non est ille, qui clamat.

51. Fides justificat, quando operatur: sed ipsa non operatur nisi per Charitatem.

52. Omnia alia salutis media continentur in Fide, tanquam in suo germine & semine: sed hæc Fides non est absq; amore & fiducia.

53. Sola Charitas Christiano modo facit: (actiones Christianas) per relationem ad DEUM & JESUM CHRISTUM.

54. Sola Charitas est, quæ DEO loquitur: eam solam DEUS audit.

55. DEUS non coronat nisi Charitatem. Qui currit ex alio impulsu, & ex alio motivo, in vanum currit.

56. DEUS non remunerat nisi Charitatem: quoniam Charitas sola DEUM honorat.

57. Totum deest peccatori, quando ei deest spes: & non est spes in DEO, ubi non est amor DEI.

58. Nec DEUS est, nec Religio, ubi non est Charitas.

59. Oratio impiorum est novum peccatum: & quod DEUS illis concedit, est novum in eos iudicium.
60. Si solus supplicii timor animat poenitentiam, quò hæc est magis violenta, eò magis ducit ad desperationem.
61. Timor non nisi manum cohibet: cor autem tamdiu peccato addicitur, quamdiu ab amore iustitiæ non ducitur.
62. Qui à malo non abstinere nisi timore poenæ, illud committit in corde suo, & jam est reus coram DEO.
63. Baptizatus adhuc est sub lege sicut Judæus, si legem non adimpleat, aut adimpleat ex solo timore.
64. Sub maledicto legis nunquam fit bonum, quia peccatur, sive faciendo malum, sive illud non nisi ob timorem evitando.
65. Moyses, Prophetæ, Sacerdotes & Doctores legis mortui sunt, absq; eò, quòd ullum DEO dederint filium, cum non effecerint, nisi mancipia per timorem.
66. Qui vult DEO appropinquare, nec debet ad ipsum venire cum brutalibus passionibus, neque adduci per instinctum naturalem, aut per timorem sicut bestiarum, sed per fidem & amorem sicut filij.
67. Timor servilis non sibi representat DEUM, nisi ut Dominum durum, imperiosum, injustum, intractabilem.
68. DEI Bonitas abbreviavit viam salutis, claudendo totum in Fide & precibus.
69. Fides, usus, augmentum & præmium Fidei, totum est donum puræ libertatis DEI.
70. Nunquam DEUS affigit innocentes, & afflictiones semper serviunt, vel ad puniendum peccatum, vel ad purificandum peccatorem.
71. Homo ob sui conservationem potest secum dispensare ab ea lege, quam DEUS condidit propter ejus utilitatem.
72. Nota Ecclesiæ Christianæ est, quòd sit Catholica comprehendens & omnes Angelos Cœli, & omnes Electos & Justos terrarum, & omnium sæculorum.
73. Quid est Ecclesia, nisi Coetus Filiorum DEI manentium in Ejus Sinu, adopratorum in CHRISTO, Subsistentium in ejus Persona redem-

demptorum ejus Sangvine, virentium ejus Spiritu, agentium per ejus gratiam, & expectantium gratiam futuri sæculi

74. Ecclesia, sive integer CHRISTUS, Incarnatum Verbum habet ut Caput, omnes verò Sanctos ut membra.

75. Ecclesia est unus solus homo compositus ex pluribus membris, quorum CHRISTUS est Caput, Vita, Subsistentia, & Persona; unus solus CHRISTUS compositus ex pluribus Sanctis, quorum est Sanctificator.

76. Nihil spatiosius Ecclesiâ DEI, quia omnes Electi & Justi omnium sæculorum illam componunt.

77. Qui non ducit vitam dignam Filio DEI, & membro CHRISTI, cessat interiùs habere DEUM pro Patre & CHRISTUM pro Capite.

78. Separatur quis à Populo electo, cujus figura fuit populus Judaicus, & Caput est JESUS CHRISTUS, tam non vivendo secundùm Evangelium, quàm non credendo Evangelio.

79. Utile & necessarium est omni tempore, omni loco, & omni personarum generi studere & cognoscere Spiritum, Pietatem & Mysteria Sacræ Scripturæ,

80. Lectio Sacræ Scripturæ est pro omnibus.

81. Obscuritas Sancta Verbi DEI non est laicis ratio dispensandi seipfos ab ejus lectione.

82. Dies Dominicus à Christianis debet Sanctificari lectionibus pietatis & super omnia Sacrarum Scripturarum. Dannosum est velle Christianum ab hac lectione retrahere.

83. Est illusio sibi persuadere, quòd notitia Mysteriorum Religionis non debeat communicari foeminis lectione Sacrorum librorum Non ex foeminarum simplicitate, sed ex superba virorum Scientia ortus est Scripturarum abusus, & nata sunt hæreses.

84. Abripere è Christianorum manibus novum testamentum, seu eis illud clausum tenere, auferendo eis modum illud intelligendi, est illis Christi Os obturare.

85. Interdicere Christianis lectionem Sacræ Scripturæ, præsertim Evangelij, est interdicere usum luminis filijs lucis, & facere, ut patiantur speciem quandam excommunicationis.

86. Eripere simplici populo hoc solatium jungendi vocem suam voci totius Ecclesiæ, est usus contrarius praxi Apostolicæ & intentioni DEI.

87. Modus plenus sapientiâ, lumine & charitate est dare animabus tempus portandi cum humilitate, & sentiendi statum peccati, petendi spiritum pœnitentiæ, & contritionis, & incipiendi ad minus satisfacere justitiæ DEI antequam reconcilientur.

88. Ignoramus, quid sit peccatum, & vera pœnitentia, quando volumus statim restitui possessioni bonorum illorum, quibus nos peccatum spoliavit, & detrectamus separationis istius ferre confusionem.

89. Quartus decimus gradus conversionis peccatoris est, quòd cum sit jam reconciliatus habet jus assistendi sacrificio Ecclesiæ.

90. Ecclesia auctoritatem excommunicandi habet, ut eam exerceat per primos Pastores de consensu saltem præsumpto totius Corporis,

91. Excommunicationis injustæ metus, nunquam debet nos impedire ab implendo debito nostro. Nunquam eximus ab Ecclesia, etiam quando hominum nequitiâ videmur ab ea expulsi, quando DEO JESU Christo, atq; ipsi Ecclesiæ per Charitatem affixi sumus.

92. Pati potiùs in pace excommunicationem, & anathema injustum, quàm prodere veritatem, est imitari Sanctum Paulum: tantùm abest, ut sit erigere se contra auctoritatem, aut scindere unitatem.

93. JESUS quandoq; sanat vulnera, quæ præceptis primorum Pastorum festinatio infligit, sinè ipsius mandato JESUS restituit, quod ipsi inconsiderato zelò rescindunt.

94. Nihil pejorem ab Ecclesia opinionem ingerit ejus inimicis, quàm videre illic dominatum exercere supra fidem fidelium, & foveri divisiones propter res, quæ nec fidem lædunt, nec mores.

95. Veritates eò devenerunt, ut sint lingua quasi peregrina plebisque Christianis, & modus eas prædicandi est velut idioma Incognitum; adeò remotus est à simplicitate Apostolorum & supra

communem captum fidelium. Neq; satis advertitur, quòd hic defectus sit unum ex signis maximè sensibilibus senectutis Ecclesiæ & iræ DEI in filios suos.

96. DEUS permittit ut omnes potestates sint contrariæ prædicatoribus Veritatis, ut ejus victoria attribui non possit, nisi Divinæ gratiæ.

97. Nimis sæpè contingit membra illa, quæ magis sanctè, ac magis strictè unita Ecclesiæ sunt, respici, atq; tractari tanquam indigna, ut sint in Ecclesia tanquam ab ea separata: sed Justus vivit ex fide, & non ex opinione hominum.

98. Status persecutionis, & poenarum, quas quis tolerat tanquam hæreticus flagitiosus & impius, ultimata plerumq; probatio est, & maximè meritoria, utpotè, quæ facit hominem magis conformem JESU CHRISTO.

99. Pervicacia, præventio, obstinatio in nolendo, aut aliquid examinare aut agnoscere, se fuisse deceptum, mutant quotidie quoad multos in odorem mortis, ad quod DEUS posuit in sua Ecclesia, ut in ea esset odor vitæ, v. gr. bonos libros, instructiones, sancta exempla.

100. Tempus deplorabile, quo creditur DEUS honorari, persequendo Veritatem ejusq; Discipulos. Tempus hoc advenit. Haberi & tractari à Religionis Ministris tanquam impium & indignum omni commercio cum DEO tanquam membrum putridum, capax corrumpendi omnia in Societate Sanctorum, est hominibus piis morte Corporis mors terribilior. Frustra quis sibi blanditur de suarum intentionum puritate, & zelo quodam Religionis persequendo flammâ ferròque Viros Probos, si propriâ passione est excoecatus, aut abreptus alienâ, propterea, quod nihil vult examinare. Frequenter credimus sacrificare DEO impium, & sacrificamus diabolo DEI servum.

101. Nihil Spiritui DEI & doctrinæ JESU Christi magis opponitur, quàm communia facere juramenta in Ecclesia, quia hoc est multiplicare occasiones pejerandi, laqueos tendere infirmis, & idiotis, & efficere, ut Nomen & Veritas DEI aliquando deserviant consilio impiorum.

Omnes & singulas Propositiones has, tanquam captiosas, falsas, malè sonantes, piarum aurium offensivas, scandalosas, perniciosas, temerarias, Ecclesie & ejus praxi injuriosas, nequè in Ecclesiam solùm, sed etiam in potestates saculi contumeliosas, seditiosas, impias, blasphemias, suspectas de heresi, ac heresim ipsam sapientes, nec non hereticis, & heresibus ac etiam Schismati faventes, erroneas, heresi proximas, pluries damnatas, ac demum etiam hereticas, vanasq; hereses, & potissimùm illas, quæ in famosis Jansenij Propositionibus, & quidem in eo sensu, in quo hæc damnata fuerunt, acceptis continentur manifestè innovantes, respectivè; hæc nostra perpetuò valitura Constitutione declaramus, damnamus & reprobamus.

Z BIBLIOTEKI
SEMINARIUM
SANDOMIERSKIEGO

IN-

INDEX RERUM

NOTABILIUM, QUÆ IN HOC LIBRO CONTINENTUR.

A

Axioma illud: *Facienti quod ex se est, DEUS non denegat gratiam,* explicatur dupliciter. pag: 24.

S. Augustinus, in quo sensu dixit: Liberum arbitrium esse amissum. pag: 37. Exponit errores Semipelagianorum 41. Eosq; refellit 42. & 46. Eum pro se citant erroneè, Prædestinatiani, Calvinus, & Jansenius 56.

Idem S. Augustinus docet oppositum Propositionibus quinque Jansenij pag: 57. & seq. Objectionibus satisficit 60. & seq. Militat pro Scientia Media 107. & seq. Objectiones solvuntur in contra 110. & seq. Doctrina ejus, quanto in pretio habenda? 112. & seq. Non tamen quoad omnia absolutè est irrefragabilis 113.

Antonius Arnaldus primarius Jansenista, quidnam docuit? 127 Non omnis Amor, si non sit DEI propter se, est peccatum 136.

B

Beza cum Calvino docuit, Christum Dominum non pro omnibus mortuum 48.

S. Borgias nihil sensit oppositum Scientiæ Mediæ 119.

Baji Propositiones non possunt sustineri 133. & seq. Ipsemet eas post damnavit 134. Ejus Propositio, injuriosa honori B.V. 137. Ejus Professio. ibid. Auctoritas Bullæ condemnativæ Propositionum Baji, fir-

Index Rerum.

matur contra temerarias expositiones Jansenistarum 134. & seq. Qualiter edita illa Bulla? 138. tota habetur 139. & seq.

Bastida nunquam ejuravit Scientiam Mediam 163. nec eam Bellarminus improbavit 165. Sententia Bellarmini de festo Conceptionis, explicatur 204.

S. Bernardus sensit, B. Virginem formaliter Conceptam esse sine labe 223. & seq. Epistola, quæ in contra affertur, non omnino certum est, an à S. Bernardo sit conscripta 225.

C

Calvinus docuit impossibilem Mandatorum DEI observantiam 17. Nec unquam resisti gratiæ Divinæ 27. Erroneè exponit S. Pauli textum illum 1. Timoth: 2. *DEUS omnes homines vult salvos fieri* 54.

Christus Dominus, quomodo fuit liber ad moriendum? 36. Pro omnibus hominibus mortuus est 48. & seq. Meruit Angelis gratiam, & gloriam 56.

Clementis XI. Bulla confirmans & innovans Constitutiones Innocentij X. & Alexandri VII. adversus Jansenianam hæresim, cum nonnullis declarationibus. 66. & seq.

Clementis VIII. Oratio invectiva in Patres Societatis, quæ à Jansenistis ei tribuitur, quòd sit commentitia, demonstratur. 154. & 156. & seq. Clemens VIII. librum Patris Molinæ legens, ejus Sententiam de Scientia Media, à Pelagianismo & Semipelagianismo vindicat 158. Ei quid Cardinalis Peronius dixit in favorem Sententiæ Mediæ? ibidem. Eidem prædicit Bellarminus, non definiturum Controversiam de Auxilijs 159.

D

DEUS omnibus hominibus, etiam barbaris providet Media sufficientia ad Conversionem & justificationem 21. Infantibus item qualiter DEUS providet media? Notabilis S. Prosperi textus hac de re 24.

Dæmones, an, & qualiter necessitantur ad peccandum? 36. & seq.

E Epi-

Index Rerum.

E

Episcoporum Galliae postulatio ad Innocentium X. adversus Jansenij Propositiones. 80. Eorundem literæ ad eundem: item ad omnes Galliae Prælatos 86. & seq.

Edictum Regis Galliae ad Episcopos in eadem materia: Ejusdemq; Rescriptum ad Facultatem Theologicam Parisiensem 83. & seq. Necnon Edictum Facultatis Theologicæ Parisiensis 85.

F

Fortè, Forstian, in Scriptura Sacra quidnam multoties denotant? 103
Falsitates multifariæ Jansenistarum recensentur, concernentes Jansenij doctrinam 149. Item Sententiam de Scientia Media, & efficacia gratiæ 154. & seq. Necnon falsitates eorundem Jansenistarum contra Bellarminum, Gregorium de Valentia, Lessium, &c: Molinam &c. 164. & seq. & 170.

Florentinum Concilium nihil definivit contrarium Immaculatæ Conceptioni 233. & seq.

G

Gratia interna datur purè sufficiens 27. Non est inutilis 28. Quid gratia absolutè sufficiens: purè sufficiens, & efficax? 29. In quo sensu est major efficax gratia, quàm sufficiens? III.

Goteschaleus Hæreticus Prædestinatianus, quidnam docuit? 47. fuit multùm arrogans. 62.

Græca Ecclesia, an, & quare instituit Festum Conceptionis S. Joannis Baptistæ? 205.

H

Ab Hæresibus immunia, quænam fuerunt Sæcula? I. Contra Hæreticos à pluribus scribendum est. 5. Hæreticis solenne est ad Scripturam Sacram recurrere pro suis erroribus stabiliendis. 53. Hæresiarchæ solent initio, doctrinam suam simulatè subicere judicio Ecclesiæ. 65.

Homi-

Index Rerum.

Hominis iusti ab iniusto discretio, pro quonam fit statu? 117.

I

Innocentij X. literæ ad Ludovicum 14tum Regem Galliarum. Item Eiusdem ad Episcopos Gallix 82.

S. P. Ignatius non adversatur Scientiæ Mediæ 119. Apparens Vener: Virgini de Escobar, dixit: Societatem non confusum iri in Controversia agitata coram Clemente VIII. 158. Suscitavit mortuum ad comprobendam Immaculatam Conceptionem B. V. 182.

Jansenius quisnam fuerit? 2. Ejus Propositio 1ma damnata, ex la-cunis Hæreticorum hausta est. 17. & seq. Propositio ejus 2da, re-pugnat Veritati: estq; genuina Soboles Calvinii. 25. & seq. Proposi-tio ejus 3tia, subvertit Principia Naturalis Philosophiæ. 31. & seq. Propositionis ejus 4tæ falsitas demonstratur. 39. & seq. Propositio ejus 5ta erronea de morte Christi, refellitur 48. & seq.

Jansenij admiranda superbia 62. & seq. An ex animo se submisit ju-dicio Ecclesiæ Romanæ? 64. Cum suis affectis fuit infensus Religi-osis, præcipuè Patribus Societatis 94. & seq. Ejus Propositiones er-roneæ adversus Scientiam Mediam 96. & seq. Injuriosus fuit in Di-vum Augustinum: nec non in S. Hieronymum, in Patres Veteres, in Summos Pontifices, in Divum Thomam, Subtilem Scotum, & Theo-logos Classicos. 119. & seq. Desumpsit suas Propositiones Viginti quinque, ex Elencho Propositionum Baji, damnatarum. 122. & seq. Ejus Propositiones quinque damnatas, contineri in ipsius libris, de-monstratur. 150. & seq.

L

Libertatis nomine, quid quandoq; intelligitur à Theologis? 35. Ex Fr. Lemos vultu, radiorum emissio, commentitia est. 160 & 163

P. Leonardi Lessij doctrina nunquam à Sede Apostolica improba-ta fuit. 167. & seq. Approbavit eam, & S. Silesius. ibid.

P. Ludovicus Molina, quòd tantum ter, S. Augustinum, Divi vel San-

Index Rerum.

Sancti Titulo cohonestaverit. Item, quòd ab eodem Sancto Mediam Scientiam negatam esse, asseruerit: librumq; eius tanquam de Hæresi suspectum ad Tribunal Inquisitionis delatum fuisse à Nostis, Veritati dissonare, demonstratur. 171. & seq. Censura, si quæ privatim contra ejus doctrinam de Scientia Media lata est, ex multis capitibus improbatur 173. Ejus obitus ac Encomium 174. & seq.

Lutherus, quidnam sensit de Conceptione Beatissimæ Virginis? 233.

M

B. V. MARIAM sine labe originali conceptam, cur aliquantum fusè in Libro hoc propugnatur? 182. Sententiam hanc Piam, esse antiquissimam demonstratur 183. & seq. Non est contraria Veritati Scripturarum, asserentium: Omnes homines in Adam peccasse, & Christum Dominum, esse Universalem omnium Redemptorem. 186. & seq. Christus Dominus est Verus Redemptor B. MARIE Virginis 189. & seq. An B. Virgo contraxerit debitum aliquod proximum peccati originalis, controvertitur. 191.

B. MARIE Virginis Immaculata Conceptio probatur ex Scriptura Sacra 192. & seq. item ex Miraculis, & Revelationibus. 195. & seq. S. Catharinæ Senensi, an contrarium revelatum? 200. & seq. Ex Pia Sententia, non inferre ullam perniciosam sequelam, asserunt ipsimet Thomistæ celebres. Nec sequitur, alios quoque Sanctos, esse conceptos sine labe originali. 22. & seq. Summi Pontifices, plurimum addicti fuere Piæ Sententiæ. 206. Ejus veritas probatur Argumentis, desumptis, ex Sanctis, Augustino, Thoma, Ildephonso, Bernardo, Bonaventura: Item stabilitur alijs multifarijs rationibus 208. & seq. Eam propugnat S. Dominicus, alijq; Sancti ex hoc Sacro Ordine, ut Raymundus, Thomas, Ferrerius, Antoninus, Pius V., Bertrandus, alijq; plurimi celebres Thomistæ. 228. & seq. Nec non Albertus Magnus, Alensis. 220. S. Bernardinus Senensis, S. Bru-

Index Rerum.

no 194. Divus Anselmus, Divus Bonaventura 227. & seq. Festum B. V. celebratum est ab antiquo in multis Ecclesijs. 334. Cur octava Decembris celebratur. 235. Quanam die contigit formalis Conceptio B. M. Virginis & quænam tunc habuit Privilegia. 237. & seq. Patres non adversantur piæ Sententiæ eam, quàm efficaciter persvasit Academiæ Parisiensi, Subtilis Scotus. 24. Pia Sententia est proximè definibilis. An expedit, ut definiatur? In quonam sensu, rigida Sententia, dici potest, Opinio probabilis? 142. & seq.

N

Naturæ integræ status, per quid differt à statu naturæ lapsæ? 29. Quænam differentia inter auxilia naturæ integræ, atq; lapsæ? 30. Naturæ puræ Statum esse possibilem, docent cuncti Theologi Orthodoxi adversùs Lutherum & Jansenium. 121.

O

Ob Originale peccatum non contrahitur debitum carendi gratiâ ad observationem Præceptorum necessaria. 19. & seq.

P

In Poloniæ Regno, an necessitas scribendi contra Jansenismum? 4. Papa loquens ex Cathedra, errare non potest in Decretis Fidei, Ecclesiæ toti propositis. Nec in Decretis Morum: vel in Canonizatione Sanctorum: Nec in approbatione Religionum. 8. & seq.

Præceptô: *Non concupisces*, quid prohibetur? 20.

Prædeterminatores differunt à Jansenij doctrina. 38. De prædeterminatione Thomistica, quidnam sensit Jansenius, & Jansenistæ? 178

Pelagij errores, quinam præcipui? 39. ejus primarij discipuli Julianus & Cælestinus. ibidem. Semipelagianorum erronea dogmata proponuntur ac refelluntur. 40 & seq.

S. Paulus non fuit æqualis Divo Petro in ratione Capitis Ecclesiæ 127. & seq.

Index Rerum.

Penna Franciscus, quàm infensus Societati Nostræ? 136.

Q

Quesnellus Jansenista insignis, ejus errores aliqui recensentur 179 & seq. Ex Propositione ipsius contra piam Sententiam, multa sequuntur inconvenientia. 203. & seq. Elenchus ejus Propositionum damnatarum à Clemente XI. 243. & seq.

Quæstio de illibato Conceptu VIRGINIS, non est silentio involvenda. 242.

R

Rescriptum Regium ad Facultatem Parisiensem in causa Jansenij. 84.

S

Sancti in Cælo ad amandum DEUM, necessitantur physicè. 36.

Superbia, est hæreticorum characteristica. 62.

Scientia Media, ab illa Scientia, quam adstruebant Semipelagiani, differt essentialiter ac evidenter, Objecto, Ufu, & Fine. 97. & seq. Quinam tuentur Scientiam Mediam? 98. Illam dari in DEO, probatur ex Scriptura, & Ratione. 99. & seq. Sapientissimorum Virorum Sensus de Scientia Media. 101. & seq. Cur appellatur Media? 105 Non est Dogma injuriosum in Divum Augustinum. 106. & seq. Nec in Veteres Patres, & Antiquam Ecclesiam. 114. & seq. Ab omni veri specie alienum est, extare Bullam Pauli V. in qua damnatur doctrina *Societatis* de Scientia Media, & efficacia gratiæ: Nec non Theologos *Societatis* fateri, à nullo Theologo ante P. Molinam, agnitam fuisse Scientiam Mediam 116. & seq.

Sixtus IX. non damnavit Propositionem hanc: *Quod ex inimpedibili sequitur per necessariam consequentiam, inimpedibile est.* 155. & seq. Propugnator fuit eximius immaculatæ Conceptionis B. V. 187. 205.

Index Rerum.

T

Titulus libro huic cur inditus *Admiranda Jansenismi?* 3.

Tridentinum Consilium non rectè à Jansenio explicatur. 47. Qualem nam gratiam conciliat cum libertate? 116. Favit impensè immaculatæ Conceptioni B. M. VIRGINIS. 187. & seq.

S. Thomas Doctor Angelicus docuit dari in DEO Scientiam Mediam. 114. & seq. Docuisse item illum Sententiam piam de illibato Conceptu B. M. VIRGINIS probatur ex Ejus libris nec non ipsius Rationibus: item testimonio celebrium Thomistarum aliisque documentis idem roboratur cum sufficienti Objectionum solutione in contra. 215. & seq.

Turcæ cum suo Mahomete, quidnam sentiunt de Conceptione B. M. VIRGINIS? 232.

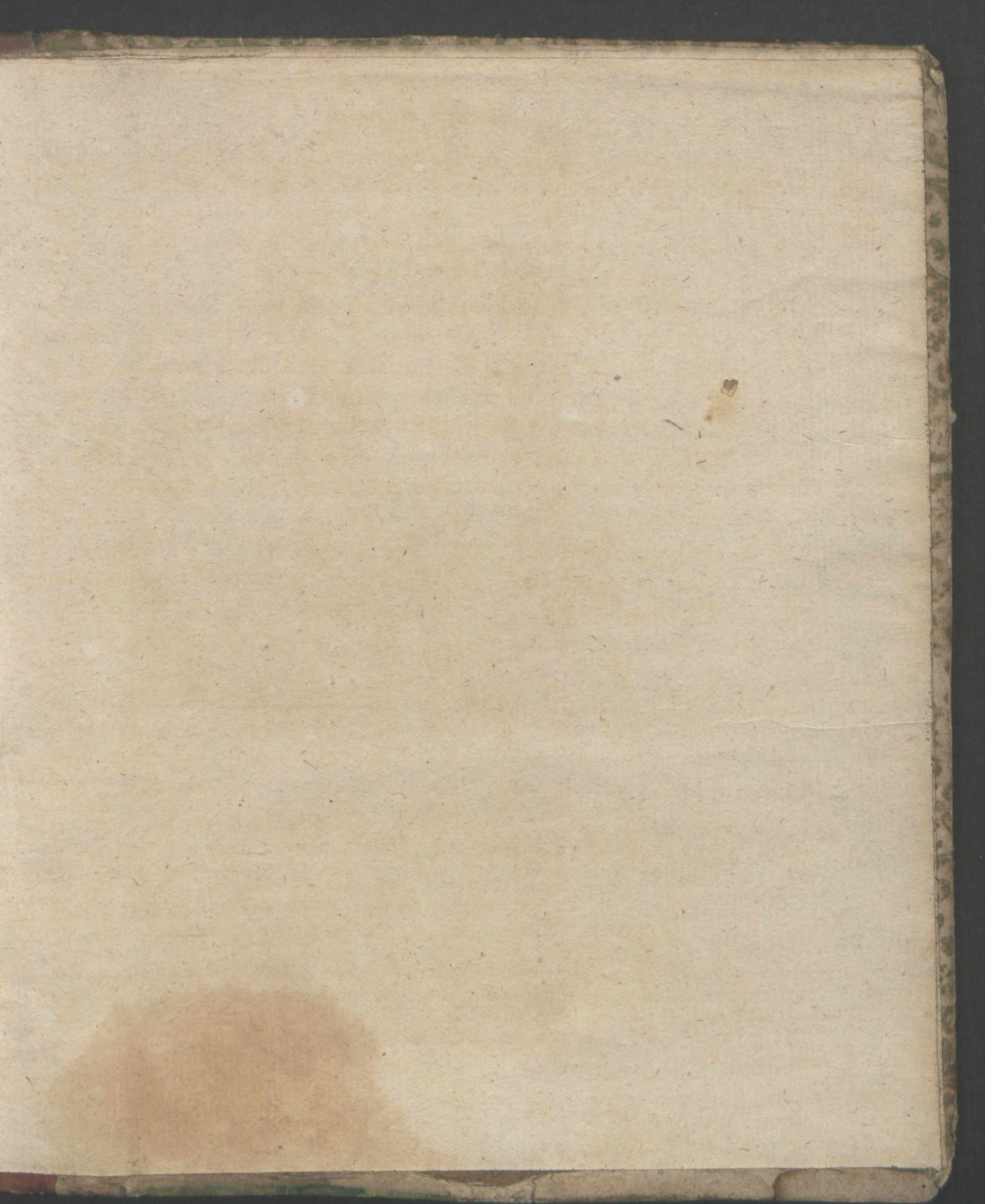
V

Vergerius Jansenistarum zdus Patriarcha infensus Religiosis. 94. Ejus Propositiones viginti admirandè erroneæ referuntur. 171. & seq.

FINIS.

ERRATA.

Pagina 28. v. 16. *lege* inutilem. p. 33. *versu ultimo* Consilia. p. 34. v. 16. invidentia. p. 36. v. 17. verum non ad simpliciter posse. p. 43. v. 19. Concilii. p. 48. v. 4. *dele* crucis. p. 52. v. 15. nisi in ipsis remaneret. p. 55. v. 9. at quanto magis pag. 60. v. 2. Divus Augustinus. p. 94. v. ult. *dele* Ecclesiam, Dogma injuriosum. p. 98. v. 27. RR. PP. Benedictinorum. p. 100. v. 11. Abbas Cellensis. p. 122. v. 24. Defensionis. p. 133. v. 11. inter Propositiones Baji. p. 135. v. 20. Accedit etiam, quòd p. 141. v. 21. qui Textum Apostoli. *ibid* v. 31. adoptatus. Et ad Pelagianismum rejicienda est ista Sententia. p. 143. v. 3. In omnibus suis Actibus p. 150. v. 29. sed etiam quando volunt. p. 156. v. 22. nudè id asserenti. p. 167. v. 23. lata esse dicitur p. 177. v. 21. Anno 1638. p. 178. v. 11. potius in humana p. 179 v. 7. præter Michaëlem Bajum, p. 180. v. 1. Archiepiscopali. p. 184. v. 28. quia non fuit in tenebris. p. 189. v. 1. affirmat eandem Veritatem fuisse approbatam de Immaculato Conceptu. p. 191. v. 29. Dicebat. p. 196. v. 4. Justiniano Antrist p. 193. v. 13. Fundamentorum p. 222. v. 3. *dele* Tum, *ibid* v. 6. *dele* Tum quia *lege* 2dò. P. Nicolaus p. 228. v. 31. celebrabat. p. 231. v. 19. & quidem p. 233. v. ult. Quæ inducta sunt, p. 240. v. 7. Concilij. p. 242. v. 31. per talem.

۱۱۹۱

1789

